

Līvānu novada teritorijas plānojums

Paskaidrojuma raksts

Redakcija 2.2

Līvāni, 2026

Saturs

Saīsinājumi.....	4
Ievads.....	6
Līvānu novada teritorijas raksturojums	10
1. Plānošanas dokumenti.....	13
1.1. Nacionālā līmeņa plānošanas dokumenti	13
1.2. Reģiona līmeņa plānošanas dokumenti	15
1.3. Vietējā līmeņa pašvaldības plānošanas dokumenti.....	16
1.4. Kaimiņu pašvaldību teritoriju plānojumi.....	17
2. Iepriekšējā teritorijas plānojuma, lokālplānojuma un detālplānojuma īstenošanas izvērtējums	21
3. Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un tā atbilstība ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.....	23
3.1. Apdzīvotās vietas	23
3.1.1. Līvānu pilsēta	24
3.1.2. Ciemi	25
3.2. Prasības visas teritorijas izmantošanai	27
3.2.1. Visā teritorijā atļautā izmantošana	27
3.2.2. Visā teritorijā aizliegtā izmantošana	27
3.2.3. Zemes vienību veidošana	27
3.2.4. Piekļūšana zemes vienībām.....	28
3.2.5. Piekļūšana publiskiem ūdeņiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.....	28
3.2.6. Derīgo izrakteņu ieguve	29
3.2.7. Dīķu ierīkošana.....	30
3.2.8. Reljefa un augsnes aizsardzība un prasības apmežošanai	30
3.2.9. Kultūras pieminekļi	32
3.2.10. Aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi	41
3.2.11. Meža zemes un aizsargājamie biotopi.....	43
3.2.12. Valsts ģeodēziskā tīkla punkti.....	46
3.2.13. Valsts monitoringa stacijas.....	47
3.3. Vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei.....	48
3.3.1. Prasības transporta infrastruktūrai.....	48
3.3.2. Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem.....	48
3.3.3. Prasības apbūvei	79
3.3.4. Prasības teritorijas labiekārtojumam	81
3.3.5. Prasības vides risku samazināšanai	82

3.4. Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas veidi	87
3.4.1. Dzīvojamās apbūves teritorijas	92
3.4.2. Jauktas apbūves zonējuma principi	95
3.4.3. Rūpnieciskās un tehniskās apbūves un transporta infrastruktūras zonējuma principi	99
3.4.4. Neapbūvētu teritoriju zonējuma principi	106
3.4.5. Derīgo izrakteņu ieguve (13004)	120
3.4.6. Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006)	122
3.5. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem	123
3.5.1. TIN1 Cita teritorija ar īpašiem noteikumiem	127
3.5.2. TIN2 Teritorija, kurai izstrādājams lokālplānojums	131
3.5.3. TIN3 Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums	131
3.5.4. TIN4 Līvānu novada nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija	133
3.5.5. TIN5 Ainaviski vērtīga teritorija	136
3.5.6. TIN6 Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijas	142
3.5.7. TIN7 Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija	143
3.5.8. TIN8 Degradēta teritorija	143
3.6. Dabas aizsardzība	144
3.6.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un NATURA2000 teritorijas	144
3.6.2. Mikroliegumi	146
3.6.3. Īpaši aizsargājamie biotopi un sugas	148
3.6.4. Invazīvās sugas	150
4. Pielikumi	151
4.1. Pašvaldības saistošie noteikumi	151
4.2. Derīgo izrakteņu atradnes, kurās ir noteikta Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2)	154
4.3. Valsts meliorācijas sistēmas	156
4.4. Valsts ģeodēziskā tīkla punkti	158

Saīsinājumi

Tabula 1. Paskaidrojuma rakstā izmantotie saīsinājumi, apzīmējumi

ADTI	augstas detalizācijas topogrāfiskā informācija
AS	akciju sabiedrība
autoceļš A6	valsts galvenais autoceļš A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki)
BITE	SIA "BITE Latvija"
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DA	funkcionālās zonas "Dabas un apstādījumu teritoriju teritorija" apzīmējums ¹
DP	detālplānojums
DUS (GUS)	degvielas un gāzes uzpildes stacija
DzS	funkcionālās zonas "Savrupmāju apbūves teritorija" apzīmējums
DzM	funkcionālās zonas "Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija" apzīmējums
DzD	funkcionālās zonas "Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija" apzīmējums
ETS	elektronisko sakaru tīkls
ĢeoLatvija	Valsts vienotais ģeotelpiskās informācijas portāls (Ģeoportāls) https://geolatvija.lv ; Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas publiskā daļa
ĪADT	Īpaši aizsargājamā dabas teritorija
JC	funkcionālās zonas "Jauktas centra apbūves teritorija" apzīmējums
KEM	Klimata un enerģētikas ministrija
km	kilometrs
kV	kilovolts
kW	kilovats
L	funkcionālās zonas "Lauksaimniecības teritorija" apzīmējums
LBN	Latvijas būvnormatīvs
LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums"	Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumi Nr.574 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums"
LP	lokālplānojums
LVĢMC	VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs"
M	mērogs
M	funkcionālās zonas "Mežu teritorija" apzīmējums
m	metrs
MPa	megapaskāls
Noteikumi Nr. 628	Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti"
NRRS	neapkalpojamā radio releju stacija
P	funkcionālās zonas "Publiskās apbūves teritorija" apzīmējums
Pašvaldība	Līvānu novada pašvaldība
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
R	funkcionālās zonas "Rūpnieciskās apbūves teritorija" apzīmējums
SN	saistošie noteikumi
Stratēģija	Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam

¹ Šeit un turpmāk saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" noteikto funkcionālo zonu iedalījumu

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

TA	funkcionālās zonas “Tehniskās apbūves teritorija” apzīmējums
TAPIS	Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma
TAPL	Teritorijas attīstības plānošanas likums
TIAN jeb Apbūves noteikumi	Teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
TIN	teritorija ar īpašiem noteikumiem Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” izpratnē
TIN1	teritorija ar īpašiem noteikumiem “TIN1 Līvānu pilsētas sabiedriskais centrs”
TIN11	teritorija ar īpašiem noteikumiem “TIN11 Centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu teritorija”
TIN12	teritorija ar īpašiem noteikumiem “TIN12 Teritorija, kurā vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka 20 kW, būvniecība ir aizliegta”
TIN2	teritorija ar īpašiem noteikumiem “TIN2 Teritorija, kurai izstrādājams lokālplānojums”
TIN3	teritorija ar īpašiem noteikumiem “TIN3 Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums”
TIN4	teritorija ar īpašiem noteikumiem “TIN4 Līvānu novada nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija”
TIN5	teritorija ar īpašiem noteikumiem “TIN5 Ainaviski vērtīga teritorija”
TIN6	teritorija ar īpašiem noteikumiem “TIN6 Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijas”
TIN7	teritorija ar īpašiem noteikumiem “TIN7 Nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras attīstības teritorija”
TIV	teritorijas izmantošanas veids (saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 4. pielikuma iedalījumu, piemēram, 12004 Kultūras iestāžu apbūve)
TP	teritorijas plānojums
TR	funkcionālās zonas “Transporta infrastruktūras teritorija” apzīmējums
Ū	funkcionālās zonas “Ūdeņu teritorija” apzīmējums
VARAM	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
VAS	valsts akciju sabiedrība
Vispārīgie apbūves noteikumi	Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”
VSIA	valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VVD	Valsts vides dienests
VZD	Valsts zemes dienests
z.v.	zemes vienība

Ievads

Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrāde ir uzsākta ar Līvānu novada domes 2022. gada 24. novembra lēmumu Nr. 21-10 „Par Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu”, tajā skaitā apstiprinot darba uzdevumu teritorijas plānojuma izstrādei.

Teritorijas plānojuma sastāvs

Teritorijas plānojuma sastāvu nosaka Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti” (*turpmāk – Noteikumi Nr. 628*) – teritorijas plānojumā ietilpst paskaidrojuma raksts, grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

Paskaidrojuma raksts

Paskaidrojuma rakstā ietverta informācija par Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam (*turpmāk – Iepriekšējais teritorijas plānojums*), lokālpilānojuma un detālpilānojuma īstenošanas izvērtējumu, Līvānu novada jaunā teritorijas plānojuma risinājumu aprakstu un to atbilstību Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2013. – 2030. gadam (*turpmāk – Stratēģija*).

Grafiskā daļa

Grafiskajā daļā, saskaņā ar *Noteikumu Nr.628* 31. punktu, pašvaldība atbilstoši mēroga noteiktībai nosaka funkcionālo zonējumu, teritorijas ar īpašiem noteikumiem (*turpmāk – TIN*), pašvaldības kompetencē esošās aizsargjoslas u.c. apgrūtinātās teritorijas un ciemu robežas, savukārt, attēlo novada, novada pilsētas un novada pagastu robežas, publiskās infrastruktūras objektus (izņemot sociālās infrastruktūras objektus) un valsts kompetences aizsargjoslas u.c. apgrūtinātās teritorijas un objektus, kuriem nosaka aizsargjoslas saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

Saskaņā ar *Noteikumu Nr. 628* 8. punktu primārā teritorijas plānojuma izstrādes un publicēšanas vide un informācijas avots ir Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma (*turpmāk – TAPIS vai Sistēma*) ar tās publisko daļu GeoLatvija. Līvānu novada teritorijas plānojuma grafiskā daļa ir pieejama GeoLatvijas interaktīvajā kartē.

Grafiskajai daļai ir sagatavotas trīs PDF kartes:

- Karte “Funkcionālais zonējums” novada teritorijai, kurā grafiski noteiktas pilsētas un ciemu robežas, funkcionālās zonas, TIN, kā arī attēloti galvenie transporta un inženiertehniskie objekti;
- Karte “Funkcionālais zonējums” Līvānu pilsētas teritorijai, kurā grafiski noteiktas funkcionālās zonas, TIN, kā arī attēloti galvenie transporta un inženiertehniskie objekti;
- Kartes “Aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi” novada teritorijai, kurā grafiski noteiktas aizsargjoslas, kuru noteikšana ir pašvaldības kompetencē, kā arī attēlotas aizsargjoslas, kuru noteikšana ir valsts institūciju kompetencē, un citas apgrūtinātās teritorijas saskaņā ar Zvejniecības likumu u.c. normatīvajiem aktiem.

Grafiskā daļa ir sagatavota uz Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras izsniegtās 2009. – 2019. gada topogrāfiskās kartes pamatnes ar mēroga noteiktību 1:10 000 un Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras 2019. – 2021. gadā sagatavotās ortofotokartes.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (*turpmāk arī – Līvānu novada Apbūves noteikumi vai Apbūves noteikumi, vai TIAN*) nosaka prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei visā teritorijā, teritorijas izmantošanas veidus, minimālās zemes vienību platības, apbūves parametrus un citus nosacījumus katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā, prasības TIN un citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā Līvānu novada teritorijas specifiku.

Teritorijas plānojuma izstrādes process un stāšanās spēkā

Teritorijas plānojuma izstrāde veikta saskaņā ar pašvaldību teritorijas attīstības plānošanu regulējošiem normatīviem aktiem:

- Pašvaldību likums;
- Attīstības plānošanas sistēmas likums;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti” (*turpmāk – Noteikumi Nr. 628*);
- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (*turpmāk – Vispārīgie apbūves noteikumi*);
- Ministru kabineta 2014. gada 8. jūlija noteikumi Nr.392 “Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas noteikumi” (*turpmāk – Noteikumi Nr. 392*);
- kā arī Aizsargjoslu likums, Būvniecības likums, Zemes pārvaldības likums, likums “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un citi nozaru regulējošie normatīvie akti.

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteikto kārtību Līvānu novada teritorijas plānojumu apstiprina ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem un tas stājas spēkā likuma 25., 26. un 27. panta kārtībā.

Līvānu novada Apbūves noteikumi un grafiskā daļa ir sagatavota Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas (*turpmāk – TAPIS*) vidē.

Ar saistošajiem noteikumiem apstiprina Apbūves noteikumus un grafisko daļu – funkcionālo zonējumu, TIN un aizsargjoslas, kas noteiktas pašvaldības kompetencē esošajām apgrūtinātajām teritorijām un objektiem.

Pašvaldības tīmekļa vietnē nodrošina saiti uz attiecīgo plānošanas dokumentu Ģeoportālā un saiti uz oficiālo publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", kā arī izziņo citos sabiedrībai pieejamos veidos.

Sabiedrības līdzdalība

Sabiedrības līdzdalību teritorijas plānojuma izstrādē regulē Noteikumi Nr. 628, kas nosaka teritorijas plānojuma redakcijas publiskās apspriešanas organizēšanas un publiskās apspriešanas laikā saņemto priekšlikumu izskatīšanas kārtību. Pirmās redakcijas publiskā apspriešana norisinājās no 2025. gada 10. februāra līdz 14. martam, kuras ietvaros saņemti 11 iesniegumi no fiziskām un juridiskām personām. Otrās redakcijas publiskā apspriešana norisinājās no 2025. gada 3. – 31. oktobrim, kuras ietvaros ir saņemti divi personu iesniegumi.

Papildus Noteikumu Nr. 628 prasībām Līvānu novada pašvaldība organizēja:

- priekšlikumu iesniegšanu uzsākot teritorijas plānojuma izstrādi 2022. gada decembrī (4 iesniegumi);
- iedzīvotāju aptauju teritorijas plānojuma izstrādei 2024. gada maijā un jūnijā (15 respondenti);
- teritorijas plānojuma redakcijas 1.0 un 2.0 publiskās apspriešanas sanāksmes tika organizētas gan Līvānu pilsētā, gan arī piecos pagastos.

Teritorijas plānojuma izstrādē iesaistītās institūcijas

Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 628 un Noteikumiem Nr. 392. valsts un pašvaldības institūcijas iesaistās teritorijas plānojuma izstrādē, sniedzot informāciju (t.sk. ģeotelpiskus datus), nosacījumus un atzinumus par izstrādāto redakciju.

Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei ir pieprasīti nosacījumi no 32 institūcijām, no kurām nosacījumus ir sniegušas 25 institūcijas:

1. AS "Augstsprieguma tīkls";
2. Augšdaugavas novada pašvaldība;
3. SIA "BITE Latvija";
4. Valsts aģentūra "Civilās aviācijas aģentūra" (nav nosacījumu);
5. Dabas aizsardzības pārvalde, Latgales reģionālā administrācija;
6. AS "GASO";
7. Jēkabpils novada pašvaldība;
8. Lauku atbalsta dienests, Dienvidlatgales reģionālā lauksaimniecības pārvalde (saskaņā ar normatīvajiem aktiem nesniedza nosacījumus);
9. AS "Latvenergo";
10. VAS "Latvijas dzelzceļš";
11. Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra;
12. SIA "Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība" (nav nosacījumu);
13. SIA "Līvānu Siltums" (nav nosacījumu);
14. SIA "Latvijas Mobilais Telefons";
15. Latgales plānošanas reģions (saskaņā ar normatīviem aktiem nesniedz nosacījumus; sniedza ieteikumus ņemt vērā Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu Nr. 4-03/9 Par Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021.–2027.gadam Vides pārskatu, kurā norādīti vides aspekti, kas jāņem vērā Latgales plānošanas reģiona pašvaldībām turpmāko teritoriju attīstības plānošanas dokumentu izstrādē);
16. VSIA "Latvijas Valsts ceļi" Latgales reģionālā nodaļa;
17. AS "Latvijas Valsts meži" Dienvidlatgales reģions;
18. VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs";
19. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde;
20. Preiļu novada pašvaldība;
21. AS "Pasažieru vilciens" (nesniedza nosacījumus);
22. Satiksmes ministrija;
23. AS "Sadales tīkls";
24. SIA "Tele2";
25. SIA "Tet";
26. Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs;
27. Veselības inspekcija;
28. Valsts meža dienests;
29. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests;
30. Valsts vides dienests, Atļauju pārvalde;
31. Valsts zemes dienests (nesniedz nosacījumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem);
32. Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi, Latgales reģiona meliorācijas nodaļa.

Par Līvānu novada teritorijas plānojuma redakciju 1.0 tika pieprasīti atzinumi no 28 institūcijām. Atsevišķi atzinumu atsūtīja VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs", nesniedza AS "GASO". No 28 atzinumiem 16 bija pozitīvi un 12 atzinumi ar iebildumiem, precizējumiem un papildinājumiem.

Par Līvānu novada teritorijas plānojuma redakciju 2.0 atzinumus sniedza 29 institūcijas. Augšdaugavas novada pašvaldība nesniedza atzinumu, bet pozitīvs atzinums bija saņemts jau par redakciju 1.0. Par redakciju 2.0 papildus saņemts SIA “Latvijas Vēja parki” atzinums, kas iepazīnās ar apspriešanā esošo Līvānu novada teritorijas plānojuma 2.0 redakciju portālā GeoLatvija. Ziņojumi par institūciju atzinumiem pieejami portālā GeoLatvija.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Līvānu novada teritorijas plānojumam tika piemērots stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums². Saskaņā ar likuma “Par ietekmi uz vidi” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumiem Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (*turpmāk – Noteikumi Nr.157*) tika veikta konsultēšanās par vides pārskatā iekļaujamo saturu, izstrādāts vides pārskats, veikta tā sabiedriskā apspriešana no 2025. gada 10. februāra līdz 14. martam un saņemts Valsts vides dienesta atzinums³, kuru Līvānu novada dome ņem vērā, apstiprinot teritorijas plānojumu.

Vides pārskats un tā izstrādes dokumentācija pieejama atsevišķā sējumā.

² Vides pārraudzības valsts biroja 21.04.2023. lēmums Nr. 4-02/32/2023 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”

³ Valsts vides dienesta atzinums 06.03.2026. Nr.11.15/AP/2276/2026

Līvānu novada teritorijas raksturojums

Attēls 1. Līvāni no putna lidojuma⁴

Iedzīvotāju skaits	2025.gada sākumā Līvānu novada iedzīvotāju skaits bija 10146, t.sk. Līvānu pilsētā 6758 (CSP dati).
Novada platība	Līvānu novada platība ir 622 km ² jeb 62257 ha ⁵ .
Novietojums	Līvānu novads atrodas Latgales plānošanas reģionā; 170 km attālumā no Rīgas; robežojas ar Jēkabpils, Augšdaugavas un Preiļu novadiem.

Attēls 2. Līvānu novada novietojums Latvijā un Latgales plānošanas reģionā

⁴ Ekrānšāviņš no videoklipa (<https://www.youtube.com/watch?v=dCWbKKiJRrs>)

⁵ CSP, 2025. gada sākumā [Reģionu, novadu, pilsētu un pagastu kopējā platība gada sākumā - Visas teritorijas un Laika periods. PxWeb](#)

Zemes lietošanas veidi	Saskaņā ar VZD statistiku 01.01.2024.⁶ Līvānu novadā lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem 42% (25971 ha, no tiem 75% jeb 19528 ha aramzeme), meža zeme aizņem 32% (19965 ha), krūmāji – 2%, ievērojamu daļu aizņem purvi 12% (7796 ha), ūdens objektu zeme – 4% (2477 ha), zeme zem ēkām un pagalmiem – 2% (1013 ha), zeme zem ceļiem – 2% (1362 ha) un pārējās zemes⁷ – 4%. <i>Attēls 3. Līvānu novada zemes sadalījums zemes lietošanas veidos (01.01.2024.)</i> <table><thead><tr><th>Zemes lietošanas veids</th><th>Plaukums (ha)</th><th>Procenti (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>lauksaimniecībā izmantojamā zeme</td><td>25971</td><td>42%</td></tr><tr><td>mežs</td><td>19965</td><td>32%</td></tr><tr><td>purvs</td><td>7796</td><td>12%</td></tr><tr><td>krūmājs</td><td>1015</td><td>2%</td></tr><tr><td>ūdens objektu zeme</td><td>2477</td><td>4%</td></tr><tr><td>zeme zem ēkām un pagalmiem</td><td>1013</td><td>2%</td></tr><tr><td>zeme zem ceļiem</td><td>1362</td><td>2%</td></tr><tr><td>pārējās zemes</td><td>2589</td><td>4%</td></tr></tbody></table>	Zemes lietošanas veids	Plaukums (ha)	Procenti (%)	lauksaimniecībā izmantojamā zeme	25971	42%	mežs	19965	32%	purvs	7796	12%	krūmājs	1015	2%	ūdens objektu zeme	2477	4%	zeme zem ēkām un pagalmiem	1013	2%	zeme zem ceļiem	1362	2%	pārējās zemes	2589	4%
Zemes lietošanas veids	Plaukums (ha)	Procenti (%)																										
lauksaimniecībā izmantojamā zeme	25971	42%																										
mežs	19965	32%																										
purvs	7796	12%																										
krūmājs	1015	2%																										
ūdens objektu zeme	2477	4%																										
zeme zem ēkām un pagalmiem	1013	2%																										
zeme zem ceļiem	1362	2%																										
pārējās zemes	2589	4%																										
Teritoriālais iedalījums	Līvānu pilsēta un Jersikas, Rožupes, Rudzātu, Sutru un Turku pagasti.																											
Apdzīvojuma struktūra	Līvānu pilsēta – reģionālas nozīmes attīstības centrs. Pārējā lauku teritorijā ir Latgales reģionam raksturīgā apdzīvojuma struktūra mazciemos un ciemos. Teritorijas plānojumā robežas ir noteiktas septiņiem ciemiem – Jaunsilavas, Jersika, Rožupe, Rudzāti, Sutri, Turki un Upenieki.																											
Aizsargājamās dabas teritorijas	Piecas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas - dabas liegumi “Dubnas paliene”, “Gaiņu purvs” un “Lielais Pelečāres purvs”, kas ir arī Eiropas aizsargājamās NATURA2000 teritorijas, un dabas liegums “Ūsas un Sumankas upes pļavas” un dabas piemineklis “Jersikas aleja”.																											
Virszemes ūdeņi	Daugava, kurā ietek Dubna, kuras lielākās pietekas ir Feimanka un Oša ar pieteku Sauna. Citas novada garākās upes ir Nereta un Ataša. Lielākie ezeri ir Silavas ezeru grupas – Silavu ezers, Garais ezers un Šumaņu ezers – un Jersikas ezers, kā arī Līvānu ezers. Līvānu novads atrodas Daugavas upju baseina apgabalā.																											
Transporta infrastruktūra	Nozīmīgākās transporta maģistrāles ir autoceļi – valsts galvenais valsts autoceļš A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki), valsts reģionālais autoceļš P63 Līvāni-Preiļi – un stratēģiskās (valsts) nozīmes dzelzceļa infrastruktūras iecirknis Krustpils-Daugavpils. Valsts autoceļu kopgarums Līvānu novadā ir 179,35 km, pašvaldības ceļu un ielu kopgarums 274.2 km.																											

⁶ VZD statistika par zemes sadalījumu zemes lietošanas veidos 2024. gada 1. janvārī (<https://www.vzd.gov.lv/lv/media/7989/download?attachment>)

⁷ Pārējās zemes – zeme, kuru aizņem smiltāji, kapsētas, parki, lauces, stigas, gravas, kraujas, nogāzes, ja tās nav uzskatāmas par mežu vai krūmāju, sēklu plantācijas un pārplūstoši klajumi, kā arī zeme, kuru izmanto derīgo izrakteņu ieguvei (VZD skaidrojums: <https://www.vzd.gov.lv/lv/zemes-sadalijums-zemes-lietosanas-veidos>)

Derīgie izrakteņi	Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrā novada teritorijā reģistrētas 38 atradnes, no kurām 32 ir būvmateriālu atradnes, divas kūdras atradnes un četras sapropeļa atradnes. Izstrāde 2024. gadā notika piecās atradnēs – kūdras ieguve Skrebeļu - Skrūzmaņu purvā un Pētermuižas purvā, smilts ieguve Kurpiņu, Vanagsalas un Vārpsalas atradnēs.
Maģistrālie pārvades tīkli un būves	Augstsprieguma (330 kV un 110kV) elektrolīnijas un pārvades tīkla transformatoru apakšstacija "Līvāni"; reģionālais pārvades gāzesvads "Rīga – Daugavpils" un atzars uz gāzes regulēšanas staciju "GRS Līvāni" un GRS "Līvāni"; Maģistrālie ūdensvadi un kanalizācijas vadi Līvānu pilsētā, Rožupes, Rudzātu, Upenieku, Sutru un Jaunsilavu ciemos.
Sakaru infrastruktūra	LVRTC elektronisko sakaru tīkla infrastruktūra (sakaru kabeļu kanalizācija un NRRS); SIA "TET" sakaru tīkla infrastruktūra (sakaru kabeļu kanalizācija un gaisvadu kabeļi); mobilu sakaru operatoru "Bite", "LMT", "Tele-2" bāzes stacijas.
Kultūras pieminekļi	13 arheoloģijas pieminekļi, tostarp Jersikas pilskalns ar senpilsētu, un trīs arhitektūras pieminekļi, tostarp Rudzātu Svētā Jēkaba Romas katoļu baznīca, kurai kultūras pieminekļa statuss piešķirts 2025. gadā.

1. Plānošanas dokumenti

Vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu izstrādā atbilstoši vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un ievērojot citus nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus⁸. Šajā nodaļā ir raksturots, ko nosaka nacionālā līmeņa, reģionālā līmeņa un Līvānu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti attiecībā uz Līvānu novada teritoriju.

1.1. Nacionālā līmeņa plānošanas dokumenti

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam⁹ (turpmāk – LIAS) telpiskā perspektīva atzīmē Līvānu pilsētu kā reģionālas nozīmes attīstības centru – viens no nozīmīgiem reģiona kultūras un/vai ražošanas centriem ar attīstītu sociālo infrastruktūru un daudzveidīgiem pakalpojumiem [328.p.] un papildina Latgales attīstības centru funkcionālā tīkla konkurētspēju un integrāciju pārrobežu sadarbības tīklos [345.p.]. Līvānu novads iekļaujas lauku attīstības telpā, kas LIAS izpratnē ir lauku teritorijas, kur atrodas valsts ekonomikai nozīmīgākie dabas resursi – lauksaimniecības zeme, meži, ūdeņi, derīgo izrakteņu atradnes [356.p.]. Līvānu novads robežojas ar nacionālo interešu ūdeņu teritoriju – Daugavu.

Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam¹⁰ (turpmāk – NAP) nosaka lielākos valsts budžeta ieguldījumus Latvijas attīstībā un cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanā septiņu gadu periodā. Tas ietver valsts attīstības prioritātes, mērķus un investīciju virzienus, kā arī plānotās reformas un politikas izmaiņas. Līvānu novadam kā vienam no Latgales reģiona pašvaldībām jo īpaši nozīmīgas prioritātes ir:

- “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki”, lai mazinātu sabiedrības novecošanās tendences un veicinātu iekļaujošas sabiedrības stiprināšanu;
- “Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība” un tās rīcību virziens “Līdzsvarota reģionālā attīstība”, lai uzlabotu ekonomiskās attīstības un nodarbinātības iespējas, uzlabotu komersantu spēju piesaistīt investīcijas, nodarbināto algas līmeni.

Uz Līvānu novadu attiecināmi NAP telpiskās perspektīvas virzieni līdz 2027. gadam Latvija2030 definētajās nacionālo interešu telpās.

Transporta attīstības pamatnostādnes 2021-2027. gadam¹¹ (turpmāk – TAP2027) ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments transporta nozares attīstībai, un tajā izvirzītais mērķis ir vērsts uz ilgtspējīgu cilvēka mobilitātes vajadzību apmierināšanu, vienlaikus sniedzot ieguldījumu valsts ekonomiskajā izaugsmē, t.sk. uzņēmējdarbības vides attīstībā un pieejamībā. Transporta politikas teritoriālajā perspektīvā Satiksmes ministrija nodrošina visaptveroša transporta plānošanu, kas balstās pastāvošās un plānotās infrastruktūras multimodālā kartējumā līdz 2030.gadam un transporta investīciju novērtēšanas metodikā, kas pamatota ar plānotās infrastruktūras ekonomisko novērtējumu, pieprasījuma analīzi un satiksmes modelēšanu. Novērtējot reģionālo centru sasniedzamību, braucot ar vieglo automašīnu normālos braukšanas apstākļos, secināts, ka 98 % Latvijas iedzīvotāju 40 minūšu laikā ir sasniedzami reģionālie attīstības centri, tostarp Līvānu pilsēta. TAP2027 mērķi ir arī uzlabot Rīgas sasniedzamību, valsts autoceļu, tostarp valsts vietējo autoceļu kvalitāti, dzelzceļa infrastruktūru pasažieru

⁸ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23.panta pirmā daļa

⁹ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam pieejama: <https://www.mk.gov.lv/lv/latvijas-ilgtspējigas-attistibas-strategija>

¹⁰ Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam pieejams: <https://www.mk.gov.lv/lv/latvijas-nacionalais-attistibas-plans>

¹¹ <https://likumi.lv/ta/id/327053-par-transporta-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

pārvadājumiem, veicināt ieguldījumus sabiedriskajā transportā u.c. TAP2027 aptver alternatīvo degvielu attīstību, velosipēdu vai citu mikromobilitātes transportlīdzekļu infrastruktūras, elektrouzlādes attīstību. Viens no TAP2027 rezultatīvajiem rādītājiem ir ar autoceļu un dzelzceļa transporta infrastruktūru saistītā trokšņa ietekmei pakļautās teritorijas, kurās tiek pārsniegti pieļaujamie trokšņa līmeņi, platības nepalielināšanās.

Nacionālais enerģētikas un klimata plāna 2021.–2030. gadam¹² (turpmāk – NEKP) pasākumi, kas attiecināmi uz Līvānu novada pašvaldību – palielināt bezemisiju mikromobilitātes rīku skaitu, attīstīt mikromobilitātes infrastruktūru, uzbūvēt lēnās uzlādes punktus, t.sk. e-velosipēdiem, pie daudzdzīvokļu namiem, autostāvvietās, nodrošināt atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudu palielināšanu centralizētajās siltumapgādes sistēmās un infrastruktūras modernizāciju, noteikt ierobežojumus jaunu fosilā kurināmā iekārtu uzstādīšanai pilsētā, noteikt papildu regulējumu decentralizēto kanalizācijas sistēmu (DKS) apsaimniekošanai, veikt stingrāku DKS uzraudzību, lai panāktu DKS lietotāju skaita samazināšanos pilsētā un ciemos un atbilstošu SEG emisiju no DKS kritumu, piedalīties Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas plāna 2024.–2027.g. īstenošanā, uzlabot publiskā sektora ēku energoefektivitāti, t.sk. ar bioloģiskas izcelsmes materiāliem, vērtējot tehnisko un ekonomisko pamatojumu, ieviest zaļās infrastruktūras risinājumus, izvērtēt un veicināt rūpnieciski ražotu paneļu izmantošanu energoefektivitātei tipveida projektos un ieviest inovatīvus risinājumus pašvaldību sniegtajos pakalpojumos energoefektivitātes uzlabošanai (“viedās pašvaldības”).

Lai sasniegtu ambiciozos klimata un enerģētikas politiku mērķus, visām iesaistītajām institūcijām (publiskajam sektoram, tai skaitā pašvaldībām, sociālajiem partneriem, nevalstiskajam sektoram, komersantiem, pētniekiem un sabiedrībai kopumā) būs jāpieņem izsvērti lēmumi, kas balstīti pētījumos, datos un sociālekonomiskajā izvērtējumā. Daļa no šiem lēmumiem varētu būt vērsti uz pamatīgām izmaiņām līdz šim pieņemtajā saimniekošanā, līdz šim pieņemtajā lēmumu pieņemšanā, dažādu nozaru un sabiedrības grupu paradumos.

Ainavu politika. Latvijas ainava ir unikāla, un tā skatāma kā vienots dabas un kultūras mantojums, kas ir valsts identitātes pamats un viens no starptautiskās atpazīstamības elementiem, un tās vērtība nacionālā mērogā nostiprināta ar Ainavu politikas ieviešanas plānā 2024. – 2027. gadam¹³, kas balstīts uz 2000. gada 20. oktobra Eiropas ainavu konvenciju, Valsts Pētījumu Programmu “Ilgtspējīga teritorijas attīstība un racionāla zemes resursu izmantošana”, Latvijas ainavu atlantu un citām ieviestām Latvijas ainavu politikām.

Ainavu un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzība ir būtiska, lai saglabātu dabas un cilvēka radītās vērtības nākamajām paaudzēm. Pašvaldību līmenī ainavu un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzība īstenoja ar teritorijas plānojumu palīdzību, kuros iekļauti noteikumi par zemes izmantošanu un apbūvi un izdalītas teritorijas ar īpašiem noteikumiem, uzsverot vietējās nozīmes kultūrvēsturiskos un dabas objektus, kā arī ainaviski vērtīgās teritorijas un īpaši vērtīgos skatu punktus.

Līvānu novada teritorijas plānojuma ietvaros ir izstrādāts Līvānu novada ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības tematiskais pētījums (vairāk 3.5.5.nodaļā).

Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. – 2027. gadam¹⁴ ir vidēja termiņa attīstības dokuments, kas ir jau trešā cikla Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un tajā ir integrēts otrā cikla Plūdu

¹² Ministru kabineta 2024. gada 12. jūlija rīkojums Nr. 573 “Aktualizētais Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam” (<https://likumi.lv/ta/id/353615-aktualizetais-nacionalais-energetikas-un-klimata-plans-20212030-gadam>)

¹³ Ministru kabineta 2024. gada 28. martā rīkojums Nr. 238 “Par Ainavu politikas ieviešanas plānu 2024.–2027. gadam”

¹⁴ Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam. Rīga, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (2021), apstiprināts ar VARAM 26.01.2023. rīkojumu Nr. 1-2/13

riska pārvaldības plāns Daugavas upju baseinu apgabalā un kas ir izstrādāts ar mērķi sekmēt ilgtspējīgu, ar ekonomiskās attīstības interesēm sabalansētu ūdens resursu apsaimniekošanu, kā arī nodrošināt cilvēku un to radītās saimnieciskās vides aizsardzību no plūdu izraisītajiem riskiem un ir izstrādāts atbilstoši ES normatīvo aktu (Direktīva 2000/60/EK un Direktīva 2007/60/EK) prasībām, kas ir saistošas dalībvalstīm un ir pārņemtas Latvijas normatīvo aktu sistēmā. Plāna sastāvā ir izstrādāta pasākumu programma ar mērķi kārtējā 6-gadīgā plānošanas cikla ietvaros mērķtiecīgi un secīgi risināt identificētos problēmjautājumus. Saskaņā ar Plānu Līvānu pilsēta, Daugava no Daugavpils līdz Līvāniem un Ošas polderis ir iekļauts nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijā. Saskaņā ar Plānu tiek realizēti investīciju projekti, piemēram, jau izpildīti šādi pasākumi: Ošas I un Ošas II polderu sūkņu staciju pārbūve, Dubnas upes sākotnējā projektētā dziļuma atjaunošana, niedru pļaušana Dubnas upē, Ošas 1. poldera aizsargdambja (pik. 103/70 – 119/20) atjaunošana, Atašas atjaunošana Turku pagastā.¹⁵

1.2. Reģiona līmeņa plānošanas dokumenti

Plānošanas reģiona līmeņa plānošanas dokumenti ir ilgtspējīgas attīstības stratēģija un attīstības programma¹⁶.

Latgales stratēģijas 2030. gadam vispārējais mērķis ir panākt straujāku reģiona ekonomisko attīstību, lai palielinātu cilvēku ienākumus, saglabātu un vairotu Latgales bagātīgo potenciālu un padarītu Latgali par pievilcīgu dzīves vidi arī nākamajām paaudzēm.

Mērķi ir veicināt negatīvo demogrāfisko un migrācijas procesu apturēšanu un saglabāšanu vismaz 300 tūkstošu iedzīvotāju skaitu reģionā; palielināt privātā sektora īpatsvaru pievienotās vērtības radīšanā reģionā līdz 82%; paaugstināt iedzīvotāju ienākumus reģionā, sasniedzot 60% no ES vidējās bruto darba samaksas līmeņa.

Stratēģija nosaka četrus stratēģiskos virzienus: – Savienojumi; – Prasmes; – Gudra pārvaldība; – Efektīvi uzņēmumi.

Latgales plānošanas reģions (turpmāk – LPR) saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 11.panta ceturtajā daļā noteikto, nesniedz nosacījumus un atzinumus pašvaldību teritorijas plānojumiem, bet iesaka ņemt vērā spēkā esošo pašvaldības ilgtermiņa attīstības stratēģiju¹⁷, par kuru ir saņemts LPR izvērtējums un atzinums.

Par LPR Attīstības programmas 2021.-2027.gadam¹⁸ Vides pārskatu saņemtajā Vides pārraudzības valsts biroja Atzinumā Nr. 4-03/9 ir norādīti vides aspekti, kas ir jāņem vērā LPR pašvaldībām turpmāko teritoriju attīstības plānošanas dokumentu izstrādē.

Uz Līvānu novadu attiecināmie vides aspekti ir:

- dzeramā ūdens kvalitātes rādītāju neatbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām Līvānu ūdensapgādes sistēmā un nepieciešamība rast risinājumus dzeramā ūdens attīrīšanai,
- neapsaimniekoto urbumu apzināšana un iedzīvotāju vides apziņas paaugstināšana,

¹⁵

https://videscentrs.lv/gmc.lv/files/Udens/Udens_apsaimniekosana_plani_2021_2027/Daugavas_UBA/Daugavas%20UBAP%202022-2027%20pielikumi/

¹⁶ Teritorijas attīstības plānošanas likuma IV nodaļa

¹⁷ Saskaņā ar 2014.gada 14.oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" "26.p.

¹⁸ LPR Attīstības programmas 2021.-2027.gadam apstiprināta 2021.gada 5.novembra LPR Attīstības padomes sēdē (protokols Nr.5, p.3), dokumenti pieejami LPR portālā www.lpr.gov.lv sadaļā Plānošanas dokumenti <https://lpr.gov.lv/lv/padome-l2f3/planosana/#.YZJk81VByUk>, kā arī TAPIS https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_17599

- applūstošās teritorijas un ledus sastrēgumi ledus iešanas periodā Daugavā no Daugavpils līdz Aizkrauklei, kā arī Aizsargjoslu likumā noteikto nosacījumu attiecībā uz applūstošajām teritorijām ievērošana.

1.3. Vietējā līmeņa pašvaldības plānošanas dokumenti

Vietēja līmeņa plānošanas dokumenti, kas jāņem vērā, izstrādājot Līvānu novada teritorijas plānojumu, ir Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam¹⁹ (turpmāk – Stratēģija) un Līvānu novada pašvaldības attīstības programma 2026.-2032. gadam²⁰.

Stratēģijā ir noteikti Līvānu novada ilgtermiņa attīstības uzstādījumi, izvirzot vīziju, stratēģiskos mērķus, ilgtermiņa prioritātes, kā arī nosakot telpiskās attīstības perspektīvu un vadlīnijas teritoriju plānošanai un attīstībai.

Līvānu novada vīzija ir: *Līvānu novads - uzņēmējdarbība, modernās tehnoloģijas un pievilcīga vide ģimenei.*

Stratēģijā ir izvirzīti trīs stratēģiskie mērķi: prasmes, darbs un ģimene.

Stratēģisko mērķu sasniegšanai ir izvirzītas trīs ilgtermiņa attīstības prioritātes: dzīves un darba prasmes, pašiniciatīva un uzņēmība; uzņēmējdarbība un darba vietas; ģimenes labsajūta.

Līvānu novadu 2030. gadā raksturo galvenās prioritātes – uzņēmējdarbība, modernās tehnoloģijas un pievilcīga vide ģimenes labsajūtai. Līvāni – ekonomiskās attīstības centrs Ziemeļeiropā.

Stratēģijā ir noteikta Līvānu novada specializācija Eiropas, Latvijas un Latgales līmenī. Eiropas līmenī tā ir optisko stikla šķiedru produktu ražošana, kūdras pārstrāde un produktu ražošana, kā arī kokrūpniecība un mēbeļu ražošana; Latvijas līmenī – pārtikas rūpniecība un mājražošana, loģistika, transports un kravu pārvadājumi, Līvānu stikla muzejs un amatniecība; Latgales reģiona līmenī – biznesa inkubācijas pakalpojumi un sociālā uzņēmējdarbība, lauksaimniecība un bioloģisko produktu ražošana, lauku un aktīvais tūrisms.

Stratēģijā ietvertā telpiskās attīstības perspektīva parāda vēlamā Līvānu novada un Līvānu pilsētas teritorijas struktūru 2030. gadā. Nākotnes telpisko struktūru veido apdzīvojuma un pakalpojumu centru struktūra, dabas telpiskā struktūra, inženiertehniskā infrastruktūra, kultūrvēsturiski nozīmīgo telpu struktūra, kā arī kompleksi attīstāmās teritorijas.

Novada telpiskās attīstības perspektīva ir veidota ar mērķi veicināt tās teritoriālo vienību – pilsētas un pagastu pilnvērtīgu funkcionēšanu, kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem un dažādas saimnieciskās darbības iespējas, pievilcīgu investīciju vidi uzņēmējiem ar mūsdienīgu un videi draudzīgu satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru, saglabātu bagāto dabas un kultūras mantojumu.

Viens no galvenajiem telpiskās attīstības perspektīvas uzdevumiem novadā ir dabas ainavas un Latgalei raksturīgā apdzīvojuma un saimniekošanas veida saglabāšana. Tāpat īpaši izceltas novadā esošās dabas bagātības: meži, lauksaimniecības zemes, ūdeņi, kūdras purvi un derīgie izrakteņi, kas ir Līvānu novada nākotnes kapitāls, kas jāizmanto produktīvi un ievērojot ilgtspējīgas principus.

Programma ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kurā atbilstoši Līvānu novada Ilgtspējīgās attīstības stratēģijai ir izvirzītas vidēja termiņa attīstības prioritātes, attīstības mērķi un rīcību virzieni. Vidēja termiņa prioritātes līdz 2032.gadam ir 1 Jauniešu spēks un izglītība mūža garumā, 2 Plaukstoša uzņēmējdarbības vide un inovācijas, 3 Mūsdienīga satiksmes

¹⁹ Apstiprināta ar Līvānu novada domes 2013.gada 29.augusta lēmumu Nr.13-28 „Par Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2030.gadam apstiprināšanu” (pieejama: <https://www.livani.lv/lv/ilgtspējigas-attistibas-strategija>)

²⁰ Apstiprināta Līvānu novada pašvaldības domes 2025.gada 29.maijā lēmumu Nr. 8-8; stāsies spēkā ar 01.01.2026.

infrastruktūra un mobilitāte, 4 Dzīvei pieejama un pievilcīga vide, 5 Droša un atbildīga vide, 6 Vieda digitālā vide un 7 Zaļa un ilgtspējīga vide. Programma ietver arī rīcības plānu, investīciju plānu, kā arī īstenošanas un uzraudzības kārtību.

Līvānu novada pašvaldības mājokļu politikas vadlīnijas 2020.-2025. gadam²¹ raksturo situāciju nodrošinājumā ar pašvaldības dzīvojamo fondu un nosaka pašvaldības rīcības pašvaldības atbalstam mājokļu jautājumu risināšanā, tādejādi nākotnē optimizējot pašvaldības dzīvojamo fondu un budžeta izdevumus dzīvojamā fonda apsaimniekošanai.

Līvānu novada dome 2012. gadā pievienojās Eiropas kustībai ES Mēra Pakta iniciatīvai, kurā brīvprātīgi iesaistās pašvaldības, kas savās teritorijās apņemas palielināt energoefektivitāti un izmantot atjaunojamo enerģiju avotus, nodrošinot savu ieguldījumu ES un Latvijas klimata un enerģētikas politikas mērķu sasniegšanā. Saskaņā ar apņemšanos 2013.gadā apstiprināts Līvānu novada ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns 2013. – 2020.gadam, tiek izstrādāti pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, kā arī attīstīti projekti. Piemēram, 2023.gadā realizēts SIA „Vides investīciju fonds” līdzfinansēts Līvānu novada pašvaldības projekts „Viedo apgaismojuma tehnoloģiju uzstādīšana Līvānu novadā” (ar identifikācijas Nr. EKII-7/28) emisijas kvotu izsolīšanas finanšu instrumenta atklātajā projektu konkursā "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā", kura ietvaros Līvānu publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā nomainīti Na gāzizlādes gaismekļi uz 364 LED gaismekļiem ar viedo vadību pašvaldības publiskajās teritorijās Līvānos, Upeniekos, Sutros, Rudzātos, Zundānos, Jaunā muižā, Rožupē.

1.4. Kaimiņu pašvaldību teritoriju plānojumi

Teritorijas plānojumu izstrādā, izvērtējot arī blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus²².

Jēkabpils novada pašvaldība

Jēkabpils novada pašvaldība savos nosacījumos Līvānu novada teritorijas plānojumam²³ informēja, ka Jēkabpils novada teritorijas plānojums ir izstrādes procesā (https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_24343) un darba procesā rosina sekojoši:

1. saskaņot aizsargjoslas, kas robežojas ar Jēkabpils novada administratīvo teritoriju.

Līvānu novads robežojas ar Jēkabpils novada Atašienes, Mežāres un Vīpes pagastiem. Savukārt ar Jēkabpils novada Ābeļu, Dignājas un Dunavas pagastiem administratīvās teritorijas robeža ir pa Daugavas upes vidu. Līvānu novada teritorijas plānojumā ir attēlotas vai noteiktas aizsargjoslas, kas turpinās Jēkabpils novadā, piemēram, aizsargjosla gar Daugavu, aizsargjoslas gar autoceļiem A6 un P62, gar augstsprieguma elektrolīniju u.c. Līvānu novadā iesniedzas Plāņu salas kapu, Menķa kapu un Steķu kapu sanitārās aizsargjoslas, pašvaldības ceļa ME14 ekspluatācijas aizsargjosla un Valnu ezera aizsargjosla.

2. Izvērtēt iespēju - noteikt individuālās kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) objektiem, kuru aizsargjoslas (aizsardzības zonas) šobrīd šķērso Daugavas upi Jēkabpils novada teritorijā, nosakot tā, lai tās nākotnē nešķērsotu Daugavas upi Jēkabpils novada teritorijā.

Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros ir izstrādātas kultūras pieminekļu individuālās aizsardzības zonas. Turpmāk Jēkabpils novada teritorijā neatradīsies šādu kultūras pieminekļu aizsargjoslas:

²¹ Apstiprinātas Līvānu novada domes 2020.gada 27.augustā (pieejamas:

<https://www.livani.lv/lv/media/11882/download?attachment>)

²² Noteikumu Nr. 628 26.p.

²³ Jēkabpils novada pašvaldības 19.01.2023 vēstule Nr. 1-4/23/71

- Valsts aizsardzības Nr. 1909 “Jersikas pilskalns ar senpilsētu”;
- Valsts aizsardzības Nr. 1911 “Jersikas senkapi un apmetne”;
- Valsts aizsardzības Nr. 1944 “Veiguru senkapi (Vecie kapi)”.

3. par kopējo interešu teritoriju uzskatāma:

3.1. “Lielais Pelečāres purvs”, dabas liegums, Natura 2000 un RAMSAR teritorija;

Līvānu novada teritorijas plānojumā dabas liegumā “Lielais Pelečāres purvs” ir noteikta funkcionālā zona Mežu teritorija (M) un attēlota dabas lieguma robeža saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmas OZOLS datiem.

3.2. Daugavas upes šķērsošana, tāpēc lūdzam ņemt vērā esošo pārceltuvju darbību (prelim Jēkabpils novada Dignājas un Dunavas pagastiem) un paredzēt atbilstošu krastmalu un publiskās ārtelpas labiekārtojuma infrastruktūru;

Pārceltuve, kas savienoja Jēkabpils novada Dunavas pagastu ar otru Daugavas krastu Līvānu novada Jersikas pagastā iepretī Līvānu pilsētai, kopš 2023. gada ir slēgta, bet var tikt atjaunota. Līvānu novada teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zona Lauksaimniecības teritorija (L), Transporta infrastruktūras teritorija (TR), kas ļauj iekārtot pārceltuvei nepieciešamo labiekārtojumu, kā arī jāņem vērā Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 5. punkta. b. apakšpunkts²⁴ - atļautas pārceltuves vajadzībām nepieciešamās inženierbūves. Darbību turpina pārceltuve starp Līvāniem un Dignājas pagastu, kur arī ir noteikta funkcionālā zona Lauksaimniecības teritorija (L).

3.3. velomaršruts Līvāni – Tadenava – Līvāni.

Velomaršrutu veicinās Līvānu novada teritorijas plānojuma Transporta plānā iekļautais projekts “Pievedceļa V758 “Pievedceļš Vandānu pārceltuvei” pārbūve” (395 m, t.sk. apgaismojuma izbūve un veloceliņa izbūve). Jāņem vērā, ka maršrutā ietilpstošā Līvānu pilsētai tuvākā pārceltuves vietā ir plānota teritorija iespējamam tiltam pār Daugavu. Tilta būvniecības gadījumā nepieciešama maršruta pārplānošana.

Ar Jēkabpils novadu vienojošs faktors ir uzsāktā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra vēja parkam “Augšdaugava” Jēkabpils novada Rubenes, Dunavas un Zasas pagastos, Līvānu novada Jersikas pagastā un Augšdaugavas novada Dvietes pagastā”²⁵.

Jēkabpils novada teritorijas plānojums ir apstiprināts²⁶ un īstenojams no 2025. gada 3. septembra²⁷.

²⁴ 10 metrus platā joslā aizliegts būvēt un izvietot jebkādas ēkas un būves, tai skaitā nožogojumus (izņemot esošo būvju atjaunošanu; kultūras pieminekļu restaurāciju; transporta un elektronisko sakaru tīklu būvniecību, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu, ūdens ņemšanas ietaišu un maģistrālo cauruļvadu būvniecību, enerģijas pārvades un sadales būvju būvniecību; peldvietu, eliņu, laivu un motorizēto ūdens transportlīdzekļu piestātņu būvniecību; valsts meteoroloģisko un hidroloģisko novērojumu staciju un posteņu un citu stacionāru valsts nozīmes monitoringa punktu un posteņu būvniecību, kā arī krastu nostiprināšanu

²⁵ Vides pārraudzības valsts birojs: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/veja-parka-augšdaugava-un-ta-saistitas-infrastruktur-projekta-istenosana-jekabpils-novada-rubenes-dunavas-un-zasas-pagastos-livanu-novada-jersikas-pagasta-un-augšdaugavas-novada-dvietes-pagasta-sia-latvijas-veja-parki>

²⁶ Apstiprināts ar Jēkabpils novada domes 2025.gada 29.maija lēmumu Nr. 354 (protokols Nr. 9, 30. punkts), saistošie noteikumi Nr. 9 “Jēkabpils novada teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” (grozījumi 29.01.2026. saistošie noteikumi Nr.4 “Jēkabpils novada domes 2025. gada 29. maija saistošo noteikumu Nr. 9 “Jēkabpils novada teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” atcelšana daļā”)

²⁷ [Jēkabpils novada teritorijas plānojums](#)

Preiļu novada pašvaldība

Lai sekmētu Latgales reģiona līdzsvarotu attīstību, Preiļu novada pašvaldība sniedz priekšlikumus turpmākai kaimiņu novadu sadarbībai:

- kopējo transporta koridoru infrastruktūras uzlabošana, t.sk. elektrotransporta un velo transporta infrastruktūras attīstība;
- publiskā transporta pārvaldības attīstība, lai nodrošinātu lauku iedzīvotājiem ērtu attīstības centru sasniedzamību;
- kvalitatīvu veselības aprūpes jomas pakalpojumu pieejamības uzlabošana;
- vienota tūrisma pakalpojumu piedāvājuma tīkla attīstība;
- kaimiņu pašvaldību sadarbība degradēto teritoriju revitalizācijas un citu uzņēmējdarbības atbalsta vides veidošanas aktivitāšu īstenošanai;
- kopējo ainaviski vērtīgo un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju saglabāšana.

Līvānu novads robežojas ar Preiļu novada Saunas, Sīļukalna, Preiļu, Vārkavas, Upmalas un Rožkalnu pagastiem. Teritorijas plānojumā ir identificētas šādas kopējās plānošanas teritorijas:

- Abpus Preiļu novada Upmalas pagasta un Līvānu novada Rožupes pagasta robežai atrodas dabas liegums “Dubnas paliene”; Preiļu novada Upmalas pagastā pie robežas atrodas dabas liegums “Ašenieku purvs”; abpus Preiļu novada Sīļukalna pagasta un Līvānu novada Rudzātu pagasta robežai atrodas dabas liegums “Lielais Pelečāres purvs”;
- Līdz Preiļu novada robežai abpus valsts autoceļam P62 Līvānu novadā ir noteikta Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5);
- Preiļu novada Saunas pagastā pie robežas ar Līvānu novada Rudzātu pagastu (pie Medņu purva) SIA “Enery Latvia” paredzētajam vēja elektrostaciju parkam “Priekuļi” tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums.²⁸;
- Līvānu novadā iesniedzas Seiļu kapu un Barišu kapu sanitārās aizsargjoslas, pašvaldības ceļa SA32 ekspluatācijas aizsargjosla un Īvaiša upes aizsargjosla;
- Ap Preiļu novada Vanagu ciemu ir noteikta vēja elektrostaciju lieguma teritorija 1,3 km attālumā.

Preiļu novada teritorijas plānojums ir apstiprināts un īstenojams no 07.10.2025. Atsevišķi teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu punkti ir apturēti ar 09.01.2026. viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministra rīkojumu Nr. P-1-2/8; turpinās Satversmes tiesas tiesvedība.

Augšdaugavas novada pašvaldība

Augšdaugavas novada pašvaldība savos nosacījumos²⁹ aicina ņemt vērā spēkā esošo Daugavpils novada teritorijas plānojumu, kas apstiprināts ar 2014.gada 2.jūlija Daugavpils novada domes saistošajiem noteikumiem Nr.13 „Daugavpils novada teritorijas plānojuma 2012.-2023.gadam teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa”, kā arī ņemt vērā to, ka abi novadi ir saistīti ar kopīgu infrastruktūru – autoceļi un inženierkomunikācijas (elektrotīkli, elektronisko sakaru tīkli, u.c.), nosakot aizsargjoslas, kas apgrūtinā Augšdaugavas novada administratīvo teritoriju.

Ar Augšdaugavas novada Nīcgales pagastu robežojas ar Līvānu novada Jersikas pagasts. Abas teritorijas šķērso 330 kW elektropārvades līnija, dzelzceļa līnija, valsts autoceļš A6 un Daugava – objekti, kuriem saskaņā ar Noteikumu Nr. 628 31.2.5.p. Līvānu novada teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartē “Aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanas noteikumi” ir noteiktas vai attēlotas aizsargjoslas u.c. apgrūtinātās teritorijas.

²⁸ Vides pārraudzības valsts biroja 17.09.2024. Lēmums Nr. 5-02-

1/45/2024 (<https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/veja-elektrostaciju-parka-prikuli-un-ta-saistitas-infrastrukturas-buvnieciba-sia-energy-latvia>)

²⁹ Augšdaugavas novada pašvaldības 13.02.2023. nosacījumi Nr. 2.1-9/87

Ar Augšdaugavas novadu vienojošs faktors ir uzsāktā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra vēja parkam “Augšdaugava” Jēkabpils novada Rubenes, Dunavas un Zasas pagastos, Līvānu novada Jersikas pagastā un Augšdaugavas novada Dvietes pagastā”³⁰.

Pie robežas ar Augšdaugavas novadu Nīcgales pagastu Līvānu novadā atrodas valsts meža zemes. Abas pašvaldības šķērso LVM ceļš Serguntas ceļš.

Saskaņā ar Latgales reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2024. – 2030. gadam³¹ uz SIA “Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija” administrēto sadzīves atkritumu poligonu “Ciniši” Augšdaugavas novada Dmenes pagastā tiek transportēti Līvānu novadā radušies nešķīrotie sadzīves atkritumi.

[Augšdaugavas novada teritorijas plānojums](#) ir izstrādē.

³⁰ Vides pārraudzības valsts birojs: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/veja-parka-augsdaugava-un-ta-saistitas-infrastrukturas-projekta-istenosana-jekabpils-novada-rubenes-dunavas-un-zasas-pagastos-livanu-novada-jersikas-pagasta-un-augsdaugavas-novada-dvietes-pagasta-sia-latvijas-veja-parki>

³¹ Pieņemts 31.07.2024. (pieejams: Latgales plānošanas reģiona mājas lapā: <https://lpr.gov.lv/lv/2024/pazinojums-par-planosanas-dokumenta-latgales-regionala-atkritumu-apsaimniekosanas-plana-2024-2030-gadam-pienemsanu/>)

2. Iepriekšējā teritorijas plānojuma, lokālplānojuma un detālplānojuma īstenošanas izvērtējums

Līvānu novada teritorijas plānojums 2012.-2024.gadam (turpmāk – iepriekšējais teritorijas plānojums) ir izstrādāts pirms Vispārīgajiem apbūves noteikumiem. Iepriekšējais teritorijas plānojums ir īstenojies galvenokārt šādos aspektos:

- Sakārtotas un attīstītas pilsētai pievienotās teritorijas aiz dzelzceļa – Līvānu industriālā zona (bijusī Līvānu bioķīmiskās rūpnīcas teritorija u.c.); izbūvējot publisko infrastruktūru (ielas, inženiertīklus) un nodrošinot sabiedriskā transporta pakalpojumus,
- Atjaunotas un attīstītas pašvaldības iestādes un publiskās teritorijas – izglītības iestādes, centrālā bibliotēka, kultūras centrs u.c., uzbūvēts peldbaseins;
- Pamazām tiek sakārtota bijušā stikla fabrikas teritorija – atjaunoti vairāki bijušie korpusi, labiekārtotas teritorijas;
- Attīstītas Daugavas malas teritorijas pilsētā – atjaunots Līvānu stikla un amatniecības centrs, labiekārtota krastmala, uzsākta pussalas labiekārtošana;
- Attīstījušies mazie uzņēmumi – pakalpojumi sniedzēji, mājražotāji; pilsētas sabiedriskā centra ielās ir atgriezušies jauktā funkcija;
- Pilsētā ienākuši tirdzniecības tīklu uzņēmumi (Rimi, Maxima, Top u.c.);
- Saglabājas vēsturiski veidojušies jaukta apbūves struktūra; arī teritorijās, kurās dzīvojamās mājas, publiskās ēkas un rūpnieciskās ražotnes atrodas tiešā tuvumā, tiek nodrošinātas vides prasības;
- Uzlabota pilsētas daļu sasaiste – pāri dzelzceļam izbūvēts gājēju tilts, izbūvēts gājēju tilts pāri Dubnas upei;
- Uzlabota līdz šim nepietiekamā Rudzātu un Turku sasniedzamība (veikta vairāku valsts autoceļu virsmas apstrāde), tādējādi attīstās lauksaimnieciskā ražošana, viensētas un tūrisma pakalpojumi šo ceļu apkārtnē;
- Uzlabota satiksmes drošība Līvānu pilsētā, kā arī ciemu centros – izbūvēti gājēju un velosipēdu ceļi, tostarp gājēju un velosipēdu ceļš starp Līvānu pilsētu un Jaunsilavu ciemu paralēli autoceļam A6;
- Saglabāts Līvānu pilsētas zaļais tīklojums – parki un zaļās zonas, kā arī Daugavmala; uzlabojas to pieejamība sabiedrībai atpūtai un pastaigām;
- Iepriekšējā teritorijas plānojumā noteiktās ainaviski vērtīgās teritorijas – meži, jo īpaši Rudzātu pagasta ziemeļrietumu daļas skuju koku meži, Steķu sils, un Daugavas ieleja Jersikas pagastā ar visgleznainākajām ainavām Lauros un Kusiņos – ir saglabātas;
- Lauku teritorijā uzlabojusies arī lauksaimniecības zemju izmantošana – ir palikušas maz neapstrādātu, neapsaimniekotu zemju, kas noticis, lielā mērā pateicoties ES lauku atbalsta programmām;
- Uzlabojusies meliorācijas sistēmu darbība – realizēti vairāki valsts ūdensnoteku meliorācijas projekti ar mērķi mazināt plūdu risku.

Iepriekšējais teritorijas plānojums nav īstenojies galvenokārt šādos aspektos:

- Secināms, ka ciemu teritorijas tika noteiktas pārāk plašas; paredzētā individuālā dzīvojamā apbūve ciemos lielā mērā nav realizējusies;
- Pašvaldībai vēl aizvien pieder vairāk par pusi dzīvojamā fonda dzīvokļu; Līvānu pilsētā ir atjaunota tikai viena daudzstāvu daudzdzīvokļu māja;
- Pilsētā sāk veidoties ekonomiski pieejamu, energoefektīvu mājokļu (dzīvokļu) trūkums; ražotnēs strādājošie dzīvo Jēkabpilī un citviet; jaunu dzīvokļu māju attīstībai pilsētā trūkst zemes; tomēr šādas teritorijas būtu jāattīsta esošo pilsētas ūdenssaimniecības tīklu teritorijās un to tuvumā;

- Lēni risinās centralizēto ūdenssaimniecības sistēmu attīstība, jo īpaši ciemos, kur ir mazs lietotāju skaits;
- Palielinoties labklājības līmenim, pieaudzis automobilizācijas līmenis un pilsētas daudzstāvu dzīvojamās masīvos un tuvākajās ielās ir novērojams stāvvietu deficīts; vienlaikus samazinās telpa gājējiem un daudzdzīvokļu māju pagalmos nepieciešamās zaļās atpūtas zonas;
- Daļa Līvānu pilsētas vēsturisko ēku, kas bija iekļautas kultūrvēsturisko objektu sarakstā, nolietojums ir tik liels, ka nav samērīgi turpmāk uzturēt šo ēku kultūrvēsturisko vērtību atjaunošanas prasības;
- Ilgstoši nenodotas ekspluatācijā ir vasarnīcu un dārzu mājas bijušajos dārzu ciemos Līvānu pilsētas un Jersikas ciema apkārtnē;
- Praksē pierādījies, ka pilsētas centra vēsturiskajos zemes īpašumos, kas pēc platības ir nelieli, ir ierobežota esošās dzīvojamās apbūves paplašināšana (līdz šim ir bijis noteikts nepietiekams maksimālais apbūves blīvums).

Kopumā secināms, ka iepriekšējā teritorijas plānojuma īstenošana ir realizēta un jaunajā teritorijas plānojumā risināmi mūsdienu dienas kārtībai aktuāli izaicinājumi (bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām lietusūdens sistēmās, energoefektīvi mājokļi, publiskā infrastruktūra iedzīvotāju paradumu maiņai u.c.).

Par iepriekšējā teritorijas plānojuma veiksmīgu īstenošanu liecina arī tas, ka tikai reizi ir izstrādāti teritorijas plānojuma grozījumi – “Lokālpilnojums Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012. - 2024. gadam grozījumiem – Līvānu pilsētas centra teritorijai” (turpmāk – Lokālpilnojums), ar kuriem ir ieviesti ierobežojumi azartspēļu organizēšanai Līvānu pilsētas sabiedriskajā centrā³². Lokālpilnojuma risinājumi ir integrēti teritorijas plānojumā, saglabājot ierobežojumus zemes azartspēļu organizēšanai Līvānu pilsētas sabiedriskajā centrā. Līdz ar teritorijas plānojuma apstiprināšanu Lokālpilnojums zaudēs spēku.

Līvānu novadā ir viens spēkā esošs detālpilnojums teritorijai Līvānu pilsētā starp Domes ielu un Dubnas upi posmā no gājēju tilta līdz autotiltam (kadastra Nr. Nr.7611-004-0202, Nr.7611-004-0201, Nr.7611-004-0205, Nr.7611-004-0207), kas ir apstiprināts ar Līvānu novada domes 2005. gada 23. februāra lēmumu Nr. 3-32 “Par saistošajiem noteikumiem Nr. 3 “Detālpilnojums Līvānu pilsētā teritorijai starp Domes ielu un Dubnas upi” (turpmāk – Detālpilnojums).³³ Detālpilnojums ir īstenots. Teritorijas plānojums integrē Detālpilnojuma risinājumus. Līdz ar teritorijas plānojuma apstiprināšanu Detālpilnojums zaudēs spēku.

³² Lokālpilnojums pieejams GeoLatvijā: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_27194

³³ Publikācija laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”: <https://www.vestnesis.lv/ta/id/105174>. Detālpilnojums nav pieejams GeoLatvijā.

3. Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un tā atbilstība ilgtspējīgas attīstības stratēģijai

3.1. Apdzīvotās vietas

Vispārīgie apbūves noteikumi nosaka:

60. Ārpus pilsētām un ciemiem aizliegts veidot jaunas dzīvojamās apbūves teritorijas, ja tās netiek kompleksi plānotas kā kompakti ciemi vai pilsētas, paredzot daudzveidīgu teritorijas izmantošanu ar atbilstošu publisko infrastruktūru, vai esošo pilsētu vai ciemu teritoriju paplašināšana ar blīvu apbūvi.

61. Plānojot jaunus ciemus un pilsētas vai esošo pilsētu vai ciemu teritoriju paplašināšanu, tos veido kompleksus, kompaktus un pašpietiekamus, paredzot:

61.1. transporta infrastruktūras risinājumus, kas nodrošina iekšējā ielu tīkla optimālu sasaisti ar ārējo autoceļu tīklu;

61.2. inženiertehniskās apgādes nodrošinājumu;

61.3. daudzveidīgu teritorijas izmantošanu ar iespējām nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu apjomu, tai skaitā pirmsskolas un pamatskolas izglītību, veselības un sociālo aprūpi, ikdienā nepieciešamo pārtikas preču iegādi, kā arī citus pakalpojumus;

61.4. teritorijas sasniedzamību ar sabiedrisko transportu un vietas mērogam atbilstošu mobilitāti, kurā prioritāte ir gājējiem un velotransportam;

61.5. teritorijas pārvaldības nodrošinājumu (piemēram, ielu un inženiertīklu uzturēšanu un apsaimniekošanu, kā arī atkritumu savākšanu);

61.6. publiskiem mērķiem paredzētās teritorijas;

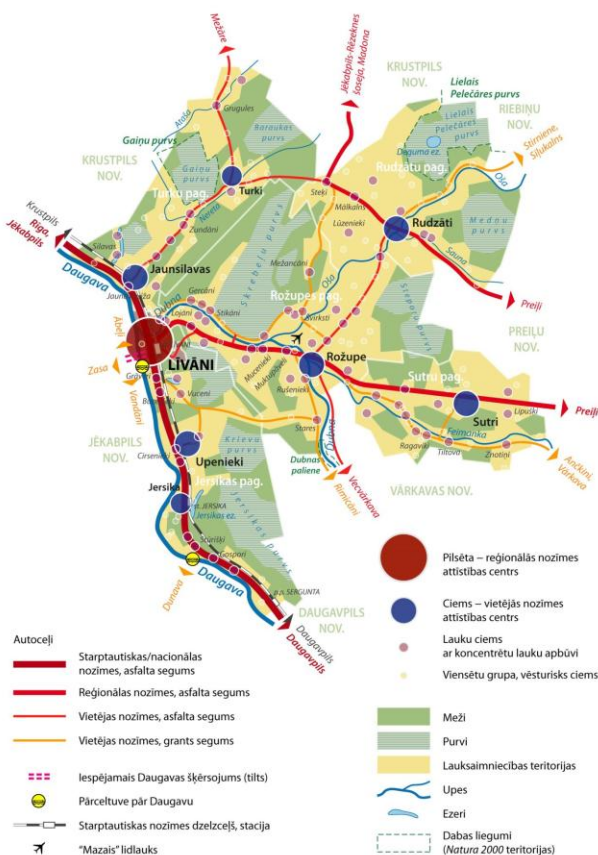
61.7. publisko ārtelpu, tai skaitā publiski pieejamas rekreācijas, dabas un apstādījumu teritorijas.

Iepriekšējā teritorijas plānojumā robežas bija noteiktas Rožupes, Turku, Jaunsilavas, Jersikas, Upenieku, Rudzātu un Sutru ciemiem. Līvānu pilsēta tika paplašināta. Prasības izmantošanai un apbūvei mazciemos un pārējā lauku teritorijā bija noteiktas atbilstoši funkcionālajam zonējumam lauku teritorijā.

Jaunajā teritorijas plānojumā ir saglabāta tāda pati apdzīvojuma struktūra – Līvānu pilsēta un Rožupes, Turku, Jaunsilavas, Jersikas, Upenieku, Rudzātu un Sutru ciemi. (Attēls 4).

Iepriekšējā teritorijas plānojumā apdzīvotās vietas aizņēma 1512,34 ha jeb 2%. Teritorijas plānojumā ir paplašināta pilsēta, bet samazinātas ciemu robežas, tādējādi apdzīvoto vietu platība teritorijas plānojumā palielinās par 6,13 ha un aizņem 1518,47 ha jeb 2% no novada platības.

Attēls 4. Līvānu novada apdzīvojuma struktūra³⁴

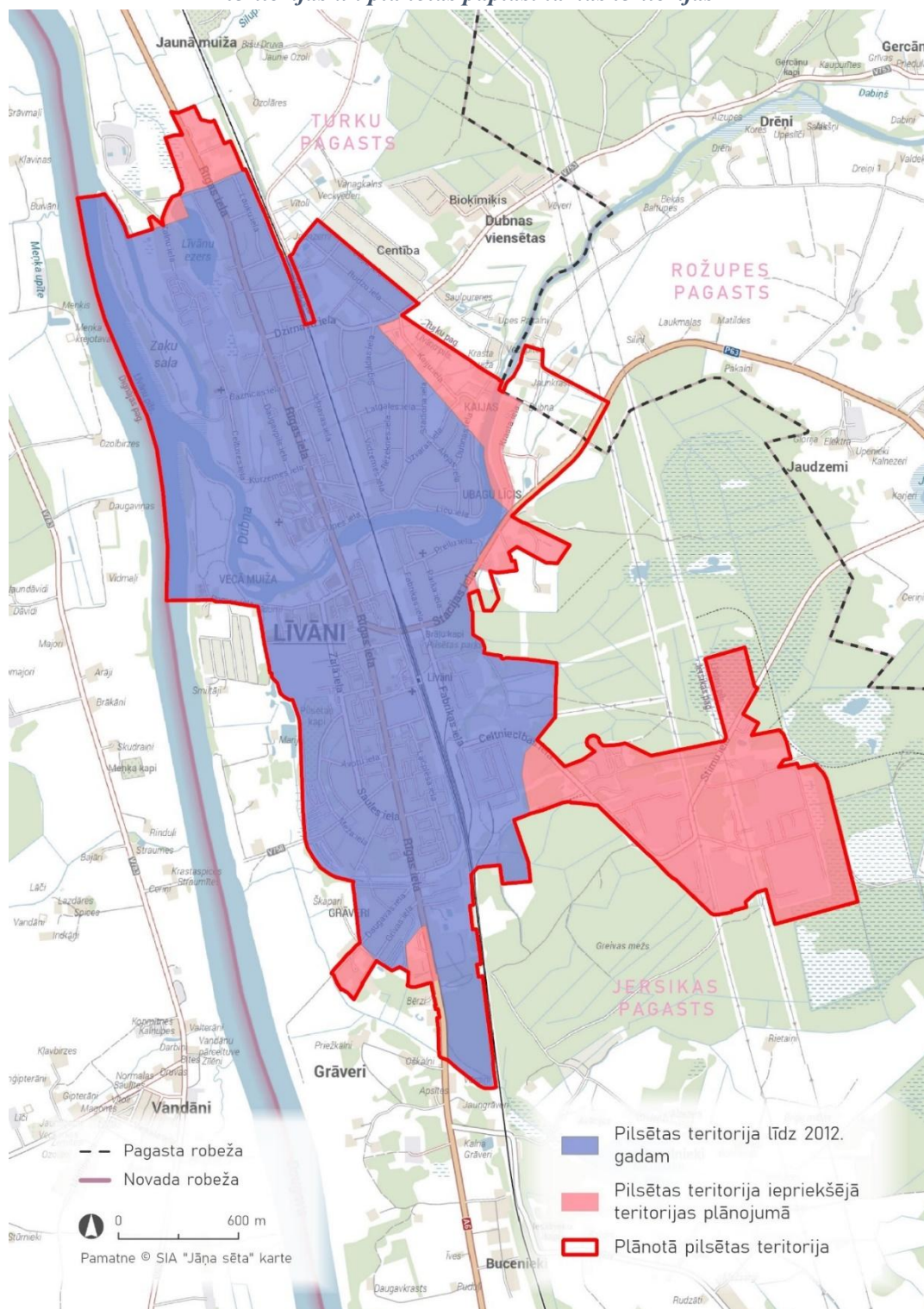

³⁴ Stratēģija, 14.attēls. Līvānu novada nākotnes telpiskā struktūra, 28.lp.

3.1.1. Līvānu pilsēta

Līvānu pilsētas teritorija tika paplašināta jau Iepriekšējā teritorijas plānojumā (Attēls 5).

Attēls 5. Līvānu pilsētas plānotā robeža 2012. gadā, Iepriekšējā teritorijas plānojumā paplašinātās teritorijas un plānotās paplašināmās teritorijas

Sekojošā Stratēģijā noteiktajam Līvānu pilsētas telpiskās attīstības perspektīvas mērķim – stiprs reģionālas nozīmes attīstības centrs, galvenā darba, ienākumu un pakalpojumu saņemšanas vieta Līvānu un apkārtnējo novadu iedzīvotājiem [Stratēģija; 6.2.2.nodaļa], kā arī pilsētas uzņēmumu vajadzībām saviem darbiniekiem nodrošināt mājokli uz vietas, jaunajā teritorijas plānojumā tiek plānota pilsētas teritorijas paplašināšana.

Ņemot vērā ierobežojumus Daugavas un Dubnas applūstošajās teritorijās un purvainās un pārmitrās teritorijas pilsētai tieši piegulošajās teritorijās, kā piemērotākās jaunas apbūves teritorijas ir plānotas starp esošo Krasta ielas apbūvi, Dubnas upi, valsts autoceļu P63 un pašvaldības autoceļu Ro01 “Drēņi-Kalvāni-Lietaunieki” nobrauktuvi uz Krasta ielu. Pilsētā iekļaujamā teritorija atrodas tuvu pilsētas centram, kā arī ir ērti sasniedzama no pilsētas industriālās zonas. Piegūlošo autoceļa P63 posmu ir plānots pārņemt pašvaldības īpašumā.

Pilsētā ir iekļauts 2025.gadā no Satiksmes ministrijas pārņemtais autoceļa A6 posms.

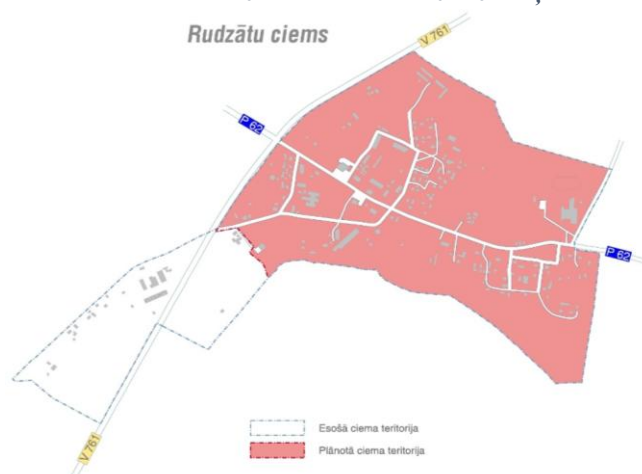
Pilsētas plānotās robežas ir noteiktas pa zemes vienību kadastra robežām.

Pilsētas teritorija kopumā paplašinās par 26,5 ha – līdz šim 636,57 ha, turpmāk – 663,07 ha.

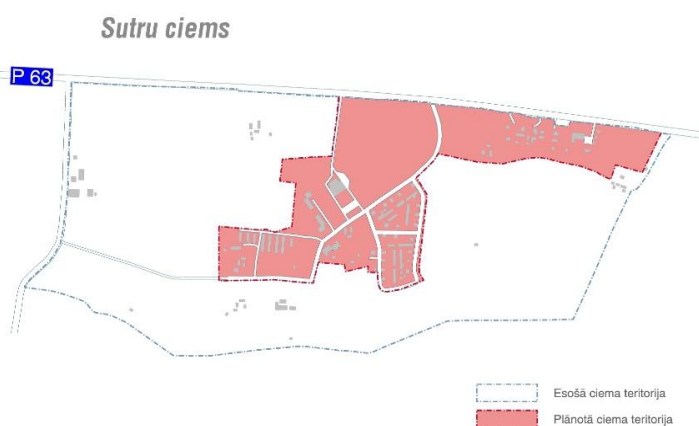
3.1.2. Ciemi

Iepriekšējā teritorijas plānojumā vairākiem ciemiem – Sutri, Rudzāti un Turki – tika samazināta ciema teritorija, ņemot vērā, ka iedzīvotāju skaits saruka un 2006. gada teritorijas plānojumā plānotā apbūve netika realizēta (Attēls 6, Attēls 7, Attēls 8), tomēr izmaiņas nav fiksētas Nekustamo īpašumu valsts kadastra informācijā, tādēļ arī šajā teritorijas plānojumā atkārtoti tiek plānota ciemu teritoriju samazināšana.

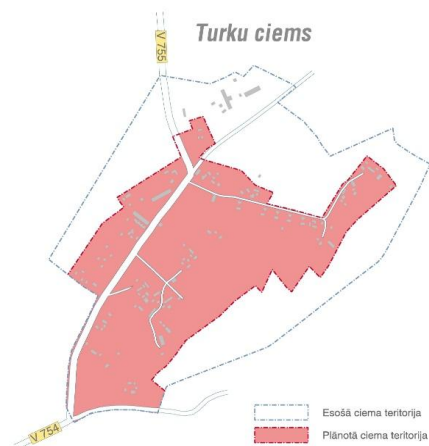
Attēls 6. Rudzātu ciema robeža izmaiņas

Attēls 7. Sutru ciema robežu izmaiņas

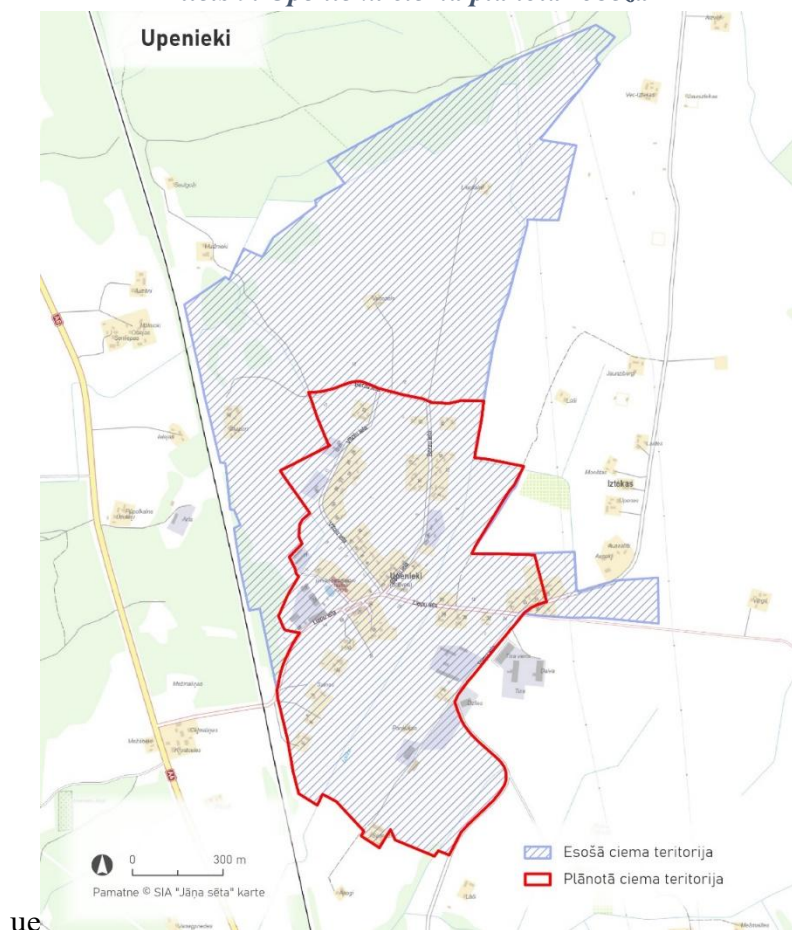

Attēls 8. Turku ciema robeža izmaiņas

Lielākās izmaiņas ir Upenieku ciemā, kur ciema platība ir samazināta par 111 ha (Attēls 9).

Attēls 9. Upenieku ciema plānotā robeža

Ministru kabineta 2021. gada 15. jūnija noteikumu Nr.386 “Administratīvā centra, ciema un pilsētas statusa maiņas, kā arī administratīvās teritorijas, novada teritoriālā iedalījuma un ciemu robežu noteikšanas, grozīšanas un aktualizēšanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr.386) 17. punkts nosaka, ka, veidojot jaunus ciemus un grozot ciemu robežas, jaunveidojamā ciema teritoriju vai grozīto ciema daļas teritoriju nosaka un groza ne tuvāk par valsts autoceļu aizsargjoslu platumu lauku apvidos. Līvānu novada Iepriekšējā teritorijas plānojumā samazinātajās ciemu platībās attiecīgās robežu izmaiņas tomēr Valsts zemes dienesta Adrešu reģistrā netika veiktas. Šobrīd, kad ir spēkā Noteikumi Nr.386, ciema robežas ir grozītas saistībā ar prasību noteikt ciemu robežu ne tuvāk par valsts autoceļu aizsargjoslu, izņemot vietās, kur jau ir esošo apbūve, ciema robeža ir noteikta pa zemes vienības robežu.

Tabula 2. Ciemu platību izmaiņas

ciema nosaukums	ciema platība, ha	ciema platība iepriekšējā teritorijas plānojumā, ha	starpība, ha
Jaunsilavas	51,61	52,02	-0,41
Jersika	174,45	174,90	-0,45
Rožupe	119,87	138,72	-18,85
Rudzāti	76,67	99,45	-22,78
Sutri	28,72	112,06	-83,34
Turki	44,17	88,51	-44,34
Upenieki	98,48	210,11	-111,63

Apdzīvoto vietu izmaiņas neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

3.2. Prasības visas teritorijas izmantošanai

3.2.1. Visā teritorijā atļautā izmantošana

Vispārīgie apbūves noteikumi nosaka:

5. Ja pašvaldības teritorijas plānojumā (turpmāk – teritorijas plānojums) vai lokālplānojumā, vai normatīvajos aktos dabas un vides aizsardzības jomā nav noteikts citādi, tad, lai nodrošinātu esošo un plānoto objektu funkcijas, visās teritorijās atļauta šāda izmantošana:

5.1. pašvaldību ceļu, komersantu ceļu, māju ceļu, ielu, piebrauktuvju, gājēju ielu un ceļu, velosipēdu ceļu izbūve, kā arī esošo ielu un ceļu (tai skaitā valsts autoceļu) pārbūve;

5.2. objektam nepieciešamo transportlīdzekļu stāvvietu izbūve;

5.3. apstādījumu izveide un teritorijas labiekārtojums;

5.4. inženiertīklu un objektu izbūve;

5.5. erozijas risku ierobežošanas, pretplūdu aizsardzības būvju un meliorācijas sistēmu izbūve.

Lai nodrošinātu esošo un plānoto objektu funkcijas, Līvānu novada Apbūves noteikumu 2.2. apakšnodaļā ir noteikts, ka visās teritorijās ir atļautas palīgēkas, zemes vienības palīgizmantošana, dīķu ierīkošana un citu objektu izvietošana vai izbūve, kas nodrošina normatīvo aktu par cilvēku drošības un veselības aizsardzības, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, dabas un kultūras pieminekļu aizsardzības un saglabāšanas, vides aizsardzības, sakaru un inženiertehnisko būvju ekspluatācijas drošuma un valsts aizsardzības prasību ievērošanu.

3.2.2. Visā teritorijā aizliegtā izmantošana

Vispārīgie apbūves noteikumi neregulē visā teritorijā aizliegto izmantošanu. Šādas prasības nosaka saskaņā ar TAPIS ietverto Apbūves noteikumu struktūru un tās Līvānu novada Apbūves noteikumu 2.2. apakšnodaļā ir pārmantotas no Iepriekšējā teritorijas plānojuma. Tās ir vispārīga rakstura aizliegtās izmantošanas, tostarp atkritumu, nolietotas tehnikas, metāllūžņu un būvgružu vākšanu un uzkrāšanu, teritorijas, tostarp ceļa uzbēršana, izmantojot nepārstrādātus būvniecības atkritumus, piesārņotu grunti, izdedžus, ražošanas atkritumus un tamlīdzīgus materiālus, derīgos izrakteņus ieguvī, ja vien šim nolūkam izmantotā teritorija nav noteiktā kārtībā projektēta un ierīkota kā ieguves teritorija u.tml. Daļēji šīs jomas regulē nozaru normatīvie akti, piemēram, atkritumu apsaimniekošanas jomā.

3.2.3. Zemes vienību veidošana

Zemes vienību veidošanu regulē Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums, Zemes pārvaldības likums, Zemes ierīcības likums un tiem pakārtotie Ministru kabineta noteikumi.

Atbilstoši Vispārīgo apbūves noteikumu 10.punktam Līvānu novada TIAN nosaka minimālo zemes vienību platību daļā funkcionālo zonu (DzS, DzS1, DzS2, DzM, P, JC, JC1, JC2, R, R1, DA1, DA2 un L1), kā arī TIAN 2.3. apakšnodaļa nosaka pieļaujamo atkāpi no minimālās platības (5% no zemes vienības platības).

TIAN nenosaka minimālo zemes vienību platību lauku teritorijā, bet vadās no Vispārīgajiem apbūves noteikumiem (65.p. Lauku teritorijās jaunveidojamās zemes vienības minimālā platība ir 2 ha).

TIAN nenosaka gadījumus, kad prasība par zemes vienības minimālo platību nav piemērojama, tā kā to nosaka Vispārīgie apbūves noteikumi (11.p. Prasības par zemes vienību minimālo platību nav attiecināmas, ja: 11.1. zemes vienība nepieciešama inženierbūvju vai publiskās infrastruktūras nodrošināšanai).

TIAN nosaka prasības zemes vienības minimālai fronteī gar ielu vai autoceļu.

3.2.4. Piekļūšana zemes vienībām

Atbilstoši Zemes pārvaldības likumam un Vispārīgajiem apbūves noteikumiem, veidojot jaunas zemes vienības, nodrošina iespējas piekļūt tām no autoceļa vai ielas.

Prasības piekļūšanai neattiecas uz piebraucamiem ceļiem, kurus izmanto inženiertehniskās infrastruktūras turētāji, jo piekļūšanu regulē Aizsargjoslu likuma 61. panta 11 daļa: Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nodrošina objekta īpašniekam vai valdītājam piekļuvi objektam un tā aizsargjoslai, lai varētu nodrošināt aizsargjoslas uzturēšanu un veikt attiecīgā objekta ekspluatācijai, remontam, atjaunošanai un pārbūvei nepieciešamos darbus.

Atbilstoši Zemes pārvaldības likuma 7. panta pirmajai daļai piekļūšanu zemes vienībai var nodrošināt arī no servitūta ceļa, ko dibina Civillikumā noteiktajā kārtībā.

Piekļuves ceļu pievienojumiem pie valsts un pašvaldību autoceļiem un ielām jāveido atbilstoši Ministru kabineta 2008. gada 7. jūlija noteikumiem Nr. 505 "Noteikumi par pašvaldību, komersantu un māju ceļu pievienošanu valsts autoceļiem".

TIAN nosaka minimālos attālumus starp ceļu pievienojumiem ievērojot, ievērojot Latvijas Valsts standarta LVS 190-3 "Ceļu projektēšanas noteikumi. Vienlīmeņa ceļu mezgli".

3.2.5. Piekļūšana publiskiem ūdeņiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām

Piekļuves Daugavai ir nodrošinātas, izmantojot Līvānu pilsētas ielas un publiskos ceļus:

- Līvānu pilsētas Domes iela;
- Līvānu pilsētas Baznīcas iela;
- valsts vietējais autoceļš V758 "Pievadceļš Vandānu pārceltuvei",
- Skolas iela Jersikas ciemā;
- pašvaldības ceļš J14 "Pievedceļš pārceltuvei Dunavā";
- kā arī pašvaldībai piederošie īpašumi:
 - Līvānu stikla un amatniecības centrs, pussala;
 - pašvaldības zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 76520020149 (Bucenieku stadions), līdz kuram teritorijas plānojumā noteikta piekļuve caur privātajiem īpašumiem.

Piekļuves Dubnai Līvānu pilsētā ir nodrošinātas, izmantojot ielu tīklu. Dubnas kreisajā krastā piekļuvi nodrošina Domes, Rožu, Dzelzceļa, Parka, Upmalas, Preiļu un Krasta ielas, tomēr jāņem vērā, ka applūstošo teritoriju dēļ vietām krasts nav pieejams Dubnas labajā krastā.

Līdz publiskajam ezeram – Daguma (Deguma, Pelēčāres) ezeram Rudzātu pagastā nav noteikti publiskās piekļuves ceļi, tā kā ezers atrodas NATURA 2000 teritorijā un dabas liegumā "Lielais Pelēčāres purvs", kurā jebkāda veida dabas tūrisma attīstīšana nav racionāla un liegumā sastopamo dabas vērtības apdraudza.³⁵ Tuvākie pašvaldības ceļi ir Vilcānu ceļš (Ru17) un Mālakalns-Vidi-Mežvidi (Ru01).

Līdz publiskajam ezeram – Jersikas ezeram Jersikas pagastā nav noteikti publiskās piekļuves ceļi. Ezers robežojas ar privātām zemēm, dzelzceļu, savukārt piekļūšanai no valsts mežu puses piekļuve ir grūti organizējama (liels attālums līdz pašvaldības ceļam J12 Jersika-Darankas un AS Latvijas Valsts meži ceļam "Ezeru ceļš").

Piekļuves jeb gājēju ceļu apgrūtinājums noteikts arī piekļuvei līdz citām upēm un ezeriem:

³⁵ Dabas lieguma "Lielais Pelēčāres purvs" dabas aizsardzības plāns 2016.-2026.gadam (4.4.2.4. nodaļa; 64.lp.)

- līdz Kalvānu laipai pār Dubnas upi Rožupes pagastā (servitūta ceļš zemes vienībā “Jānīši” ar kadastra apzīmējumu 76660080185, plānotais servitūta ceļš zemes vienībā Lāčkāji ar kadastra apzīmējumu 76660010017);
- līdz Staru laipai pār Dubnai uz Rožupes pagasta un Preiļu novada Upmalas pagastā (plānotais servitūta ceļš zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 76660110072);
- līdz Rožupes laipai pār Dubnas upi Rožupe ciemā (plānotais servitūta ceļš zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 76660100345);
- līdz Gardriviešu laipai pār Ošas upi (servitūta ceļš zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 76680050041 un 76680050042);
- līdz Iesalnieku ezeram pa pašvaldības ceļu J06, attīstot pašvaldībai piederošo zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 76520020355, kā arī Iesalnieka ezera krastmalu.

Piekļuvju regularitāti Aizsargjoslu likums nosaka Baltijas jūras piekrastē, savukārt iekšzemes ūdeņiem normatīvie akti minimālos attālumus starp piekļuvēm nenosaka. Piekļuves iekšzemes publiskiem ūdeņiem Līvānu novadā ir nodrošinātas ar pašvaldības autoceļiem un caur pašvaldībai piederošajiem īpašumiem. Par katru konkrēto piekļuvi caur privāto īpašumu turpmāk var vienoties ar privātajiem īpašniekiem Zemes pārvaldības likuma 6. un 8.¹ panta kārtībā arī pēc teritorijas plānojuma apstiprināšanas. Par piekļuves apgrūtinājuma noteikšanu pašvaldībai jārēķinās ar kompensāciju maksāšanu īpašniekiem³⁶.

3.2.6. Derīgo izrakteņu ieguve

Saskaņā ar likuma Par zemes dzīlēm³⁷ 11. pantu zemes īpašnieki vai pilnvarotās personas sava zemes īpašuma robežās bez saskaņošanas ar institūcijām drīkst iegūt bieži sastopamos derīgos izrakteņus³⁸:

- kopējā platībā līdz 0,5 hektāriem un līdz 2 metru dziļumam, ja derīgos izrakteņus izmanto sava zemes īpašuma robežās,
- ierīkojot grodu akas un ūdens ieguves urbumus dziļumā līdz 20 metriem, ja diennaktī paredzēts iegūt ne vairāk kā 10 kubikmetrus pazemes ūdeņu.

Pārējos gadījumos ir nepieciešams saņemt Valsts vides dienesta (VVD) zemes dzīļu izmantošanas licenci³⁹ vai pašvaldības bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju⁴⁰.

Līvānu novadā nav valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradņu⁴¹, tādēļ nav piemērojama kārtība, kādā derīgo izrakteņu ieguve notiek valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēs.

Ņemot vērā 03.04.2025. grozījumus likumā “Par zemes dzīlēm”, līdz pašvaldība reģistrē Valsts vides dienestā **bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju**, kas pašvaldībām jāveic līdz 2028. gada 30. jūnijam, saskaņā ar likuma “Par zemes dzīlēm” Pārejas noteikumu 39.punktu, pašvaldība veic izsniegtās bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas kontroli, tai skaitā

³⁶ Ministru kabineta 2022. gada 29. marta noteikumi Nr. 201 “Noteikumi par zaudējumiem, kas rodas, nodrošinot piekļuvi iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, jūras piekrastes joslai un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”

³⁷ Likuma [Par zemes dzīlēm](#) redakcija, kas ir spēkā no 01.07.2025. – 30.06.2026.

³⁸ Saskaņā ar likuma Par zemes dzīlēm pielikumu bieži sastopamie derīgie izrakteņi ir māls, smilts, smilts-grants, irdenie saldūdens kaļķieži, kūdra līdz 5 ha vienam īpašniekam piederoša īpašuma robežās, smilšmāls, māls, smilts un aleirīts.

³⁹ zemes dzīļu izmantošanas licence – administratīvais akts, kas tā adresātam piešķir tiesības izmantot zemes dzīles noteiktās robežās, noteiktā veidā un noteiktu laiku, ievērojot licences noteikumus (Likuma Par zemes dzīlēm 1.panta pirmās daļas 22.p.)

⁴⁰ bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja - administratīvais akts, kas tā adresātam piešķir tiesības izmantot zemes dzīles noteiktās robežās un noteiktu laiku, ievērojot atļaujas noteikumus (Likuma Par zemes dzīlēm 1.panta pirmās daļas 2¹.p.)

⁴¹ valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradņu robežas ir noteiktas saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 8.maija noteikumiem Nr.321 “Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm”

izvērtē attiecīgās atļaujas pārskatīšanu, ja tiek konstatēti iespējami zemes dzīļu izmantošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumi atļaujā norādītajā teritorijā.

Saskaņā ar likuma *Par ietekmes uz vidi novērtējumu* 1.pielikumu ietekmes uz vidi novērtējumu piemēro derīgo izrakteņu ieguvei 25 hektāru vai lielākā platībā vai kūdras ieguvei 150 hektāru vai lielākā platībā. Savukārt sākotnējais izvērtējums ir nepieciešams:

- 1) derīgo izrakteņu ieguvei 5 hektāru vai lielākā platībā vai kūdras ieguvei 25 hektāru vai lielākā platībā;
- 2) derīgo izrakteņu ieguvei pazemes izstrādēs;
- 3) derīgo izrakteņu ieguvei, tīrot vai padziļinot virszemes ūdens objektus, ja kopējais izrakteņu ieguves apjoms ir 1000 kubikmetru un vairāk.

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā tiek iesaistīta pašvaldība, kā arī tiek organizētas sabiedriskās apspriešanas, iedzīvotājiem un pašvaldībai ir informācija par plānoto derīgo izrakteņu ieguvi. Savukārt, pārējos gadījumos lēmumi par derīgo izrakteņu ieguves organizēšanu tiek pieņemti ārpus pašvaldības, t.i. Valsts vides dienests apstiprina derīgo izrakteņu ieguves projektu un izsniedz zemes dzīļu izmantošanas licenci. Līvānu novadā jau ir bijusi negatīva pieredze ar dolomīta ieguvi vairākos nelielu platību laukumos, kas radīja ietekmi uz Jersikas pagasta iedzīvotāju ūdensapgādi un ceļiem. Pašvaldībai tiesiski legāla iespēja ir izvērtēt derīgo izrakteņu projekta risinājumus sniedzot rekomendācijas VVD nosacījumiem, vai galējas nepieciešamības gadījumā – piemērot detālplānojumu, lai risinātu apkārtējo iedzīvotāju vajadzības.

Tādējādi TIAN vispārīgajā daļā 2.6. apakšnodaļā par derīgajiem izrakteņiem ir noteiktas prasības, kas derīgo izrakteņu ieguvējam liek vērsties pašvaldībā pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas, lai analizētu nepieciešamību piemērot detālplānojumu, un detālplānojuma publiskās apspriešanas ietvaros apzinātu iespējamās skartos īpašumus un vienus par risinājumiem, tos nostiprinot detālplānojumā vai savstarpēji noslēgtajās vienošanās.

Ar “skartajiem īpašumiem” tiek domāti īpašumi, kas robežojas ar derīgo izrakteņu ieguves vietu un kas derīgo izrakteņu ieguves projektā tiek uzrādīti kā ietekmētie (troksnis, vibrācijas..) īpašumi, piemēram, īpašumi pie ceļiem, pa kuriem tiek transportētas derīgo izrakteņu kravas līdz publiskiem ceļiem, kā arī īpašumi, kuros derīgo izrakteņu ieguves laikā var mainīties hidroloģiskā situācija.

3.2.7. Dīķu ierīkošana

Apbūves noteikumos ir noteikta maksimālā platība jauna dīķa ierīkošanai blīvas apbūves teritorijās – 0,5 ha, kā arī 25% no zemes vienības platības.

Dīķu ierīkošana ir atļauta visās teritorijās, ievērojot, ka liela apjoma dīķu ierīkošanai var būt nepieciešams saņemt VVD tehniskos noteikumus, kā arī maksāt dabas resursu nodokli (skatīt Paskaidrojuma raksta 3.2.6. apakšnodaļu).

3.2.8. Reljefa un augsnes aizsardzība un prasības apmežošanai

Iepriekšējā teritorijas plānojumā, kad bija aktuāla lauksaimniecības zemju aizaugšana, bija noteikti lauksaimniecības zemju apmežošanu ierobežojoši kritēriji. Meža mākslīga ieaudzēšana saskaņā ar Valsts meža dienesta ieteikumiem tika uzskatīta par nevēlamu:

- vērtīgajās lauksaimniecības zemēs Rudzātu pagastā un polderu zemēs Rožupes pagastā,
- lauku blokos, kas ir lielāki par 5 ha,
- palieņu pļavās, bioloģiski vērtīgajos zālajos un putniem nozīmīgajās vietās.⁴²

⁴² Līvānu novada teritorijas plānojums 2012.-2024. gadam. Paskaidrojuma raksta 7.6. Meži un Purvi apakšnodaļa Apmežošana (93.lpp.)

Iepriekšējā teritorijas plānojuma Apbūves noteikumos⁴³ bija noteikts, ka:

1. Apmežot atļauts lauksaimniecības zemes, kurās nav izbūvētas meliorācijas būves vai kurās augšņu kvalitāte ir 28 un mazāk balles. Ja apmežojamā platība robežojas ar mežu, augšņu kvalitātes ierobežojumu ir atļauts neievērot.
2. Apmežot aizliegts platības, kas sadala vienlaidu lauksaimniecības zemju masīvus vērtīgo lauksaimniecības zemju zonā (L4), kā arī šajās zemēs ir aizliegts palielināt esošos mežu pudurus un ar kokiem apaugušos īpašumus.
3. Diskutablos gadījumos pirms apmežošanas izvērtē ainavas gar ceļiem un skatu punktus. Īpašnieks nodrošina ainavu eksperta pieaicināšanu.

Veicinot mazvērtīgo lauksaimniecības zemju mērķtiecīgu apmežošanu, tiek samazinātas emisijas no lauksaimniecības zemēm un ar laiku radītas ievērojamas piesaistes apmežotajās teritorijās (zemes lietojuma maiņas izraisītā ietekme uz oglekļa bilanci katrā konkrētā gadījumā var būt atšķirīga). Tāpat tiek veicināta ilgtspējīga zemes apsaimniekošana un ilgtermiņā palielinās bioloģiski vērtīgu meža biotopu platība. Mērķtiecīga meža apsaimniekošana var radīt jaunas ekonomiskās iespējas, kā arī uzlabot vides un sabiedrības dzīves kvalitāti. Apmežošana nav plānota bioloģiski vērtīgos zālājos un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Apmežošanai ir piemērotas mazauglīgas zālāju un aramzemju platības ar minerālaugsni, kur apmežošana ir atļauta saskaņā ar valsts un vietējiem pašvaldību noteikumiem. Saskaņā ar dažādu pētījumu rezultātiem apmežošanu rekomendē lauksaimniecības zemēs, kuru vērtība ir mazāka par 25 - 35 ballēm.⁴⁴

Līvānu novadā lauksaimniecības zemes veido tikai 42% (25971 ha), no kurām aramzeme ir tikai 75% jeb 19528 ha. Tādēļ mūsdienās, lai arī lauksaimniecības zemes tiek pilnvērtīgāk apsaimniekotas un to aizaugšana (dabiska apmežošanās) nav tik aktuāla kā iepriekš, TIAN iekļautie apmežošanas kritēriji ir saglabāti, tos precizējot atbilstoši aktuālajām pētījumu rekomendācijām un normatīvo aktu regulējumam (skatīt Apbūves noteikumu 2.8. apakšnodaļu):

- lauksaimniecībā izmantojamās zemes auglība ir 30 balles un augstāka; neattiecas uz kūdrājiem un valsts meža zemju apsaimniekotāja valdījumā esošajām lauksaimniecības zemēm;
- lauksaimniecības zemes atrodas poldera teritorijā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumu Nr. 308 "Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi"⁴⁵ 3.3. apakšpunktu lauksaimniecības zemju apmežošana ir aizliegta bioloģiski vērtīgo zālāju teritorijās, kas reģistrētas Dabas aizsardzības pārvaldes uzturētajā valsts reģistrā OZOLS kā īpaši aizsargājami biotopi vai īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes.

Lauksaimniecības zemju apmežošanā ir jāievēro Meliorācijas likuma prasības.

⁴³ Līvānu novada teritorijas plānojums 2012.-2024. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.9. Mežu teritorija (M) 543.p.

⁴⁴ Klimata un enerģētikas ministrija. Aktualizētais Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam; 3.1.6.6. uzdevums (apstiprināts ar Ministru kabineta 12.07.2024. rīkojumu Nr. 573 (pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/353615-aktualizetais-nacionalais-energetikas-un-klimata-plans-20212030-gadam>)

⁴⁵ <https://likumi.lv/ta/id/247349-meza-atjaunosanas-meza-ieaudzesanas-un-plantaciju-meza-noteikumi>

3.2.9. Kultūras pieminekļi

Līvānu novada teritorijā atrodas 16 nekustamie⁴⁶ kultūras pieminekļi: 13 arheoloģijas un trīs arhitektūras pieminekļi – objekti, kas iekļauti ar Kultūras ministrijas 1998. gada 29. oktobra rīkojumu Nr.128 apstiprinātajā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā (valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu izvietojumu skatīt grafiskajā daļā un Paskaidrojuma raksta 3.5.4.nodaļā TIN4 Līvānu novada nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija).

Kultūras ministrijas 1998. gada 29. oktobra rīkojumā Nr. 128 "Par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu" 2022. gada 30. decembrī stājās spēkā grozījumi, ar kuriem tika noteiktas kultūras pieminekļu vērtības grupas – valsts, reģiona un vietējas nozīmes kultūras pieminekļi. Līvānu novadā atrodas septiņi valsts nozīmes, septiņi reģiona nozīmes un viens vietējas nozīmes nekustamais kultūras piemineklis. Atbilstoši likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 14. panta septītajai daļai vietējas nozīmes kultūras pieminekļu saglabāšanas uzraudzību no 2023. gada 1. janvāra nodrošina pašvaldība.

Saskaņā ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) informāciju 13 arheoloģijas pieminekļi atrodas labā stāvoklī un trīs arhitektūras pieminekļi atrodas apmierinošā saglabātības stāvoklī.

Tabula 3. Jersikas pilskalns ar senpilsētu

valsts aizsardzības Nr.	1909
kultūras pieminekļa nosaukums	Jersikas pilskalns ar senpilsētu
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Pilskalns
Vērtības grupa	Valsts nozīmes
Datējums	Dzelzs laikmets
Atrašanās vieta	lauku teritorija, "Pilskalns", "Upeslejas" Jersikas pag. (kadastra apzīmējumi 76520030021; 76520030096; 76520030131)
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Daļēji pieejams
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Dabas un apstādījumu teritorija (DA), Mežu teritorija (M), Lauksaimniecības teritorija (L)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona izstrādāta TP ietvaros
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Mežu teritorija (M), Lauksaimniecības teritorija (L), Ūdeņu teritorija (Ū), Transporta infrastruktūras teritorija (TR)

Tabula 4. Līvānu viduslaiku kapsēta

valsts aizsardzības Nr.	1910
kultūras pieminekļa nosaukums	Līvānu viduslaiku kapsēta
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Viduslaiku kapsēta
Vērtības grupa	Reģiona nozīmes
Datējums	Vēlais dzelzs laikmets - jaunie laiki
Atrašanās vieta	daļēji pilsētā (Līvāni, Stacijas iela 20), daļēji lauku teritorijā (Jersikas pag., "Upmaļi"); P63 autoceļa Līvāni - Preiļi malā

⁴⁶ Līvānu novadā kopumā atrodas 18 kultūras pieminekļi, t.sk. trīs kustamie mākslas kultūras pieminekļi (Nr. 8892 Kauss un patēna, Nr. 8893 Monstrance un Nr.8894 Krucifikss). Kustamie kultūras pieminekļi netiek attēloti teritorijas plānojuma grafiskajā daļā.

Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Daļēji pieejams
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	pilsētā Dabas un apstādījumu teritorija (DA), lauku teritorijā Lauksaimniecības teritorija (L)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona (apstiprināta 27.03.2024.)
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	pilsētā Savrupmāju apbūves teritorija (DzS), lauku teritorijā Lauksaimniecības teritorija (L)

Tabula 5. Jersikas senkapi un apmetne

valsts aizsardzības Nr.	1911
kultūras pieminekļa nosaukums	Jersikas senkapi un apmetne
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Apmetne
Vērtības grupa	Valsts nozīmes
Datējums	Agrais - vidējais dzelzs laikmets; viduslaiki
Atrašanās vieta	lauku teritorijā Jersikas pagastā pie Jersikas ciema, Daugavas krastā (kadastra apzīmējumi 76520050569; 76520050596)
Stājies spēkā	19.12.1998
Publiskā pieejamība	Pieejams
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Dabas un apstādījumu teritorija (DA)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona izstrādāta TP ietvaros
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L, L2)

Tabula 6. Dzenes kalns - pilskalns

valsts aizsardzības Nr.	1912
kultūras pieminekļa nosaukums	Dzenes kalns - pilskalns
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Pilskalns
Vērtības grupa	Valsts nozīmes
Datējums	Vidējais dzelzs laikmets
Atrašanās vieta	Lauku teritorijā, Jersikas pagastā (kadastra apzīmējums 76520070037), starp īpašumiem "Dzegužkalns" un "Dimanta mājas"
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Pieejams (līdz pilskalnam var piekļūt par pašvaldības ceļu J16 Jauri-Dzeneskalns)
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Mežu teritorija (M)
Aizsargjosla	500 m rādiusā no kultūras pieminekļa teritorijas robežas
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Mežu teritorija (M), Lauksaimniecības teritorija (L)

Tabula 7. Āpšu kalniņš - cepļa vieta

valsts aizsardzības Nr.	1913
-------------------------	------

kultūras pieminekļa nosaukums	Āpšu kalniņš - cepļa vieta
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Senvieta
Vērtības grupa	Reģiona nozīmes
Datējums	Viduslaiki - jaunie laiki
Atrašanās vieta	Lauku teritorijā – Jersikas pagastā, valsts mežā starp dzelzceļu un autoceļu A6 (kadastra apzīmējums 76520060006)
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Pieejams
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Mežu teritorija (M)
Aizsargjosla	500 m rādiusā no kultūras pieminekļa teritorijas robežas
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Mežu teritorija (M)

Tabula 8. Muktupāvelu senkapi

valsts aizsardzības Nr.	1922
kultūras pieminekļa nosaukums	Muktupāvelu senkapi
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Senkapi
Vērtības grupa	Reģiona nozīmes
Datējums	Vidējais dzelzs laikmets
Atrašanās vieta	lauku teritorijā – “Gobas”, Rožupes pagastā, Dubnas upes kreisajā krastā starp upi un autoceļu P63 (kadastra apzīmējums 76660090020)
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Pieejams (no autoceļa P63)
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Mežu teritorija (M)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona izstrādāta TP ietvaros
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L), Mežu teritorija (M), Transporta infrastruktūras teritorija (TR), Ūdeņu teritorija (Ū).

Tabula 9. Oškalniešu senkapi

valsts aizsardzības Nr.	1923
kultūras pieminekļa nosaukums	Oškalniešu senkapi
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Senkapi
Vērtības grupa	Reģiona nozīmes
Datējums	Vēlais dzelzs laikmets
Atrašanās vieta	lauku teritorijā – “Oškalnieši”, Rožupes pag., (kadastra apzīmējums 76660030089)
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Nav pieejams
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L)
Aizsargjosla	500 m rādiusā no kultūras pieminekļa teritorijas robežas

TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L), Mežu teritorija (M)
--	--

Tabula 10. Ģedušu (Gavartines) pilskalns

valsts aizsardzības Nr.	1941
kultūras pieminekļa nosaukums	Ģedušu (Gavartines) pilskalns
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Pilskalns
Vērtības grupa	Valsts nozīmes
Datējums	Bronzas - agrais dzelzs laikmets
Atrašanās vieta	lauku teritorijā – Turku pagastā, pie valsts vietējā autoceļa V754 Līvāni- Gavartiene- Steķi un netālu no saimniecībām “Pilskalni” un “Kāpnes” (kadastra apzīmējums 76860040090)
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Pieejams
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Dabas un apstādījumu teritorija (DA)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona izstrādāta TP ietvaros
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L), Transporta infrastruktūras teritorija (TR), Mežu teritorija (M)

Tabula 11. Lāču senkapi

valsts aizsardzības Nr.	1942
kultūras pieminekļa nosaukums	Lāču senkapi
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Senkapi
Vērtības grupa	Reģiona nozīmes
Datējums	Vēlais dzelzs laikmets- jaunie laiki
Atrašanās vieta	lauku teritorijā – Turku pagastā pie valsts vietējā autoceļa V754 Līvāni- Gavartiene- Steķi iepretī īpašumam “Gaiņu lāči” (kadastra apzīmējums 76860030073)
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Pieejams (no autoceļa V754)
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L)
Aizsargjosla	500 m rādiusā no kultūras pieminekļa teritorijas robežas
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L), Mežu teritorija (M)

Tabula 12. Steķu senkapi

valsts aizsardzības Nr.	1943
kultūras pieminekļa nosaukums	Steķu senkapi
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Senkapi
Vērtības grupa	Reģiona nozīmes
Datējums	Vēlais dzelzs laikmets

Atrašanās vieta	lauku teritorijā – Turku pag., pie vietējā autoceļa V754 Līvāni- Gavartiene- Steķi, pie robežas ar Rudzātu pagastu abās pusēs LVM ceļam Līvāni-Vārpsalas (kadastra apzīmējums 76860040155)
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Pieejams
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Mežu teritorija (M)
Aizsargjosla	500 m rādiusā no kultūras pieminekļa teritorijas robežas
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Mežu teritorija (M)

Tabula 13. Veiguru senkapi (Vecie kapi)

valsts aizsardzības Nr.	1944
kultūras pieminekļa nosaukums	Veiguru senkapi (Vecie kapi)
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Senkapi
Vērtības grupa	Valsts nozīmes
Datējums	Vidējais - vēlais dzelzs laikmets; viduslaiki
Atrašanās vieta	lauku teritorijā – Turku pagastā īpašumos “Ceļinieki” (kadastra apzīmējums 76860070270), “Vinīši” (76860070269) un bez adrese (76860070806) starp Daugavu un valsts galveno autoceļu A6.
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Nav pieejams
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona izstrādāta TP ietvaros
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L), Ūdeņu teritorija (Ū), Transporta infrastruktūras teritorija (TR)

Tabula 14. Zepu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)

valsts aizsardzības Nr.	1945
kultūras pieminekļa nosaukums	Zepu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Viduslaiku kapsēta
Vērtības grupa	Vietējas nozīmes
Datējums	Jaunie laiki
Atrašanās vieta	lauku teritorijā – “Bērzkalnes”, Turku pagasts (kadastra apzīmējums 76860070389), skar arī vietējā autoceļa V754 Līvāni- Gavartiene- Steķi nodalījuma joslu
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Daļēji pieejams
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona izstrādāta TP ietvaros

TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L), Transporta infrastruktūras teritorija (TR)
--	---

Tabula 15. Zundānu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)

valsts aizsardzības Nr.	1946
kultūras pieminekļa nosaukums	Zundānu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)
Tipoloģiskā grupa	Arheoloģija
Tips	Viduslaiku kapsēta
Vērtības grupa	Reģiona nozīmes
Datējums	Viduslaiki- jaunie laiki
Atrašanās vieta	lauku teritorijā – “Āriņi”, Turku pagasts (kadastra apzīmējums 76860060118)
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Nav pieejams
Saglabātības stāvoklis	Labs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Dabas un apstādījumu teritorija (DA)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona izstrādāta TP ietvaros
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L), Mežu teritorija (M)

Tabula 16. Zemnieku sēta "Šultes"

valsts aizsardzības Nr.	6130
kultūras pieminekļa nosaukums	Zemnieku sēta "Šultes"
Tipoloģiskā grupa	Arhitektūra
Tips	Apbūve
Vērtības grupa	Valsts nozīmes
Datējums	19. gs.
Atrašanās vieta	lauku teritorijā – “Ozolkalni”, Sutru pagasts (ēku kadastra apzīmējumi 76820030152006; 76820030152005; 76820030152004; 76820030152003; 76820030152002; 76820030152001)
Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Daļēji pieejams
Saglabātības stāvoklis	Apmierinošs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona izstrādāta TP ietvaros
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Lauksaimniecības teritorija (L), Transporta infrastruktūras teritorija (TR)

Tabula 17. Jersikas pareizticīgo baznīca

valsts aizsardzības Nr.	6496
kultūras pieminekļa nosaukums	Jersikas pareizticīgo baznīca
Tipoloģiskā grupa	Arhitektūra
Tips	Kulta ēka
Vērtības grupa	Valsts nozīmes
Datējums	1866.g.
Atrašanās vieta	Jersikas ciemā, Rīgas ielā 37 (ēkas kadastra apzīmējums 76520050077001)

Stājies spēkā	19.12.1998.
Publiskā pieejamība	Daļēji pieejams
Saglabātības stāvoklis	Apmierinošs
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Publiskās apbūves teritorija (P)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona izstrādāta TP ietvaros
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Savrupmāju apbūves teritorija (DzS), Transporta infrastruktūras teritorija (TR)

Tabula 18. Rudzātu Svētā Jēkaba Romas katoļu baznīca

valsts aizsardzības Nr.	Tiks piešķirts pēc iekļaušanas kultūras pieminekļa statusā ⁴⁷
kultūras pieminekļa nosaukums	Rudzātu Svētā Jēkaba Romas katoļu baznīca
Tipoloģiskā grupa	Arhitektūra
Tips	Kulta ēka
Vērtības grupa	Vietējas nozīmes
Datējums	<i>19.gs.</i>
Atrašanās vieta	Rudzātu ciemā, Parka iela 1 (ēkas kadastra apzīmējums 76680070330010)
Stājies spēkā	(tiek virzīts kultūras pieminekļa statusam ar NKMP 06.11.2024. lēmumu Nr. 08-09.1/5925)
Publiskā pieejamība	Pieejams
Saglabātības stāvoklis	Apmierinošs
Vērtības	Celtnes telpiskais risinājums ainavā; būvmasu kārtojums; plānojums; konstruktīvā sistēma; dekoratīvi bagāta fasāžu arhitektūra; tornis; jumta forma; interjera dekoratīvā apdare (sienu, griestu, grīdu); būvgaldniecības izstrādājumi
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa teritorijā	Jauktas centra apbūves teritorija (JC1)
Aizsargjosla	individuālā aizsardzības zona (NKMP lēmums Nr. 2025/08-09.1/452)
TP funkcionālā zona kultūras pieminekļa aizsargjoslas teritorijā	Savrupmāju apbūves teritorija (DzS), Transporta infrastruktūras teritorija (TR), Dabas un apstādījumu teritorija (DA), Tehniskās apbūves teritorija (TA).

Nacionālā līmeņa tiesiskais regulējums

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsargjoslās ir spēkā likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un tam pakārtoto Ministru kabineta noteikumu prasības. Saimnieciskās darbības ierobežojumus valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu un to aizsargjoslu teritorijās nosaka Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumi Nr. 720 “Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 720).

Likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 3. pants nosaka aizliegumu iznīcināt, pārvietot un pārveidot kultūras pieminekļus: Kultūras pieminekļus ir aizliegts iznīcināt, bojāt vai apgānīt. Valsts un reģiona nozīmes nekustamos kultūras pieminekļus drīkst pārvietot vai pārveidot tikai izņēmuma gadījumā ar NKMP atļauju, bet vietējās nozīmes kultūras pieminekļus — ar pašvaldības atļauju. Kultūras pieminekļa pārveidošana vai tā oriģinālo daļu aizstāšana ar jaunām

⁴⁷ T.i. pēc grozījumu Kultūras ministrijas 1998. gada 29. oktobra rīkojumā Nr. 128 "Par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu" publikācijas laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”

daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir labākā iespēja, kā saglabāt pieminekli, vai arī tad, ja pēc pārveidojuma nepazeminās pieminekļa kultūrvēsturiskā vērtība.

Noteikumi Nr. 720 nosaka teritorijas izmantošanas un būvniecības gadījumus, kuriem ir nepieciešams saņemt NKMP atļauju (ja paredzama būvniecība vai citas darbības kultūras pieminekli, kas rada izmaiņas kultūras pieminekļa apjomā, telpiskajā struktūrā u.tml., ja paredzama arheoloģisko objektu apzināšana, kas saistīta ar iejaukšanos arheoloģijas pieminekli u.c. darbības, kas minētas 35. punktā), un gadījumus, kad NKMP atļauja nav nepieciešama (36.p). Piemēram, Bez NKMP un attiecībā uz valsts aizsargājamiem vietējas nozīmes kultūras pieminekļiem bez Pašvaldības atļaujas drīkst veikt:

- arheoloģiskā pieminekļa teritorijas kopšanu, uzturēšanu un apsaimniekošanu, nepārveidojot arheoloģiskā pieminekļa saglabājamās vērtības;
- teritorijas lauksaimniecisko apstrādi, ja netiek postīta arheoloģiskā pieminekļa struktūra un apbedījumi;
- arheoloģiskā pieminekļa teritorijā esošu dzīvojamo un saimniecības ēku pārbūvi esošajos apjomos, fasāžu un iekštelpu remontdarbus, ceļu segumu uzturēšanas darbus ceļu esošajās platībās.

Saskaņā ar Likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 21. pantu:

- Valsts un reģiona nozīmes kultūras pieminekļi konservējami, restaurējami un atjaunojami tikai ar NKMP rakstveida atļauju un tās kontrolē, savukārt vietējās nozīmes kultūras pieminekļi – ar pašvaldības atļauju.
- Kultūras pieminekļu izpēti darbus, kas var novest pie kultūras pieminekļa pārveidošanas, arī arheoloģisko izpēti, drīkst veikt tikai ar NKMP rakstveida atļauju un tās kontrolē.
- Kultūras pieminekļu izpētē aizliegts izmantot ierīces metāla priekšmetu un materiāla blīvuma noteikšanai (piemēram, metāla detektorus), izņemot gadījumus, kad to atļāvusi NKMP.
- Bez nekustamā īpašuma īpašnieka (valdītāja) atļaujas kultūras pieminekli aizliegts veikt kultūras pieminekli pārveidojošas darbības un izmantot ierīces metāla priekšmetu un materiāla blīvuma noteikšanai (piemēram, metāla detektorus).
- Kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas darbus veic atbilstošas kvalifikācijas speciālisti, restauratori un amatnieki, ja to pieprasa NKMP.

Fizisko un juridisko personu, kuru nekustamajos īpašumos atrodas valsts aizsargājami kultūras pieminekļi, pienākumi saskaņā ar likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 11. pantu ir informēt NKMP par katru bojājumu, kas radies valsts un reģiona nozīmes kultūras piemineklim, bet pašvaldību – par bojājumiem, kas apdraud vietējās nozīmes kultūras pieminekļa saglabāšanu, un laikus informēt NKMP par būvniecības iecerēm un jebkuru saimniecisko darbību, kas pārveido kultūras pieminekli, tā apkārtējo vidi aizsardzības zonas robežās vai kas var ietekmēt kultūras pieminekļa saglabāšanu, piekļūšanu šim piemineklim vai tā vizuālo uztveramību.

Pārdodot vienam īpašniekam piederošu kultūras pieminekļa un tā aizsargjoslas zemi, aizliegts to sadalīt, kā to nosaka Aizsargjoslu likuma 38. panta otrā daļa. Ar to jārēķinās, zemes ierīcības projektos, detālplānojumos, kad paredzēta nekustamo īpašumu attīstīšana, tostarp apbūvei.

NKMP vērš uzmanību, ka saskaņā ar Likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un Noteikumu Nr. 720 prasībām kultūras pieminekļi jāizmanto veidā, kas neapdraud un nemazina to kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu ilgtermiņā, prioritāri kultūras pieminekļi jācenšas izmantot sākotnējai funkcijai, kultūras, izglītības un zinātnes mērķiem, bet pieļaujama to izmantošana arī citām vajadzībām, ja tā nemazina pieminekļu vēsturisko, zinātnisko un māksliniecisko vērtību, kā arī ievērojot kultūras pieminekļu, to teritoriju un aizsardzības zonu uzturēšanas režīmus un saimnieciskās darbības ierobežojumus. Ar kultūras pieminekļu un to teritoriju uzturēšanas režīmiem var iepazīties vietnē: <https://mantojums.lv/>.

Aizsargjoslas

Saskaņā ar likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 23. pantu un Aizsargjoslu likuma 8. pantu aizsardzības zona ap valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem pilsētās ir 100 m rādiusā un laukos – 500 m, ja nav noteikta individuālā aizsardzības zona.

Individuālā aizsardzības zona ir Nr. 1910 reģiona nozīmes arheoloģijas piemineklim “Līvānu viduslaiku kapsēta”. Teritorijas plānojuma laikā izstrādātas individuālās aizsardzības zonas vēl deviņiem kultūras pieminekļiem⁴⁸. Individuālās aizsardzības zonas ir izstrādātas ņemot vērā arī Jēkabpils novada pašvaldības nosacījumus nenoteikt tās Daugavas kreisajā krastā.

Tabula 19. Aizsardzības zonas kultūras pieminekļiem Līvānu novadā

1909	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis “Jersikas pilskalns ar senpilsētu”	Individuāla aizsardzības zona
1910	Reģiona nozīmes arheoloģijas piemineklis “Līvānu viduslaiku kapsēta”	Individuāla aizsardzības zona
1911	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis “Jersikas senkapi un apmetne”	Individuāla aizsardzības zona
1912	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis “Dzenes kalns – pilskalns”	500 m
1913	Reģiona nozīmes arheoloģijas piemineklis “Āpšu kalniņš - cepļa vieta”	500 m
1922	Reģiona nozīmes arheoloģijas piemineklis “Muktupāvelu senkapi”	Individuāla aizsardzības zona
1923	Reģiona nozīmes arheoloģijas piemineklis “Oškalniešu senkapi”	500 m
1941	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis “Ģedušu (Gavartines) pilskalns”	Individuāla aizsardzības zona
1942	Reģiona nozīmes arheoloģijas piemineklis “Lāču senkapi”	500 m
1943	Reģiona nozīmes arheoloģijas piemineklis “Steķu senkapi”	500 m
1944	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis “Veiguru senkapi (Vecie kapi)”	Individuāla aizsardzības zona
1945	Vietējās nozīmes arheoloģijas piemineklis “Zepu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)”	Individuāla aizsardzības zona
1946	Reģiona nozīmes arheoloģijas piemineklis “Zundānu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)”	Individuāla aizsardzības zona
6130	Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis “Zemnieku sēta “Šultes””	Individuāla aizsardzības zona
6496	Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis “Jersikas pareizticīgo baznīca”	Individuāla aizsardzības zona
-	Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis “Rudzātu Svētā Jēkaba Romas katoļu baznīca”	Individuāla aizsardzības zona

Pašvaldības līmeņa tiesiskais regulējums

Līvānu novada pašvaldības domes 2024. gada 25. aprīļa saistošie noteikumi Nr. 6 “**Par koku ciršanu ārpus meža Līvānu novadā**” nosaka, ka publisko apspriešanu sabiedrībai nozīmīgos gadījumos par koku ciršanu pilsētas un ciemu teritorijā rīko, ja koku ciršanas rezultātā būtiski

⁴⁸ Apstiprinātas 06.12.2024. NKMP Kultūras pieminekļu uzskaites komisijas sēdē

tiek ietekmēta apkārtējās vides ainaviskā, dendroloģiskā vai ekoloģiskā kvalitāte, tostarp publisko apspriešanu rīko koku ciršanai kultūras pieminekļa un tā aizsargjoslas teritorijā.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartē ir attēlotas arhitektūras pieminekļu un arheoloģijas pieminekļu teritorijas un to aizsargjoslas (aizsardzības zonas) saskaņā ar NKMP uzturētajiem datiem un teritorijas plānojuma laikā izstrādātajām individuālajām aizsardzības zonām.

Līvānu novada teritorijas plānojumā funkcionālās zonas noteiktas, ņemot vērā piemērotāko izmantošanas veidu kultūras pieminekļos un to aizsargjoslās un nekustamā īpašuma piederību. Piemēram, M zona bieži noteikta, dēļ tā, ka DA zonā Vispārīgie apbūves noteikumi neļauj noteikt teritorijas izmantošanas veidu mežsaimnieciska izmantošana (21001). Piemērojot Apbūves noteikumu attiecīgās funkcionālās zonas noteikumus, jāņem vērā, ka jāievēro Apbūves noteikumu 2.9. apakšnodaļa, kas nosaka vispārīgās prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsardzības zonās.

3.2.10. Aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi

Aizsargjoslas ir noteiktas platības, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida (gan dabiskus, gan mākslīgus) objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību vai pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes.⁴⁹

Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas.⁵⁰

Ekspluatācijas aizsargjoslas tiek noteiktas gar transporta līnijām, gar elektronisko sakaru tīkliem un citu komunikāciju līnijām, kā arī ap objektiem, kas nodrošina dažādu valsts dienestu darbību. Ekspluatācijas aizsargjoslu galvenais uzdevums ir nodrošināt minēto komunikāciju un objektu efektīvu un drošu ekspluatāciju un attīstības iespējas.⁵¹

Sanitārās aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības. To galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.⁵²

Drošības aizsargjoslu galvenais uzdevums ir nodrošināt vides un cilvēku drošību šo objektu ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā, kā arī pašu objektu un to tuvumā esošo objektu drošību.⁵³

Pašvaldības kompetencē ir Līvānu novada teritorijas plānojumā noteikt⁵⁴:

1. virszemes ūdensobjekta aizsargjoslu,
2. tauvas joslu, izņemot tauvas joslas teritorijas zvejas un kuģošanas vajadzībām,
3. aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām,
4. mežu aizsargjoslu ap pilsētu,
5. aizsargjoslu ap kapsētu, arī ap dzīvnieku kapsētu,

⁴⁹ Aizsargjoslu likuma 1. panta 1. punkts

⁵⁰ Aizsargjoslu likuma 5. panta pirmā daļa

⁵¹ Aizsargjoslu likuma 12. panta pirmā daļa

⁵² Aizsargjoslu likuma 24. panta pirmā daļa

⁵³ Aizsargjoslu likuma 29. panta pirmā daļa

⁵⁴ Aprūtināto teritoriju informācijas sistēmas likuma 7. panta 12. daļa.

6. aizsargjoslu ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm, ap izmantošanai pārtikā neparedzēto dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu lieljaudas sadedzināšanas uzņēmumiem vai pārstrādes uzņēmumiem un ap notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm,
7. aizsargjoslu ap aizsprostiem,
8. aizsargjoslu gar ielu (sarkanās līnijas) un autoceļu,
9. aizsargjoslas gar dzelzceļu, tai skaitā gar dzelzceļiem, pa kuriem pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskās vielas un produktus,
10. gājēju ceļus un transportlīdzekļu stāvvietas, ko pašvaldība noteikusi, lai nodrošinātu piekļuvi publiskajiem ūdeņiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām,
11. būvniecības ierobežojumu teritorijas, kas noteiktas teritorijas attīstības plānošanas dokumentos.

Aizsargjoslu likumā noteiktās aizsargjoslas un apgrūtinātās teritorijas ir attēlotas grafiskajā daļā saskaņā ar valsts institūciju, kas ir šo datu turētāji, sniegto informāciju Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā (*turpmāk – ATIS*) un saskaņā ar institūciju sniegtajiem nosacījumiem un informāciju Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei.

Līvānu novada teritorijas plānojumam ir saņemti grafiskie dati no Valsts zemes dienesta ATIS 29.02.2023. Jāņem vērā, ka dati ne vienmēr ir precīzi to attēlošanai grafiskās daļas kartēs ar mēroga noteiktību 1: 10 000, tādēļ lielākoties aizsargjoslas, piemēram, elektropārvades līniju aizsargjoslas ir ģenerētas no jauna, kā arī precizētas atbilstoši AS Augstsprieguma tīkls informācijai par aizsargjoslām gar augstsprieguma teritorijām meža zemēs.

Grafiskās daļas kartē ir noteiktas un attēlotas tās aizsargjoslas un apgrūtinātās teritorijas, kuru attēlošana ir iespējama grafiskās daļas mērogā 1: 10 000 (tikai 10 m un platākas teritorijas). Nepieciešamības gadījumā aizsargjoslas ir jāprecizē, izstrādājot lokālplānojumu, detālplānojumu, zemes ierīcības vai būvniecības dokumentāciju, izmantojot aktuālu topogrāfiskā plāna pamatni mērogā 1:500, kā arī aktualizējot zemes vienības apgrūtinājumu plānu.

Applūstošās teritorijas robežu precizēšanai jāizmanto aktuālu topogrāfiskā plāna pamatni mērogā 1:500 un kompetentās iestādes VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” izziņu par 10% applūšanas riska augstuma atzīmi konkrētajā zemes vienībā.

Teritorijas plānojuma funkcionālais zonējums ir veidots, ņemot vērā applūstošās teritorijas, ja visa zemes vienība atrodas applūstošās teritorijās. Ja applūst daļa zemes vienības, zemes vienībā var būt noteikta apbūves zona. Zemes vienību atļauts apbūvēt daļā, kas neapplūst, pārējā daļā – tikai būves, ko atļauj Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkts.

Aizsargjoslās jāņem vērā Aizsargjoslu likums un tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi, t.sk. jāsaskaņo būvniecība un citi darbi, kuru dēļ ir nepieciešams objektus aizsargāt no bojājumiem, pārbūvēt vai pārvietot⁵⁵, un jāizpilda attiecīgā objekta īpašnieka vai valdītāja likumīgās prasības⁵⁶. Darbiem un būvniecībai objektu aizsargjoslās institūcijas izsniedz:

- tehniskos noteikumus būvprojektu izstrādei, kā arī veic to saskaņošanu, ja paredzēts veikt būvdarbus aizsargjoslās;
- nosacījumus un atzinumus (saskaņojumus) detālplānojumam un lokālplānojumam.

Aizsargjoslu platumi ir norādīti attiecīgajā Paskaidrojuma raksta nodaļā, kurā raksturoti objekti, kuriem teritorijas plānojumā ir attēlotas vai ir noteiktas aizsargjoslas.

⁵⁵ Aizsargjoslu likuma 35. panta piektā daļa

⁵⁶ Aizsargjoslu likuma 35. panta sestā daļa

Saskaņā ar Zvejniecības likumu ir jāievēro arī tauvas joslas. Jāņem vērā, ja dabiski mainās krasta ūdenslīnija, atbilstoši jaunajai ūdenslīnijai mainās arī tauvas josla.⁵⁷

3.2.11. Meža zemes un aizsargājамie biotopi

Meža zeme Līvānu novadā aizņem 32% (19965 ha) un ievērojamu daļu aizņem purvi 12% (7796 ha). Lielākās platības veido valsts meži, kuras apsaimnieko AS “Latvijas Valsts meži” Dienvidlatgales reģions (*Attēls 10*). Informācija par aizsargājamiem biotopiem ir iekļauta 3.6.3.nodaļā.

Vispārīgie apbūves noteikumi nosaka veidot Mežu teritoriju (M) kā funkcionālo zonu, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un ar mežu saistīto galveno – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo – funkciju īstenošanai.⁵⁸ (vairāk Paskaidrojuma raksta apakšnodaļā 3.4.4.2. Mežu teritorija (M)).

Tomēr teritorijas plānojumā, kas tiek izstrādāts mērogā 1 : 10 000, ne vienmēr skaidri izšķiramas meža zemju robežas. Tādējādi piemērojot teritorijas plānojuma noteikumus, nekustamo īpašnieku īpašniekiem jāvadās pēc zemes lietojuma veidiem un viņu īpašumā esošajām meža zemēm, kas ir reģistrētas Valsts meža dienesta uzturētajā mežu reģistrā.

Meža zemes var atrasties ne tikai funkcionālajā zonā Mežu teritorija (M), bet arī funkcionālajā zonā Dabas un apstādījumu teritorija (DA), Rūpnieciskās apbūves teritorija (R), Lauksaimniecības teritorija (L) un jebkurā citā zonā. Līdz atmežošanai un teritorijas plānojumā noteiktās apbūves uzsākšanai, turpināma meža apsaimniekošana.

Mežu var ieskaitīt arī publiskajā ārtelpā, kas ir sabiedrībai brīvi vai daļēji pieejamas teritorijas un telpa, ko veido ceļi, ielas, bulvāri, laukumi, publisku ēku pagalmi, pasāžas, krastmalas, promenādes, parki, dārzi, skvēri, meži, publiskie ūdeņi un citas vietas, kas nodotas publiskai lietošanai.⁵⁹

Meža un meža zemju apsaimniekošanā ir jāievēro normatīvo aktu regulējums – Meža likums, Ministru kabineta 2023. gada 27. jūnija noteikumi Nr. 348 “Meža aizsardzības noteikumi”, Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr.935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā”, Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā”, Ministru kabineta 2013.gada 5.marta noteikumi Nr. 123 “Noteikumi par parku un mežaparku izveidošanu mežā un to apsaimniekošanu”, Ministru kabineta 2013. gada 5. marta noteikumi Nr. 118 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi ierīko mežā, kā arī izsniedz atļauju tās ierīkošanai”, Ministru kabineta 2013. gada 18. jūnija noteikumi Nr. 325 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu mežā”, Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr. 889 “Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību” un citi Meža likumam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi.

Latvijas meža politikas kontekstā "ilgtspējīga" apsaimniekošana nozīmē meža un meža zemju pārvaldīšanu un izmantošanu tādā veidā un pakāpē, lai saglabātos to bioloģiskā daudzveidība, produktivitāte, atjaunošanās spēja, vitalitāte un potenciālā spēja veikt nozīmīgas ekoloģiskās,

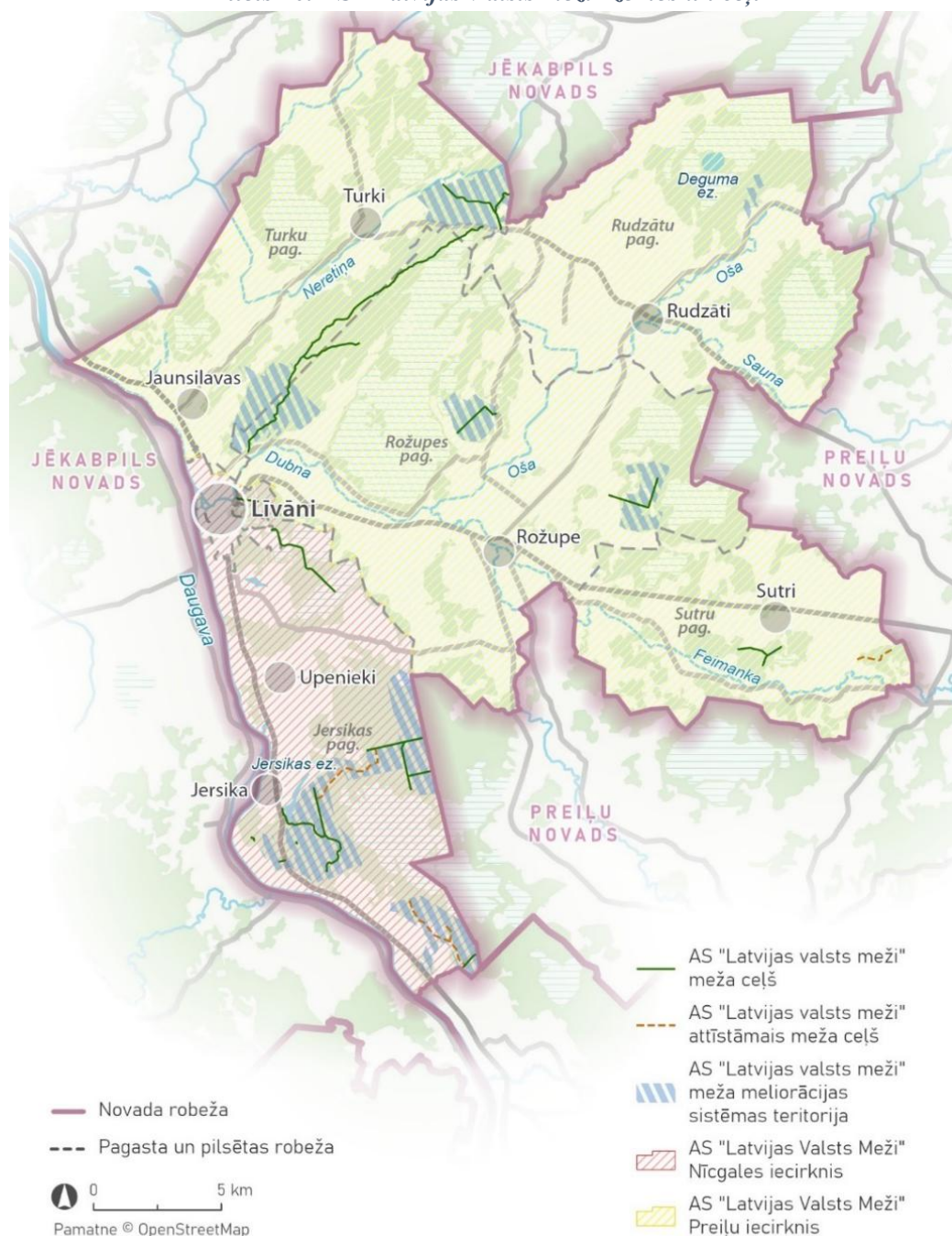
⁵⁷ Zvejniecības likuma 9. panta 15.daļa

⁵⁸ Vispārīgo apbūves noteikumu 51.p.

⁵⁹ Vispārīgo apbūves noteikumu 2.21.p.

ekonomiskās un sociālās funkcijas vietējā, nacionālā un globālā līmenī tagad un nākotnē, kā arī, lai neizraisītu draudus citām ekosistēmām⁶⁰.

Attēls 10. AS “Latvijas Valsts meži” zemes un ceļi

Mežs Latvijā ir viena no plašākajām dabas ekosistēmām ar lielāko dabas daudzveidību, tostarp Eiropas Savienības aizsargājamiem biotopiem, sugām un to dzīvotnēm⁶¹.

Teritorijas plānojuma risinājumi noteikti, ievērojot meža jomas un aizsargājamo biotopu normatīvos aktus. Apbūves noteikumu 2.11. apakšnodaļa nosaka prasības paredz, ka atmežošana veicama zem ēkām, pagalmiem un inženierbūvēm, pēc iespējas pārējā zemes vienības daļā saglabājot mežu un nodrošinot tā attīstības stadijām netraucētus apstākļus. Piemērojot šo Apbūves noteikumu punktu, ir jāņem vērā, ja pēc atmežošanas pāri paliekošā meža platība vienā

⁶⁰ Saskaņā ar Meža likuma 1. panta pirmās daļas 13.p.

⁶¹ Sugu un biotopu aizsardzības likuma 3.¹ pantā noteiktās Eiropas Savienības nozīmes dzīvotnes un sugas

zemes vienībā ir mazāka par 0,5 hektāriem, atmežošanas kompensācija aprēķināma un zemes lietošanas veids maināms visai meža platībai. Izņēmums attiecas uz situāciju, kad darbība tiek īstenota īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslā vai Dabas datu pārvaldības sistēmā reģistrētā īpaši aizsargājamā biotopā vai atlikušais mežs piegulst citai meža platībai, vai tiek ierīkots infrastruktūras objekts.⁶²

Jauna apbūve mežā, izņemot publiskā infrastruktūra, izvietojama ārpus Eiropas Savienības aizsargājamiem biotopiem. Publiskajai infrastruktūrai (valsts un pašvaldības autoceļiem un inženierapgādes sistēmām u.tml.) novietojumu nosaka atkarībā no ekonomiskā un tehniskā pamatojuma.

Apbūves noteikumi arī paredz, ka ceļa trasējumam mežā jāizvēlas dabiskās brauktuves, veidojot segumu ar nesaistītu materiālu vai bez seguma (TIAN 3.1.3.nodaļa, 4.9.2.nodaļa).

Pašvaldībai nedrīkst ierobežot vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka 20 kW, būvniecību mežā, jo Vispārīgie apbūves noteikumi⁶³ Meža teritorijās (M) atļauj inženiertehnisko infrastruktūru un energoapgādes uzņēmumu apbūvi, kas ietver vēja elektrostaciju un vēja parku izvietošanu. Šobrīd Līvānu novadā ir uzsākti četru vējaparku ietekmes uz vidi novērtējumi, kas visi skar meža teritorijas (vairāk Paskaidrojuma raksta apakšnodaļā 3.3.2.8. Alternatīvā energoapgāde).

Vispārīgo apbūves noteikumu 227. punkts nosaka, ka “Kultūras pieminekļu aizsardzības zonās apmežošana ir aizliegta, ja tās rezultātā tiks aizsegtas augstvērtīgas skatu perspektīvas vai būtiski mainīts kultūrainavas raksturs.” Līvānu novada teritorijas plānojumā noteiktajās Ainaviski vērtīgajās teritorijās šāda prasība ir attiecināta skatā no publiskajiem autoceļiem ainaviski vērtīgajās teritorijās (Apbūves noteikumu 5.5.1.apkšnodaļa).

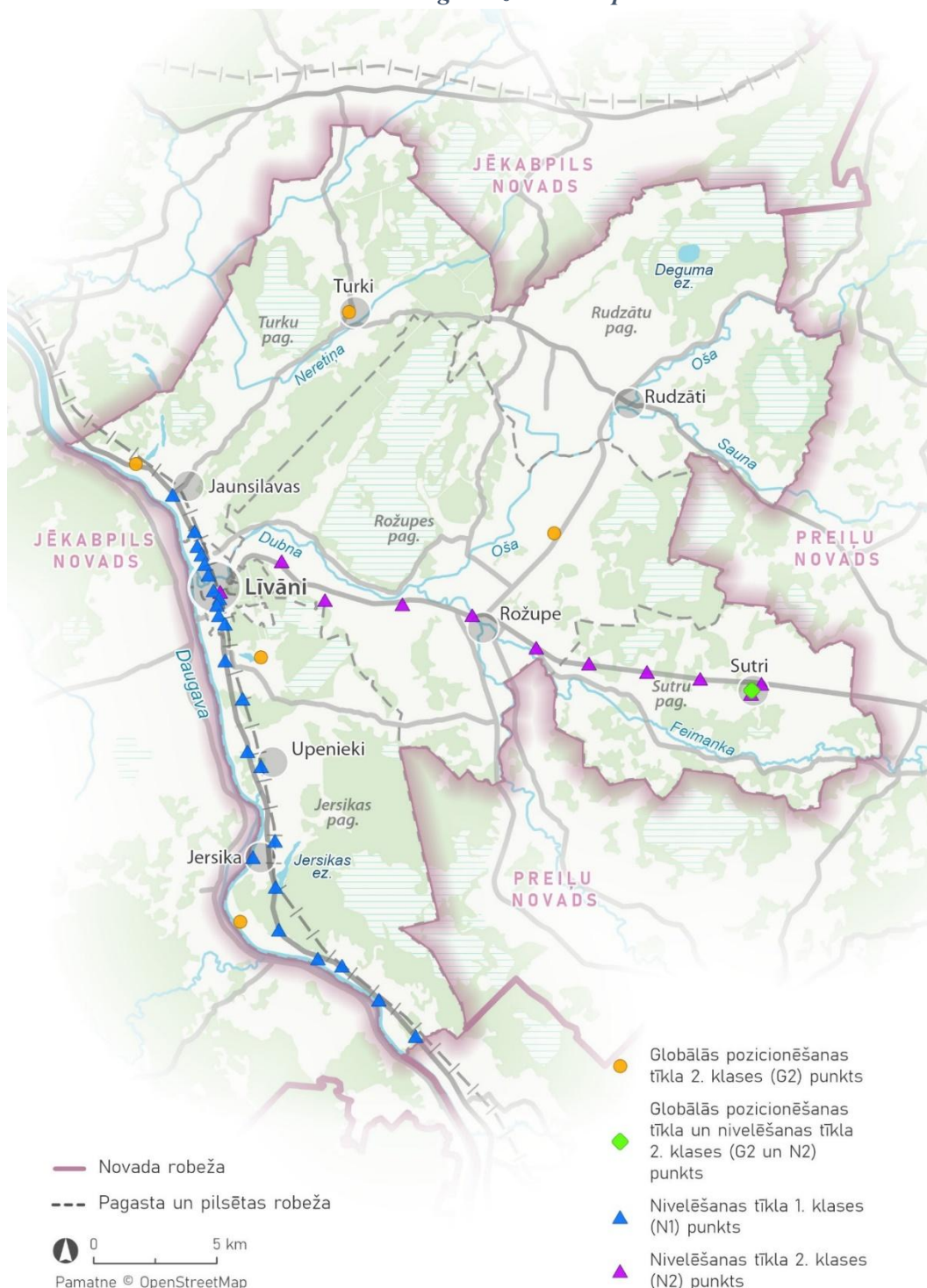
⁶² Saskaņā ar Ministru kabineta Rīgā 2012.gada 18.decembra noteikumu Nr.889 “Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību” 2.¹ punktu

⁶³ Vispārīgo apbūves noteikumu 53.5.p.

3.2.12. Valsts ģeodēziskā tīkla punkti

Saskaņā ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras (*turpmāk – LĢIA*) datiem⁶⁴ 11.07.2025. Līvānu novada teritorijā ir 40 (četrdesmit) valsts ģeodēziskā tīkla punkti: 23 (divdesmit trīs) nivelēšanas tīkla 1. klases (N1) punkti; 11 (vienpadsmit) nivelēšanas tīkla 2. klases (N2) punkti; 6 (seši) globālās pozicionēšanas tīkla 2. klases (G2) punkti⁶⁵ (Attēls 11; 4.4. pielikums). Aktuālā informācija par Valsts ģeodēziskā tīkla punktiem ir pieejama Valsts ģeodēziskā tīkla datubāzē, tās adrese: <http://geodezija.lgia.gov.lv>.

Attēls 11. Valsts ģeodēziskā tīkla punkti

⁶⁴ Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras 17.01.2023. nosacījumi Nr. 41/7/1-14

⁶⁵ Valsts ģeodēziskā tīkla iedalījumu nosaka Ministru kabineta 2011. gada 15. novembra noteikumu Nr. 879 „Ģeodēziskās atskaites sistēmas un topogrāfisko karšu sistēmas noteikumi” 25. punkts

Aizsargjoslas ap ģeodēziskā tīkla punktiem ir noteiktas ap valsts ģeodēziskā tīkla un vietējā ģeodēziskā tīkla punktiem, kuriem apvidū ir ierīkots pastāvīgs ģeodēziskā punkta centrs, lai nodrošinātu piekļuvi ģeodēziskā tīkla punktiem un ģeodēzisko darbu veikšanu tajos, ģeodēziskā tīkla punktu ilgstošu saglabāšanu, stabilitāti un konstrukcijas nemainību.⁶⁶

Aizsargjoslas ap ģeodēziskā tīkla punktiem (5 m rādiusā no ģeodēziskā punkta centra) ir spēkā atbilstoši Aizsargjoslu likuma 20. pantam. Aizsargjoslā ir aizliegts veikt darbības, kas traucē pieeju ģeodēziskā tīkla punktiem un ģeodēzisko darbu veikšanu tajos un citas darbības saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 35. un 49. pantu.

Jebkura veida būvniecības darbu veikšana, tai skaitā esošo ēku un inženierbūvju atjaunošana un pārbūve, teritorijas labiekārtošana un cita saimnieciskā darbība, kas skar valsts ģeodēziskā tīkla punkta aizsargjoslu, šo darbu projektētājiem ir jāsaņem ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūru.

3.2.13. Valsts monitoringa stacijas

Līvānu novada administratīvajā teritorijā atrodas sekojošas valsts stacijas:

- hidroloģiskās novērojumu stacijas “Kūlenieki”, “Jersika”, “Sīļi”;
- meteoroloģiskā novērojumu stacija “Sīļi”.

Tabula 20. Valsts monitoringa stacijas Līvānu novadā⁶⁷

Stacijas nosaukums	Novērojuma stacijas adrese	Koordinātas, m (LKS 92 sistēmā)		Aizsargjosla*
		X	Y	
Hidroloģiskās novērojumu stacijas				
Kūlenieki	Līvānu nov., Rožupes pag., nekustamais īpašums “V761”, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 7666 003 0137	253670	650223	5 m no iekārtas centra, 5 m uz abām pusēm no līnijas hidrometriskās iekārtas troses, kā arī ūdenstilpnē 10 m uz abām pusēm no nosacītās līnijas
Jersika	Līvānu nov., Jersikas pag., zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 7652 005 0545	236718	636078	5 m no iekārtas centra
Sīļi	Līvānu nov., Rožupes pag., nekustamais īpašums “Lielbērzi”, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 7666 009 0024	246548	644998	5 m no iekārtas centra, 5 m uz abām pusēm no līnijas hidrometriskās iekārtas troses, kā arī ūdenstilpnē 10 m uz abām pusēm no nosacītās līnijas
Meteoroloģiskā novērojumu stacija				
Sīļi	Līvānu nov., Rožupes pag., Rožupe, nekustamais īpašums “Rožupes pamatskola”, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 7666 010 0533	246503	644976	20 m no iekārtas centra

⁶⁶ Aizsargjoslu likuma 20. panta pirmā daļa

⁶⁷ LVGMC 18.01.2023 nosacījumi Nr. 4-6/90

* Aizsargjosla sniegta, pamatojoties uz Aizsargjoslu likuma 15.pantu

Aizsargjoslas ap valsts meteoroloģisko un hidroloģisko novērojumu stacijām un hidrometriskajiem posteņiem un ap citiem stacionāriem valsts nozīmes monitoringa punktiem un posteņiem nosaka, lai nodrošinātu novērojumu precizitāti un nepārtrauktību⁶⁸.

Ierobežojumus darbībai aizsargjoslās nosaka Aizsargjoslu likuma 44. pants, kurā noteikts, ka aizsargjoslās ir aizliegta jebkura darbība bez saskaņošanas ar LVGMC.

3.3. Vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei

3.3.1. Prasības transporta infrastruktūrai

3.3.1.1. Vispārīgas prasības transporta infrastruktūras būvniecībai

Vispārīgas prasības transporta infrastruktūras būvniecībai ir pamatotas Transporta attīstības plānā (atsevišķs Paskaidrojuma raksta pielikuma sējums ar grafiskajiem pielikumiem).

3.3.1.2. Automašīnu un velosipēdu stāvvietas

Ņemot vērā, ka nacionālā līmenī nepastāv normatīvais regulējums, teritorijas plānojumā noteikts minimālais stāvvietu un velo stāvvietu skaits, kas jāparedz būvējot jaunu objektu. Normatīva izstrādei izmantots Iepriekšējā teritorijas plānojuma regulējums, Latvijas pašvaldību pieredze un analizēta Līvānu novada situācija.

Minimālais stāvvietu un velo stāvvietu skaits tiek piesaistīts Vispārīgo apbūves noteikumu noteiktajam teritorijas izmantošanas veidam un noteikts Apbūves noteikumu 2.pielikumā.

3.3.1.3. Gājēju un velosipēdu infrastruktūra

Gājēju un velosipēdu infrastruktūra un rekomendācijas tās attīstībai ir raksturotas Transporta attīstības plānā.

Vispārīgie apbūves noteikumi (100., 102.1.p.) nosaka minimālo gājēju ceļa un ietves platumu 1,2 m.

Teritorijas plānojumā, ņemot vērā izstrādātos LVS standartus, īpaši LVS 190:9 Velosatiksmē, ir noteikts optimālais un minimālais gājēju ceļa, ietves, velojoslas un velosipēdu ceļa platums (Apbūves noteikumu 3.pielikums).

3.3.2. Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem

3.3.2.1. Vispārīgas prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem

Saskaņā ar Vispārīgo apbūves noteikumu 8. punktu *Visās apbūves teritorijās nodrošina objektu inženiertehnisko apgādi (energoapgādi, ūdensapgādi, kanalizāciju un, ja nepieciešams, citus pakalpojumus) atbilstoši teritorijas plānojumam, lokālplānojumam vai detālplānojumam vai saskaņā ar tematisko plānojumu, ja tāds ir izstrādāts.*

Vispārīgo apbūves noteikumu 23.p.nosaka, ka *līnijveida inženiertehniskās apgādes tīkli un to objekti (piemēram, elektropārvades līnijas, cauruļvadi, kabeļi, transformatoru punkti, mobilo sakaru torņi), meliorācijas būves un ierīces, kā arī vēja elektrostacijas teritorijas plānojumā tiek parādītas kā objekti tajā funkcionālajā zonā, kurā tie atrodas (t.i. tiem teritorijas plānojumā nav jānosaka Tehniskās apbūves teritorija TA).*

⁶⁸ Aizsargjoslu likuma 15. panta pirmā daļa

Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu būvniecībā ir jāievēro Būvniecības likums, Aizsargjoslu likums, LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums", Ministru kabineta noteikumi Nr.982 "Enerģētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika", Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 501 "Elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas un būvniecības kārtība" u.c. normatīvo akti, kas regulē konkrēto inženierbūvju būvniecību.

Apbūves noteikumu 3.2.1. nodaļā *Vispārīgas prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem* ir noteiktas pašvaldības prasības, kuras inženiertīklu turētāju institūcijas ir izvirzījušas savos nosacījumos Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei. Izņemot, ja prasības ir noteiktas normatīvajos aktos, vispārīga informācija par tām ir iekļauta Paskaidrojuma raksta 3.3.2. apakšnodaļās.

3.3.2.2. Centralizētā ūdensapgāde un kanalizācija

Centralizēti ūdensapgādes un kanalizācijas savākšanas pakalpojumi Līvānu novada iedzīvotājiem tiek nodrošināti sešās apdzīvotās vietās: Līvānu pilsētā, Rožupes, Rudzātu, Upenieku, Sutru un Jaunsilavu ciemos.

Pamatojoties uz topogrāfisko informāciju M 1:500 (VZD, 01.11.2024.), kā arī Līvānu novada komunālo pakalpojumu sniedzēju informāciju, ir sagatavotas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu shēmas (Attēls 12 līdz 18).

Apdzīvoto vietu notekūdeņu apsaimniekošanas aglomerācijas robežas Līvānu novada dome apstiprināja 2025. gada 25. septembrī (Nr.18-6 Par notekūdeņu apsaimniekošanas aglomerācijas robežas noteikšanu Līvānu novada administratīvajā teritorijā).

Pamatojoties uz centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas uz tīklu shēmām, kā arī uz Līvānu novada apdzīvoto vietu notekūdeņu apsaimniekošanas aglomerācijām un saskaņā ar Vispārīgo apbūves noteikumu 8.1. nodaļu "Ūdensapgāde un kanalizācija" Teritorijas plānojumā ir noteikta TIN11 *Centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu teritorija* (turpmāk – TIN11).

TIN11 ir noteikta teritorijas plānojuma grafiskajā daļā. Apbūves noteikumu 5.1.2. apakšnodaļā ir noteikta prasība TIN11 teritorijā jaunas ēkas savrupmāju, mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās, publiskās apbūves teritorijās un jauktas centra apbūves zonās pievienot pie centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas.

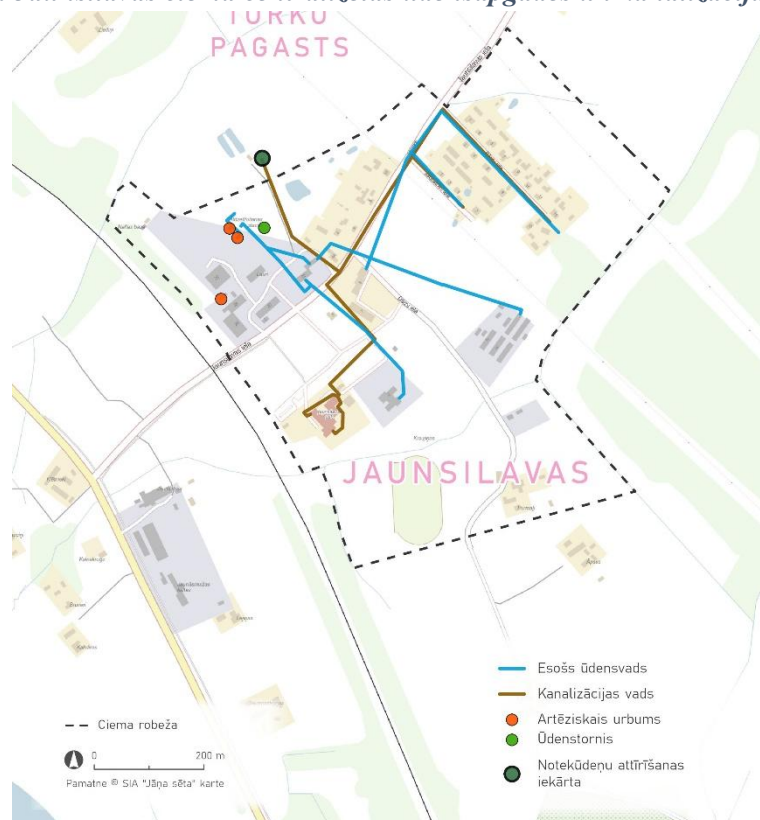
Objektu pievienošanas kārtību centralizētajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai nosaka Līvānu novada pašvaldības domes 2017. gada 30. novembra saistošie noteikumi Nr.14 "Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtība Līvānu novadā".

Ūdensapgādes pakalpojumus Līvānu pilsētā nodrošina SIA „Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība”, bet novada pagastos – Līvānu novada pašvaldība. Stingrā režīma, bakterioloģiskās un ķīmiskās aizsargjoslas ap ūdensapgādes ūdens ņemšanas vietām (urbumiem) ir noteiktas grafiskajā daļā un tajās īpašumu apbūvē jāievēro Aizsargjoslu likuma 35. un 39. panta prasības.

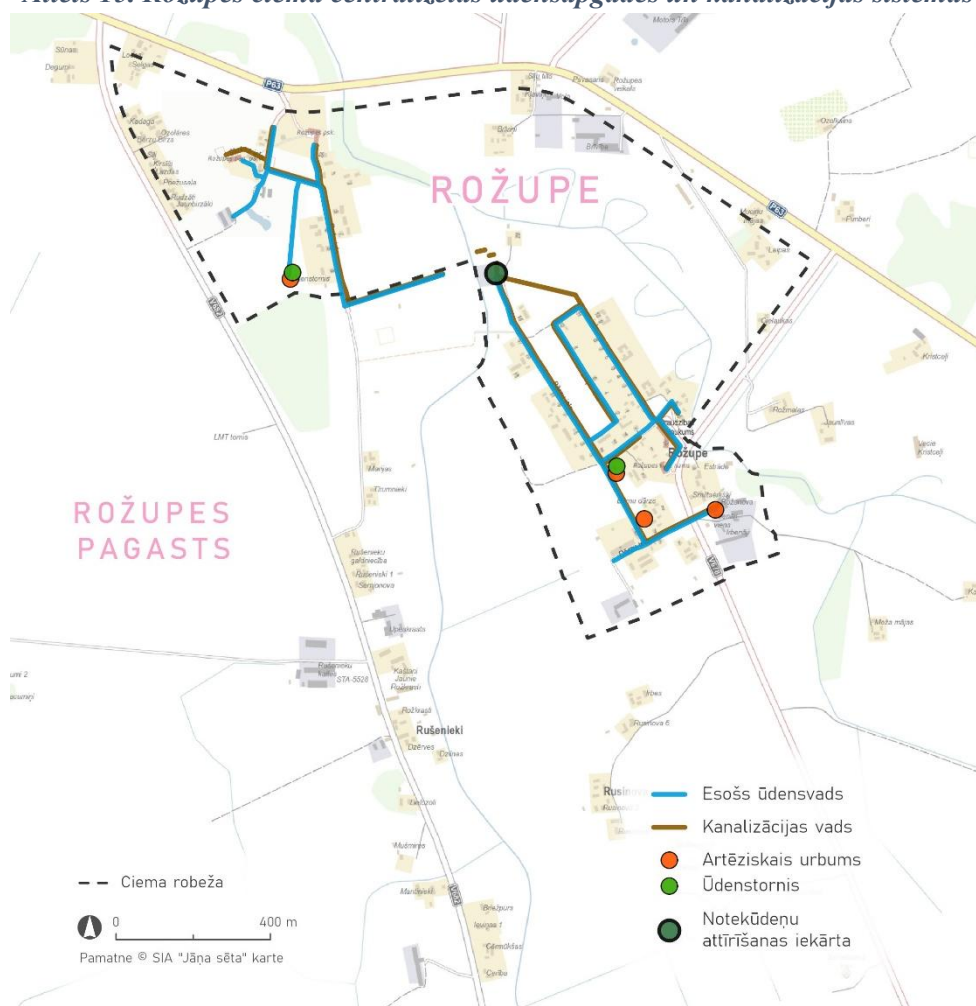
Attēls 13. Līvānu pilsētas centralizētās kanalizācijas sistēma

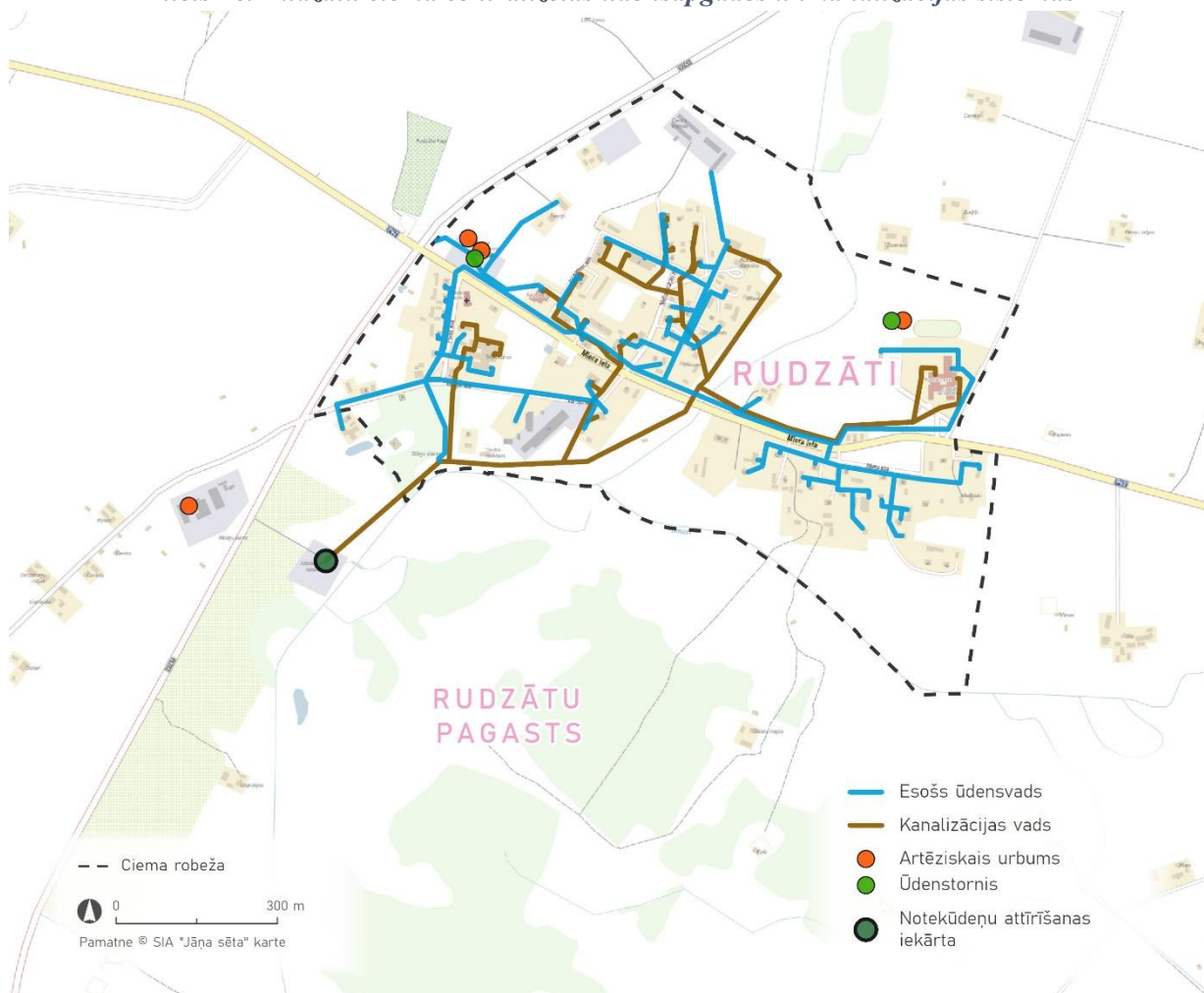
Attēls 14. Jaunsilavas ciema centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

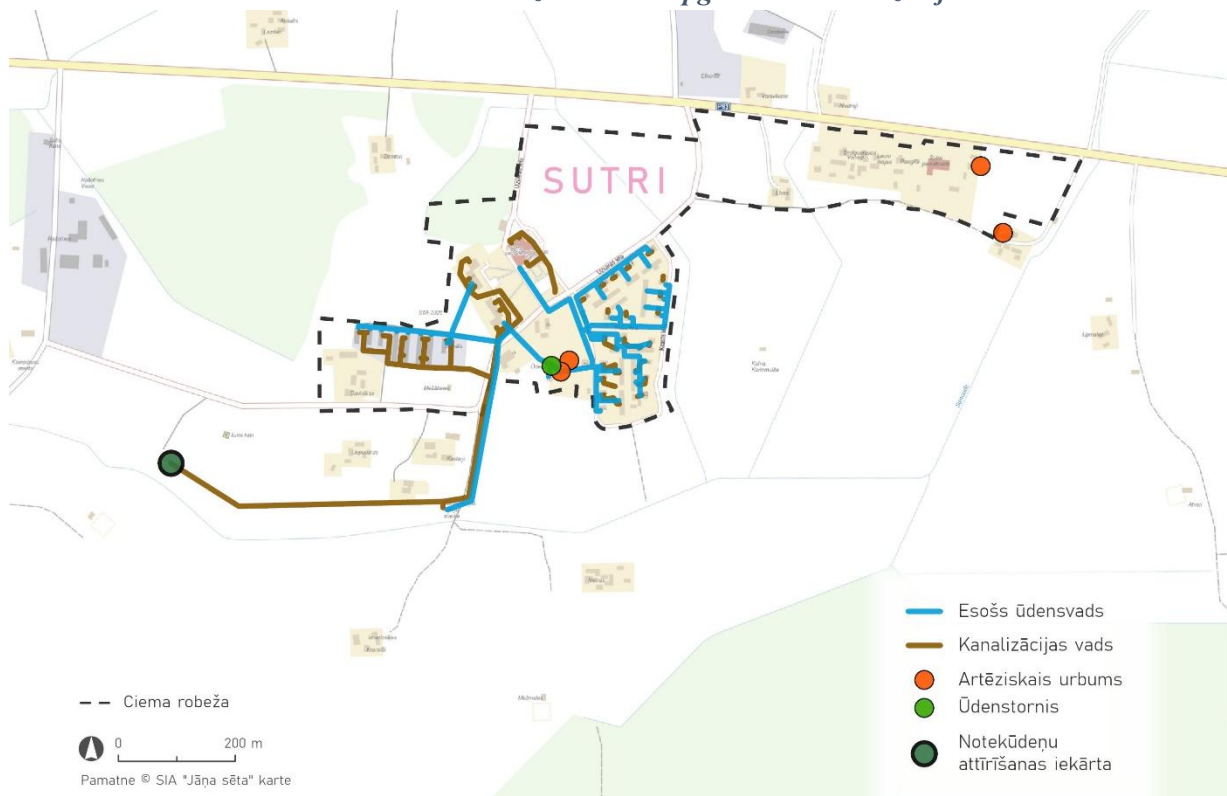
Attēls 15. Rožupes ciema centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

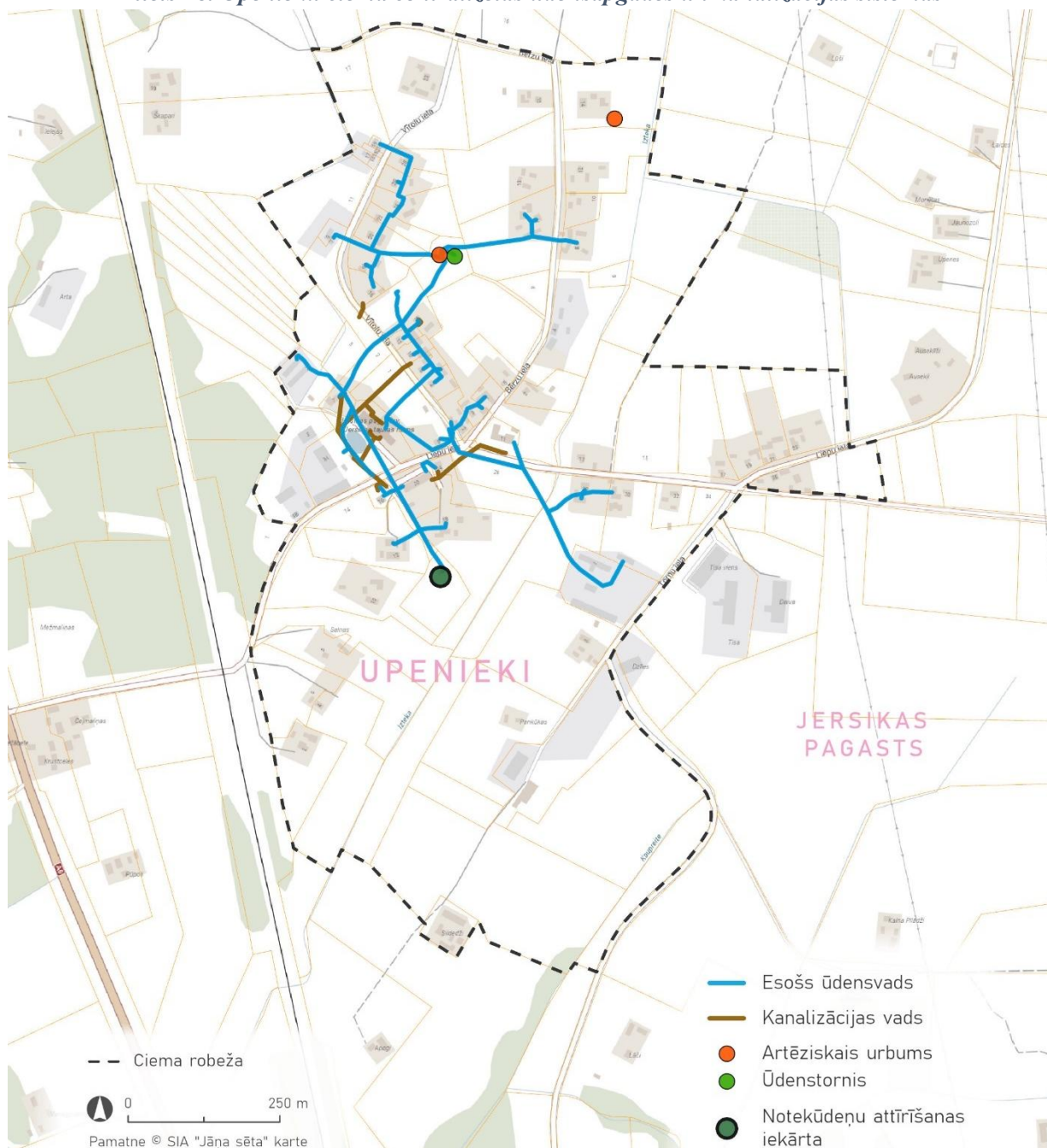
Attēls 16. Rudzātu ciema centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

Attēls 17. Sutru ciema centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

Attēls 18. Upenieku ciema centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 28. panta trešo daļu ap notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm (turpmāk – NAI), kuru jauda ir lielāka par 5 m³ notekūdeņu diennaktī, ir noteiktas sanitārās aizsargjoslas šādā platumā:

- 50 metri ap NAI ar slēgtu apstrādi visā ciklā (bez vaļējām virsmām notekūdeņu un dūņu uzglabāšanai vai apstrādei):
 - Jersikas pamatskolas NAI Jersikas pagasta Jersikas ciemā;
 - Lūzenieku pamatskolas NAI Rudzātu pagasta Lūzeniekos;
 - SIA "ASOND" NAI Jersikas pagasta Iesalniekos, „Miredo”;
- 100 metri ap NAI ar atklātām notekūdeņu apstrādes tīlpēm un slēgtai dūņu apstrādei vai slēgtai to uzglabāšanai:
 - Upenieku NAI Jersikas pagasta Upenieku ciemā;
 - Rožupes NAI Rožupes pagasta Rožupes ciemā;
 - Rudzātu NAI Rudzātu pagasta Rudzātu ciemā;
 - Sutru NAI Sutru pagasta Sutru ciemā;

- Jaunsilavu NAI Turku pagasta Jaunsilavās;
- 200 metri ap NAI ar atklātu notekūdeņu apstrādi un atklātiem dūņu laukiem Līvānu pilsētas NAI.

3.3.2.3. Vietējā ūdensapgāde

Vispārīgo apbūves noteikumu nodaļā 8.1. Ūdensapgāde un kanalizācija (150., 151.p.) ir noteikts, ka pilsētās un ciemos teritorijās, kas noteiktas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN1), paredz obligātu centralizētu ūdensapgādi šādās apbūves teritorijās:

- mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas;
- publiskās apbūves teritorijas;
- jauktas centra apbūves teritorijas;
- savrupmāju apbūves teritorijas.

Iepriekšminētajās apbūves teritorijās kā pagaidu risinājumu līdz centralizētu ūdensapgādes tīklu izbūvei Vispārīgie apbūves noteikumi pieļauj ierīkot vietējo ūdensapgādi, paredzot pieslēgšanas iespējas centralizētajiem tīkliem pēc to izbūves.

Teritorijas plānojumā lielākā daļa pilsētas un ciemu dzīvojamās, publiskās un jauktas centra apbūves teritorijas ir iekļautas TIN11 *Centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu teritorijā*. TIN11 ir noteiktas, balstoties uz esošo tīklu pārklājumu. Pilsētas paplašinātajās daļās ap autoceļu P63 perspektīvā iecerētie kanalizācijas un ūdensvada tīkli nav iekļauti TIN11, tā kā finansējuma jau nepietiek esošās ūdenssaimniecības infrastruktūras sakārtošanai. Jaunās apbūves teritorijās pašvaldība vērtēs iespēju pagarināt Krasta ielā esošos ūdensvada un kanalizācijas tīklus, kā arī pievērsīs uzmanību, lai decentralizētās kanalizācijas sistēmas un urbumi tiktu ierīkoti vides prasībām.

Lauku teritorijā apbūves ūdensapgāde netiek regulēta. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 20. janvāra noteikumiem Nr. 43 "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika" ūdens ņemšanas vietām un ūdens padeves iekārtām no ūdens ņemšanas vietām uz apdzīvotām vietām vai atsevišķiem saimniecības objektiem nosaka stingrā režīma aizsargjoslas, izņemot aizsargjoslas nenosaka ap akām, urbumiem un avotiem, kurus saimniecībā vai dzeramā ūdens ieguvei izmanto savām vajadzībām individuālie ūdens lietotāji (fiziskās personas), ja apkārtnē ir labiekārtota un novērsta notekūdeņu infiltrācija un ūdens piesārņošana.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu stingra režīma aizsargjoslā aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība, izņemot tā, kura saistīta ar ūdens ieguvei konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgūtnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai.⁶⁹

3.3.2.4. Decentralizētā kanalizācijas sistēma

Vispārīgo apbūves noteikumu nodaļā 8.1. Ūdensapgāde un kanalizācija (150., 151.p.) ir noteikts, ka pilsētu un ciemu teritorijās, kas noteiktas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN1), paredz obligātu centralizētu kanalizāciju šādās apbūves teritorijās:

- mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas;
- publiskās apbūves teritorijas;
- jauktas centra apbūves teritorijas;
- savrupmāju apbūves teritorijas.

Iepriekšminētajās apbūves teritorijās kā pagaidu risinājumu līdz centralizētu kanalizācijas tīklu izbūvei Vispārīgie apbūves noteikumi pieļauj ierīkot decentralizētas kanalizācijas sistēmas (turpmāk – DKS), paredzot pieslēgšanas iespējas centralizētajiem tīkliem pēc to izbūves.

⁶⁹ Aizsargjoslu likuma 39. panta pirmās daļas 1.p.

Kaut arī Ministru kabineta 2017. gada 27. jūnija noteikumi Nr. 384 "Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu" pieļauj arī septiņus, Teritorijas plānojums jaunas apbūves gadījumā ciemos un pilsētā tos aizliedz ierīkot. Atļautie decentralizētās kanalizācijas risinājumi Līvānos un novada ciemos (Apbūves noteikumu 3.2.4.nodaļa) ir:

- vietējas notekūdeņu savākšanas ietaises ar hermētiskām krājtvertnēm, no kurām uzkrātie notekūdeņi tiek izvesti uz notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm;
- individuālās bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas ietaises (attiecināmi sertificētas).

Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021.-2027. gadam⁷⁰ Līvānu aglomerācijas esošā situācija tiek raksturota šādi:

- Pakalpojuma pieejamība 99,3 %, pieslēgumu izpilde pēc SAM 5.3.1. projekta īstenošanas 96,95 %. Jaunas investīcijas tīklu attīstībai esošā aglomerācijā netiek plānotas;
- Aglomerācijas paplašināšanas ietvaros par 1,23 milj. EUR papildus pieslēdzamo iedzīvotāju skaits nav zināms.

Līvāni ir noteikta kā aglomerācija, kurā ir nodrošināts Direktīvas 91/271/EEK ietvaros noteiktais centralizētās kanalizācijas sistēmu pieejamības rādītājs un notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes standarti, bet nav nodrošināta pievienošanās pie centralizētajām kanalizācijas sistēmām:

- Decentralizēto risinājumu izmantotāju skaita <2% nodrošināšanai nepieciešama papildus vismaz 1810 iedzīvotāju pievienošanās CKS;
- Tīklu attīstība esošajā aglomerācijā un aglomerācijas paplašināšana nav plānota.

Līvānu novada pašvaldība plāno uzlabot kanalizācijas sistēmas atsevišķos pilsētas punktos, piemēram, Ausekļa iela, Daugavpils iela, Blaumaņa iela, Vecbaznīcas iela un citas. Mājsaimniecību pieslēgšanās pie centralizētās kanalizācijas sistēmas Līvānos tiks turpināta Teritorijas plānojuma īstenošanas laikā novada attīstības programmas ietvaros, ņemot vērā pieejamos finanšu resursus un attīstot kanalizācijas sistēmas Krasta ielas turpinājumā.

DKS kontroles un uzraudzības kārtību, minimālo biežumu notekūdeņu un nosēdumu izvešanai no DKS, decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību, tai skaitā pašvaldības kompetenci šajā jomā, nosaka Līvānu novada domes 2019. gada 30. aprīļa saistošie noteikumi Nr. 7 "Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas, uzskaites un kontroles kārtību Līvānu novada pašvaldībā"⁷¹. Pēc pašvaldības sniegtās informācijas teritorijas plānojuma izstrādes laikā (11.2024.) novadā ir reģistrētas 38 DKS, kas kopā apkalpo 137 patērētājus. Informācija par DKS, kuras vēl ir jāreģistrē nav pieejama. DKS reģistrācija ir turpināma.

3.3.2.5. Ugunsdzēsības ūdensapgāde

Prasības Apbūves noteikumos ir noteiktas, ņemot vērā ārējās ugunsdzēsības ūdensapgādes normatīvus.

Ārējo ugunsdzēsības ūdensapgādes izbūvi jāveic saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumiem Nr.326 "Latvijas būvnormatīvs LBN 222-15 "Ūdensapgādes būves"" (turpmāk – LBN 222-15) un šo noteikumu izpildei piemērojamiem Latvijas valsts standartiem. Jāparedz centralizēta ūdensapgādes sistēma ar cīlpveida tīkliem. Uz ūdensvada maģistrālēm jāparedz aizvari vai aizbīdņi atsevišķo posmu atvienošanai, gaisa vārsti ūdensvadu atgaisošanai un izlaides ūdensvadu iztukšošanai. Ugunsdzēsības hidrantu izbūvei jāparedz aizsardzība pret

⁷⁰ [Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021. – 2027. gadam | Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija](#)

⁷¹ Ar grozījumiem: 2019. gada 28.novembra Saistošie noteikumi Nr.14 „Grozījumi Līvānu novada domes 2019. gada 30. aprīļa saistošajos noteikumos Nr. 7 “Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas, uzskaites un kontroles kārtību Līvānu novada pašvaldībā”

sasalšanu ziemā. Ugunsdzēsības hidrantus ūdensvada tīklā jāizvieto tā, lai nodrošinātu katras ēkas vai būves ārējo ugunsdzēsību no vismaz diviem hidrantiem un vismaz trīs stundu laikā (izņemot LBN 222-15⁷² minētos gadījumus). Jāņem vērā nepieciešamie ūdens patēriņi ārējai un iekšējai ugunsdzēsībai, kā arī saimnieciskām un sadzīves vajadzībām. Ugunsdzēsības hidrantus jāizbūvē saskaņā ar standartiem LVS 187:2020 “Ugunsdzēsības hidrantu nacionālās prasības”, LVS EN 14384:2007 L “Virszemes ugunsdzēsības hidranti” un LVS EN 14339:2007 L “Apakšzemes ugunsdzēsības hidranti”. Apakšzemes ugunsdzēsības hidrantu aku vākus un virszemes ugunsdzēsības hidrantus jākrāso sarkanā (piemēram, RAL-3001) krāsā.

Ūdens ņemšanas atrašanas vietas, kā arī piebraukšanas ceļus pie tām jāapzīmē ar norādījuma zīmēm saskaņā ar standartu LVS 446 “Ugunsdrošībai un civilajai aizsardzībai lietojamās drošības zīmes un signālrāsojums”. Piebrauktuves ugunsdzēsības un glābšanas tehnikai apzīmē ar drošības/ugunsdrošības zīmēm saskaņā ar obligāti piemērojamo Latvijas standartu LVS 446 „Ugunsdrošībai un civilajai aizsardzībai lietojamās drošības zīmes un signālrāsojums”, kā arī ceļu zīmēm (aizlieguma) saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumiem Nr.279 „Ceļu satiksmes noteikumi”.

Ugunsdrošības prasības, kas fiziskajām un juridiskajām personām jāievēro, lai novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus, kā arī mazinātu to sekas, nosaka Ministru kabineta 2016.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.238 “Ugunsdrošības noteikumi”.

Lai nodrošinātu ugunsdzēsības un glābšanas dienesta savlaicīgu ierašanos ugunsgrēku, avāriju un glābšanas darbu vietā, Līvānu novada teritorijā darbojas ugunsdzēsības depo – Preiļu brigādes Līvānu postenis (Celtniecības iela 10, Līvāni).

Sirēna trauksmes izziņošanai Līvānu novadā ir izvietota uz Līvānu novada domes ēkas Rīgas ielā 77, Līvānos.

3.3.2.6. Meliorācija

VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” (turpmāk – ZMNĪ) pārziņā Līvānu novada teritorijā atrodas 30 meliorācijas būves, t. sk. Ošas 1. poldera sūkņu stacija, Ošas 2. poldera sūkņu stacija un Ošas 1. poldera aizsargdambis D-1, Ošas 2. poldera aizsargdambji D-1 un D-2, Rožupes pagastā, kā arī uz VNŪ Sumanka, meliorācijas kadastra Nr. 43222:01, pik. 4/90, atrodas hidrometriskais postenis “Oša - Rūsiņi” (atjaunots 2016. gadā).

Līvānu novada administratīvajā teritorijā atrodas 24 regulētas valsts nozīmes ūdensnotekas. Saskaņā ar Meliorācijas likumu valsts meliorācijas sistēmu un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu būvniecību, uzturēšanu un ekspluatāciju nodrošina ZMNĪ. Meliorācijas sistēmas valsts meža zemē ekspluatē un uztur attiecīgi AS “Latvijas Valsts meži”.

ZMNĪ apkopo, glabā un aktualizē informāciju par meliorācijas sistēmām un būvēm Meliorācijas kadastrā (tīmekļvietne www.melioracija.lv). Saskaņā ar Meliorācijas kadastra datiem Līvānu novadā ir reģistrētas pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnotekas ar Nr. 43194:5 (garums 1,823 km), Nr. 43194:6 (garums 0,988 km), Nr. 43194:3 (garums 1,86 km) un Nr. 43313:126 (garums 0,619 km), kuras atrodas Jersikas un Turku pagasta teritorijā.

Kopējās Līvānu novada meliorēto zemju platības sastāda ap 17 902 ha. Meliorēto zemes gabalu objektu (nosusināti ar segto drenāžu) izbūves periods ir no 1957. gada Jersikas pagastā līdz 1994. gadam Rožupes pagastā. Jaunākie atjaunotie meliorācijas objekti tika izpildīti 2000.,

⁷² Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnijā noteikumi Nr.326 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-15 “Ūdensapgādes būves”

2002., 2006. un 2014. gadā valsts subsīdiju un ES projektu ietvaros, par kuriem ZMNĪ Latgales reģiona meliorācijas nodaļas Preiļu sektorā ir pieejam arhīva dokumentācija. No iepriekš minētā izriet, ka lielākajai daļai meliorācijas sistēmu kalpošanas vecums svārstās no 30 līdz 66 gadi.

Attēls 19. Valsts ūdensnotekas un valsts nozīmes ūdensnotekas⁷³

ZMNĪ Latgales reģiona meliorācijas nodaļa Līvānu novadā ir īstenojusi ELFLA un Solidaritātes fonda projektus par VNŪ Oša (Rudzātu pagasts, izbūvēts 2013. gadā), Sanaužas strauts (Sutru pagasts, 2010. gadā), Jašores strauts (Rudzātu pagasts, 2013. gadā), Melnupīte (Rudzātu pagasts,

⁷³ Meliorācijas kadastra dati, 2024.g.

2014. un 2018. gadā), Dubna (Līvānu pilsēta, 2020. gadā) un Ošas 1. poldera aizsargdambja D-1 posma atjaunošanu (Rudzātu pagasts, 2020. gads).

ZMNĪ Latgales reģiona meliorācijas nodaļa 2014.-2021. gada plānošanas perioda ietvaros Līvānu novadā ir veiksmīgi īstenojusi ERAF projektus par Oša 1. poldera un Ošas 2. poldera sūkņu staciju atjaunošanu Rožupes pagastā (2019. gads).

Turpmākajos ZMNĪ darbības plānos ir turpināt īstenot valsts nozīmes meliorācijas sistēmu un objektu atjaunošanas projektus pieejamā ES finansējuma ietvaros. ZMNĪ Latgales reģiona meliorācijas nodaļa, 2021.-2027. gada plānošanas perioda ietvaros, Līvānu novadā ir ieplānojusi atjaunot Ošas 1. poldera un Ošas 2. poldera aizsargdambjus (Rožupes pagastā), kā arī veikt VNŪ Grāvis Nr. 23 (Sutru pagastā) atjaunošanai nepieciešamos darbus. Papildus finansējuma pieejamības gadījumā atjaunojamo objektu daudzums var tikt papildināts.

ZMNĪ Latgales reģiona meliorācijas nodaļa regulāri veic valdījumā esošo objektu apsekošanu un to uzturēšanu atbilstošā tehniskā stāvoklī pieejamā finansējuma ietvaros, lai nodrošinātu pietekošo meliorācijas sistēmu darbību.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 18.pantu un Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumiem Nr. 306 "Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs" (turpmāk – Noteikumi Nr. 306) ap meliorācijas būvēm ir spēkā ekspluatācijas aizsargjoslas:

1) ūdensnotekām (ūdensteču regulētajiem posmiem un speciāli raktām gultnēm), kā arī hidrotehniskām būvēm un ierīcēm:

- lauksaimniecībā izmantojamās zemēs – ūdensnotekas abās pusēs 10 metru attālumā no ūdensnotekas kroles;
- meža zemēs – atbērtnes pusē (atkarībā no atbērtnes platuma) astoņu līdz 10 metru attālumā no ūdensnotekas kroles;

2) Aizsargdambim aizsargjoslas robežu nosaka piecu metru attālumā abās pusēs no aizsargdambja nogāzes pakājes.

3) Liela diametra kolektoram (30 centimetru vai lielākam) aizsargjoslas robežu nosaka astoņu metru attālumā uz katru pusi no kolektora ass līnijas.

4) Ap polderu sūkņu stacijām, krājbaseiniem un slūžām aizsargjoslas robežu nosaka 20 metru attālumā no ēkas vai būves ārējās malas, ap hidrometriskajiem posteņiem – piecu metru attālumā no būves ārējās malas.

Aizsargjoslās ap valsts un valsts nozīmes meliorācijas būvēm un ierīcēm ir spēkā Aizsargjoslu likuma 47. panta ierobežojumi, piemēram, aizliegts atstāt augošus krūmus un kokus, ja tie traucē veikt meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju ekspluatācijas un uzturēšanas darbus, kā arī atjaunošanas vai pārbūves būvdarbus.

Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes atzinumam par teritorijas plānojuma redakciju⁷⁴ jāņem vērā, ka īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un tām piegulošajās teritorijās būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas, kā arī veikt to rekonstrukciju un renovāciju atļauts ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju šādos gadījumos:

- lai novērstu teritoriju applūšanu ārpus aizsargājamās teritorijas vai līdz šim neapplūdušu teritoriju applūšanu dabas parkā;
- lai atjaunotu upju dabisko tecējumu un ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju hidroloģisko režīmu;
- lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo biotopu apsaimniekošanas un atjaunošanas pasākumu veikšanu;

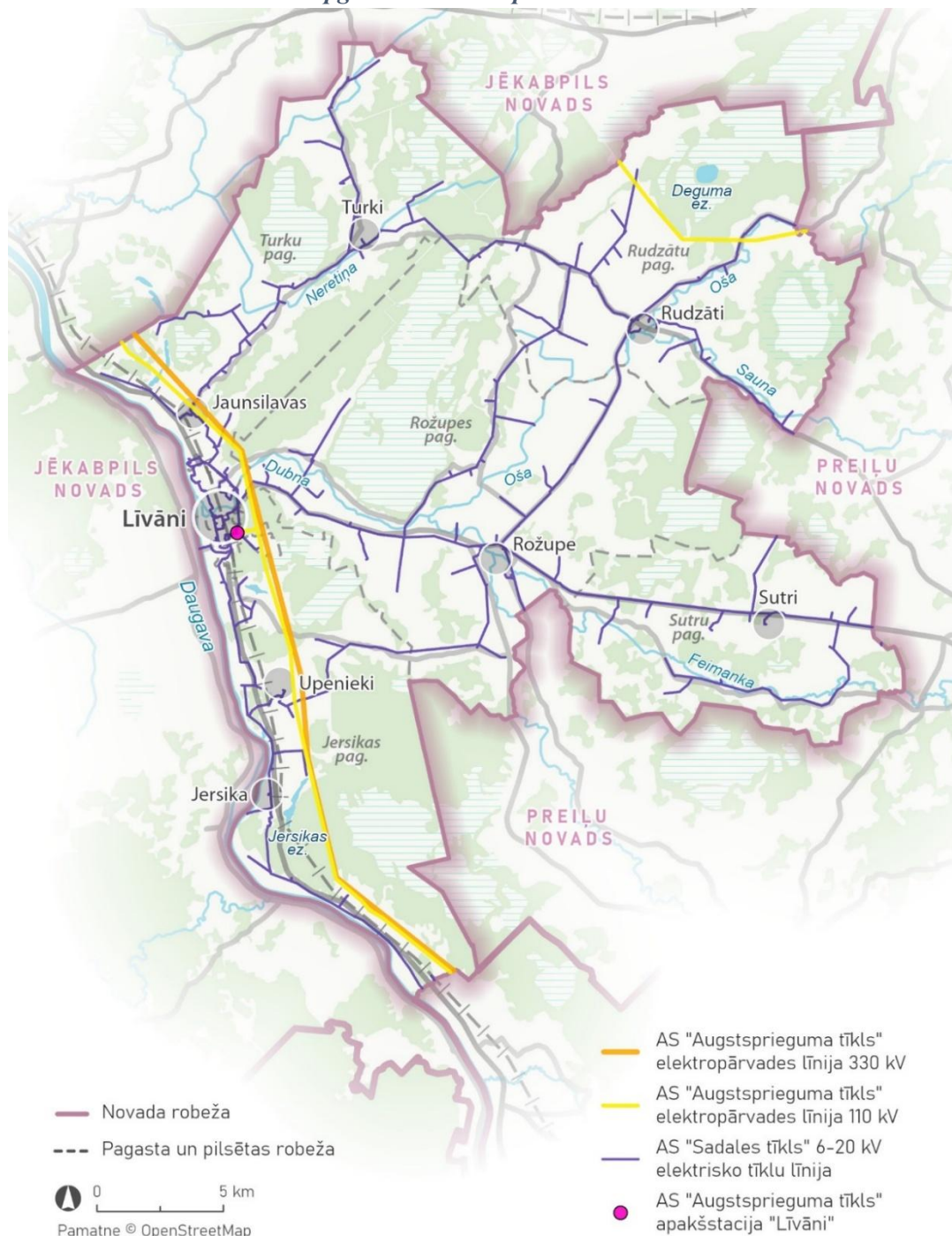
⁷⁴ Dabas aizsardzības pārvaldes 11.04.2025. atzinums par 1.redakciju Nr. 4.8/2293/2025-N

- lai atjaunotu zivju migrācijas ceļus;
- lai īstenotu darbību, kura nav aizliegta ar Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" un nav pretrunā ar aizsargājamās teritorijas izveidošanas mērķiem.⁷⁵

3.3.2.7. Elektroapgādes un elektropārvades būves

Līvānu novada teritoriju šķērso AS "Augstsprieguma tīkls" publiskās infrastruktūras elektroenerģijas pārvades tīkla 110kV un 330kV gaisvadu elektrolīnijas.

Attēls 20. Elektroapgādes un elektropārvades būves Līvānu novadā

Novada teritorijā atrodas viena pārvades tīkla transformatoru apakšstacija "Līvāni", Līvānos, Celtniecības ielā 3, zemes vienības kadastra apzīmējums 76110020809.

⁷⁵ Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumu Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 16.7. un 25.p.

Līvānu novada teritorijā atrodas AS “Sadales tīkls” esošie elektroapgādes objekti ((6-20)/0,4 kV apakšstacijas, 0,23 kV līdz 20 kV elektropārvades līnijas u. c. objekti).

Elektrolīnijas un transformatoru punkti ir teritorijas plānojuma grafiskās daļās kartēs ir attēlotas kā līnijobjekti un objekti; AS transformatoru apakšstacijas "Līvāni" zemes vienība ir noteikta kā Tehniskās apbūves teritorija (TA).

Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 16. pantu aizsargjoslas gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām pilsētā un ciemos, izņemot ja tās šķērso meža teritoriju ir:

- ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem – 2,5 metru attālumā no līnijas ass,
- ar nominālo spriegumu 110 kilovoltu – 7 metru attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas,
- ar nominālo spriegumu 330 kilovoltu – 12 metru attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas.

Aizsargjoslas gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ārpus pilsētas un ciemiem, izņemot, ja tās šķērso meža teritoriju:

- ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem – 6,5 metru attālumā no līnijas ass,
- ar nominālo spriegumu 110 kilovoltu – 30 metru attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas,
- ar nominālo spriegumu 330 kilovoltu – 30 metru attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas.

Aizsargjoslas gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ārpus pilsētas un ciemiem, ja tās šķērso meža teritoriju:

- ar nominālo spriegumu līdz 1 kilovoltam – 6,5 metru attālumā no līnijas ass, kurā elektrolīniju trasi veido 2,5 metru platumā no līnijas ass uz katru pusi,
- ar nominālo spriegumu 10—20 kilovoltu – 30 metru attālumā no līnijas ass, kurā elektrolīniju trasi veido 6,5 metru platumā no līnijas ass uz katru pusi,
- ar nominālo spriegumu 110 kilovoltu – 35 metru attālumā no līnijas ass, kurā elektrolīniju trasi veido 13 metru platumā no līnijas ass uz katru pusi,
- ar nominālo spriegumu 330 kilovoltu – 40 metru attālumā no līnijas ass, kurā elektrolīniju trasi veido 27 metru platumā no līnijas ass uz katru pusi.

Aizsargjoslas gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām – elektrolīniju trase 1 metru platumā no līnijas ass uz katru pusi, meža teritorijā – 1,5 metru attālumā no kabeļu līnijas ass katrā pusē.

Aizsargjoslas ap elektrisko tīklu sadales iekārtām, fīderu punktiem un transformatoru apakšstacijām – 1 metra attālumā ārpus šo iekārtu nožogojuma vai to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas.

Aizsargjoslas gar visu veidu un jebkuras piederības elektriskajiem tīkliem, to iekārtām un būvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu elektrisko tīklu, to iekārtu un būvju ekspluatāciju un drošību.⁷⁶

Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā aizsargjoslas ap 110kV un 330kV gaisvadu elektrolīnijas ir attēlotas, par pamatu ņemot topogrāfiskās kartes datus par augstsprieguma līniju izvietojumu un AS Augstsprieguma tīkls aizsargjoslu datus⁷⁷. Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā aizsargjoslas ap AS “Sadales tīkls” elektrolīnijām un transformatoru punktiem ir attēlotas saskaņā ar AS “Sadales tīkls” shematiskajiem datiem par 6-20 kV elektropārvades līniju un transformatoru punktu izvietojumu.

⁷⁶ Aizsargjoslu likuma 16. panta pirmā daļa

⁷⁷ AS Augstsprieguma tīkls 02.04.2026. vēstule Nr. 2.5/2026/1403 un tās grafiskais pielikums, ko AST iesniedza pašvaldībai, lai Aizsargjoslu likuma 33.panta astotās daļas kārtībā saskaņotu ar pašvaldību un grafiski attēlotu aizsargjoslu meža teritorijās

Aizsargjoslās jāievēro Aizsargjoslu likuma 35. un 45.panta, Ministru kabineta noteikumu Nr.982 "Energētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika", LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums", elektroiekārtu, citu inženierkomunikāciju un būvju būvniecības noteikumu prasības par nepieciešamajiem pasākumiem cilvēku drošībai un elektrolīniju aizsardzībai, tai skaitā:

- Plānojot ielu, ceļu un ar tiem saistīto objektu, kā arī inženierkomunikāciju novietojumu paralēli, tuvinājumos vai šķērsojumos ar 110kV un 330kV elektrolīnijām, jāievēro nepieciešamie savstarpējie horizontālie un vertikālie attālumi, kas noteikti LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums", Aizsargjoslu likuma 45.pantā, Ministru kabineta noteikumos Nr. 982 "Energētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika" un citu inženierkomunikāciju būvnormatīvos;
- Plānojot apbūves teritorijas 110kV un 330kV elektrolīniju tuvumā, ēku izvietojumu jāparedz ārpus elektrolīniju aizsargjoslām;⁷⁸
- Plānojot sporta, atpūtas, cilvēku pulcēšanās objektu un bērnu iestāžu novietojumu, to paredzēt tālāk par 30 metriem no 110kV un 330kV elektrolīnijām;⁷⁹
- Darbiem ar celšanas un citiem mehānismiem tuvāk par 30 metriem no 110kV un 330kV elektrolīniju malējiem vadiem jāizstrādā un jāaskaņo ar AS "Augstsprieguma tīkls" darbu izpildes projektu;⁸⁰
- Jāievēro kārtību, kādā elektrisko tīklu īpašnieks vai valdītājs vietās, kur elektrolīnija šķērso meža teritoriju, izveido un atbrīvo no kokiem un krūmiem elektrolīniju trases un šo trašu platumus;⁸¹
- Veicot jebkādus darbus/darbības aizsargjoslās, kuru dēļ nepieciešams objektus aizsargāt, tie jāveic pēc saskaņošanas ar attiecīgā objekta īpašnieku;⁸²
- Ja, veicot darbus, juridiskās vai fiziskās personas konstatē kabeli, kurš nav norādīts darbu veikšanas tehniskajā dokumentācijā, tās pārtrauc darbus un nodrošina kabeļa saglabāšanu, kā arī nekavējoties ziņo par to elektrisko tīklu īpašniekam vai valdītājam un vietējai pašvaldībai.⁸³

Būvprojektu izstrādāšanai teritorijās, kas atrodas 330/110kV elektrolīnijas aizsargjoslā, ir jāsaņem AS "Augstsprieguma tīkls" tehniskie noteikumi būvniecības informācijas sistēmā (BIS).

Elektroapgādes projektēšana un būvniecība ir īpaša būvniecība, kura jāveic saskaņā ar Ministru kabineta 2017.gada 9. maija noteikumiem Nr. 253 "Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi". 110kV un 330kV gaisvadu elektrolīniju pārbūves nepieciešamības gadījumā ir jānoslēdz vienošanās ar AS "Augstsprieguma tīkls". Visus izdevumus, kas saistīti ar elektrolīniju pārbūvi (trases noteikšana, saskaņošana, projektēšana, iekārtu iegāde, nojaukšana, būvdarbi u.c.) apmaksā pārbūves ierosinātājs.

Elektroenerģijas lietotāju elektroapgādes kārtību, elektroenerģijas tirgotāja un elektroenerģijas sistēmas operatora un lietotāja tiesības un pienākumus elektroenerģijas piegādē un lietošanā nosaka Ministru kabineta 2023. gada 7. novembra noteikumi Nr. 635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi". Jaunu elektroietaišu pieslēgšana un atļautās slodzes palielināšana AS "Sadales tīkls" notiek saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas

⁷⁸ Aizsargjoslu likuma 45. panta pirmās daļas 5. p.

⁷⁹ Aizsargjoslu likuma 45. panta pirmās daļas 3. p.

⁸⁰ Ministru kabineta 2006.gada 5.decembra noteikumu Nr.982 "Energētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika" 11.p.

⁸¹ Ministru kabineta 2006.gada 5.decembra noteikumu Nr.982 "Energētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika" 3.-3.¹¹p.

⁸² Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 35.panta sesto daļu.

⁸³ Ministru kabineta 2006.gada 5.decembra noteikumu Nr.982 "Energētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika" 8.p.

komisijas padomes 2021. gada 3. jūnija lēmumu Nr. 1/8 "Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas sadales sistēmai".

Energoapgādes komersantu objektu (izņemot ēkas) ierīkošana, pārbūve, atjaunošana un ekspluatācija notiek saskaņā ar Enerģētikas likuma 19., 19¹, 23. un 24. pantiem.

Saskaņā ar AS "Augstspriegumu tīkls" nosacījumiem un lai ievērotu LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums" (23.punkts; 7.tabulas punkti 1.1., 1.2., 2.1. un 2.2.) prasības, 110kV un 330kV elektrolīnijas un to balstus aizliegts iekļaut ielu sarkano līniju teritorijās. Sarkano līniju plānojumu projektus teritorijās, kuras atrodas 110kV un 330kV elektrolīniju aizsargjoslās, jāsaskaņo ar AS "Augstsprieguma tīkls".

3.3.2.8. Alternatīvā energoapgāde

Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā nav izvirzīti mērķi atjaunīgo energoresursu ražošanai. Tā vietā stratēģisko mērķu "Prasmes", "Darbs" un "Ģimene" ietvaros tiek plānota videi draudzīgu un energoefektīvu tehnoloģiju izmantošana ražošanā, komunālajos pakalpojumos, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, ilgtspējīga transporta nodrošināšanā.

Līvānu novada pašvaldības attīstības programmā 2026.-2032. gadam⁸⁴ plānots palielināt atjaunīgo energoresursu īpatsvaru (uzstādot saules paneļus, viedās apgaismojuma sistēmas un elektrouzlādes stacijas) pašvaldības ēku energoefektivitātes uzlabošanai [Vidēja termiņa prioritāte 7 "Zaļa un ilgtspējīga vide"; Rīcības virziens 4.1. "Publisko un atpūtas vietu attīstība"; Rīcības virziens 7.3. "Atjaunojamās enerģijas un ilgtspējīgu tehnoloģiju ieviešana"].

Vienlaikus Līvānu novada pašvaldībai savā teritorijas plānojumā ir jāvērtē nacionālo politiku mērķu sasniegšanas iespējas. Vēja un saules enerģija ir vieni no būtiskākajiem atjaunīgās enerģijas avotiem Latvijā. Tādēļ šajā nodaļā ir detalizētāk apskatītas vēja un saules enerģijas ražošanas iniciatīvas Līvānu novadā.

Lai Latvija virzītos uz klimatneitralitātes sasniegšanu 2050. g., Klimata un enerģētikas ministrija plāno izstrādāt Enerģētikas stratēģiju līdz 2050. g. ar mērķi izvērtēt scenārijus enerģētikas nozares dekarbonizācijai, enerģētikas drošībai un neatkarībai.

Saskaņā Aktualizēto Nacionālais enerģētikas un klimata plānu 2021.–2030. gadam⁸⁵ Latvija plāno palielināt atjaunīgo energoresursu īpatsvaru elektroenerģijas ražošanā, arī palielinot uzstādītās saules fotoelementu jaudas, kā arī vēja un saules fotoelementu jaudas kombinācijā ar enerģijas akumulācijas iekārtām un divvirziena elektrotansportlīdzekļu uzlādes iekārtām. Latvija plāno arī palielināt atjaunīgo energoresursu īpatsvaru siltumapgādē un aukstumapgādē, modernizējot uzstādītās biomasas izmantošanas iekārtu jaudas, palielinot uzstādīto siltumsūkņu, saules kolektoru jaudas, veicinot pāreju uz lielas jaudas siltumsūkņu vai elektroenerģijas izmantošanu centralizētās siltumapgādes sistēmās, veicinot dažādu tehnoloģiju kombinācijas siltumenerģijas ražošanā, kā arī nosakot atjaunīgās enerģijas īpatsvara pienākumu dabasgāzes tirgotājiem, tādējādi veicinot biometāna piejaukumu dabasgāzei, kas tiek izmantota siltumenerģijas ražošanā. Tāpat Latvija plāno attīstīt un veicināt atlikumsiltuma izmantošanu centralizētās siltumapgādes sistēmās, piemēram, izmantojot datu centru, notekūdeņu attīrīšanas sistēmu (atlikumsiltuma atgūšanu, kas notekūdeņos ir saglabāties pēc to bioloģiskās attīrīšanas un pirms novadīšanas apkārtējā vidē) vai rūpniecisko ražotņu atlikumsiltumu.

Turpmāk apakšnodaļā apskatīta vēja un saules enerģijas nozare, tā kā šīs jomas teritorijas plānojuma izstrādes laikā tika akcentētas sanāksmēs, institūciju atzinumos un sabiedrības līdzdalības pasākumos.

⁸⁴ [Attīstības programma \(spēkā no 01.01.2026.\) | Līvānu novada pašvaldība](#)

⁸⁵ [Aktualizētais Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam](#) (2.2.nodaļa. Mērķu noteikšanas aspekti), Ministru kabineta 2024. gada 12. jūlija rīkojums Nr. 573

Vēja elektrostacijas

Vēja parks ir vienotā sistēmā saslēgtu piecu vai vairāk vēja elektrostaciju grupa, kurā atsevišķas vēja elektrostacijas ir izvietotas ne tālāk kā 2 km attālumā cita no citas.⁸⁶

Līvānu novadā atrodas četri potenciālie vēja parki, kuriem Teritorijas plānojuma izstrādes laikā tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN) un ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums (Tabula 21).

Tabula 21. Potenciālie vēja parki Līvānu novadā

Vēja parks	Teritorija, kurā veic IVN	Būvniecības ierosinātais	Plānotā vēja parka jauda	Lēmums, ar kuru uzsākts IVN
Vēja parks “SOLWIN Steķi”	Līvānu novada Rožupes, Rudzātu un Turku pagasti un Jēkabpils novada Atašienes pagasts (6473 ha, t.sk. 5115 ha Līvānu novadā)	SIA “Aksedo”	53 VES (augstums 260 m) ar kopējo jaudu līdz 424 MW	17.10.2024. lēmums Nr. 5-02-1/53/2024
Vēja parks “Augšdaugava”	Līvānu novada Jersikas pagasts, Jēkabpils novada Rubenes, Dunavas un Zasas pagasti un Augšdaugavas novada Dvietes pagasts (12924 ha, t.sk. 3216 ha Līvānu novadā)	SIA “Latvijas vēja parki”	Līdz 50 VES ar kopējo jaudu līdz 400 MW	16.08.2023. lēmums Nr. 5-02-1/18/2023
Vēja parks	Līvānu novads, Turku pagasts un Jēkabpils novada Atašienes pagasts	SIA “BN1”	14 VES ar kopējo jaudu līdz 112 MW (augstums līdz 270 m; rotora diametrs līdz 180 m)	VVD 12.11.2024 informatīvais paziņojums par ietekmes sākotnējo izvērtējumu Nr. 11.4/AP/11617/2024
Vēja parks “Līvāni”	Līvānu novada Jersikas pagasts	SIA “Vindr Latvia”	13 VES ar kopējo jaudu līdz 104 MW (augstums – līdz 300 m)	05.06.2025. lēmums Nr. 10.5/24/2025

Pie Līvānu novada robežas atrodas vēl divi potenciālie vēja parki, kuriem Teritorijas plānojuma izstrādes laikā tiek veikts IVN (Tabula 22).

Tabula 22. Potenciālie vēji parki citās pašvaldībās, kas robežojas ar Līvānu novadu

Vēja parks	Teritorija, kurā veic IVN	Būvniecības ierosinātais	Plānotā vēja parka jauda	Lēmums, ar kuru uzsākts IVN
Vēja parks “PurpleGreen Solwin”	Jēkabpils nov. Mežāres un Vīpes pagastos (1491 ha)	SIA “Aksedo” meitas uzņēmums SIA “PurpleGreen Solwin”	Līdz 37 VES ar kopējo jaudu 259 MW vai vairāk	27.11.2023. lēmums Nr. 5-02-1/30/2023
Vēja parks “Prikuļi”	Preiļu novada Saunas pagasts (990 ha)	SIA “Enery Latvia”	Līdz 24 VES ar kopējo jaudu līdz 192 MW	17.09.2024. Lēmums Nr. 5-02-1/45/2024 ⁸⁷

⁸⁶ Vispārīgo apbūves noteikumu 1. panta pirmā daļas 2.25. ap.

⁸⁷ 2026. gada 30. jūlijā Preiļu novada dome pieņēma lēmumu par paredzētās darbības – vēja parka “Prikuļi” un ar to saistītās infrastruktūras būvniecību Saunas pagastā, Preiļu novadā – akceptēšanu

Līvānu novadā vēja parku **izpētes notiek 44052,96 ha kopplatībā (13,7% no novada teritorijas).**

Kā norāda AS Latvenergo⁸⁸, **vēja parks "Augšdaugava"** ir uzskatāms par valsts mēroga stratēģisku infrastruktūru Enerģētikas likuma un Nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021.–2030. gadam noteikto atjaunojamo energoresursu mērķu sasniegšanai. Vēja parks ir viens no AS "Latvenergo" meitas sabiedrības SIA "Latvijas Vēja parki" vēja parkiem Latvijā, kura izbūves tiesiskais pamats ir Ministru kabineta 2023. gada 28. novembra rīkojums Nr. 831 *"Par vienreizējā maksājuma apmēra apstiprināšanu saistībā ar tiesībām noslēgt apbūves tiesību līgumu stratēģiski nozīmīgu vējparku izvietojšanai valsts meža zemē"* un uz tā pamata noslēgtais apbūves tiesību līgums starp AS "Latvijas Valsts meži" un SIA "Latvijas Vēja parki" par zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem 76520060007 un 76520060002 Jersikas pagastā.

KEM pirmšķietams aprēķins parāda, ka Latvijas patēriņa noseģšanai pēc aprēķiniem līdz 2030. gadam nepieciešami vien 1-2 GW atjaunīgās enerģijas. Šobrīd Latvijā norit IVN process 54 vēja parku projektiem ar jaudu 14 GW⁸⁹. Attēls 21 parāda arī AS "Latvijas Valsts meži"⁹⁰ atlasītās potenciālo vēja parku teritorijas, kurās ir pamatoti veikt izpēti par iespēju attīstīt vēja parkus. Zemkopības ministrs 2025.gada 13.maijā ar rīkojumu apturēja valsts mežu izsoles līdz Latvijā nepieciešamo jaudu aprēķinam.

AS "Latvijas Valsts meži" nosacījumos izvirzīja prasību Līvānu novada teritorijas plānojumam noteikt Meža teritoriju apakšzonu vēja elektrostaciju būvniecībai un norādīja valsts meža zemes, kurās potenciāli attīstāmas vēja elektrostacijas (Attēls 21).. Šāda apakšzona saskaņā ar Vispārīgo apbūves noteikumu 12.11.2024. grozījumiem vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā nav jānosaka.

VARAM Vadlīnijās par vēja parku iekļaušanu pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos⁹¹ kā viens no teritorijas plānojumā izmantojamiem instrumentiem vēja parku regulējumā vietējā pašvaldības teritorijas plānojumā ir teritorijas ar īpašiem noteikumiem Ainaviski vērtīgās teritorijas (TIN5). Vadlīnijās arī citēts lēmums: "Kā atzinusi Satversmes tiesa, VES torņi veido vertikālu dominanci jebkurā ainavā, tālab ir būtiski vispirms atrast vietu, kur no ainavu aizsardzības viedokļa to ietekme ir vismazākā. Tas primāri ir risināms tieši teritorijas plānošanas dokumentā, vispirms izslēdzot no iespējamo ar VES apbūvējamo teritoriju loka tās teritorijas, kur VES atrašanās kļūtu par galveno vizuālo dominanti, konkurējot un disonējot ar aizsargājamiem dabas un kultūras elementiem un ainavu."⁹²

Līvānu novadā ir izstrādāts kultūrvēstures un ainavu plāns, kas pamato TIN5 noteikšanu. Tomēr vēja parku aizliegums ir noteikts tikai Daugavas ainavā.

⁸⁸ AS Latvenergo" 15.04.2025. Nr. 01VD00-32/822 atzinums par Līvānu novada teritorijas plānojuma 1.redakciju

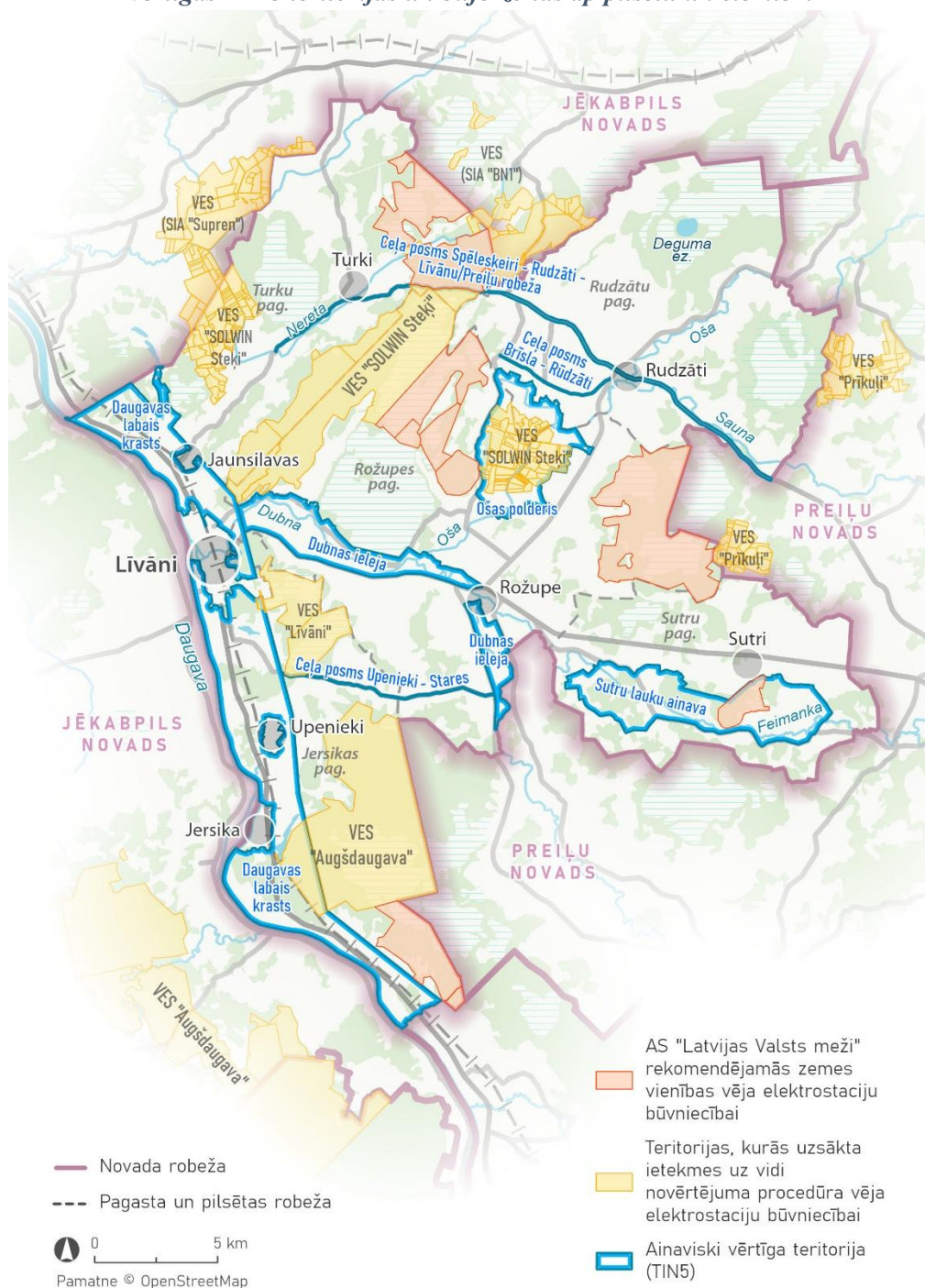
⁸⁹ Klimata un enerģētikas ministrijas 12.06.2025. vēstule Nr. 1-17/1386 Atbilde uz Bauskas novada iedzīvotāju 29.04.2025. iesniegumu par vēja elektrostacijām adresēta Enerģētikas un vides aģentūrai, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijai, Veselības ministrijai, Bauskas novada pašvaldībai, SIA "Ignitis renewables Latvia", Laikrakstam "Bauskas Dzīve", redakcija@bauskasdzive.lv, Latvijas Televīzijas raidījumam "Vides fakti" info@videsfakti.lv

⁹⁰ AS "Latvijas Valsts meži" Dienvidlatgales reģiona 24.01.2023. vēstule Nr. 4.1-2_00o9_101_23_82 *Par nosacījumu sniegšanu Līvānu novada teritorijas plānojumam*

⁹¹ VARAM Vadlīnijās par vēja parku iekļaušanu pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos – teritorijas plānojumā un ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (projekts 31.10.2022., aktualizēts 17.12.2024.)

⁹² Sk. LR Senāta 2022.gada 11.janvāra lēmuma, lietas arhīva Nr.SKA-0571-22, par pagaidu noregulējumu [11] punktu;

Attēls 21. Teritorijas, kurās uzsāktas ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras vēja elektrostaciju būvniecībai, LVM rekomendējamās teritorijas potenciālajai vēja parku būvniecībai⁹³ un ainaviski vērtīgās TIN5 teritorijas un buferzonas ap pilsētu un ciemiem

IVN rezultātā vēja elektrostaciju konkrētās būvniecības vietas ir ievērojami mazākas kā izpētes teritorijas, kas ir attēlotas shēmā (Attēls 21). Likuma Par ietekmi uz vidi novērtējumu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” kārtībā VES būvniecības ierosinātais un ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādātais informē nekustamo īpašumu īpašnieki, izvērtē dabas, vides, sociāli ekonomiskos u.c. aspektus.

⁹³ Saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja pieņemtajiem lēmumiem (01.09.2024.) un AS “Latvijas Valsts meži” Dienvidlatgales reģiona 24.01.2023. nosacījumiem Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei Nr. 4.1-2_00o9_101_23_82

Nacionālā līmeņa regulējums

Vēja turbīnām var būt negatīva ietekme uz vidi un cilvēkiem – vēja rotoru radītais troksnis, vibrācijas, žilbināšanas efekts, mirguļošanas efekts saulesgaismā u.c. Minēto efektu identificēšanai veic ietekmes uz vidi novērtējumu vai sākotnējo izvērtējumu. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā normatīvie akti nosaka šādus nosacījumus vēja parku izvietojumam:

- Vēja parku minimālo attālumu līdz dzīvojamām un publiskām ēkām nosaka Vispārīgo apbūves noteikumu 163.punkts:

163. Plānojot vēja elektrostaciju un vēja parku izvietojumu, ievēro šādus nosacījumus:

163.1. vēja elektrostacijām, kuru jauda ir no 20 kW līdz 2 MW, attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz **500 m**;

163.2. vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz **800 m**;

163.3. lai aizsargātu putnu sugas vai dabas vērtības no vēja elektrostaciju un vēja parku ietekmes, nosacījumus un minimālo pieļaujamo attālumu vēja elektrostaciju izvietojumam nosaka **atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējumam**;

163.4. valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā izvērtē vēja elektrostaciju un vēja parku ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku;

163.5. vēja parka robežu nosaka no malējā vēja elektrostacijas torņa.

- Vēja parka būvniecībai, ja tā kopējā jauda ir 50 megavatu un vairāk, parka novietojumu nosaka ietekmes uz vidi novērtējumā. Ja šādai vēja elektrostaciju būvniecībai piemēro sākotnējo izvērtējumu, tad saskaņā ar *Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma* vēja elektrostaciju plāno ārpus mikroliegumiem, **2 km attālumā no Natura 2000 teritorijām un putnu sugu aizsardzībai noteiktiem mikroliegumiem, ārpus īpaši aizsargājamiem biotopiem un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm, ārpus virszemes ūdensobjektu aizsargjoslām un ārpus aizsargjoslām ap kultūras pieminekļiem.**⁹⁴
- Vēja parka būvniecībai, ja tā kopējā jauda 5 megavatu un vairāk, ja tā sastāv no piecām stacijām un ja tā paredzēta ĪADT vai tuvāk nekā 1 km no ĪADT, parka novietojumu nosaka sākotnējā izvērtējumā⁹⁵.

Valsts noteiktie aprobežojumi vēja elektrostaciju uzstādīšanai Līvānu novada teritorijā veido vismaz 81,8% no novada teritorijas. Tabula 23 parādītas galveno nacionālā līmenī noteikto VES aprobežojumu aptuvenās platības.

Tabula 23. Valsts noteiktie aprobežojumi vēja elektrostaciju uzstādīšanai Līvānu novada teritorijā

Teritorija ar VES ierobežojumiem, kas izriet no normatīvajiem aktiem	Platība, ha
ĪADT (dabas liegumi)	3230,2
Mikroliegumi un to buferzonas	433,1
Applūstošās teritorijas	1762,5
Funkcionālā zona Ū	811,5
Funkcionālā zona TR, TR1	978,2
Funkcionālā zona P	46,6
800 m ap dzīvojamām un publiskām ēkām	48285,5
Valsts kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas	641,9
Visi valsts aprobežojumi kopā (summāri, pārklājoties)	50937,5 (81,8%)

Likuma “Par aviāciju” 113.⁴ pants noteic, ka nepieciešama Aizsardzības ministrijas atļauja būvēt, ierīkot un izvietot objektus, kuru augstums virs to atrašanās vietas reljefa ir 100 metri vai vairāk. Attīstības ieceres, kas atbilst minētajiem kritērijiem, plānoto vēja parku būvniecības

⁹⁴ Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma 5. panta pirmā daļa

⁹⁵ Likuma Par ietekmes uz vidi novērtējumu 2.pielikums

ieceres ieskaitot, ir jāvērtē saistībā ar to ietekmi uz Nacionālo bruņoto spēku gaisa telpas novērošanas radariem.

Lai nodrošinātu lidojumu drošību, saskaņā ar **Satiksmes ministrijas** norādījumiem⁹⁶ plānoto vēja parku būvniecības ieceres, neatkarīgi no to atrašanās vietas ir nepieciešams iesniegt VAS “Latvijas gaisa satiksmes” (turpmāk – LGS) izvērtēšanai un saskaņošanai⁹⁷. Informācija par vēja elektrostacijām un to izvietojumu LGS ir būtiska arī tādēļ, lai nākotnē tā tiktu ņemta vērā, novērtējot kumulatīvo vēja elektrostaciju ietekmi uz LGS aeronavigācijas sistēmu darbību.

Vēja turbīnām ir negatīva ietekme uz aviācijas gaisa telpas novērošanas spējām – tās rada fizisku aizēnojamu navigācijas tehnisko līdzekļu (turpmāk – radaru) sensoriem. Radaru sensori nespēj pilnvērtīgi veikt savas funkcijas, nodrošinot gaisa novērošanu, ja to darbības teritorijā ir izvietotas vēja turbīnas. Turklāt vēja turbīnām ir tieša ietekme arī uz izlūkošanas spējām. Ņemot vērā straujo intereses pieaugumu par vēja parku attīstību, **Aizsardzības ministrija** no vēja parku attīstītājiem Latvijā pēdējā gada laikā ir saņēmusi izvērtēšanai pieprasījumus par vairāk nekā 1200 vēja turbīnu izvietojumu. Aizsardzības ministrija ir izstrādājusi karti, balstoties uz šobrīd pieejamo gaisa telpas novērošanas spēju vajadzībām, kurā ir norādītas teritorijas:

- 1) kurās vēja parku būvniecība neietekmē valsts drošības un aizsardzības spējas;
- 2) kurās šobrīd netiek atbalstīta vēja parku attīstīšana vai tai pastāv ierobežojumi un ir nepieciešams kompensēt vēja parku negatīvo ietekmi uz NBS spējām ar, piemēram, jaunu radaru vai citu tehnisko līdzekļu iegādi, izbūvi un uzturēšanu.

Attēls 22. Aizsardzības ministrijas definētās vēja parku attīstības zonas līdz 31.12.2027.⁹⁸

⁹⁶ Satiksmes ministrijas 10.04.2025. Nr. 15-01/1195 Par atzinuma sniegšanu par Līvānu novada teritorijas plānojumu

⁹⁷ Par aviāciju” 41.panta pirmās daļas 3. punkts

⁹⁸ [Informācija vēja parku attīstītājiem | Aizsardzības ministrija](#)

Reaģējot uz straujo vēja parku būvniecības pieprasījumu skaita pieaugumu, Aizsardzības ministrija sniedza priekšlikumu reģionāliem risinājumiem, kas kompensē NBS nepieciešamās spējas noteikto uzdevumu izpildei un paplašina teritorijas vēja parku izbūvei no 2028. gada. Arī no 2028. gada Līvānu novads ir zonā, kur vēja parku būvniecība ir pieļaujama un atbalstāma bez kompensējošo mehānismu piemērošanas. Nepieciešams saskaņojums ar Aizsardzības ministriju, kad zināms konkrēts turbīnu skaits, izvietojums un augstums.⁹⁹

Teritorijas plānojuma risinājumi

Vispārīgie apbūves noteikumi vispārīgi veidā pieļauj lieljaudas vēja elektrostaciju būvniecību. Līvānu novadā vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka 20 kW, var izvietot Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R, R2)¹⁰⁰, Tehniskās apbūves teritorijā (TA), Lauksaimniecības teritorijā (L) un Mežu teritorijā (M), tostarp ievērojot normatīvajos aktos noteiktos minimālos attālumus no dzīvojamām un publiskām ēkām, nodrošinot pasākumus ietekmes uz vidi novēršanai atbilstoši kompetentās institūcijas rekomendācijām.

Vēja elektrostacijas izceļas ainavā. Tādējādi vēja parku būvniecība Līvānu novadā ir aizliegta TIN5 Ainaviski vērtīgā teritorijā – Daugavas ainavu telpā. Citās TIN5 ainavu telpās vēja parku būvniecība nav atļauta tikai atklātās lauku ainavās (Apbūves noteikumu 641.punkts), bet mežu, reljefa apstākļos vēja parku būvniecība ir atļauta, ja parki neeksponejas no publiskās lietošanas ceļiem (Apbūves noteikumu 652.punkts). Pirmšķietami nav paredzams, ka daļā Līvānu novada teritoriju ar lieliem mežu masīviem no valsts un pašvaldības ceļiem, kur ceļa ainavas priekšplānu aizsedz mežs, nebūtu iespējams izvietot vēja un saules parkus. Tomēr tas jāvērtē ietekmes uz vidi novērtējumā (Apbūves noteikumu 5.5. apakšnodaļa).

Apbūves noteikumos ir iekļauta prasība par vēja elektrostaciju balstu izvietošanu ārpus ES nozīmes biotopu teritorijām un saglabājot to pastāvēšanai optimālu hidroloģisko režīmu, lai nodrošinātu sugu un biotopu aizsardzību atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12. un 15.pantiem.

Lieljaudas vēja elektrostaciju būvniecību regulējošie normatīvi Latvijā attīstās dinamiski, jo Latvija aktīvi mācās no citu valstu pieredzes, diskutē par Eiropas zaļā kursa saistībām, valdības un pašvaldības lomu to izpildē, uzklausa sabiedrības viedokļus.

Teritorijas plānojuma izstrādes un publiskās apspriešanas laikā tika pausti sabiedrības viedokļi par lielas jaudas vēja parku aizliegumu un vietējo iedzīvotāju un uzņēmēju interešu aizstāvību, jo vēja parku attīstības ieceres skāra gan meliorētās lauksaimniecības zemes, Daugavas u.c. novada raksturīgās dabas un kultūrvēsturiskās ainavas, gan mežu un dabas vērtības, gan valsts un pašvaldības transporta infrastruktūru, gan uzņēmēju attīstības ieceres Līvānu piepilsētā. Tika izteikti viedokļi, ka valstī noteiktais minimālais attālums 800 m līdz dzīvojamai apbūvei ir nepietiekams no vides, cilvēku dzīves vides un ietekmes uz nekustamo īpašumu vērtību aspektos. Jo īpaši nelabvēlīgi apstākļi veidojas apdzīvoto vietu tuvumā, ņemot vērā, ka vēja elektrostaciju augstums projektos tiek paredzēts aizvien augstāks.

Līvānu novada teritorijas plānojumā ir noteikti ierobežojumi, lai ņemtu vērā lielāko daļu novada iedzīvotāju, nosakot VES, kuru jauda ir lielāka 20 kW, būvniecības ierobežojumu 2 km attālumā no pilsētas un ciemiem un vēja elektrostacijas augstuma 1,5 reižu attālumā no publiskās lietošanas transporta infrastruktūras (Paskaidrojuma raksta 3.5.1.3. apakšnodaļa).

⁹⁹ Informatīvais ziņojums "Par papildu radaru iegādi vēju parku attīstībai" un tā grafiskais pielikums, apstiprināts Ministru kabinetā 2024. gada 12. novembrī (sēdes protokols Nr. 48 43. §) (https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/8d2d37f2-ef3f-40e9-b21d-b0f52503e653) (Ministru kabineta projekta ID 24-TA-2415))

¹⁰⁰ R1 zona ir noteikta pilsētā un ciemos

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir meklēts līdzsvars starp visu pušu interesēm, tostarp ievērots, ka pašvaldībai nav leģitīma pamata atbalstīt prasību pilnībā aizliegt vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka 20 kW, būvniecību novadā. Kā norāda VARAM, teritorijas plānošanas procesā saņemtie viedokļi pret VES būvniecību nav pietiekams pamats, lai tos ņemtu vērā, pretējā gadījumā VES, kuru jauda ir lielāka 20 kW, būvniecība Latvijā nebūtu iespējama nevienā vietā¹⁰¹.

Apkopojot teritorijas, kurās, pamatojoties uz Vispārīgo apbūves noteikumu 162. punktu, teritorijas plānojumā pašvaldība ir noteikusi ierobežojumus VES būvniecībai, tās sastāda 6119 hektārus jeb 9,9 % no novada platības, tajā skaitā ir platības ārpus Daugavas ainavas TIN5 teritorijas, kurās vēja parku izvietošana ir izvērtējama un pieļaujama.

Tabula 24. Pašvaldības noteiktās VES aprobežojumu platības

Teritorija, kurā ir VES ierobežojumi	Kopējā platība, ha	t.sk. valsts noteikto aprobežojumu ¹⁰² platība, ha	t.sk. pašvaldības noteikto aprobežojumu platība, ha	pašvaldības noteiktās aprobežojumu platības īpatsvars novadā, %
TIN12 Teritorijas ap pilsētu un ciemiem	32828,96	32097,02	731,94	1,18
TIN12 ap Preiļu novada Vanagu ciemu	326,24	325,36	0,89	0,00
TIN5 Ainaviski vērtīgā teritorija (Daugavas ainava)	5436,69	5254,24	182,45	0,29
TIN5 Ainaviski vērtīgā teritorija (citas ainavas)	5483,60	5356,24	127,36	0,20
ES nozīmes biotopi ārpus ĪADT, ML	8345,61	2938,17	5407,44	8,69
Summārā (pārklājoties) aprēķinātā kopplatība	41751,90	35532,61	6219,29	9,99

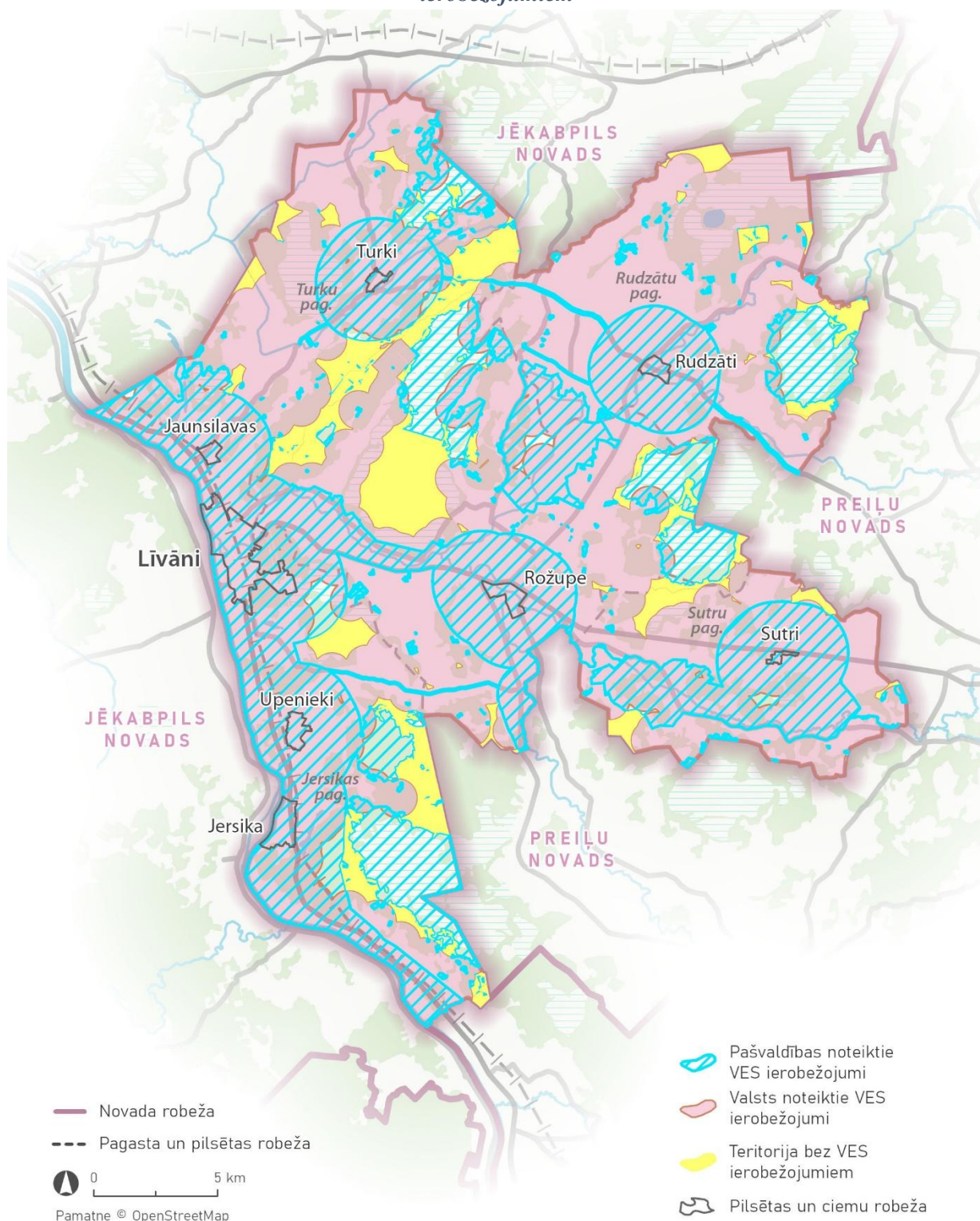
Ņemot vērā, ka valsts noteiktie vēja parku aprobežojumi sastāda 50937,48 ha (81,8%) un pašvaldības noteiktie vēja parku aprobežojumi sastāda 6219,29 ha (9,99%), vēja parku būvniecībai pieejamās teritorijas ir 32924,45 ha (8,19%). Lielākās teritorijas veido valsts meži, kūdras purvi (skatīt Attēlu 23).

Līdz ar to, pašvaldības noteiktie aprobežojumi 9.9% no novada teritorijas kopplatībā ir samērīgi un pamatoti, panākot risinājumu, kurā līdzsvarotas gan uzņēmēju, tostarp alternatīvās energoražošanas uzņēmēju intereses, gan novada iedzīvotāju tiesības dzīvot labvēlīgā vidē.

¹⁰¹ VARAM. Vadlīnijas par vēja parku iekļaušanu pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos – teritorijas plānojumā un ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (projekts 31.10.2022., aktualizēts 17.12.2024.), kas atsaucas uz Sal. LR Senāta 2022.gada 11.janvāra lēmuma, lietas arhīva Nr.SKA-0571-22, par pagaidu noregulējumu [11] punktu

¹⁰² 800 m ap viensētām, ĪADT u.c. kā skaidrots **Kļūda! Grāmatzīme nav definēta.** vērē

Attēls 23. Valsts un pašvaldības noteiktās VES aprobežojumu platības un teritorijas bez ierobežojumiem

Saules parki

Tā kā Vispārīgie apbūves noteikumi definē tikai terminu “vēja parks”, attiecībā uz saules parkiem Teritorijas plānojumā ir pieņemta šāda definīcija, kas balstīta Ekonomikas ministrijas skaidrojumos¹⁰³: saules parks – saules paneļu (rūpnieciski ražotu elektroiekārtu) kopums, kas ir balstīts uz zemes, izņemot uz ēkas balstītie saules paneļi un jumta vai sienu materiālos integrētie elektroenerģiju ražojošie iekārtu elementi.

¹⁰³ Ekonomikas ministrija, 08.08.2023., atjaunots 18.10.2023. Pēc jomas: <https://www.em.gov.lv/lv/skaidrojums-par-saules-paneļiem>

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas skaidrojumu, saules panelis ir iekārta – rūpnieciski ražota, lietošanai gatava elektroiekārta, kas tiek uzstādīta un ekspluatēta atbilstoši ražotāja izstrādātajai instrukcijai. Saules panelis ir iekārta neatkarīgi no tā, vai to uzstāda uz ēkas jumta, sienām, novieto uz zemes vai uz iekārtas stiprinājumiem, kas balstās zemē. Arī tad, ja uz zemes vai uz ēkas tiek balstīts vairāku saules paneļu kopums vai parks, un Enerģētikas likuma vai Elektroenerģijas tirgus likuma izpratnē tas tiek saukts par “elektrostaciju”, tāpat tas nav uzskatāms par būvi Būvniecības likuma izpratnē.

Tādējādi uz saules paneļiem – iekārtām nav attiecināms Būvniecības likums.

Ja saules parka ekspluatācijai un apkalpošanai būvē laukumu ar segumu, nožogojumu, piebraucamo ceļu, šo inženierbūvju būvniecību saskaņo Būvvaldē.

Saules paneļu (iekārtu) darbībai nepieciešamo ārējo inženiertīklu ierīkošanai un citu saistīto būvju būvniecību, ja saules paneļu (iekārtu) kopējā jauda vienam objektam ir vismaz 10 megavati, regulē Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likums.

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā novadā jau ir ekspluatācijā nodoti šādi lielu platību aizņemoši saules parki.

- Saules parks īpašumā “Jaunie Ozoli”, aunā muiža, Turku pag., Līvānu nov., zemes vienībās ar kad.apz.Nr. 76860070789 un 76860070843);
- Saules parks "Rožupe" Rožupes pagasts, Līvānu novads, kas atrodas zemes vienībās ar kad.apz.Nr. 76660010139 un 76660010098.

Objektam “Saules elektrostacijas izbūve "Dambīši", Gospori, Jersikas pag., Līvānu nov.” zemes vienībā ar kad.apz. 76520070066 ir saskaņota būvniecības iecere, bet būvdarbi vēl nav uzsākti.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Teritorijas plānojuma regulējums nav vērsts uz saules parkiem mājāsaimniecību vajadzībām.

Saules paneļi mājāsaimniecības vai uzņēmuma energopatēriņam ir atļauti visā novada teritorijā. Blīvas apbūves apstākļos pilsētā un ciemos saules paneļu izvietojumam ir noteikts, ka minimālais attālums ir tāds, kas nodrošina insolācijas prasības un nerada žilbināšanu blakus zemes vienības dzīvojamo un publisko ēku logos.

Ņemot vērā, ka lauksaimniecības zemju kvalitātes rādītāji Līvānu novadā nav augsti, saules parki atļauti *Lauksaimniecības teritorijās (L)*, izņemot TIN5 Daugavas ainavas telpā. Savukārt citās ainavu telpās saules parku būvniecība nav atļauta tikai atklātās lauku ainavās (Apbūves noteikumu 641.punkts), bet mežu, reljefa apstākļos saules parku būvniecība ir atļauta, ja parki neeksponejas no publiskās lietošanas ceļiem (Apbūves noteikumu 652.punkts). Pirmšķietami nav paredzams, ka daļā Līvānu novada teritoriju ar lieliem mežu masīviem no valsts un pašvaldības ceļiem, kur ceļa ainavas priekšplānu aizsedz mežs, nebūtu iespējams izvietot saules parkus. Tomēr tas jāvērtē ietekmes uz ainavu izvērtējumā.

Meža zemēs saules parku uzstādīšanai ir jāizvēlas zemes vienības daļu, uz kuras neatrodas mežs (Apbūves noteikumu 4.10.1.5.apakšnodaļa).

Līvānu pilsētas sabiedriskajā centrā saules paneļu uzstādīšanu izvērtē, lai nebojātu pilsētvides ainavu. Saules paneļi ir aizliegti, ja tie redzami skatā no Rīgas ielas.

3.3.2.9. Elektroniskie sakari un radio

Līvānu novadā atrodas VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” (turpmāk – LVRTC) elektronisko sakaru tīklu (turpmāk – EST) objekti un infrastruktūra:

- Dzirnau ielā 36, Līvānos atrodas LVRTC Līvānu neapkalpojamās radio releju stacijas (NRRS) tornis.

Attēls 24. Sakaru infrastruktūra Līvānu novadā¹⁰⁴

- EST kabeļu kanalizācija Līvānu pilsētā atrodas gar Rīgas ielu, gar Saules ielu, gar Zaļo ielu, gar Domes ielu, ar caurdures metodi šķērsojot upi Dubnu līdz Vecticībnieku ielai, gar Vecticībnieku ielu, gar Dzirnau ielu, gar J. Rudzutaka ielu, gar Pļavu ielu, ar caurdures metodi šķērsojot dzelzceļu, gar Līvānu ielu, gar Lauku ielu, gar Robežu ielu.
- EST kabeļu kanalizācija Līvānu novada teritorijā atrodas:
 - gar autoceļu A6, ar atzarojumu gar Jaunsilāvas ielu līdz piekļuves punktam “Jaunsilāvas”, Jaunsilāvu bibliotēka, Turku pagastā, ar atzarojumu gar Liepu ielu, līdz Jersikas pagasta pārvaldes ēkai, Jersikas pagastā;
 - gar autoceļu P63 ar atzarojumu gar Uzvaras ielu līdz Sutru pagasta pārvaldes ēkai, Sutru pagastā, ar atzarojumu gar Sutru Klēti līdz “Ražotnes Viens”, Sutru pagastā,

¹⁰⁴ Attēlā iekļauti LMT un LVRTC dati

- gar autoceļu V682 līdz LMT sakaru tornim, ar atzarojumu līdz Skolas ielai, Rožupes pagastā;
- gar autoceļu P62 līdz Rudzātiem, ar atzarojumu līdz Rudzātu pagasta pārvaldes ēkai, gar autoceļu V761, ar atzarojumu līdz LMT sakaru tornim, Rudzātu pagastā.

Līvānu novada teritorijā atrodas SIA "Latvijas Mobilais Telefons" (turpmāk – LMT) piederoši nekustamie īpašumi:

- kadastra Nr.76520050539, adrese: "Sakarnieki", Jersikas pagasts, Līvānu novads, zemes gabals un uz tā esošs LMT sakaru tīkla objekts, kas sastāv no būvēm – radiotorņa un sakaru aparātūras konteinera;
- kadastra Nr.76660090575, adrese: "LMT Tornis", Rožupes pagasts, Līvānu novads, zemes gabals un uz tā esošs LMT sakaru tīkla objekts, kas sastāv no būvēm – radiotorņa un sakaru aparātūras konteinera;
- kadastra Nr.76680070399, adrese: "LMT Tornis", Būmaņi, Rudzātu pagasts, Līvānu novads, zemes gabals un uz tā esošs LMT sakaru tīkla objekts, kas sastāv no būvēm – radiotorņa un sakaru aparātūras konteinera;
- kadastra Nr.76820020608, adrese: "Ražotnes Viens", Sutri, Sutru pagasts, Līvānu novads, zemes gabals un uz tā esošs LMT sakaru tīkla objekts, kas sastāv no būvēm – radiotorņa un sakaru aparātūras konteinera;
- kadastra Nr.76860030028, adrese: "Sakarnieki", Turki, Turku pagasts, Līvānu novads, zemes gabals.

Līvānu novada teritorijā atrodas SIA "TET" (turpmāk – TET) sakaru kabeļu kanalizācija, piekārtu kabeļu līnija un gruntī guldīti sakaru kabeļi, kā arī citi elektronisko sakaru tīkla elementi.

Elektronisko sakaru infrastruktūras būvniecībā ir jāievēro Elektronisko sakaru likums un Elektronisko sakaru likumam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi, Būvniecības likums, Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumi Nr.501 "Elektronisko sakaru inženierbūvju būvnoteikumi", LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums" un citi Būvniecības likumam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi, kā arī Aizsargjoslu likums.

TET elektronisko sakaru tīklu projektēšanas un izbūves darbi veicami saskaņā ar TET tehniskajiem standartiem. Projektu izstrādes gadījumā ēku, zemes vienību īpašniekiem tos ir jāaskaņo ar TET (uzraugi.tet.lv). Pēc darbu veikšanas izpildedokumentācija nododama TET (SIA "Tet" PPUREN, Centrālvidzemes grupa, Rīgas 210A, Jēkabpils).

Līvānu novada teritorijā uzstādīt un ekspluatēt publisko elektronisko sakaru tīklus, ar to saistītās iekārtas un inženierkomunikācijas, publisko elektronisko sakaru iekārtas un ar to saistītās inženierkomunikācijas iespēju robežās ir jāparedz esošu komunikāciju - elektroapgādes tīklu, un piebraucamo autoceļu tuvumā.¹⁰⁵ Kā arī jāparedz iespēja gar Eiropas transporta tīkla (TEN-T) ceļiem, kā arī jaunās izbūvējamās teritorijās ik pēc 1,5 km jāierīko publisko elektronisko sakaru tīklu un to infrastruktūras savienojumu ar optisko kanalizāciju un iespēju pievienoties AS "Sadales tīkla" elektropieslēgumiem.¹⁰⁶

Aizsargjoslās gar elektronisko sakaru tīkliem un objektiem ir spēkā Aizsargjoslu likuma prasības:

- Aizsargjoslas gar visu veidu un piederības elektronisko sakaru tīkliem un to infrastruktūras būvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu elektronisko sakaru tīklu un to infrastruktūras būvju maksimālu aizsardzību no cilvēka, dabas vai citu faktoru nevēlamas ietekmes, kuras rezultātā

¹⁰⁵ LMT 10.03.2023. Nr. Nr. 368/ ZN Nosacījumi Līvānu novada teritorijas plānojumam

¹⁰⁶ LMT 10.03.2023. Nr. 368/ ZN Atzinums par Līvānu novada teritorijas plānojuma 1.redakciju

var tikt traucēta elektronisko sakaru tīklu droša ekspluatācija, radīti zaudējumi tautsaimniecībai un valstij.

- Aizsargjoslām gar elektronisko sakaru tīkliem vispārīgajā gadījumā minimālais platums ir 1 metrs no kabeļu ass, vai kabeļu kanalizācijas caurules ārējās malas, vai ap ārējiem kabeļu sadales skapjiem un konteineriem, gar elektronisko sakaru tīklu gaisvadu līnijām – 2,5 metru attālumā no elektronisko sakaru tīkla līnijas ass, ap radiosakaru torņiem, antenu mastiem un to atsaitēm – 5 metru attālumā no to vistālāk izvirzītās daļas, ja tornis vai masts nav nožogots.
- Aizsargjoslas gar elektronisko sakaru līniju Dubnas upē (starp Domes ielu, un Vecticībnieku ielu) platums ir 100 metru attālumā no kabeļu kanalizācijas.¹⁰⁷
- Ap LVRTC NRRS torni Dzirnāvu ielā 36, Līvānos ir spēkā aizsargjosla ap stacionāro radiomonitoringa punktu, kas ir gaisa telpa 150 metru rādiusā, mērot no stacionārā radiomonitoringa punkta antenu sistēmas pamatnes ass, un ne mazāk kā 20 metru augstumā no būves pamatnes, uz kuras uzstādīta antenu sistēma.¹⁰⁸ NRRS aizsargjoslā būvēt ēkas vai būves, kuru augstums pārsniedz 20 metrus un stacionārā radiomonitoringa punkta antenu sistēmas pamatnes augstumu, ir atļauts pēc būvprojekta vai ierīkošanas projekta rakstveida saskaņošanas ar stacionārā radiomonitoringa punkta īpašnieku.¹⁰⁹
- Aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīkliem, torņiem, antenu mastiem un to atsaitēm ir spēkā atbilstoši Aizsargjoslu likuma 35. un 43. pantā noteiktie aprobežojumi, piemēram, aizliegts veikt būvniecību, zemes planēšanu u.c. zemes darbus dziļāk par 0,3 m, stādīt kokus, kurt ugunsurus u.c.
- Saimnieciskā darbība aizsargjoslās saskaņojama ar attiecīgo sakaru infrastruktūras turētāju (LVRTC, TET, LMT, BITE Latvija, Latvenergo), saņemot tehniskos noteikumus.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Būvēt jaunus, pārbūvēt vai atjaunot vecos elektronisko sakaru tīklus (ETS), telekomunikāciju sakaru mastus un/vai torņus, tajā skaitā ierīkojot elektronisko sakaru tīklus, mobilo sakaru bāzes stacijas ir atļauts visās apbūves teritorijās saskaņā ar Vispārīgo apbūves noteikumu 5.punktu : *“Ja pašvaldības teritorijas plānojumā (turpmāk – teritorijas plānojums) vai lokālplānojumā, vai normatīvajos aktos dabas un vides aizsardzības jomā nav noteikts citādi, tad, lai nodrošinātu esošo un plānoto objektu funkcijas, visās teritorijās atļauta ... 5.4. inženiertīklu un objektu izbūve;”*

Apbūves noteikumu 3.2.9. apakšnodaļā ir ietverti noteikumi elektronisko sakaru infrastruktūras būvniecībai saskaņā ar sakaru infrastruktūras turētāju LVRTC, TET, LMT nosacījumiem Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei.

Papildus TIAN prasībām jāņem vērā, ka LVRTC, TET, LMT, BITE Latvija u.c. elektronisko sakaru infrastruktūras turētāji sniedz tehniskos noteikumus, ja būvniecība tiek veikta zemes vienībā, kurā atrodas viņu valdījumā esošie ETS.

3.3.2.10. Centralizētā siltumapgādes sistēma

Centralizētās siltumapgādes pakalpojumus Līvānu pilsētā nodrošina SIA “Līvānu siltums”, Jaunsilavas, Rudzātu, Sutru, Upenieku, Rožupes ciemā – pagastu pārvaldes.

Apbūves noteikumos ir noteikta prasība jaunu ēku Līvānu pilsētas sabiedriskā centra teritorijā (TIN1) (Apbūves noteikumu 5.1.1.3. apakšnodaļa) un jaunu pakalpojumu objektu, ko būvē daudzdzīvokļu māju pagalmā, (Apbūves noteikumu 4.2.1. un 4.3.1. apakšnodaļas) pieslēgt pie centralizētās siltumapgādes sistēmas. Prasības pamatotas gaisa kvalitātes nodrošināšanā blīvas apbūves teritorijās.

¹⁰⁷ Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 14. pantu.

¹⁰⁸ Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 14. panta otrās 3 prim daļu.

¹⁰⁹ Aizsargjoslu likuma 43. panta otrā daļa

Pamatojoties uz SIA "Līvānu siltums" iecerēm nākotnē veikt jaunas katlu mājas būvniecību Zaļā ielā 39, Līvānos (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu Nr. 76110040806) ar mērķi uzlabot pilsētas siltumapgādi, minētajai zemes vienībai ir noteikta atbilstošā funkcionālā zona Tehniskās apbūves teritorija (TA).

3.3.2.11. Gāzes pārvades un gāzapgādes infrastruktūra

Līvānu novada teritoriju šķērso AS „Conexus Baltic Grid”, kas ir vienīgais dabasgāzes pārvades sistēmas operators Latvijā, piederošā gāzes pārvada infrastruktūra:

- reģionālais pārvades gāzesvads "Rīga – Daugavpils" ar spiedienu virs 1,6 megapaskāliem un gāzesvada diametru 530 mm ar gāzesvadu līniju krānu mezgliem un atzaru krānu mezglu (turpmāk – pārvades gāzesvads "Rīga – Daugavpils");
- Pārvades gāzesvadu atzars uz gāzes regulēšanas staciju (turpmāk – GRS) "GRS Līvāni" ar spiedienu virs 1,6 megapaskāliem un gāzesvada diametru 273 mm (turpmāk – gāzesvadu atzars un GRS "Līvāni").

Pārvades gāzesvadam "Rīga – Daugavpils" spēkā ir ekspluatācijas aizsargjosla 15 m attālumā uz katru pusi no gāzesvada ass saskaņā ar Aizsargjoslu likuma (turpmāk – AL) 22. panta otrās daļas 1. punkta c) apakšpunktu un drošības aizsargjosla 125 m attālumā uz katru pusi no gāzesvada ass saskaņā ar AL 32.² panta otrās daļas 1. punkta b) apakšpunktu.

Gāzesvada atzaram uz GRS "Līvāni" spēkā ir ekspluatācijas aizsargjosla 15 m attālumā uz katru pusi no gāzesvada ass saskaņā ar AL 22. panta otrās daļas 1. punkta c) apakšpunktu un drošības aizsargjosla 75 m attālumā uz katru pusi no gāzesvada ass saskaņā ar AL 32.² panta otrās daļas 1. punkta a) apakšpunktu.

GRS "Līvāni" ir spēkā ekspluatācijas aizsargjosla 6 m attālumā no iežogojuma saskaņā ar AL 22. panta otrās daļas 3. punkta b) apakšpunktu un drošības aizsargjosla 100 m saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 32.² panta 2⁽¹⁾ daļas 2. punktu.

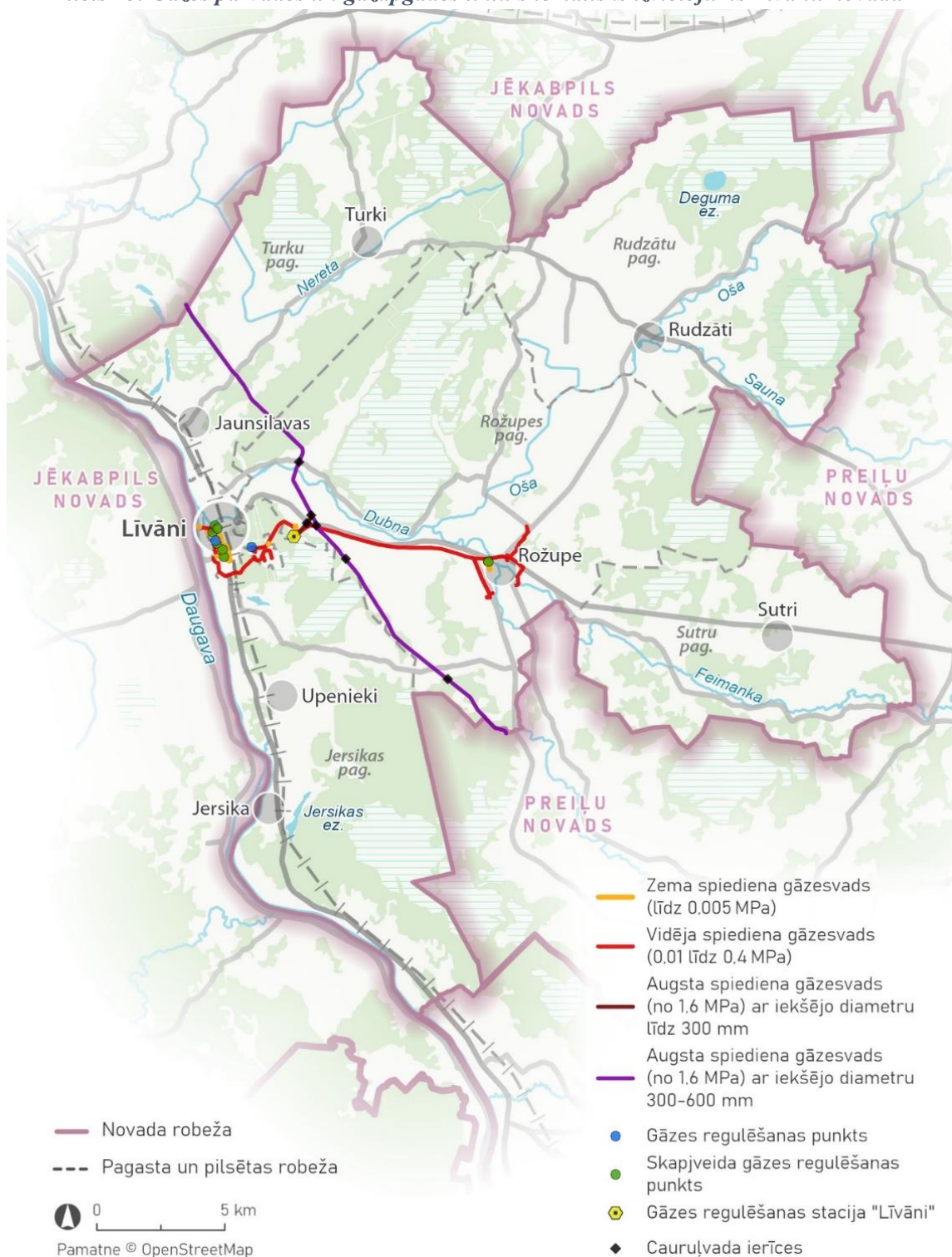
Ekspluatācijas aizsargjoslās ap gāzesvadiem, gāzapgādes iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm (krātuvju monitoringa punktiem) jāievēro, ka aizliegts izliet zemē kodīgas vai koroziju izraisošas vielas, degvielu vai eļļošanas materiālus, aizliegts veikt darbus, kas saistīti ar spridzināšanu un derīgo izrakteņu ieguvu un citi ierobežojumi, kas ir noteikti Aizsargjoslu likuma 35. un 56. pantā un Ministru kabineta 2006.gada 5.decembra noteikumos Nr.982 "Enerģētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika".

Drošības aizsargjoslās ap gāzesvadiem, gāzapgādes iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm (krātuvju monitoringa punktiem) jāievēro, ka aizliegts būvēt jaunas ēkas vai pārbūvēt nedzīvojamās ēkas par dzīvojamām ēkām, kā arī – ja nav noslēgta rakstveida vienošanās ar gāzesvadu, gāzapgādes iekārtu un būvju, gāzes noliktavu un krātuvju īpašnieku – pārbūvēt esošās ēkas, aizliegts būvēt vai atvērt jaunas sporta, izglītības un atpūtas būves vai iestādes vai esošās ēkas pārbūvēt par sporta, izglītības un atpūtas būvēm vai iestādēm, aizliegts ierīkot spēļu laukumus un atpūtas zonas, aizliegts rīkot publiskus pasākumus un citus ierobežojumus, kas ir noteikti Aizsargjoslu likuma 35. un 58². pantā un Ministru kabineta 2006.gada 5.decembra noteikumos Nr.982 "Enerģētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika".

Līvānu pilsētas teritorijā atrodas AS "Gaso" Jēkabpils iecirkņa ekspluatācijas zonā esoši:

- gāzesvadi ar spiedienu līdz 0.4 MPa;
- gāzesvadi ar spiedienu līdz 0.005 MPa;
- gāzes spiediena regulēšanas iekārtas (SGRP un GRP).

Attēls 25. Gāzes pārvades un gāzapgādes tīklu shematiskais izvietojums Līvānu novadā

Operatora AS GASO¹¹⁰ gāzes infrastruktūrai ir noteiktas ekspluatācijas aizsargjoslas:

1. gāzesvadi ar spiedienu līdz 1.6 MPa – 5 m no gāzesvada ass saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 22. panta otrās daļas 1.b. apakšpunktu;
2. gāzesvadi ar spiedienu līdz 1.2 MPa – 5 m no gāzesvada ass saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 22. panta otrās daļas 1.b. apakšpunktu;

¹¹⁰ Saskaņā ar AS GASO 16.01.2023 vēstuli Nr.15.1-1/159 Nosacījumi Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei

3. gāzesvadi ar spiedienu līdz 0.6 MPa – 5 m no gāzesvada ass saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 22. panta otrās daļas 1.b. apakšpunktu;
4. gāzesvadi ar spiedienu līdz 0.4 MPa – 1 m no gāzesvada ass saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 22. panta otrās daļas 1.a. apakšpunktu;
5. gāzesvadi ar spiedienu līdz 0.01 MPa – 1 m no gāzesvada ass saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 22. panta otrās daļas 1.a. apakšpunktu;
6. gāzesvadi ar spiedienu līdz 0.005 MPa – 1 m no gāzesvada ass saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 22. panta otrās daļas 1.a. apakšpunktu;
7. gar gāzesvadiem, kuri zem ūdens līmeņa šķērso virszemes ūdensobjektus, — ūdens platība, ko visā dziļumā no ūdens virsmas līdz gultnei ietver paralēlas plaknes 100 metru attālumā katrā pusē no gāzesvada ass;
8. gāzes spiediena regulēšanas iekārtas (SGRP un GRP) saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 22. panta otrās daļas 3. punktā apakšpunktiem:
 - a) ap kondensāta uzglabāšanas tvertnēm – 25 metru attālumā no tvertnes,
 - b) ap gāzes regulēšanas stacijām – 6 metru attālumā no iežogojuma,
 - c) ap dabasgāzes kompresoru stacijām un dabasgāzes savākšanas punktiem – 10 metru attālumā no iežogojuma,
 - d) ap skapjveida gāzes regulēšanas punktiem un mājas regulatoriem ar gāzes ieejas spiedienu līdz 0,4 megapaskāliem – 1 metra attālumā,
 - e) ap atsevišķās būvēs novietotiem gāzes regulēšanas punktiem, skapjveida gāzes regulēšanas punktiem un mājas regulatoriem ar gāzes ieejas spiedienu vairāk par 0,4 megapaskāliem līdz 0,6 megapaskāliem – 5 metru attālumā,
 - f) ap atsevišķās būvēs novietotiem gāzes regulēšanas punktiem, skapjveida gāzes regulēšanas punktiem un mājas regulatoriem ar gāzes ieejas spiedienu vairāk par 0,6 megapaskāliem – 10 metru attālumā.

AS „Conexus Baltic Grid” un AS “GASO” gāzesvadu, gāzes regulēšanas iekārtu ekspluatācijas un drošības aizsargjoslas ir attēlotas grafiskās daļas kartē “Aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi”. Tā kā dati par pārvades gāzesvadu infrastruktūru ir ierobežotas pieejamības¹¹¹, pārvades gāzesvadu un gāzes regulēšanas iekārtu novietojums nav attēlots kartēs.

Lai nodrošinātu gāzes apgādi perspektīvajiem rūpnieciskajiem, komunālajiem un individuālajiem patērētājiem Līvānu novada apdzīvotajās vietās, izstrādājot detālplānojumus, veicot autoceļu un ielu rekonstrukciju, projektējot jaunus autoceļus un ielas, kā arī esošo ielu sarkanajā līnijās un autoceļu nodalījumu joslās (aizsargjoslās), ir jāparedz iespējamo AS “Gaso” sadales gāzesvadu novietni. Minētais ieteikums attiecas uz Līvānu pilsētas un ciemu ielām, kurās platums starp sarkanajām līnijām vai starp ceļu zemes nodalījuma joslas robežām ir vismaz 12 m, lai ievērotu Aizsargjoslu likuma un LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums" noteiktos minimālos attālumus.

Jāņem vērā, ka AS „Conexus Baltic Grid” un AS “GASO” izsniedz

- tehniskos noteikumus būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādei, kā arī veic to saskaņošanu, ja paredzēts būvniecības ieceri īstenot gāzapgādes objektu tuvumā vai to aizsargjoslu teritorijās;
- nosacījumus un atzinumus (saskaņojumus) detālplānojumam.

¹¹¹ Pamatojoties uz SIA "Conexus Baltic Grid" 21.01.2026. vēstuli Nr. COR-N-2026/0171 Par informācijas izņemšanu no publiski pieejamajiem pašvaldību teritorijas plānojumam

3.3.3. Prasības apbūvei

3.3.3.1. Apbūves parametri

Vispārīgo apbūves noteikumu 7. nodaļa definē apbūves parametrus (apbūves blīvumu, apbūves intensitāti, brīvās zaļās teritorijas rādītāju un apbūves augstumu) un apbūves parametru aprēķināšanas kārtību, kā arī izņēmumu, ka augstuma ierobežojumi nav attiecināmi uz arhitektoniskām un tehniskām izbūvēm (virsgaismām, skursteņiem, torņiem, karogu mastiem, elektronisko sakaru objektiem, vējrādītājiem, zibens novadītājiem un citiem līdzīga rakstura elementiem), izņemot izbūves lidostu tuvumā.

Vispārīgo apbūves noteikumu 7. nodaļas 113.p. nosaka arī to, ka Apbūves parametri nav attiecināmi uz tām zemes vienībām, kas paredzētas tikai inženiertehniskās apgādes tīklu un to objektu izbūvei, kā arī transporta infrastruktūras objektu, piemēram, autoceļu, dzelzceļu, satiksmes pārvadu vai tiltu, izbūvei.

Būvniecības procesu regulē Būvniecības likums un tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi.

Būvniecības ieceres publiskā apspriešana

Saskaņā ar Būvniecības likumu būvniecības ieceres publisku apspriešanu rīko sabiedriski nozīmīgo būvju un sabiedriski nozīmīgo publiskās ārtelpas risinājumu izveidošanai¹¹².

Būvniecības ieceres publisku apspriešanu nerīko, ja:

- 1) teritorijai, kurā paredzēta būve, ir spēkā esošs detālplānojums, no kura spēkā stāšanās brīža pagājuši ne vairāk kā pieci gadi;
- 2) būvdarbu veikšanai nepieciešams paskaidrojuma raksts, ja ar šo rakstu netiek būtiski palielināts būves apjoms;
- 3) būvdarbu veikšanai nepieciešams paskaidrojuma raksts, ja šis raksts paredz jaunu pirmās grupas būvju un otrās grupas viena un divu dzīvokļu dzīvojamo māju vai palīgēku būvniecību;
- 4) būvdarbu veikšanai nepieciešams paziņojums par būvniecību;
- 5) tiek veikta tādu būvju būvniecība, kas nepieciešamas valsts aizsardzībai vai nacionālās drošības interešu aizsardzībai un ko īsteno Aizsardzības ministrija vai tās padotības iestādes vai kapitālsabiedrības, kurās Aizsardzības ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja, vai kapitālsabiedrības, kurās minētās kapitālsabiedrības ieguvušas līdzdalību vai izšķirošo ietekmi, vai Nacionālie bruņotie spēki;
- 6) būve nepieciešama robežkontroles funkciju nodrošināšanai.¹¹³

Pašvaldība saistošajos noteikumos var paredzēt rīkot sabiedrības līdzdalību, lai pārliecinātos par ierosinātās būves lietošanas veida, kas neatbilst dzīvojamai funkcijai, pieļaujamību, ja teritorijas plānojums paredz konkrētajā teritorijā līdztekus dzīvojamai apbūvei cita veida izmantošanu.¹¹⁴

Līvānu novada pašvaldībā nav iepriekšminēto saistošo noteikumu. Apbūves noteikumu nosaka, ka būvniecības ieceres publisku apspriešanu Būvvalde var piemērot šādos gadījumos:

- Ja pilsētas un ciemu Savrupmāju apbūves teritorijās (DzS, DzS1, DzS2) plāno jaunu teritorijas papildizmantošanas veida objektu (tirdzniecības, tūrisma, izglītības u.c. pakalpojumu objektu atbilstoši TIAN 4.1.1.apakšnodaļai);
- Ja Līvānu pilsētas sabiedriskajā centrā (TIN1) plāno ēku atjaunošanu, pārbūvi.

Būvniecības ieceres publiskās apspriešanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2014. gada 28. oktobra noteikumi Nr. 671 "Būvniecības ieceres publiskas apspriešanas kārtība".

¹¹² Būvniecības likuma 14.³ panta trešā daļa ([09.10.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2025.](#))

¹¹³ Būvniecības likuma 14.³ panta ceturtdaļa ([09.10.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2025.](#))

¹¹⁴ Būvniecības likuma 14.³ panta piektā daļa ([09.10.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2025.](#))

3.3.3.2. Būvju ugunsdrošība

Būvju lietošanas veidus, izvietojumu, ugunsdrošības attālumus un piebrauktuves nosaka saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnijā noteikumiem Nr.333 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 201-15 "Būvju ugunsdrošība"". Piebrauktuvi, iebrauktuvi un caurbrauktuvi platums nedrīkst būt mazāks par 3,5 metriem, augstums – ne mazāks par 4,25 metriem.

3.3.3.3. Atkritumu apsaimniekošana

Atkritumu apsaimniekošanas būvju būvniecībai regulējumu nosaka Atkritumu apsaimniekošanas likums un tam pakārtotie Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām", kā arī Līvānu novada domes 2024. gada 28. marta saistošie noteikumi Nr. 5 „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Līvānu novadā”¹¹⁵.

Vispārīgie apbūves noteikumi definē teritorijas izmantošanas veidu *Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005) – Atkritumu (tai skaitā sadzīves, ražošanas un bīstamo atkritumu) savākšanas, pārkraušanas, šķirošanas, uzglabāšanas, pārstrādes, reģenerācijas un apglabāšanas vietu apbūve un nepieciešamā infrastruktūra*.

TIV *Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002)* ir minēti atkritumu pārstrādes uzņēmumi (ārpus atkritumu apglabāšanas poligoniem).

TIN *Noliktavu apbūve (14004)* ir minēta iepakojumu un videi nekaitīgu atkritumu (kas nerada ietekmi uz vidi vai draudus cilvēku veselībai) uzglabāšana.

Līvānu novadā esošā atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra tiek attīstīta saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.- 2028. gadam un Latgales reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2024. - 2030. gadam¹¹⁶ (Tabula 25).

Tabula 25. Teritorijas plānojuma risinājumi atkritumu apsaimniekošanas būvēm

Atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra ¹¹⁷	Līvānu novada atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra	Teritorijas plānojuma risinājumi
atkritumu poligoni	Nešķirotie sadzīves atkritumi tiek transportēti uz SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppasvaldību organizācija" administrēto sadzīves atkritumu poligonu "Ciniši" Augšdaugavas novada Dmenes pagastā.	-
atkritumu dalītās vākšanas laukums	Šķiroti savākto atkritumu laukums atrodas Līvānos Rīgas ielā 2b un to apsaimnieko atkritumu apsaimniekošanas operators SIA "Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība"	Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1)
bioloģiski noārdāmo atkritumu laukums	Bioloģiski noārdāmo atkritumu laukums tiek ierīkots Līvānos Celniecības ielā 7a. Plānota norobežota, nesaistīta minerālmateriāla seguma kompostēšanas laukuma (1850 m ²) un	Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)

¹¹⁵ <https://likumi.lv/ta/id/354945-sadzives-atkritumu-apsaimniekosanas-noteikumi-livanu-novada>

¹¹⁶ Pieņemts 31.07.2024. (pieejams: Latgales plānošanas reģiona mājas lapā:

<https://lpr.gov.lv/lv/2024/pazinojums-par-planosanas-dokumenta-latgales-rejonala-atkritumu-apsaimniekosanas-plana-2024-2030-gadam-pienemsanu/>)

¹¹⁷ Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu

Atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra ¹¹⁷	Līvānu novada atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra	Teritorijas plānojuma risinājumi
	4,5 m plata un 445 m gara piebraucamā ceļa ar pievienojumu pie Stirnu ielas būvniecība. ¹¹⁸	
izgāztuve	Līvānu novadā ir viena bijusī izgāztuve "Gercāni" Rožupes pagastā. Izgāztuve ir rekultivēta un tajā līdz 2027.gada beigām tiek veikts monitorings.	Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 28. panta otro daļu Teritorijas plānojumā ir noteikta 100 m no izgāztuves robežas. Līdz aizsargjoslas darbības beigām šeit ir spēkā aizliegums būvēt jaunas ēkas, izņemot, kad ēku būvniecība ir saistīta ar atkritumu apsaimniekošanu, atkritumu apglabāšanas poligoniem, un citi Aizsargjoslu likuma 55.pantā noteiktie aprobežojumi.
dalītās atkritumu vākšanas konteineri	Dalītās atkritumu vākšanas konteineri atrodas pie publiskām ēkām un publiskās teritorijās, kā arī pie daudzstāvu dzīvojamo ēku grupām Līvānu pilsētā un visos ciemos; kopumā 39 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti	prasības nosaka saistošie noteikumi

Apbūves noteikumu prasības:

- Uz atkritumu apsaimniekošanu attiecas Apbūves noteikumu 3.3.10. apakšnodaļa.
- Apbūves noteikumos (3.3.5. apakšnodaļa) ir noteikta obligāta prasība daudzstāvu dzīvojamo māju iekšpagalmus nodrošināt ar atkritumu konteineru (tvertņu) novietnēm; Pārējo apbūves teritoriju nodrošināšana ar atkritumu konteineru (tvertņu) novietnēm ir veicama saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem.
- Apbūves noteikumos (3.3.5. apakšnodaļa) ir noteiktas prasības bioloģiski noārdāmo atkritumu (komposta) novietnei mājāsaimniecībā un minimālais attālums no kaimiņa zemes vienības (1,5 m).

3.3.4. Prasības teritorijas labiekārtojumam

Vispārīgo apbūves noteikumu nodaļa 9. *Publiskās ārtelpas plānošana* nosaka prasības teritorijas labiekārtojumam un ārtelpas elementiem, pasažieru kuģu, jahtu, laivu piestātnēm un peldbūvju izvietošanai, publisko pasākumu vietām un atpūtas vietām dabā un reljefa izmaiņām.

¹¹⁸ SIA "KEM". Būvprojekts "Dārzu un parku atkritumu kompostēšanas laukums, Līvānos, Līvānu novadā" (zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 76520010125); 2023.g.

Piemēram, dīķus (mākslīgās ūdenstilpes), kas ir lielāki par 0,1 ha, nevar ierīkot tuvāk par 10 m no blakus esošās zemes vienības robežas. Šo attālumu var samazināt, ja ir saņemts blakus esošās zemes vienības īpašnieka saskaņojums.¹¹⁹

Līvānu novada Apbūves noteikumi:

- Attiecībā uz publiskās ārtelpas labiekārtojumu nosaka minimālo labiekārtojuma elementu veidus un prasības to aizsardzībai vai to atjaunošanai pēc būvdarbu pabeigšanas.
- Attiecībā uz publiskās ārtelpas apgaismes ķermeņiem nosaka, ka tiem ir jābūt saskaņotam ar vizuāli uztveramu ielas vai gājēju ceļa posmu, laukuma vai parka teritoriju;
- Attiecībā uz kokiem nosaka saglabāt esošos kokus vai nodrošināt to aizvietošanu ar līdzvērtīgu koku stādījumu.
- Attiecībā uz sezonas izmantošanas būvēm publiskajā ārtelpā Apbūves noteikumi nosaka saskaņot novietni starp sarkanajām līnijām vai pie ielas, jo kārtību, kādā tirdzniecības dalībnieks vai tirdzniecības organizators saskaņo ar Līvānu novada pašvaldību pastāvīgās ielu tirdzniecības vietas iekārtošanu, kādā ar pašvaldību saskaņojama sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniegšana, kādā tiek organizēta ielu tirdzniecība pasākumos un tirdzniecības dalībnieka un tirdzniecības organizatora pienākumus kārtības nodrošināšanai nosaka Līvānu novada pašvaldības domes 2022. gada 28. aprīļa saistošie noteikumi Nr. 6 “Par kārtību, kādā tiek saskaņota un organizēta ielu tirdzniecība un pašvaldības nodevu par tirdzniecību publiskās vietās Līvānu novadā”.

Papildus, ņemot vērā Tiesībsarga¹²⁰, Veselības inspekcijas u.c. institūciju rekomendācijas publiskās infrastruktūras un ārtelpu labiekārtojuma projektēšanā, rekomendējams pielietot universālā dizaina principus, kā arī paredzēt speciālus pasākumus vai speciālu aprīkojumu pieejamas vides nodrošināšanā cilvēkiem ar dzirdes, redzes vai kustību traucējumiem, lai šo cilvēku pārvietošanās būtu iespējami netraucēta un droša. Tas veicams, labiekārtojot teritorijas, laukumus, aprīkojot ceļus un ielas, nodrošinot iekļūšanu, pārvietošanos un izkļūšanu no būves atbilstoši plānotajai funkcijai.

3.3.5. Prasības vides risku samazināšanai

3.3.5.1. Potenciāli piesārņotās teritorijas

Saskaņā ar Valsts vides dienesta Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmas (turpmāk – PVPS) datiem¹²¹ Līvānu novadā atrodas tikai potenciāli piesārņotas vietas (Tabula 26). Bijušās sadzīves atkritumu izgāztuves ir slēgtas un rekultivētas.

Tabula 26. Potenciāli piesārņotās vietas¹²²

Reģistrācijas numurs PVPS	Nosaukums	Atrašanās	Tips
2687	Līvānu bioķīmiskā Rūpnīca	Līvāni, Celtniecības iela 8	Pārtikas rūpniecības objekti
2688	RNS-D	Līvāni, Dzelzceļa iela 19	Naftas bāzes
2691	Vilmenieši, lidlauks	Rožupes pagasts	Noliktavas
2692	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	“Līvānu attīrīšanas iekārtas”, Turku pag., (pie pilsētas robežas)	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas

¹¹⁹ Vispārīgo apbūves noteikumu 193.p.

¹²⁰ <https://www.tiesibsargs.lv/resource/apeirons-metodiskais-materials-vides-pieejamiba/>

¹²¹ <https://pvps.vvd.gov.lv/#/territory>

¹²² Valsts vides dienesta Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmas dati, 01.05.2024., papildināti ar informāciju par potenciāli piesārņoto vietu atrašanos

Reģistrācijas numurs PVPS	Nosaukums	Atrašanās	Tips
2693	Jaunsilavas NAI	Jaunsilavas iela 4a, Jaunsilavas, Turku pag.	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
2694	Gaiņi, ķīm. noliktava	bez adreses (kad. apz. 7686 006 0115) Gaiņi Turku pag.	Minerālmēsļu un pesticīdu glabātavas
2695	Gaiņi, minerālmēsļu noliktava	Kalnagaiņi, Turku pag., Līvānu nov., LV-5312	Minerālmēsļu un pesticīdu glabātavas
2696	Jaundzemi, min. mēsļu noliktava	“Industriālais parks Elektra”, Jaudzemi Rožupes pag.	Minerālmēsļu un pesticīdu glabātavas
2697	Gercēni, atkritumu noliktava	bez adreses (kad. apz. 76660010154), Gercāni Rožupes pag.,	Vecas atkritumu izgāztuves
2698	“Elektra”, ādas apstrādes ceļš	“Upenieki”, Jaudzemi Rožupes pag.	Vieglās rūpniecības objekti
2699	Rožupes noliktava	“Irbenāji”, Rožupe, Rožupes pag.	Noliktavas
2700	Rožupes NAI	Bērzu iela 21, Rožupe, Rožupes pag.,	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
2715	RNS-D “Jaunā muiža”	Rīgas iela 312, Līvāni	DUS (GUS)
2716	Jaunsilavas bij. DUS	“Naftas bāze”, Jaunsilavas, Turku pag.	Naftas bāzes

Potenciāli piesārņotās vietas savā laikā apzināja pašvaldība sadarbībā ar Valsts vides dienestu saskaņā ar likumu Par piesārņojumu¹²³ un Ministru kabineta 2001.gada 20. novembra noteikumiem Nr. 483 “Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība”.

Likumā par piesārņojumu definēts (1.panta pirmās daļas 8., 9.p.):

8) **piesārņota vieta** – augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kas satur piesārņojošas vielas;

9) **potenciāli piesārņota vieta** – augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kuri, pēc nepārbaudītas informācijas, satur vai var saturēt piesārņojošas vielas.

Piesārņotai vietai pašvaldībai ir jānosaka ierobežojumi teritorijas plānojumā, kā arī ierobežojumi attiecībā uz dzīvošanu šajā teritorijā un citādu šīs teritorijas izmantošanu, ja tas ir nepieciešams, lai aizsargātu cilvēku veselību vai vidi.¹²⁴ Līvānu novadā nav reģistrētas piesārņotas vietas. Ievērojot piesardzības principu, arī potenciāli piesārņotā vietā pirms tai nav veikta Piesārņojuma likumā paredzētā izpēte un saskaņā ar Valsts vides dienesta nosacījumiem¹²⁵ TIAN 3.5.1. apakšnodaļā ir noteiktas prasības izpētei un izmantošanai.

Vispārīgo apbūves noteikumu 220. punkts nosaka, ka “Potenciālajā piesārņojuma izplatības areālā aizliegts plānot jaunu dzīvojamo apbūvi, izglītības iestādes un ārstniecības iestādes”.

¹²³ Likuma Par piesārņojumu 33. un 34. pants

¹²⁴ Likuma Par piesārņojumu 34. panta otrā daļa

¹²⁵ Valsts vides dienesta 13.01.2023. nosacījumi Nr.11.2/AP/511/2023 Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei

Vispārīgo apbūves noteikumu 220. punkts tiek piemērots atbilstoši iepriekš minētajam likumā Par piesārņojumu noteiktajam regulējumam.

TIAN apakšnodaļā 3.5.1. *Potenciāli piesārņotās teritorijas* ir iekļauti noteikumi par nekustamo īpašumu izmantošanu un apbūvi, ja izpētē ir konstatēts piesārņojums.

3.3.5.2. Prasības trokšņa piesārņojuma mazināšanai

Vides trokšņa piesārņojumu galvenokārt rada transporta kustība, rūpniecisko objektu, siltuma un enerģijas ražošanas iekārtu darbība, kā arī būvdarbi.

Galvenais trokšņa avots Līvānu novadā ir autotransporta kustība pa valsts galveno autoceļu A6 Rīga - Daugavpils - Krāslava - Baltkrievijas robeža (Pāternieki) un reģionālajiem autoceļiem, kā arī ražošanas iekārtu tehniskā darbība. Trokšņu kartēšana valsts autoceļiem nav veikta. Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumiem Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” aglomerācijas pašvaldībai, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 000 un iedzīvotāju blīvums pārsniedz 500 iedzīvotāju uz kvadrātmetru, izstrādā trokšņa stratēģisko karti, bet Līvānu novada teritorija neatbilst šādiem raksturlielumiem. Arī autoceļa A6 Rīga - Daugavpils - Krāslava - Baltkrievijas robeža (Pāternieki) posmam, kas ietilpst Līvānu novadā, trokšņa stratēģiskās kartes nav izstrādātas, jo atbilstoši likumā „Par piesārņojumu” 18.1 panta otrajā daļā noteiktajam trokšņa stratēģiskās kartes ir jāizstrādā autoceļu posmiem, uz kuriem satiksmes intensitāte ir vairāk nekā trīs miljoni transportlīdzekļu gadā. Autoceļu posmi Līvānu novadā neatbilst šiem kritērijiem.

Troksni rada arī vilcienu kustība pa novadu šķērsojošo dzelzceļa līniju. Trokšņa stratēģisko karšu izstrāde novadā esošajam dzelzceļa infrastruktūras iecirknim Krustpils-Daugavpils nav jāveic, jo satiksmes intensitāte tajā ir mazāka nekā 30 000 vilcienu sastāvu gadā¹²⁶. Tādējādi pastāvīgi vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi dzelzceļa tuvumā nav prognozējami, vai arī paaugstināts vides troksnis lokāli ir sagaidāms apbūvē, kas izvietota tuvu dzelzceļam.

Apbūves noteikumos (3.5.2. Prasības trokšņa piesārņojuma mazināšanai) ir noteiktas prasības, ja tiek plānota jauna rūpnieciskās, tehniskās apbūves un komercdarbības objekti vai tiek paplašināti esošie objekti, kas potenciāli var saturēt trokšņu avotus.

Esošās dzīvojamās apbūves aizsardzību pret normatīvajos aktos noteiktajiem trokšņa robežvērtību pārsniegumiem jānodrošina individuāli – īpašnieks savā zemes īpašumā var īstenot prettrokšņa pasākumus (aizsargstādījumus, žogu būvniecību, ēku pārbūvi akustiskā komforta nodrošināšanai telpās).

Iekštelpu prettrokšņa pasākumi dzīvojamām un publiskām ēkām gar autoceļiem, dzelzceļiem u.c. trokšņa avotiem ir projektējami atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 16.jūnija noteikumiem Nr.312 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-15 “Būvakustika””.

3.3.5.3. Gaisa kvalitāte

Līvānu novadā nav valsts gaisa kvalitātes monitoringa stacijas, tāpēc regulāra informācija par gaisa kvalitāti novadā netiek iegūta.

Viens no gaisa piesārņojuma avotiem novadā ir autotransports, īpaši pa valsts galveno autoceļu A6 Rīga - Daugavpils - Krāslava - Baltkrievijas robeža (Pāternieki) un reģionālajiem autoceļiem P63 Līvāni - Preiļi un P62 Krāslava - Preiļi-Madona, kā arī vairākiem vietējās nozīmes autoceļiem.

Kaitējums videi ietver arī kaitējumu, ko izraisījušas gaisu piesārņojošas vielas, ja tās rada kaitējumu īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem vai īpaši aizsargājamām

¹²⁶ Ministru kabineta 2014.gada 7. janvāra noteikumi Nr.16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”

sugām un biotopiem, ūdeņiem, augsnei un zemes dzīlēm.¹²⁷ Par kaitējumu videi vai tiešiem kaitējuma draudiem ir atbildīgs operators.¹²⁸

Lai novērstu kaitējumu cilvēku veselībai vai videi un nodrošinātu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, Ministru kabinets nosaka kvalitātes normatīvus gaisam. Kvalitātes normatīvus ārtelpu gaisam nosaka Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumi Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti". Kārtību, kādā ierobežo piesārņojošas darbības izraisīto smaku izplatīšanos, nosaka Ministru kabineta 2014.gada 25.novembra noteikumi Nr.724 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos." Kārtību, kādā novērš, ierobežo un kontrolē gaisu piesārņojošo vielu emisiju no sadedzināšanas iekārtām, nosaka Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 17 "Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām".

Lai novērstu, ierobežotu un uzraudzītu gaisa piesārņojumu, operatoriem ir jāievēro A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju nosacījumi.

Apbūves noteikumu nodaļā 3.5.3 *Gaisa kvalitāte* ir iekļautas prasības jauniem objektiem, kuri potenciāli var radīt gaisa piesārņojumu, negatīvās ietekmes uz vidi un cilvēku veselību novēršanai un samazināšanai, kā arī prasības jaunu dzīvojamo un publisko būvju izvietojumam attiecībā pret esošajiem gaisa piesārņojuma avotiem – valsts autoceliem, rūpniecisko un tehnisko apbūvi.

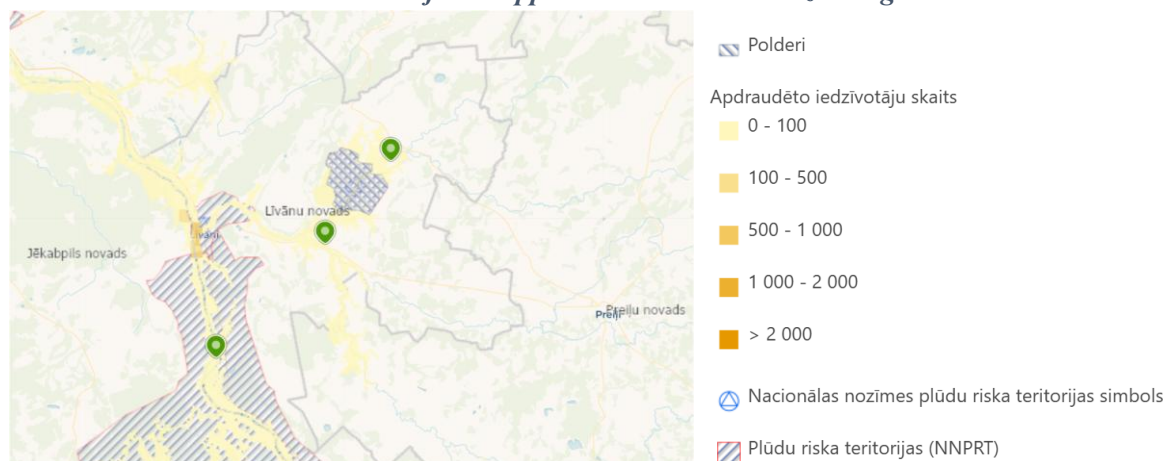
3.3.5.4. Plūdu riska teritorijas

Plūdu riska teritorijas saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likumu pārvalda nacionālā līmenī (atbildīgās institūcijas KEM, LVGMC).

LVGMC 2019. gadā ir aktualizējis iepriekš izstrādātās plūdu kartes, kā arī izstrādājis plūdu kartes tām nacionālas (valsts) nozīmes plūdu riska teritorijām (NNPRT), kas tika identificētas 2018. gadā.

Līvānu novadā atrodas trīs nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas: Ošas polderis, Daugava no Daugavpils līdz Līvāniem un Līvānu pilsēta. Visas trīs teritorijas ir pakļauts gan plūdu riskam pavasara palos sniega kušanas un lietus dēļ, gan arī lietus plūdu riskam vasaras-rudens sezonās.

Attēls 26. Plūdu riska teritorijas ar applūšanas varbūtību reizi 100 gados Līvānu novadā¹²⁹

Uz Dubnas Līvānu pilsētā 2002. gadā ir izbūvēta Straumes hidroelektrostacija (HES). 2024. gada rudenī, mainoties objekta īpašniekiem, Valsts Vides dienests pārskatīja iepriekš izsniegtās ūdens

¹²⁷ Vides aizsardzības likuma 24. panta trešā daļa.

¹²⁸ Vides aizsardzības likuma 1. panta pirmās daļas 11.p.: operators – privātpersona, atvasināta publiska persona, tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestāde, kura veic profesionālu darbību vai ir atbildīga par šādas darbības veikšanu vai kurai ir noteicošā ekonomiskā ietekme uz profesionālās darbības tehnisko izpildījumu, vai kura ir saņēmusi atļauju attiecīgās profesionālās darbības veikšanai vai pieteikusi attiecīgās darbības veikšanu

¹²⁹ Ekrānšāviņš no Plūdu riska informācijas sistēmas

resursu lietošanas atļaujas nosacījumus. Straumes HES ietekmē pie paaugstinātas noteces, tajā skaitā pavasara palu laikā, applūst HES augšējam bjefam piegulošās teritorijas (Ubaglīča rajons, autoceļi).¹³⁰

Teritorijas plānojumā ir attēlotas tikai teritorijas ar applūšanas varbūtību reizi 10 gados, un tās ir iekļautas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās (vairāk skatīt 3.4.4.5. apakšnodaļā Applūstošo teritoriju noteikšana).

¹³⁰ Līvānu novada attīstības programma 2026.–2032. gadam. Pašreizējās situācijas analīze, 102.lpp.

3.4. Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas veidi

Funkcionālais zonējums ir teritorijas iedalījums zonās, kurās ir atšķirīga atļautā teritorijas izmantošana un apbūve.

Iedalījumu funkcionālajās zonās nosaka Vispārīgie apbūves noteikumi.

Tikai pilsētās un ciemos Vispārīgie apbūves noteikumi ļauj noteikt tādas funkcionālās zonas kā:

- savrupmāju apbūves teritorija (DzS);
- mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM);
- daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzD);
- jauktas centra apbūves teritorija (JC).

Gan pilsētās un ciemos, gan lauku teritorijās Vispārīgie apbūves noteikumi ļauj noteikt šādas zonas:

- publiskās apbūves teritorija (P);
- rūpnieciskās apbūves teritorija (R);
- transporta infrastruktūras teritorija (TR);
- tehniskās apbūves teritorija (TA);
- dabas un apstādījumu teritorija (DA);
- mežu teritorija (M);
- lauksaimniecības teritorija (L);
- ūdeņu teritorija (Ū).

Vispārīgie apbūves noteikumi definē funkcionālo zonu kā pilsētas, ciema vai lauku teritorijas daļu ar definētām robežām, kurai teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā noteikti atļautie izmantošanas veidi un apbūves parametri¹³¹ un nosaka, ja lauku teritorijā nav izstrādāts detalizēts funkcionālais zonējums, atļautos izmantošanas veidus nosaka saskaņā ar aktuālas topogrāfiskās kartes mērogā M 1:10000 informāciju, ievērojot Vispārīgajos apbūves noteikumos minētās prasības funkcionālajām zonām – mežu teritorijām (M), lauksaimniecības teritorijām (L) vai ūdeņu teritorijām (Ū)¹³².

Jāņem vērā, ka Līvānu novada lauku teritorijā teritorijas plānojums nenosaka “detalizētu funkcionālo zonējumu”, kā arī lauku teritorijā noteikto mežu teritoriju (M), lauksaimniecības teritoriju (L) un ūdeņu teritoriju (Ū) robežas ir noteiktas atbilstoši topogrāfiskajai kartei mērogā 1: 10 000, kas ne vienmēr atbilst zemes robežu plānu zemes lietošanas veidiem, Valsts meža dienesta, Lauksaimniecības datu u.c. valsts reģistriem.

Gadījumus, kad teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartē noteiktā funkcionālā zona neatbilst augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas plāniem vai valsts reģistru datiem, mežu teritoriju (M), lauksaimniecības teritoriju (L) un ūdeņu teritoriju (Ū) noteikumus ir jāpiemēro atbilstoši faktiskajai situācijai.

Katrai funkcionālajai zonai atļauts veidot apakšzonas, pievienojot funkcionālās zonas burta apzīmējumam cipara indeksu.

Līvānu novada funkcionālais zonējums ir izstrādāts, veidojot pēctecību ar iepriekšējā Līvānu novada teritorijas plānojumā paredzētajām apbūves un izmantošanas tiesībām un aprobežojumiem, ievērojot Vispārīgos apbūves noteikumus un citus normatīvos aktus.

¹³¹ Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” pirmās daļas 2.10.p.

¹³² Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 64.p.

Tabula 27. Līvānu novada teritorijas plānojuma funkcionālo zonu un tajās noteikto galveno parametru kopsavilkums

Nr. p.k.	Apzīmējums, kods un attēlojums	Nosaukums	Mērķis (būtība), jaunajā teritorijas plānojumā aizņemtā platība (ha, % no novada teritorijas)	Galvenie parametri	Iepriekšējā teritorijas plānojumā
1.	DzS	Savrupmāju apbūves teritorija	Savrupmāju apbūve Līvānu pilsētā un ciemos. 188 ha jeb 0,3 %	Minimālā jaunas z.v. platība 1200 m ² ; Maksimālais augstums 2 stāvi; Maksimālais apbūves blīvums 40% (esošajos apbūves gabalos 50%).	DzS1
2.	DzS1	Savrupmāju apbūves teritorija	Savrupmāju apbūve lielākoties Līvānu pilsētas nomalēs (ārpus centra). 122 ha jeb 0,2 %	Minimālā jaunas z.v. platība 1200 m ² ; Maksimālais augstums 2 stāvi un jumta stāvs; Maksimālais apbūves blīvums 40%.	DzS2
3.	DzS2	Savrupmāju apbūves teritorija	Savrupmāju apbūve ciemos lielākās zemes vienībās, pamatā vērsta uz dzīvojamo funkciju un lauksaimniecisku izmantošanu. 146 ha jeb 0,2%	Minimālā jaunas z.v. platība 2400 m ² ; Maksimālais augstums 2 stāvi un jumta stāvs; Maksimālais apbūves blīvums 30%.	DzS3
4.	DzM	Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	Savrupmāju un daudzdzīvokļu māju līdz 3 stāviem apbūve. 10 ha jeb 0%	Minimālā jaunas z.v. platība 1200 m ² ; Maksimālais augstums 3 stāvi; Maksimālais apbūves blīvums 40%; Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 30%.	DzM
5.	DzD	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	Daudzstāvu daudzdzīvokļu māju ar pieciem stāviem apbūve. 17 ha jeb 0%	Minimālā jaunas z.v. platība 1200 m ² vai daudzdzīvokļu mājai 75 m ² uz 1 dzīvokli; Maksimālais augstums 5 stāvi un jumta stāvs; Maksimālais apbūves blīvums 50%; Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 20%.	DzD
6.	P	Publiskās apbūves teritorija	Komerציālu vai nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu apbūve. Pamatā noteikta valsts un pašvaldības iestāžu zemes vienībām. 47 ha jeb 0,1 %	Minimālā jaunas z.v. platība 1200 m ² ; Maksimālais augstums 3 stāvi; Maksimālais apbūves blīvums 40%; Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 30%.	P2

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

Nr. p.k.	Apzīmējums, kods un attēlojums	Nosaukums	Mērķis (būtība), jaunajā teritorijas plānojumā aizņemtā platība (ha, % no novada teritorijas)	Galvenie parametri	Iepriekšējā teritorijas plānojumā
7.	JC	Jauktas centra apbūves teritorija	Jaukta pakalpojumu objektu un dzīvojamo māju apbūve Līvānos, tostarp uzņēmumi bez piesārņojošas darbības vai C kategorijas piesārņojošas darbības uzņēmumi. 28 ha jeb 0%	Minimālā jaunas z.v. platība 1200 m ² ; Maksimālais augstums 3 stāvi; Maksimālais apbūves blīvums 50%; Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 20%.	P1, C1, C2
8.	JC1	Jauktas centra apbūves teritorija	Jaukta pakalpojumu objektu un dzīvojamo māju apbūve ciemos, tostarp uzņēmumi bez piesārņojošas darbības vai C kategorijas piesārņojošas darbības uzņēmumi. 55 ha jeb 0,1 %	Minimālā jaunas z.v. platība 1200 m ² ; Maksimālais augstums 3 stāvi; Maksimālais apbūves blīvums 40%; Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 30%.	P1, C1, C2
9.	JC2	Jauktas centra apbūves teritorija	Jaukta pakalpojumu un dzīvojamo māju apbūve Līvānu pilsētas vēsturiskajā centrā un gar Rīgas iela fronti un pilsētai pievienotajā teritorijā tuvāk Dubnai. 28 ha jeb 0 %	Minimālā jaunas z.v. platība 1000 m ² ; Maksimālais augstums 3 stāvi; Maksimālais apbūves blīvums 40%; Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 20%.	P3, C1, C2
10.	R	Rūpnieciskās apbūves teritorija	Ražošanas objektu apbūve, t.sk. smagās rūpniecības objekti, objekti ar piesārņojošas darbības A kategorijas atļaujām un atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi. 143 ha jeb 0,2 %	Minimālā jaunas z.v. platība 1200 m ² ; Maksimālais apbūves blīvums 60%; Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 10%.	R1
11.	R1	Rūpnieciskās apbūves teritorija	Ražošanas uzņēmumi bez piesārņojošas darbības vai C kategorijas piesārņojošas darbības uzņēmumi, pamatā apdzīvotajās vietās. 24 ha jeb 0 %	Minimālā jaunas z.v. platība 1200 m ² ; Maksimālais apbūves blīvums 60%; Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 10%.	R2
12.	R2	Rūpnieciskās apbūves teritorija	Derīgo izrakteņu ieguves vietas, kurām saņemta zemes dzīļu izmantošanas licence vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja. (pārējās atradnes, kas atrodas L, M un Ū zonās, atļauts izmantot saskaņā ar likumu Par zemes dzīlēm un pakārtotiem normatīvajiem aktiem).	Maksimālais augstums administratīvajām ēkām 2 stāvi. Citi rādītāji netiek noteikti.	 Derīgo i

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

Nr. p.k.	Apzīmējums, kods un attēlojums	Nosaukums	Mērķis (būtība), jaunajā teritorijas plānojumā aizņemtā platība (ha, % no novada teritorijas)	Galvenie parametri	Iepriekšējā teritorijas plānojumā
			1537 ha jeb 2,5%		
13.	TR	Transporta infrastruktūras teritorija	Autoceļi, ielas 793 ha jeb 1,3 %	Nenosaka	TR1
14.	TR1	Transporta infrastruktūras teritorija	Dzelzceļš 185 ha jeb 0,3 %	Nenosaka	TR2
15.	TA	Tehniskās apbūves teritorija	Inženiertehniskie objekti, tehniska rakstura apbūve atsevišķā zemes vienībā. 31 ha jeb 0,1 %	Maksimālais apbūves blīvums 60%; Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 10%.	TA
16.	DA	Dabas un apstādījumu teritorija (Labiekārtoti apstādījumi)	Labiekārtotu apstādījumu teritorijas saskaņā ar pašvaldības sarakstu 58 ha jeb 0,1 %	Zemes vienības nav dalāmas, izņemot ar domes lēmumu; Maksimālais augstums 1 stāvs.	Z1
17.	DA1	Dabas un apstādījumu teritorija	Meži, pļavas u.c. dabas teritorijas; parasti pilsētā vai ciemā. 65 ha jeb 0,1 %	Minimālā jaunas z.v. platība pilsētā un ciemos 300 m ² ; Maksimālais apbūves blīvums 5%; Maksimālais augstums 1 stāvs.	Z1
18.	DA2	Dabas un apstādījumu teritorija	Kapsētas. 38 ha jeb 0,1 %	Minimālā jaunas z.v. platība pilsētā un ciemos 2000 m ² ; Maksimālais apbūves blīvums 5%; Maksimālais augstums 2 stāvi.	Z4
19.	M	Mežu teritorija	Meža zeme 30894 ha jeb 49,6 %	Ārpus pilsētas un ciemiem minimālo z.v. platību nosaka Vispārīgie apbūves noteikumi (2ha); Maksimālais augstums 2 stāvi, izņemot ugunsdzēsības novērošanas torņiem.	nebija zona, tikai topogrāfiskā pamatne

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

Nr. p.k.	Apzīmējums, kods un attēlojums	Nosaukums	Mērķis (būtība), jaunajā teritorijas plānojumā aizņemtā platība (ha, % no novada teritorijas)	Galvenie parametri	Iepriekšējā teritorijas plānojumā
20.	L	Lauksaimniecības teritorija	Lauksaimniecības zemes. 26809 ha jeb 43,1 %	Ārpus pilsētas un ciemiem minimālo z.v. platību nosaka Vispārīgie apbūves noteikumi (2ha); Maksimālais augstums 3 stāvi, izņemot rūpnieciskai un tehniskai apbūvei.	L1, L2, L3, L4
21.	L1	Lauksaimniecības teritorija	Lauksaimniecības zemju izmantošanai lauksaimnieciskai izmantošanai kā arī ciemiem raksturīgās apbūves attīstīšanai. 136 ha jeb 0,2 %	Minimālā z.v. platība 2400 m ² ; Maksimālais apbūves blīvums 30%; Maksimālais augstums 3 stāvi.	DzS3
22.	L2	Lauksaimniecības teritorija	Mazdārziņu, dārzu un vasarnīcu māju teritoriju sakārtošana. 88 ha jeb 0,1 %	Minimālā jaunas z.v. platība atbilstoši Vispārīgo apbūves noteikumu 65.punktam (2 ha); Maksimālais apbūves blīvums 20%; Maksimālais augstums 2 un jumta stāvs.	Z3
23.	Ū	Ūdeņu teritorija	Ūdensteces, kas pilsētās un ciemos ir garākas par 3 km un lauku teritorijā –garākas par 10 km; Ūdenstilpes, kuru platība pilsētā un ciemos ir vismaz 0,1 ha un lauku teritorijā – vismaz 1 ha. ¹³³ 811 ha jeb 1,3 %	Nenosaka	Ū

¹³³ Saskaņā ar Vispārīgo apbūves noteikumu 68. punktu

Vispārīgie apbūves noteikumi katrai funkcionālajai zonai nosaka atbilstošus **teritorijas izmantošanas veidus** (turpmāk – TIV). Teritorijas izmantošanas veidu klasifikāciju, kodus un katra teritorijas izmantošanas veida aprakstu nosaka Vispārīgie apbūves noteikumu [4. pielikums](#). Līvānu novada Apbūves noteikumos teritorijas izmantošanas veidi, kā arī to apraksts ir precizēts (sašaurināts) atbilstoši funkcionālās zonas vai apakšzonas izveides mērķiem.

3.4.1. Dzīvojamās apbūves teritorijas

Saskaņā ar Vispārīgo apbūves noteikumu 4.pielikumu Dzīvojamā apbūve un teritorijas izmantošana iedalīta vairākos TIV. Kāds dzīvojamās apbūves veids ir atļauts konkrētajā funkcionālā zonā, ir skaidrots Tabula 28.

Tabula 28. Funkcionālās zonas, kurās ir atļauta dzīvojamā apbūve

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
11001	Savrupmāju apbūve	Dzīvojamā apbūve, ko veido savrupmājas (brīvi stāvošas vai divas bloķētas individuālās dzīvojamās mājas), ietverot nepieciešamās palīgbūves un labiekārtojumu	11001 TIV ir iekļauts DzS, DzS1, DzS2, DzM, JC, JC1, JC2 zonās
11002	Vasarnīcu apbūve	Apbūve, ko veido sezonas rakstura apdzīvošanai paredzētas individuālas dzīvojamās ēkas otrā mājokļa statusā, ārpus pastāvīgās dzīvesvietas, ar nepieciešamajām palīgbūvēm un labiekārtojumu	11002 TIV ir iekļauts DzS, DzS1, DzS2, L, L1, L2 zonās
11003	Dārza māju apbūve	Apbūve, ko veido sakņu un augļu dārziņi mājāsaimniecību vajadzībām, ar būvēm, kas paredzētas tikai sezonas rakstura izmantošanai, tai skaitā dzīvošanai	11003 TIV ir iekļauts DzS, DzS1, DzS2, L, L1, L2 zonās
11004	Viensētu apbūve	Savrupa apbūve lauku teritorijā, ko veido viena vai vairākas individuālās dzīvojamās ēkas ar saimniecības ēkām un palīgbūvēm, kas nepieciešamas mājāsaimniecības uzturēšanai vai saimnieciskai darbībai	11004 TIV ir iekļauts L, L1, M zonās
11005	Rindu māju apbūve	Dzīvojamā apbūve, ko veido trīs un vairāk lineāri bloķētas individuālās dzīvojamās mājas ar nepieciešamajām palīgbūvēm un labiekārtojumu	11005 TIV ir iekļauts DzM, DzD, P, JC, JC1, JC2 zonās
11006	Daudzdzīvokļu māju apbūve	Dzīvojamā apbūve, ko veido daudzdzīvokļu mājas ar nepieciešamajām palīgbūvēm un labiekārtojumu	11006 TIV ir iekļauts DzM, DzD, P, JC, JC1, JC2 zonās
11007	Dzīvojamā apbūve uz ūdens	Apbūve, ko veido peldbūves, kas pielāgotas mājokļa funkcijai, vai dzīvojamās ēkas, kas nostiprinātas uz pāļiem	11007 TIV nav paredzēts Līvānu novadā

* Līvānu novada TIV aprakstu, kas ir sašaurināts atbilstoši attiecīgās zonas izveides mērķiem, skatīt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

Jauna apbūve

Izvērtējot pašvaldībai piederošos zemes īpašumus un citas neapbūvētās zemes pilsētā, izvērtējot priekšlikumus jaunu dzīvojamo māju projektu attīstībai, tostarp piesaistot Altum finansējumu, jaunu dzīvojamo māju, tostarp daudzdzīvokļu māju attīstība ir plānota teritorijās “ubagļīcī”, Lāčplēša ielā 1a, Sporta ielā 7a un Rožupes un Jersikas pagasta teritorijā starp Dubnu un autoceļu P63, kas tiek iekļauta pilsētā.

Izskatot nekustamo īpašumu tirgus piedāvājumu, kā arī apzinoties nepieciešamību pēc jauniem mājokļiem (gan dzīvokļi premium veida mazstāvu mājās līdz 3 stāviem, gan individuālās mājas), kuru potenciālie klienti ir Līvānu pilsētas uzņēmumos strādājošie, kas šobrīd dzīvo ārpus Līvānu novada, ir plānotas jaunas Savrupmāju apbūves un Jauktas centra apbūves teritorijas pilsētai pievienotajā daļā Dubnas upes kreisajā krastā, abpus autoceļam P63 Līvāni-Preiļi.

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir izvērtēti priekšlikumi par Savrupmāju apbūves teritoriju attīstību Daugavas tuvumā, tostarp uz pussalas (Zaķusalā). Ņemot vērā applūšanas risku, savrupmāju apbūves teritorijas šeit netiek paredzētas.

3.4.1.1. Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS, DzS1, DzS2)

Savrupmāju (individuālo dzīvojamo māju) apbūve ir raksturīga gan Līvānu pilsētā, gan ciemos. Individuālās dzīvojamās mājas nosaka pilsētvides apbūves raksturu – šāda 1-2 stāvu apbūve ir raksturīga iezīme ap Līvānu pilsētas galveno ielu (ar atsevišķiem izņēmumiem pilsētas centrā) un lielākajā Līvānu daļā. Raksturīga iezīme ir arī, ka atsevišķas individuālās mājas ir saglabājušās starp daudzstāvu namiem.

Iepriekšējā teritorijas plānojumā bija noteiktas triju veidu savrupmāju apbūves funkcionālās zonas:

- Līvānu pilsētas centrā un vēsturiskajos savrupmāju kvartālos bija noteikta DzS1. To raksturoja blīva, salīdzinājumā ar jaunākām dzīvojamām mājām zemāka (līdz 9 m) apbūve, vēsturiski izveidojusies nelielu zemes vienību (līdz 1000 m²) struktūra. Lai gan jaunai apbūvei pieejamu teritoriju šajā zonā ir maz, Iepriekšējā teritorijas plānojumā bija noteikts, ka minimālā jaunas zemes vienības platība ir 1200 m². Novērtēts, ka Iepriekšējā teritorijas plānojumā noteiktais maksimālais apbūves blīvums 30% vēsturiskajos savrupmāju kvartālos nav atbilstošs raksturīgajām zemes vienību platībām un ir jāpalielina.
- Ārpus pilsētas centra bija noteikta DzS2 zona, kas atšķīrās no DzS1 ar to, ka tajā bija atļauta apbūve līdz 12 m augstumam.
- Ciemu individuālo dzīvojamo māju teritorijās bija noteikta DzS3 zona (*DzS3 Viensētu apbūves teritorija ciemos*) ar jaunas zemes vienības platību 1200 m² – 2400 m² un 12 m apbūves augstumu.

Savrupmāju apbūves teritoriju zonējuma principi jaunajā teritorijas plānojumā lielā mērā ir saglabāti. Atbilstoši TAPIS savrupmāju (individuālo dzīvojamo māju) zonas ir indeksētas kā DzS, DzS1 un DzS2. Līvānu pilsētas centrā un vēsturiskajos savrupmāju kvartālos noteikta DzS zona, ārpus centra – pamatā DzS1 zona. Ciemos noteikta DzS2 zona; daļa bijušo savrupmāju zonējuma teritoriju ciemos, kurās ir viensētas ar 2400 m² un lielākām zemes vienības, ir iekļautas zonā *Lauksaimniecības teritorija (L1)*.

Savrupmāju jeb individuālo dzīvojamo māju apbūve ir atļauta arī tādās zonās kā Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM) un Jauktas centra apbūves teritorija (JC, JC1, JC2).

Vasarnīcu un dārza māju apbūve

Vasarnīcas un dārza mājas jaunajā teritorijas plānojumā ir atļautas DzS, DzS1, DzS2 un L, L1, L2 zonās.

Līvānu pilsētas apkārtnē, arī Jersikas ciema apkārtnē vēsturiski veidojušās plašas vasarnīcu un mazdārziņu teritorijas.

Iepriekšējā teritorijas plānojumā, tā kā plānojums bija izstrādāts pirms Vispārīgajiem apbūves noteikumiem, šajās teritorijās bija noteikta funkcionālā zona “*Lauku apbūves teritorija (L1)*” ar iespēju veidot 2 ha lielas zemes vienības, ja nepieciešams – 0,5 ha lielas zemes vienības, un ar detālplānojumu – arī 1200 m² lielas zemes vienības.

Zona “*Lauku apbūves teritorijas (L1)*” bija noteiktas 70 mazciemos. Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam¹³⁴ mazciemam nenosaka ciema robežu, līdz ar to jaunajā teritorijas plānojumā mazciems ir lauku teritorija, uz kuru attiecas Vispārīgo apbūves noteikumu prasības lauku teritorijām, tostarp par jaunas zemes vienības minimālo platību 2 ha.

Lielākajās blīvi apbūvētajās vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijās, kur jau ir izveidojusies mazu zemes vienību struktūra (~300 – 600 m²), jaunajā teritorijas plānojumā ir noteikta funkcionālā zona Lauksaimniecības teritorija (L2).

L2 zonas izveides nolūks ir sakārtot (nodot ekspluatācijā) esošās ēkas un turpmāk neatļaut apbūvi ar pastāvīgām ēkām teritorijās, tā kā šajās blīvi apbūvētajās teritorijās ir decentralizētās kanalizāciju sistēmas un vietējas ūdensapgādes akas un spices. Vienlaikus investīcijas pašvaldības centralizētās ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstībā šīm vēsturiskajām dārzu teritorijām nav paredzamas arī tālākā perspektīvā.

L2 zonas daļās, kuru skar applūstošās teritorijas, jāievēro ēku būvniecības aizliegums, kas izriet no Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4.punkta.

Viensētu dzīvojamā apbūve

Viensētu apbūve ir atļauta lauku teritorijā – Lauksaimniecības teritorijā (L) un Mežu teritorijā (M).

Mežu teritorijā (M) viensētas apbūve ir atļauta tikai, ja vienas viensētas izveidei paredzētās zemes vienības platība nav mazāka par 2 ha un vidi un dabas aizsardzību vai meža nozari regulējošajos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.¹³⁵

Arī ciemos ir noteikta Lauksaimniecības zona ar viensētu apbūvi – *Lauksaimniecības teritorija L1*. Šāda zona ir noteikta tajās ciemu daļās, kur ir raksturīgas lielākas zemes vienības, piemājas saimniecības, jaukta lauksaimnieciskās ražošanas, individuālo dzīvojamo māju vai viensētu apbūve.

3.4.1.2. Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM)

Trīsstāvu daudzdzīvokļu mājas ir Līvānu pilsētā un Rožupes, Sutru, Rudzātu, Upenieku un Jaunsilavas ciemā un tām ir noteikta Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM).

Daudzdzīvokļu mājas ar 3 stāviem atļauts būvēt arī Jauktas centra apbūves teritorijās (JC, JC1, JC2), Publiskās apbūves teritorijās (P), kā arī Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijā (DzD). Minētajās zonās var tikt attīstītas arī rindu mājas, kas gan līdz šim nav raksturīgs dzīvojamo māju veids Līvānu novadā.

¹³⁴ Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 10.panta pirmā daļa: Mazciems ir vēsturiski izveidojusies apdzīvota vieta ar dominējošu izkļaidu vai dominējošu koncentrētu apbūvi, kurai novada teritorijas plānojumā nav noteiktas robežas un kuras nosaukums ir iekļauts Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Vietvārdu datubāzē. Novada dome vai pašvaldības kompetentā institūcija nosaka mazciemā ietilpstošās adreses.

¹³⁵ Vispārīgo apbūves noteikumu 53.2.p.

3.4.1.3. Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzD)

Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD) ir noteikta tikai esošajās daudzstāvu apbūves teritorijās. Daudzstāvu dzīvojamā apbūve ir raksturīga Līvānu pilsētai – Rīgas, Lāčplēša, Zemgales, Krustpils u.c. ielu apbūvei. Raksturīgais ēku stāvu skaits – 5, kā arī viena 6-stāvu eksperimentālā daudzdzīvokļu māja Rīgas ielā 59.

Daudzstāvu māju kvartālos ir sava specifiska dzīvojamā vide. Vispārīgajā TIAN daļā ir noteiktas prasības pagalmu labiekārtojuma un autostāvvietu nodrošinājumam.

Ar TIAN pielikumu ir noteiktas tipveida skices 103., 467. un 602. sērijas piecstāvu daudzdzīvokļu māju lodžiju aizstiklošanai, kā to paredz Ministru kabineta 2014. gada 2. septembra noteikumu Nr. 529 "Ēku būvnoteikumi"¹³⁶ 7.4.7. punkts, kas nosaka, ka *būvniecības ieceres dokumenti nav nepieciešami otrās vai trešās grupas ēkas lodžiju aizstiklošanai, ja ... lodžiju aizstiklošana tiek veikta atbilstoši pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos apstiprinātajai lodžiju aizstiklošanas paraugskicei tipveida dzīvojamām ēkām.*

Teritorijas plānojumā nav paredzēts paplašināt DzD teritorijas. Ja turpmāk tiek attīstīti kādi jauni daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku projekti, tad daudzstāvu māju projektus var realizēt arī Jauktas centra apbūves teritorijā JC (piemēram, pilsētas paplašinātajā teritorijā), un mazstāvu daudzdzīvokļu māju projektus var realizēt Jauktas centra apbūves teritorijās JC, JC1, JC2.

3.4.2. Jauktas apbūves zonējuma principi

Jauktas centra apbūves teritorijas (JC) ir noteikta pilsētas un ciemu centros, kur vēsturiski izveidojusies jaukta apbūve, kā arī pilsētas un ciemu jaunās apbūves teritorijās, kur būvniecības ieceres vēl ir attīstības stadijā. JC zonās ir plaša izmantošana – sākot ar dzīvojamo apbūvi, birojiem, izglītības, kultūras, sporta, aprūpes pakalpojumiem līdz pat transporta apkalpes un vieglās rūpniecības uzņēmumiem kā JC zonas papildizmantošanas veidiem.

Iepriekšējā plānojumā pieņemts, ka teritorijās, kurās izvietojas valsts un pašvaldību iestādes, parasti tiek noteikta Publiskas apbūves teritorija (P), tā kā P zonā ir plašs izmantošanas veidu klāsts, kas vērsts uz pakalpojumu iestādēm un uzņēmumiem (tirdzniecības un pakalpojumu, izglītības un zinātnes, veselības aprūpes, tūrisma, kultūras, sporta, sociālās aprūpes, reliģisko organizāciju objekti, aizsardzības un drošības iestādes, biroju ēkas). P zonā nav atļautas savrupmājas, transporta apkalpes un vieglās rūpniecības uzņēmumi (atšķirībā no JC).

P zonu var noteikt gan lauku teritorijā, gan pilsētā un ciemā, kas ir atšķirība no JC, kuru var noteikt tikai pilsētā vai ciemā.

Jaunas teritorijas valsts un pašvaldību pakalpojumu iestādēm teritorijas plānojumā netiek plānotas, bet, ja nepieciešams, valsts un pašvaldību iestādes var tikt izvietotas gan Publiskās apbūves teritorijā (P), gan Jauktas centra apbūves teritorijās (JC).

Iepriekšējā teritorijas plānojumā jauktas apbūves zonas bija P1, P2, P3, C1, C2 – katra ar atšķirīgu ražošanas uzņēmumu klātbūtni, tā kā Iepriekšējā teritorijas plānojumā tika lietots definētais "mazais ražošanas uzņēmums". Jaunajā teritorijas plānojumā jauktas apbūves zonas ir pārskatītas pēc šādiem principiem:

- Atbilstība Vispārīgajos apbūves noteikumos atļautajiem TIV;
- Tajos kvartālos, kur dominē daudzstāvu apbūve, Centra apbūves teritorijas (C1) vietā noteiktas Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD);
- Apakšzonas noteiktas, ņemot vērā apbūves maksimālos augstuma parametrus.

¹³⁶ <https://likumi.lv/ta/id/269164#p7>

Tabula 29. Funkcionālās zonas, kurās ir atļauta publiskā apbūve un teritorijas izmantošana

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
12001	Biroju ēku apbūve	Apbūve, ko veido bankas, diplomātiskie dienesti, konferenču un kongresu centri, pašvaldības iestādes, valsts pārvaldes iestādes, tiesu nami, sakaru nodaļas, pasta, radiostaciju un televīzijas centri, studijas un citi uzņēmumi, organizācijas un iestādes	12001 TIV ir atļauts P, JC, JC1, JC2 un kā papildizmantošana arī DzM, DzD, R, R1, R2, TR, TR1 un TA zonās
12002	Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve	Apbūve, ko veido veikali, aptiekas (tai skaitā veterinārās aptiekas), tirdzniecības centri (tai skaitā autotirdzniecības centri ar servisu), tirgi, tirgus paviljoni, kioski, segtie stendi, sezonas rakstura tirdzniecības vai pakalpojumu objekti, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, restorāni, bāri, kafejnīcas, spēļu nami, kazino, kā arī sadzīves un citu pakalpojumu objekti, tai skaitā degvielas uzpildes stacijas, minimāla transporta apkopes servisa objekti (rieņu maiņa, pašapkalpošanās automazgātavas, elektromobiļu uzlādes stacijas)	12002 TIV ir atļauts visās funkcionālajās zonās, izņemot derīgo izrakteņu teritorijā (R2), mazdārziņu teritorijās (L2) un ūdeņu teritorijā. 12002 TIV, kas ietver plašu izmantošanu katrā zonā ir sašaurināts, lai atbilstu zonas izveides mērķim. Turklāt Līvānu sabiedriskā centra teritorijā (TIN1), tiek integrētas Lokālplānojuma prasības par azartspēļu organizēšanas vietu ierobežošanu.
12003	Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve	Apbūve, ko veido viesnīcas, moteļi, dienesta viesnīcas, jauniešu kopmītnes, viesu mājas un cita veida īslaicīgas apmešanās vietas (viesu nami, pansijas, lauku tūrismam izmantojamas mājas) un citi izmitināšanas pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamie objekti un infrastruktūra, ietverot kempingus, laukumus atpūtas transportlīdzekļiem un apdzīvojamām autopiekabēm	12003 TIV ir atļauts visās funkcionālajās zonās, izņemot rūpnieciskās apbūves teritorijās, transporta infrastruktūras teritorijās, tehniskās apbūves teritorijā (TA) un Ūdeņu teritorijās (Ū). Savukārt Dabas un apstādījumu teritorijās 12003 TIV ir atļauta tikai DA1 un tikai telšu vietas.
12004	Kultūras iestāžu apbūve	Apbūve, ko veido ēkas mūzikas, deju un citiem izklaides pasākumiem, teātri, koncertzāles, apjuntas vasaras estrādes, kultūras nami, cirka ēkas, muzeji, arhīvu un bibliotēku ēkas, plašsaziņas līdzekļu centri, izstāžu zāles, citas mākslas, izklaides un atpūtas iestādes un to darbības nodrošināšanai nepieciešamie objekti un infrastruktūra	12004 TIV ir atļauts P, JC, JC1, JC2 un kā papildizmantošanas veids un sašaurinot pieļaujamo izmantošanu arī DzM, DzD, DA, DA1, L un L1 zonās.
12005	Sporta būvju apbūve	Apbūve, ko veido ēkas sporta nodarbībām un sporta pasākumiem (piemēram, arēnas,	12005 TIV ir atļauts P, JC, JC1, JC2 un kā

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
		sporta manēžas, sporta zāles, slēgtie peldbaseini, segtie sporta laukumi), sporta un atpūtas būves (piemēram, sporta laukumi, tai skaitā golfa laukumi un laukumi jāšanas sportam, trases ar cieto vai mīksto segumu, stadioni, velotreki, atklātie peldbaseini, ūdenssporta būves)	papildizmantošanas veids un sašaurinot pieļaujamo izmantošanu arī DzM, DzD, DA, DA1, L, L1 un M zonās.
12006	Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve	Apbūve, ko veido brīvības atņemšanas iestādes, aizsardzības spēku, policijas, ugunsdzēsības un glābšanas dienesti un ugunsdzēsēju depo, kazarmas un citas valsts aizsardzības un drošības iestādes un to funkcijām nepieciešamās ēkas un būves	12006 TIV atbilstoši Aizsardzības ministrijas nosacījumiem ¹³⁷ ir noteikts visās zonās, kurās Vispārīgie apbūves noteikumi atļauj 12006 TIV noteikšanu, izņemot nelielajās L2 zonās, kuras aizņem esošās vasarnīcas un mazdārziņi.
12007	Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve	Apbūve, ko veido jebkura līmeņa izglītības iestāžu (pirmsskolas aprūpes un izglītības, pamata un vidējās izglītības, profesionālās ievirzes, speciālās, interešu izglītības, augstākās, pieaugušo un tālākizglītības) vai zinātniskās pētniecības iestāžu, tai skaitā zinātniski pētniecisko institūtu, meteoroloģisko staciju, darbības nodrošināšanai nepieciešamie objekti un infrastruktūra	12007 TIV ir atļauts P, JC, JC1, JC2 zonās un kā papildizmantošanas veids arī dzīvojamās apbūves zonās DzS, DzS1, DzS2, DzM, DzD, L1 un M zonās.
12008	Veselības aizsardzības iestāžu apbūve	Apbūve, ko veido ārstu prakses, slimnīcas un veselības centri, sanatorijas un citi ārstniecības nolūkiem paredzēti objekti un tiem nepieciešamā infrastruktūra	12008 TIV ir atļauts P, JC, JC1, JC2 zonās un kā papildizmantošanas veids arī dzīvojamās apbūves zonās DzS, DzS1, DzS2, DzM un DzD, kā arī L un L1 zonās.
12009	Sociālās aprūpes iestāžu apbūve	Apbūve, ko veido sociālās aprūpes un rehabilitācijas iestādes, tai skaitā pansionāti, dienas centri, krīzes centri, patversmes un citi līdzīgi objekti, kā arī to darbības nodrošināšanai nepieciešamie objekti un infrastruktūra	12009 TIV ir atļauts P, JC, JC1, JC2 zonās un kā papildizmantošanas veids arī dzīvojamās apbūves zonās DzS, DzS1, DzS2, DzM un DzD, kā arī L un L1 zonās.
12010	Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve	Apbūve, ko veido veterinārmedicīniskās prakses iestādes dzīvnieku aprūpei, dzīvnieku viesnīcas un patversmes, izņemot lauksaimniecības dzīvnieku vai	12010 TIV ir atļauts P, JC, JC1, JC2 zonās un kā papildizmantošanas veids arī dzīvojamās apbūves zonās DzS, DzS1, DzS2,

¹³⁷ Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra 20.01.2023. nosacījumi Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei Nr. NOS/2023-312

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
		savvaļas dzīvnieku turēšanai vai audzēšanai paredzētas būves	DzM un DzD, kā arī L un L1 zonās.
12011	Reliģisko organizāciju ēku apbūve	Apbūve, ko veido jebkuras reliģiskas kopienas kulta celtnes, tai skaitā baznīcas, klosteri, kā arī to apbūves kompleksā ietvertas reliģijas izglītības iestādes, darbinieku dzīvojamās ēkas un sociālo pakalpojumu ēkas	12011 TIV ir atļauts, P, JC, JC1, JC2 zonās un kā papildizmantošanas veids arī dzīvojamās apbūves zonās DzM un DzD, kā arī L un L1 zonās.

* Līvānu novada TIV aprakstu, kas ir sašaurināts atbilstoši attiecīgās zonas izveides mērķiem, skatīt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.

3.4.2.1. Publiskās apbūves teritorija (P)

Vispārīgajos apbūves noteikumos Publiskās apbūves teritorija (P) ir definēta kā funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru.

P zonas Līvānu novadā turpmāk ir paredzētas teritorijās, kur ir esošā publiskā apbūve – esošās izglītības, kultūras u.tml. valsts un pašvaldības iestādes un kurās ir vēlama publisko pakalpojumu funkcijas saglabāšana arī turpmāk.

P zonai nav apakšzonu.

3.4.2.2. Jauktas centra apbūves teritorija (JC)

Vispārīgajos apbūves noteikumos Jauktas centra apbūves teritorija (JC) ir definēta kā funkcionālā zona, kurā vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs vai kas kalpo kā pilsētas, tās apkaimes vai ciema centrs, apbūves teritorijās, kuras plānots attīstīt par šādiem centriem.

JC zona ir noteikta pilsētās un ciemos, kur dominē pakalpojumu objektu un dzīvojamā apbūve.

Atkarībā no apbūves parametriem un ražošanas uzņēmumu klātbūtnes Teritorijas plānojumā ir noteiktas triju veidu JC zonas:

- JC zona ir noteikta Līvānu pilsētas daļās, kur vēsturiski veidojušies jaukta dzīvojamā, pakalpojumu objektu apbūve, tostarp ražošanas uzņēmumi un transporta apkalpes uzņēmumi. JC zonā dominējošais apbūves augstums nepārsniedz trīs stāvus, apbūves blīvums 50%. JC noteikta arī paplašinātajā pilsētas daļā pašvaldības īpašumos.
- JC1 apakšzona ciemos ir noteikta ar zemāku apbūves blīvumu 40% saimnieciskās teritorijās jauktai dzīvojamai, pakalpojumu, ražošanas un transporta apkalpes objektu apbūvei un izmantošanai.
- JC2 zona jauktai pakalpojumu objektu un dzīvojamo māju apbūvei, tostarp tikai tādiem uzņēmumiem, kuriem nav nepieciešams reģistrēt piesārņojošo darbību, ir noteikta Līvānu pilsētā gar Rīgas ielu.

JC2 zonā atrodas degvielas uzpildes stacijas Astarte Rīgas ielā 312, Līvānos, un “Latvijas Nafta”, Rīgas ielā 1, Līvānos, kurām atbilstoši Aizsargjoslu likuma 30. panta otrās daļas 5.p. ir spēkā drošības aizsargjosla 25 m no tvertnēm un degvielas uzpildes iekārtām. Aizsargjoslā ir spēkā Aizsargjoslu likuma 57. panta aprobežojumi.

3.4.3. Rūpnieciskās un tehniskās apbūves un transporta infrastruktūras zonējuma principi

Lai attīstītu novada ekonomiku, izmantotu transporta maģistrāļu (autoceļi A6, P62, P63, dzelzceļš), dabas resursu dotās priekšrocības, lai turpinātu attīstīt Līvānu novadam nozīmīgo rūpniecības sektoru, izmantotu Latgales speciālās ekonomiskās zonas (SEZ) priekšrocības, kā arī lai nodrošinātu pilsētas un ciemu inženiertehnisko apgādi, novada teritorijā ir plānots nozīmīgs īpatsvars rūpnieciskās apbūves teritoriju.

Tehniskās apbūves teritorijas pamatā plānotas inženiertehniskās apgādes objektiem.

3.4.3.1. Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)

Vispārīgie apbūves noteikumi definē Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R) kā funkcionālo zonu, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.

Iepriekšējā teritorijas plānojumā bija definētas divu veidu R zonas:

- Rūpniecības uzņēmumu apbūves teritorija (R1), lai veicinātu ražošanas nozaru attīstību, uzņēmējdarbību un darba vietu veidošanos Līvānu novadā, kā arī lai veicinātu Līvānu pilsētas kā reģiona nozīmes centra ekonomisko izaugsmi. Šajā zonā bija visa veida rūpnieciskā ražošana, tostarp lauku teritorijā arī derīgo izrakteņu ieguve. Zona bija noteikta arī Līvānu pilsētas industriālajā zonā ap Celtniecības ielu.
- Ražošanas un darījumu objektu apbūves teritorija (R2), lai veicinātu ražošanas nozaru attīstību, uzņēmējdarbību un darba vietu veidošanos Līvānu pilsētā un nodrošinātu vēsturisko ražošanas uzņēmumu teritoriju sakārtošanu. Šajā zonā bija atļauti tikai videi draudzīga ražošana – uzņēmumi ar nelielu ietekmi vidē un mazie ražošanas uzņēmumi¹³⁸. Zona bija noteikta Līvānu pilsētas centram tuvu esošajās bijušajās stikla rūpnīcas u.c. teritorijās starp Daugavu un dzelzceļa līniju.

Jaunajā teritorijas plānojumā, ņemot vērā Vispārīgajos apbūves noteikumos noteikto funkcionālo zonu un teritorijas izmantošanas veidu iedalījumu, tiek noteiktas triju veidu Rūpnieciskās apbūves teritorijas:

- Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) līdzinās iepriekšējai R1 zonai, jo ietver visa veida rūpnieciskās apbūves uzņēmumus, tostarp TIV 13002 *Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve*, bet neietver TIV 13004 *Derīgo izrakteņu ieguve*.
- Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1) līdzinās iepriekšējai R2 zonai, jo neietver 13002 *Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve* un neietver 13004 *Derīgo*

1.1.¹³⁸ Līvānu novada teritorijas plānojums 2012.-2024.gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 70.3. Mazu ražošanas uzņēmumu apbūve - teritorijas izmantošanas veids, kas ietver zemes, ēkas un citas būves vai to daļas izmantošanu ražotnei, kuras kopējā platība nepārsniedz 1000 m² un kura atbilst šādiem nosacījumiem: 70.3.1. uzņēmumam nav nepieciešama piesārņojošas darbības atļauja atbilstoši likuma „Par piesārņojumu” prasībām;

70.3.2. uzņēmuma darbība nerada smaku traucējumus apkārtņē (300 m rādiusā), t.i., tā darbībā nerodas smakas, kas pārsniedz mērķlielumu - 5 ouE/m³ vairāk par piecām diennaktīm gadā;

70.3.3. uzņēmuma darbība nepalielina trokšņa līmeni apkārtņē (300 m rādiusā) vairāk nekā par 3%, salīdzinot ar esošo trokšņa līmeni un nerada trokšņa līmeņa robežlielumu pārsniegumus;

70.3.4. uzņēmuma darbība nepalielina gaisa piesārņojumu tuvākajā apkārtņē (300 m rādiusā) vairāk nekā par 3%, salīdzinot ar esošo gaisa piesārņojuma līmeni, vērtējot konkrētu piesārņojošo vielu izkliedes, un nerada gaisa kvalitātes robežlielumu pārsniegumus;

70.3.5. uzņēmuma darbība (apkalpes vai apmeklētāju transports) nepalielina satiksmes intensitāti, radot sadzīviskus traucējumus tuvējās apkārtnes iedzīvotājiem vai pasliktinot satiksmes komfortu,

70.3.6. uzņēmuma darbības rezultātā nerodas cilvēka veselībai kaitīgas vai diskomfortu radošas vibrācijas apkārtņē,

70.3.7. uzņēmuma nakts apgaismojums nerada sadzīviskus traucējumus apkārtņē.

izrakteņu ieguve, bet tikai vieglās rūpniecības uzņēmumus (13001). R1 zona, līdzīgi kā iepriekš, pamatā ir noteikta Līvānu pilsētā starp Daugavu un dzelzceļu. Ņemot vērā, ka vēsturiski šajā daļā ir darbojušies uzņēmumi arī ar B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju, teritorijā starp Daugavu un dzelzceļu atrodas arī dažas nelielas R zonas (piemēram, SIA RNS D).

- Jauna Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2) ir noteikta tikai derīgo atradņu ieguves vietās, kur teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir informācija par VVD izsniegtajām licencēm un pašvaldības izsniegtajām atļaujām derīgo izrakteņu ieguvei. Vairāk par derīgo izrakteņu ieguvi skatīt 3.4.5.nodaļā.

Tabula 30. Funkcionālās zonas, kurās ir atļauta rūpnieciskā apbūve un teritorijas izmantošana

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
13001	Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve	Tekstilizstrādājumu, apģērbu un ādas izstrādājumu ražošanas, pārtikas rūpniecības, mēbeļu ražošanas, poligrāfijas, industriālo un tehnoloģisko parku, kokapstrādes un citu vieglās rūpniecības uzņēmumu (ja tie nerada būtisku piesārņojumu) darbības nodrošināšanai nepieciešamā apbūve un infrastruktūra	13001 TIV ir atļauts R, R1 zonā un kā papildizmantošana arī JC, JC1, L un L1 zonās
13002	Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve	Metālapstrādes (izmantojot metalurģiskos, ķīmiskos vai elektrolītiskos procesus) un mašīnbūves, derīgo izrakteņu pārstrādes (ārpus derīgo izrakteņu ieguves vietām), gumijas rūpniecības, ādas, koksnes pārstrādes un celulozes ražošanas, būvmateriālu un sanitārtehnisko iekārtu ražošanas, kā arī ķīmiskās rūpniecības uzņēmumu, atkritumu pārstrādes uzņēmumu (ārpus atkritumu apglabāšanas poligoniem) un līdzīgu uzņēmumu (tai skaitā uzņēmumu, kuru darbība var radīt būtisku piesārņojumu) apbūve un infrastruktūra (tai skaitā noliktavas, pievedceļi u. tml.)	13002 TIV ir atļauts tikai R zonā.
13003	Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve	Lauksaimnieciskās ražošanas un ar to saistīto uzņēmumu apbūve un infrastruktūra, ietverot pārtikas ražošanas uzņēmumus, kokapstrādes uzņēmumus, servisa uzņēmumus, mehāniskās darbnīcas, kaltes, pagrabus, noliktavas, saldētavas, kautuves, siltumnīcu kompleksus, akvakultūras ražošanas būves un tamlīdzīgus objektus	13003 TIV ir atļauts R, R1 un L zonā.
13004	Derīgo izrakteņu ieguve	Derīgo izrakteņu ieguves karjeru ierīkošana un izmantošana, ieguves rūpniecības uzņēmumi, noliktavas un cita derīgo izrakteņu ieguves darbības	13004 TIV ir atļauts R2 zonā un kā papildizmantošana arī L, M un Ū zonās.

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
		nodrošināšanai nepieciešamā apbūve un infrastruktūra	
13005	Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve	Atkritumu (tai skaitā sadzīves, ražošanas un bīstamo atkritumu) savākšanas, pārkraušanas, šķirošanas, uzglabāšanas, pārstrādes, reģenerācijas un apglabāšanas vietu apbūve un nepieciešamā infrastruktūra	13005 TIV ir atļauts R, TA, L zonā. R1 zonā tikai konkrētā adresē - tikai Līvānos, Rīgas ielā 2a un 2b. Kā papildizmantošana arī L zonā.

R zonā atrodas SIA "RNS-D", Dzelzceļa iela 19, Līvānos, kurai atbilstoši Aizsargjoslu likuma 30. panta otrās daļas 5.p. ir spēkā drošības aizsargjosla 25 m no degvielas tvertņiem. Aizsargjoslā ir spēkā Aizsargjoslu likuma 57. panta aprobežojumi.

Bijušajā stikla rūpnīcas teritorijā, ņemot vērā, ka teritorija atrodas starp pilsētas centru un Daugavu un ka teritoriju ilgstoši nav izdevies sakārtot un uzsākt tās izmantošanu, turpmāk tiek noteikta Jauktas centra apbūves (JC) zona, kas nodrošina daudzveidīgu attīstības ieceru realizāciju.

3.4.3.2. Tehniskās apbūves teritorija (TA)

Vispārīgie apbūves noteikumi definē Tehniskās apbūves teritoriju (TA) kā funkcionālo zonu, ko nosaka, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru.

Teritorijas plānojumā Tehniskās apbūves teritorija (TA) ir noteikta zemes vienībām, kurās atrodas inženiertehniskās apgādes objekti kā dzeramā ūdens apgādes ieguves vietas (urbumi) ar to stingrā režīma aizsargjoslām, notekūdeņu attīrīšanas ietaises, katlu mājas, transformatoru apakšstacijas, gāzapgādes iekārtas u.tml. komunālo pakalpojumu un energoapgādes objekti. Pārmantojot iepriekšējo teritoriju plānojumu pieeju, TA zonā iekļauti arī saimnieciskie objekti – atsevišķās zemes vienībās izvietotas darbnīcas, garāžas, kūtis vai citas saimniecības ēkas, izņemot ja tās atrodas vienā zemes vienībā ar dzīvojamo, publisko vai rūpniecisko apbūvi.

Apbūves parametri inženiertehniskās apgādes objektiem netiek noteikti, tie attiecas tikai uz papildizmantošanu, kas TA zonā var būt biroja, tirdzniecības, pakalpojumu, aizsardzības un drošības iestāžu telpas vai atsevišķas ēkas.

TA zonā atļautā izmantošana jāskata kontekstā ar TIAN vispārīgajām prasībām (TIAN 3.2. *Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem*).

Tabula 31. Funkcionālās zonas, kurās ir atļauta tehniskā apbūve un teritorijas izmantošana

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
14001	Inženiertehniskā infrastruktūra	Virszemes, pazemes un zemūdens inženiertīkli, hidrobūves (piemēram, moli, dambji, viļņlauži), siltumenerģijas, elektroenerģijas, gāzes, elektronisko sakaru, ūdens, naftas produktu un citu resursu pārvadei, uzglabāšanai, sadalei un	14001 TIV ir atļauts R, R1, R2, TR, TR1, TA un Ū zonās. Kā papildizmantošana arī L, L1, L2 un M zonās.

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
		pievadei nepieciešamās būves, ietverot aprīkojumu, iekārtas, ierīces (piemēram, cauruļvadus, kabeļus, urbumus u. tml.)	Ja dzīvojamās un publiskās apbūves zonās ir nepieciešams nodrošināt ar inženiertehnisko infrastruktūru, to būvē atbilstoši Vispārīgo apbūves noteikumu 5.punktam (lai nodrošinātu esošo un plānoto objektu funkcijas, visās teritorijās atļauta inženiertīklu un objektu izbūve).
14002	Transporta lineārā infrastruktūra	Autoceļi, ielas, dzelzceļi un citas kompleksas transporta inženierbūves, tai skaitā tilti, estakādes, tuneļi un citas līdzīgas būves, kas veido lineāru transporta infrastruktūru	14002 TIV ir atļauts R, R1, R2, TR, TR1, TA un Ū zonās. Kā papildizmantošana arī L, L1 un L2, izņemot M zonā.
14003	Transporta apkalpojošā infrastruktūra	Būves sauszemes, gaisa un ūdens satiksmes pakalpojumu nodrošināšanai, tai skaitā dzelzceļa pasažieru stacijas, autoostas, lidostas, ostas, garāžas, depo, termināļi, atsevišķi iekārtotas atklātās autostāvvietas, stāvparki, daudzstāvu autostāvvietas, autotransporta apkopes objekti – autoservisi, speciālās mazgātavas u. tml.	14003 TIV ir atļauts R, R1, R2, TR, TR1, TA zonās un kā papildizmantošana arī JC, JC1, JC2, L un L1 zonās
14004	Noliktavu apbūve	Apbūve, ko veido tirdzniecības un noliktavu ēkas, kas paredzētas materiālu, vielu un citu preču komplektēšanai, iesaiņošanai, pārdošanai, pagaidu uzkrāšanai vai uzglabāšanai vairumā (izņemot jebkādu preču ražošanu vai pārstrādāšanu un rūpniecības uzņēmumu teritorijā esošās noliktavas), iepakojumu un videi nekaitīgu atkritumu (kas nerada ietekmi uz vidi vai draudus cilvēku veselībai) uzglabāšanai, kā arī loģistikas centri, termināļi, preču stacijas un līdzīga rakstura būves	14004 TIV ir atļauts R, R1, R2 un TA zonās un kā papildizmantošana arī JC, JC1, TR, TR1, L un L1 zonās
14005	Lidostu un ostu apbūve	Apbūve, ko veido lidostu, ostu termināļi un ar tiem saistītā infrastruktūra, tai skaitā hidrotehniskās būves, piestātnes, navigācijas iekārtas un ierīces lidostā un ostā, upju kuģu piestātnes un līdzīga rakstura būves	14005 TIV nav paredzēts Līvānu novadā
14006	Energoapgādes uzņēmumu apbūve	Enerģijas ražošanas un energoapgādes uzņēmumu (piemēram, hidroelektrostacijas, koģenerācijas	14006 TIV ir atļauts R, R1, R2, TA un Ū zonās un papildizmantošana arī L un

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
		stacijas, vēja elektrostacijas un vēja parki un līdzīga rakstura objekti) apbūve	L1 zonās. Jāievēro TIAN vispārīgās daļas prasības elektroapgādes un elektropārvades būvēm (TIAN 3.2.7. apakšnodaļa). Tikai vēja parkiem TIV14006 atļauta M zonās, kur papildus jāievēro prasības Alternatīvai energoapgādei (TIAN 3.2.8. apakšnodaļa).

3.4.3.3. Transporta infrastruktūras zonējuma principi

Vispārīgie apbūves noteikumi nosaka, ka Transporta infrastruktūras teritorija (TR) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru.

Līvānu novada teritorijas plānojumā autoceļiem un ielām ir noteikta Transporta infrastruktūras teritorija (TR) un dzelzceļam – Transporta infrastruktūras teritorija (TR1). Plānotajiem ceļiem ir noteikta teritorijas ar īpašiem noteikumiem (skatīt Paskaidrojuma raksta 3.5.7.apakšnodaļu).

TR un TR1 zonās Apbūves noteikumos noteiktais maksimālais būvju augstums attiecas tikai uz papildizmantošanu (biroju ēkas, tirdzniecības un pakalpojumu objekti, aizsardzības un drošības iestādes).

Līvānu novada Vilmeniešos, Rožupes pagastā savā laikā darbojās lauksaimniecības aviācijas lidlauks. Vairākus desmitus gadus tas netiek izmantots likuma Par aviāciju izpratnē. Atbilstoši faktiskajai situācijai teritorijā saglabāta Tehniskās apbūves teritorija (TA).

Ielas un autoceļi

Transporta infrastruktūras teritoriju (TR) pilsētā un ciemos nosaka pašvaldības ielām un laukumiem, kuri atrodas starp sarkanajām līnijām, lauku teritorijā – valsts un pašvaldības autoceļa nodalījuma joslā (ceļa kadastrā).

TR zona var būt noteikta arī privātiem autoceļiem un ielām, ja tās ir Līvānu novada vienotā ceļu un ielu tīkla sastāvdaļa un Zemes pārvaldības likuma 8.¹ panta kārtībā tai teritorijas plānojumā ir noteikts pašvaldības nozīmes ceļa vai ielas statuss.

TR zona var nebūt noteikta plānotajiem autoceļiem un ielām, ja Teritorijas plānojuma izstrādes laikā vēl nav zināma ielas vai autoceļa precīzs novietojums.

Arī citās funkcionālajās zonās, lai nodrošinātu piekļuvi objektiem un to darbību, ir atļauta ceļu un ielu izbūve – saskaņā ar Vispārīgo apbūves noteikumu 5.punkta 5.1. un 5.2. apakšpunktiem, *...lai nodrošinātu esošo un plānoto objektu funkcijas, visās teritorijās atļauta pašvaldību ceļu, komersantu ceļu, māju ceļu, ielu, piebrauktuvi, gājēju ielu un ceļu, velosipēdu ceļu izbūve, kā arī esošo ielu un ceļu (tai skaitā valsts autoceļu) pārbūve; objektam nepieciešamo transportlīdzekļu stāvvietu izbūve.* Skatīt arī Līvānu novada TIAN 5.punktu.

Aizsargjoslas gar ielām un autoceļiem un dzelzceļiem tiek noteiktas, lai samazinātu ielu, autoceļu un dzelzceļu negatīvo ietekmi uz vidi, nodrošinātu transporta maģistrāļu ekspluatāciju un drošību, kā arī izveidotu no apbūves brīvu joslu, kas nepieciešama ielu un autoceļu pārbūvei.

Aizsargjoslu platumi lauku teritorijās ir spēkā atbilstoši Aizsargjoslu likuma 13. panta otrajai daļai un Ministru kabineta 2001.gada 10.aprīļa noteikumiem Nr.162 "Autoceļu aizsargjoslu noteikšanas metodika".

Tabula 32. Aizsargjoslas gar autoceļiem lauku teritorijās

Autoceļa piederība un nozīme	Aizsargjoslas platums
Valsts galvenais autoceļš	100 m no ceļa ass
Valsts reģionālais autoceļš	60 m no ceļa ass
Valsts vietējais autoceļš	30 m no ceļa ass
Pašvaldības autoceļš	30 m no ceļa ass

Aizsargjoslās gar autoceļiem aizliegts veikt būvniecību, koku ciršanu, krautuvju ierīkošanu u.c. saimniecisko darbību bez saskaņošanas ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi". Aizsargjoslās gar autoceļiem ir jāievēro Aizsargjoslu likuma 35. un 42.pantā noteiktie aprobežojumi teritorijas izmantošanai un apbūvei.

Aizsargjoslas gar ielām un autoceļiem pilsētās un ciemos nosaka kā sarkano līniju – līniju, kas norobežo ielas vai piebrauktuves (arī inženierkomunikāciju) izbūvei nepieciešamo teritoriju, kurā nekustamā īpašuma lietošanas tiesības aprobežotas saskaņā ar normatīvajiem aktiem, no apbūvējamās vai citādā veidā izmantojamās teritorijas un ko pilsētās un ciemos nosaka vietējā pašvaldība. Minimālais attālums starp sarkanajām līnijām atbilstoši ielas kategorijai ir noteikts Apbūves noteikumu 1. pielikumā, ņemot vērā VSIA "Latvijas Valsts ceļi" rekomendētos attālumus no autoceļa zemes nodalījuma joslas robežas.

Dzelzceļš

TR zonai ir viena apakšzona – TR1, kas ir noteikta dzelzceļa zemes nodalījuma joslai dzelzceļa iecirknī Krustpils-Daugavpils, kuru apsaimnieko VAS "Latvijas Dzelzceļš" (*turpmāk – LDz*). Saskaņā ar Dzelzceļa likumu¹³⁹ *dzelzceļa zemes nodalījuma josla ir zemes platība, kas ir dzelzceļa infrastruktūras sastāvdaļa un kas paredzēta dzelzceļa infrastruktūras objektu izvietošanai, lai nodrošinātu dzelzceļa infrastruktūras attīstību un drošu ekspluatāciju, kā arī pasargātu cilvēkus un vidi no dzelzceļa kaitīgās ietekmes.*

Dzelzceļa infrastruktūra ir kompleksa inženierbūve, kurā ietilpst:

- 1) dzelzceļa virsbūve [sliedes (sliežu ceļi), pārmiju pārvedas, gulšņi, balasts un citi virsbūves elementu piederumi], pābrauktuves un pārejas;
- 2) zeme zem sliežu ceļiem (zemes klātne un dzelzceļa zemes nodalījuma josla) un inženierbūves (tilti, ceļa pārvadi, estakādes, caurtekas, ūdens novadīšanas ietaises, komunikāciju kanāli, atbalsta sienas vai aizsargsienas, tuneļi, segtas ieraktnes, citas apakšzemes būves u. tml.);
- 3) robežzīmes un aizsargstādījumi;
- 4) dzelzceļa signalizācijas, centralizācijas un bloķēšanas līnijas, iekārtas vilcienu kustības drošības garantēšanai, pārmiju stāvkla un signālu regulēšanai, luksofori, signālrādītāji un signālzīmes;
- 5) dzelzceļa telekomunikāciju tīkli;
- 6) dzelzceļa elektroapgādes gaisvadu un kabeļu līnijas, kontakttīkli, transformatoru un vilces apakšstacijas;
- 7) stacijas, izmaiņas punkti un pieturas punkti;

¹³⁹ Dzelzceļa likuma 1.panta pirmās daļas 11.p.

- 8) ēkas un būves, kas nepieciešamas dzelzceļa infrastruktūras objektu un ritošā sastāva uzturēšanai, remontam un lietošanai;
- 9) speciāla infrastruktūra pasažieru un kravu piekļuvei pie dzelzceļa platformām, tostarp speciāli piebraucamie ceļi un gājēju ceļi pasažieriem.¹⁴⁰

Dzelzceļa zemes nodalījuma joslā izmantošanu nosaka Ministru kabineta 2005.gada 1.februāra noteikumi Nr.79 "Dzelzceļa zemes nodalījuma joslas ekspluatācijas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 79). Nodalījuma joslu ir tiesīgs apsaimniekot tikai dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs (Noteikumu Nr. 79 p.3.) un attiecībā uz dzelzceļa infrastruktūrai piegulošajiem īpašniekam pārvaldītājam ir tiesības:

- brīdināt nodalījuma joslai piegulošo teritoriju īpašniekus par darbībām, kuras piegulošo teritoriju ekspluatācijas dēļ apdraud nodalījuma joslu, tajā esošās inženierbūves un citas būves, kā arī pieprasīt apdraudējuma novēršanu (6.12.p.);
- ārkārtējās situācijās (piemēram, ugunsgrēks, plūdi, lūstoši koki) veikt nepieciešamos pasākumus nodalījuma joslai piegulošajās teritorijās, lai novērstu tajās radušos draudus nodalījuma joslai, tajā esošajām inženierbūvē un citām būvē (6.13.).

Dzelzceļa zemes nodalījuma josla teritorijas plānojuma grafiskajā daļā sakrīt ar ekspluatācijas aizsargjoslu gar dzelzceļu.

Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 13. un 32.³ pantu prasībām, Ministru kabineta 1998. gada 15. decembra noteikumiem Nr.457 "Dzelzceļa aizsargjoslu noteikšanas metodika" un Ministru kabineta 2006. gada 18. jūlija noteikumiem Nr. 599 "Metodika drošības aizsargjoslu noteikšanai gar dzelzceļiem, pa kuriem pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskās vielas un produktus", kā arī saskaņā ar LDz nosacījumiem¹⁴¹:

- ekspluatācijas aizsargjosla ir noteikta pa dzelzceļa zemes nodalījuma joslas robežu,
- drošības aizsargjosla ir noteikta pa dzelzceļa zemes nodalījuma joslas robežu vai vismaz 25 metrus katrā pusē no malējās sliedes un uz tiltiem un pārvadiem – 50 m.

Ņemot mēroga noteiktību 1: 10 000, kādā tiek izstrādāts teritorijas plānojums, drošības aizsargjoslu, kur tā pārsniedz dzelzceļa zemes nodalījuma joslu, ir jāprecizē saskaņojot ar LDz lokālplānojumos, detālplānojumos, būvprojektos un zemes ierīcības projektos.

Līvānu novada Transporta attīstības plāns

Saskaņā ar Vispārīgo apbūves noteikumu 6.1. nodaļā ietverto prasību un VSIA "Latvijas Valsts ceļi" nosacījumiem ir izstrādāts Līvānu novada Transporta attīstības plāns, kura risinājumi ir pamatā TR zonu noteikšanai. Transporta attīstības plāns ir daļa no teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksta un pieejams atsevišķā sējumā.

Transporta attīstības plāns nosaka:

- Līvānu novada vienotajā transporta tīklā ietilpstošos autoceļus un ielas;
- Autoceļu un ielu kategorijas (ņemot vērā LVS 190-2:2007 "Ceļu projektēšanas noteikumi. Normālprofili" standartam), atbilstoši kurām TIAN 3.1. nodaļā ir noteikts atšķirīgs attālums starp sarkanajām līnijām, ceļu pievienojumus un kādā attālumā no ielas vai autoceļa ir jāizvieto jauna apbūve jeb būvlai des.

Transporta attīstības plānā ir iekļauta arī informācija par VSIA "Latvijas Valsts ceļi" oficiālajiem ceļu pievienojumiem valsts autoceļiem un priekšlikumi jaunu ceļu pievienojumu izveidei, kā arī Līvānu novada sabiedriskā transporta, gājēju un velo infrastruktūras un dzelzceļa infrastruktūras raksturojums.

¹⁴⁰ Dzelzceļa likuma 4.panta pirmā daļa

¹⁴¹ VAS "Latvijas Dzelzceļš" 6.01.2023. Nr.DNP-6.4.16/11-2023 Par informāciju un nosacījumiem Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei 4.p.

3.4.4. Neapbūvētu teritoriju zonējuma principi

Neapbūvētu teritoriju (meža, lauksaimniecības, ūdeņu, dabas un apstādījumu) izmantošanā apbūve nav primāra, bet ir atļauta kā papildizmantošana, izņemot *Lauksaimniecības teritorijās (L)*, kur ir plašs teritorijas izmantošanas veidu klāsts, tostarp viensētu apbūve un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve.

Neapbūvētu teritoriju funkcionālās zonas ir attēlotas atbilstoši Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras aktuālākajai topogrāfiskās kartes M 1: 10 000 informācijai. Tādēļ papildus Teritorijas plānojumam lauku teritorijās ir jāvadās pēc attiecīgo nozaru datiem – Lauku atbalsta dienesta datiem, Valsts meža dienesta meža zemju reģistra datiem, Valsts zemes dienesta zemes lietošanas veidiem¹⁴², kā arī situācijas dabā.

Neapbūvētu teritoriju funkcionālās zonas pamatā atrodas lauku teritorijā, kurā zemes vienības minimālo platību nosaka Vispārīgie apbūves noteikumi (2 ha)¹⁴³. Pilsētā un ciemā neapbūvētu teritoriju funkcionālās zonas zemes vienība minimālā platība ir noteikta Apbūves noteikumos.

3.4.4.1. Dabas un apstādījumu teritorija (DA)

Vispārīgie apbūves noteikumi Dabas un apstādījumu teritoriju (DA) definē kā funkcionālo zonu, kas noteikta, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves.

Iepriekšējā teritorijas plānojumā Dabas un apstādījumu teritorijas (DA) tika dēvētas par Zaļumvietām un bija izdalītas četras Zaļumvietu zonas:

- Z1 labiekārtotiem apstādījumiem pilsētā (sabiedrisko stādījumu teritorijas) ar mērķi saglabāt zaļās dabas teritorijas pilsētā un ciemos kā nozīmīgu pilsētas un ciemu publisko ārtelpu; Turpmāk jaunajā teritorijas plānojumā skvēru, parku u.tml. dabas teritorijas ir pārmantotas, iekļaujot DA zonā, kā arī papildinātas ar arheoloģijas pieminekļu teritorijām, kurās papildus ir jāievēro TIAN 2.9. nodaļas *Kultūras pieminekļi* prasības;
- Z2 dabas teritorijas pilsētā un ciemos, pamatā bez labiekārtojuma; Turpmāk jaunajā teritorijas plānojumā tās ir pārmantotas, iekļaujot DA1 zonā;
- Z3 mazdārziņiem; Turpmāk jaunajā teritorijas plānojumā iekļautas zonā *Lauksaimniecības teritorija (L2)*;
- Z4 kapsētas; Turpmāk jaunajā teritorijas plānojumā tās ir pārmantotas, iekļaujot DA2 zonā. Jaunas kapsētas novadā nav plānotas. Ja nepieciešama esošo kapsētu paplašināšana, to iespējams darīt atbilstoši Lauksaimniecības (L) un Meža (M) teritorijās atļautajiem TIV 14001 Labiekārtota ārtelpa.

DA zonās atkarībā no zonas izveides mērķiem ir atļauta papildizmantošana – sezonas rakstura tirdzniecības vai pakalpojumu objekti, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, sporta, atpūtas inventāra nomas punkti u.tml. pakalpojumu objekti, telšu un kempingu māju vietas, brīvdabas kultūras pasākumu būves, brīvdabas aktīvās atpūtas un sporta būves.

¹⁴² Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 21.augusta noteikumiem Nr.562 "Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem" un informāciju Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā

¹⁴³ Vispārīgo apbūves noteikumu 65.p.

Tabula 33. Funkcionālās zonas, kurās ir atļautā izmantošana ir publiskā vai privātā ārtelpa

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
24001	Labiekārtota ārtelpa	Labiekārtoti parki (piemēram, atrakciju un atpūtas parki), zooloģiskie un botāniskie dārzi, mežaparki, kapsētas (ietverot kapličas, krematorijas, kolumbārijus un tiem funkcionāli līdzīgas būves), dzīvnieku kapsētas, pludmales, krastmalas, laukumi, publisko ēku pagalmi, kā arī apstādījumi, labiekārtojums un funkcionāli nepieciešamā infrastruktūra (tai skaitā nedzīvojamās ēkas, būves, dīķi, kanāli un citi objekti) iedzīvotāju atpūtas, fizisko aktivitāšu un citu publiskās ārtelpas funkciju nodrošināšanai	24001 TIV apraksts ir būtiski samazināts atbilstoši konkrēto zonu mērķiem. 24001 TIV ir atļauts P, JC, JC1, JC2, DA, DA1, DA2, M, L, L1 un L2 zonās. Kā papildizmantošana arī DzS, DzS1, DzS2, DzM un DzD zonās.
24002	Ārtelpa bez labiekārtojuma	Dabas teritorijas bez apbūves un labiekārtojuma infrastruktūras (piemēram, dabiskas palieņu pļavas, pludmales, ūdensmalas, mežs)	24001 TIV ir atļauts visās zonās, izņemot P, JC zonās, kur Vispārīgie apbūves noteikumi paredz plānot tikai labiekārtotu ārtelpu, un izņemot R un TA zonās, kur Vispārīgie apbūves noteikumi vispār neparedz ārtelpu TIV.
24003	Ūdens telpas publiskā izmantošana	Akvatorijas izmantošana publiskiem mērķiem un pasākumiem (pakalpojumiem, atpūtai, sportam) un to nodrošināšanai nepieciešamā infrastruktūra un būves, tai skaitā peldbūves vai uz pāļiem stiprinātas būves	24001 TIV ir atļauts Ū, L un L1 zonās. Izmantošana jāskata kontekstā arī ar piekļuvēm pie publiskiem ūdeņiem (3.2.5 nodaļa).

Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 25. panta pirmo daļu ap kapsētām tiek noteiktas aizsargjoslas, lai nepieļautu tām piegulošo teritoriju sanitāro apstākļu pasliktināšanos.

Aizsargjosla ap Līvānu novada atvērtajām kapsētām (Tabula 34) ir noteikta 300 no kapu zemes vienības robežas saskaņā ar Ministru kabineta 1998.gada 29.decembra noteikumiem Nr.502 "Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika". Kapsētām, kurās apbedīšana ir pārtraukta vismaz 25 gadus, aizsargjosla nav nepieciešama.

Aizsargjoslā ir jāievēro ierobežojumi, kurus nosaka Aizsargjoslu likuma 35. un 52. pants, piemēram, – aizliegts ierīkot jaunas dzeramā ūdens ņemšanas vietas, izņemot gadījumus, kad ir veikti iespējamās dzeramā ūdens ņemšanas vietas bakterioloģiskās aizsargjoslas aprēķini un konstatēts, ka kvalitatīvu dzeramo ūdeni var nodrošināt, ievērojot aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām u.c.

Tabula 34. Kapsētas Līvānu novadā

Nr.	Kapsētas nosaukums	Zemes vienības kadastra apzīmējums	Platība, ha	Kapsētas statuss
Līvānu pilsētas kapsētas				
1.	Līvānu pilsētas kapi	7611 003 0101	4,222	daļēji slēgta kapsēta

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

Nr.	Kapsētas nosaukums	Zemes vienības kadastra apzīmējums	Platība, ha	Kapsētas statuss
2.	Līvānu pilsētas Jaunie kapi	7686 007 0674 7686 007 0650	6,8000 1,80	atvērta kapsēta atvērta kapsēta
Turku pagasta kapsētas				
3.	Silavu kapi	7686 005 0039	0,8785	atvērta kapsēta
4.	Veiguru kapi	7686 007 0786	0,6	atvērta kapsēta
5.	Pirmie Vecēļu kapi	7686 007 0786	1,10	atvērta kapsēta
6.	Otrie Vecēļu kapi	7686 007 0786	0,80	atvērta kapsēta
7.	Gaiņu kapi	7686 006 0116	0,885	atvērta kapsēta
8.	Saliešu kapi	7686 001 0055	0,2128	atvērta kapsēta
9.	Gruguļu kapi	7686 001 0215	0,4035	atvērta kapsēta
Rudzātu pagasta kapsētas				
11.	Vīdu kapi	7668 004 0108	0,6433	atvērta kapsēta
12.	Eleonorvīles kapi	7668 009 0056	0,6125	atvērta kapsēta
14.	Pundurīšu kapi	7668 005 0096	0,0362	atvērta kapsēta
15.	Bikaunieku kapi	7668 006 0117	0,0537	atvērta kapsēta
Sutru pagasta kapsētas				
16.	Tiltovas kapi	7682 004 0095	0,2756	atvērta kapsēta
17.	Šultu kapi	7682 003 0274	0,8739	atvērta kapsēta
18.	Reutovas kapi (Rauniešu)	7682 003 0273	0,5974	atvērta kapsēta
19.	Kauparnieku kapi	7682 002 0435	1,3200	atvērta kapsēta
20.	Sutru kapi	7682 002 0150	0,5314	atvērta kapsēta
Jersikas pagasta kapsētas				
22.	Upenieku kapi	7652 003 0130	1,058	daļēji slēgta kapsēta
23.	Škaparu kapi	7652 003 0117	0,37	daļēji slēgta kapsēta
24.	Iesalnieku kapi	7652 002 0334	1,141	atvērta kapsēta
25.	Jersikas (pareizticīgo) kapi	7652 005 0076	0,343	daļēji slēgta kapsēta
26.	Daranku kapi	7652 005 0107	0,349	daļēji slēgta kapsēta
27.	Iztaku kapi	7652 002 0268	0,359	daļēji slēgta kapsēta
28.	Madaliņas kapi	7652 007 0067	0,875	daļēji slēgta kapsēta
29.	Meža kapi jeb Sv. Franciska kapi	7652 005 0554	0,578	daļēji slēgta kapsēta
Rožupes pagasta kapsētas				
30.	Skrūzmanu kapi	7666 002 0050	0,6000	atvērta kapsēta
31.	Mežancānu kapi	7666 002 0091	0,1380	atvērta kapsēta
32.	Mālkalnu kapi	7666 005 0049	0,6709	atvērta kapsēta
33.	Gercānu kapi	7666 001 0119	0,8575	atvērta kapsēta
34.	Vecticībnieku kapi	7666 009 0379	2,440	atvērta kapsēta
35.	Muktupāvelu kapi	7666 009 0288	2,63	atvērta kapsēta
36.	Vilmeniešu kapi	7666 010 0115	1,1500	atvērta kapsēta
37.	Rusinovas kapi	7666 010 0523	0,2559	atvērta kapsēta
38.	Puduļu kapi	7666 006 0151	0,8	atvērta kapsēta
39.	Kivlenieku kapi	7666 003 0083	0,8412	atvērta kapsēta
40.	Mucenieku kapi	7666 009 0289	0,2214	atvērta kapsēta
41.	Romas katoļu draudzes kapi	7668 007 0177	1,27	atvērta kapsēta

3.4.4.2. Mežu teritorija (M)

Mežu teritorija (M) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu apstākļus meža ilgtspējīgai attīstībai un meža galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošanai.

Mežu teritorijā (M), ņemot par pamatu Vispārīgo apbūves noteikumu prasības, galvenie izmantošanas veidi ir mežsaimnieciska izmantošana, mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un publiskā vai privātā ārtelpa un papildizmantošanas veidi – publiskā apbūve un teritorijas izmantošana (tirdzniecības, pakalpojumu, tūrisma, atpūtas, sporta, aizsardzības un drošības objekti), viensētas, ja vienas viensētas izveidei paredzētās zemes vienības platība nav mazāka

par 2 ha, derīgo izrakteņu ieguve, lauksaimnieciska izmantošana, inženiertehniskā infrastruktūra un energoapgādes uzņēmumu apbūve, tostarp vēja elektrostacijas (par vēja elektrostaciju būvniecības nosacījumiem skatīt Paskaidrojuma raksta 3.3.2.8. apakšnodaļā *Alternatīvā energoapgāde*).

Mežu teritoriju (M) robežas ir noteiktas, par pamatu ņemot 1: 10 000 mēroga topogrāfiskās kartes informāciju, iekļaujot šādu topogrāfiskās kartes informāciju:

mežs 4201010400,
 bojāts mežs 4201050200,
 rets mežs 4201030500,
 skrajmežs 4201030300,
 jaunaudze 4201020100,
 izcirtums 4201060100,
 krūmājs 4202020201,
 stiga 4201070300).

Topogrāfiskās kartes informāciju ne vienmēr atbilst Valsts meža dienesta uzturētā Meža valsts reģistra¹⁴⁴ datiem. Jāņem vērā, ka mežs¹⁴⁵ ir:

- zeme, kas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēta kā mežs¹⁴⁶;
- citas zemes lietošanas kategorijas zeme 0,5 hektāru un lielākā platībā, uz kuras ir izveidojusies mežaudze ar koku vidējo augstumu vismaz pieci metri un kur mežaudzes šķērslaukums ir vienāds ar vai lielāks par mežaudzes minimālo šķērslaukumu;
- mežā ietilpstošie pārplūstošie klajumi un lauces, tam piegulošie un tajā ietilpstošie meža infrastruktūras objekti un purvi.

Tādējādi *Mežu teritorijas (M)* noteikumi ir piemērojami tikai meža zemēs (pārējās zemēs – atbilstoši zemes lietojuma veidam piemērojami attiecīgi *Lauksaimniecības teritorijas (L)*, *Ūdeņu teritoriju (Ū)* noteikumi.

Tabula 35. Funkcionālās zonas, kurās ir atļauta mežsaimnieciska teritorijas izmantošana

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
21001	Mežsaimnieciska izmantošana	Meža ilgtspējīgai apsaimniekošanai, izmantošanai, aizsardzībai nepieciešamā meža un medību infrastruktūra, ietverot rekreācijas objektus, savvaļas dzīvnieku dārzus, malkas meža, celulozes meža un lietaskoku, Ziemassvētku eglīšu un citu meža produktu audzēšanu un ciršanu	21001 TIV ir atļauts M, R, R1, R2 zonās un kā papildizmantošana arī L, L1 un L2 zonās. Mežsaimnieciska izmantošana saskaņā ar Vispārīgajiem apbūves noteikumiem nav paredzēta Dabas un apstādījumu teritorijās (DA), tādēļ rūpīgi izvērtēts arī sabiedrībai nozīmīgu meža teritoriju zonējums nenosakot tajās DA, bet M zonu.

¹⁴⁴ <https://www.vmd.gov.lv/lv/meza-valsts-registrs>

¹⁴⁵ Atbilstoši Meža likuma 3. pantā un 3.¹ pantā noteiktajam

¹⁴⁶ Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 21.augusta noteikumiem Nr.562 "Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem" un informāciju Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
21002	Mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās	Meža apsaimniekošana atbilstoši normatīvo aktu prasībām īpaši aizsargājamās dabas teritorijās	21002 TIV saskaņā ar Vispārīgajiem noteikumiem teritorijas plānojumā ir atļauts DA, DA1, DA2 un M zonās.

Apsaimniekojot meža zemes, jāievēro meža nozares normatīvie akti, lai veiktu meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.2.11. apakšnodaļā Meža zemes un aizsargājamie biotopi).

Apbūve *Mežu teritorijā (M)* ir atļauta tikai **atmežojot** meža zemi. Atmežošanu veic Meža likuma un Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumu Nr. 889 “Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību”¹⁴⁷ kārtībā, kas cita starpā paredz augstāku meža zaudēšanas kompensācijas koeficientu pilsētā. Atsevišķu koku ciršanu regulē Līvānu novada pašvaldības domes 2024. gada 25. aprīļa saistošie noteikumi Nr. 6 “Par koku ciršanu ārpus meža Līvānu novadā”.

Mežu aizsargjosla ap pilsētu

Mežu aizsargjosla ap pilsētu tiek noteikta, lai nodrošinātu pilsētu iedzīvotājiem atpūtai un veselības uzlabošanai nepieciešamos apstākļus, kā arī lai samazinātu vai kompensētu pilsētu negatīvo ietekmi uz vidi.¹⁴⁸

Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 11. panta un Ministru kabineta 2003. gada 4. februāra noteikumu Nr. 63 “Meža aizsargjoslu ap pilsētām noteikšanas metodika” (*turpmāk – Noteikumi Nr. 63*) prasībām aizsargjoslas robežas nosaka pa izteiktām kontūrām dabā (piemēram, pa ceļiem, grāvjiem, elektropārvades līnijām, kvartālstigām). Aizsargjoslā ietver mežus un meža parkus (parki, kuros koku pašreizējā vai potenciālā koku vainagu projekcija ir vismaz 20 procenti no platības) pilsētas administratīvajā teritorijā un ap to.

Līdz šim Līvānu pilsētai bija noteikta meža aizsargjosla ap pilsētu, kas sastāvēja no diviem mežu masīviem, kur teritorijas platība pie Līvānu pilsētas Celtniecības ielas bija 101,3 ha un teritorijas platība pie Līvānu pilsētas Turku pagastā bija 55,9 ha; kopā 157,2 ha.

Tā kā pilsētas iedzīvotāju skaits nesasniedz 10 000, aizsargjoslas kopējai platībai ap pilsētu ir jābūt ne vairāk kā 100 hektāru lielai.

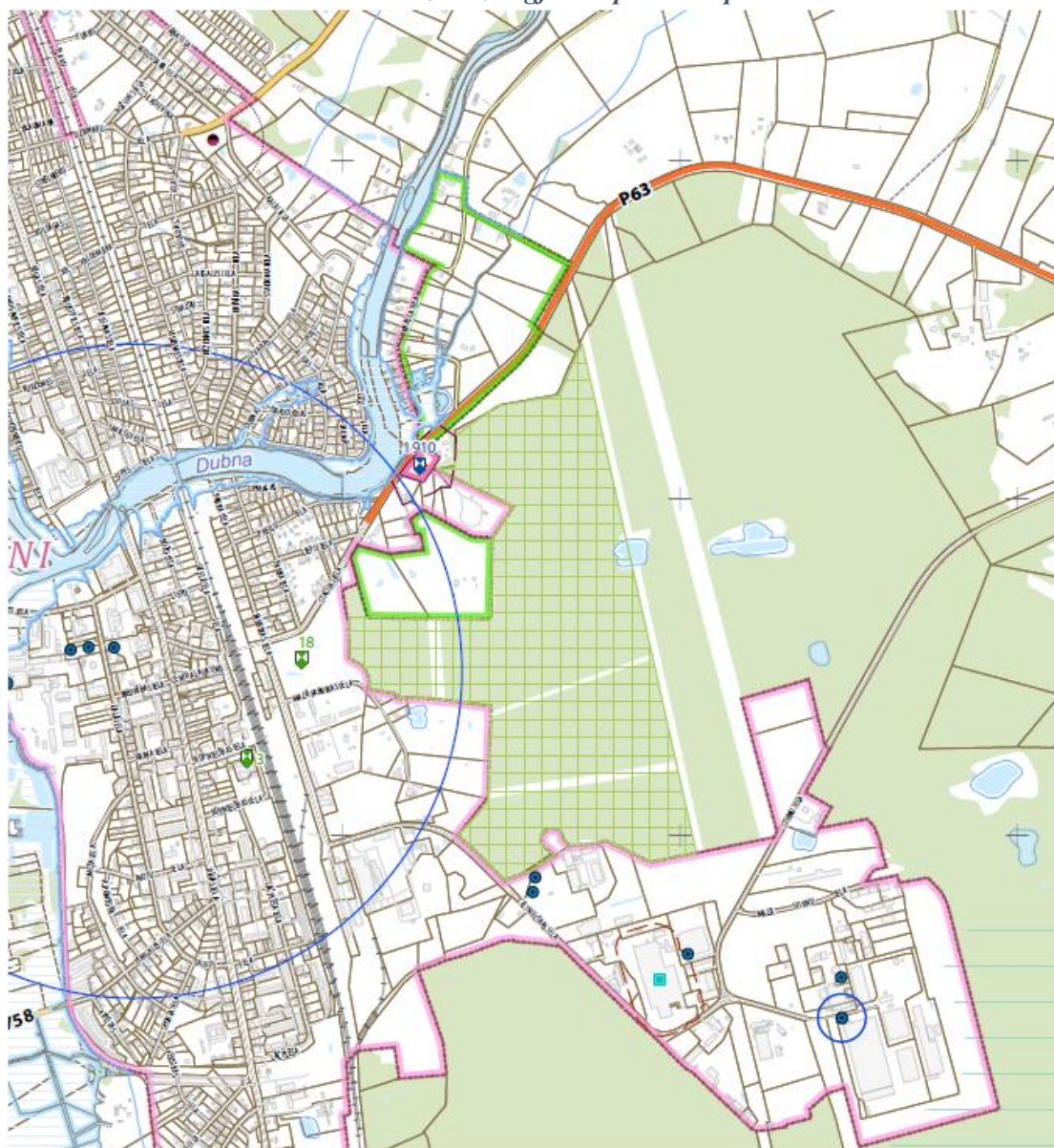
Izvērtējot Ministru kabineta 2003.gada 4.februāra noteikumos Nr.63 „Meža aizsargjoslu ap pilsētām noteikšanas metodika” noteikto un atbilstoši AS „Latvijas Valsts meži” nosacījumiem, apsverot šīs aizsargjoslas noteikšanas nepieciešamību proporcionāli pilsētas iedzīvotāju skaitam, kā arī Aizsargjoslu likuma 11. pantā norādītajam meža aizsargjoslas ap pilsētām noteikšanas mērķim „*Mežu aizsargjoslas ap pilsētām tiek noteiktas, lai nodrošinātu pilsētu iedzīvotājiem atpūtai un veselības uzlabošanai nepieciešamos apstākļus, kā arī lai samazinātu vai kompensētu pilsētu negatīvo ietekmi uz vidi*”, **turpmāk teritorijas plānojumā meža aizsargjosla ap Līvānu pilsētu tiek noteikta teritorijā pie Līvānu pilsētas Celtniecības ielas, starp industriālo apbūvi un pilsētu, un tās platība ir 80 ha.** Meža aizsargjoslā ir iekļautas arī bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgo dabisko meža biotopu izplatības vietas.

¹⁴⁷ <https://likumi.lv/ta/id/253624-noteikumi-par-atmezosanas-kompensacijas-noteikšanas-kriterijiem-aprekinasanas-un-atlidzinasanas-kartibu>

¹⁴⁸ Aizsargjoslu likuma 11. panta pirmā daļa

Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 3. panta nosacījumiem, meža aizsargjoslā ap pilsētām ir aizliegts izvietot lopbarības, minerālmēslu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu un ķīmisko produktu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas, izņemot šim nolūkam teritoriju plānojumos vai lokālplānojumos paredzētās vietas, kā arī ierīkot atkritumu apglabāšanas poligonus (Latgales atkritumu apsaimniekošanas reģionā atkritumu poligonu Līvānu novadā neplāno). Savukārt atbilstoši iepriekšminēto Ministru kabineta noteikumu Nr.63 8. punktam, meža aizsargjoslā ap pilsētām ir aizliegta kailcirtē, izņemot koku ciršanu galvenajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma saņemšanas un, ja aizsargjosla pārklājas ar citām aizsargjoslām, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām vai mikroliegumiem, spēkā ir stingrākās teritorijas aizsardzības un izmantošanas prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un mikroliegumu aizsardzību un izmantošanu.

Attēls 27. Mežu aizsargjosla ap Līvānu pilsētu

 Mežu vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas ap pilsētu teritorija

3.4.4.3. Purvi

Novadā nozīmīgi ir Māsānu, Peisenieku, Raganu, Laipu, Velna purvi un Skrebeļu-Skrūzmaņu kūdras purvs. Rudzātu Rožupes un Sutru pagastos esošais Steperu (Steporu) purvs ir

ornitoloģiski nozīmīgs augstais purvs 3740 ha platībā, kurā saglabājušās mazskartas pļavas. Rudzātu pagastā esošais Medņu purvs ir augstais purvs ar ģeoloģiskām īpatnībām un tam raksturīgām tipiskām putnu sugām. Purvi novadā aizņem 9198,4 hektārus, 27 no novada purviem ir iekļauti Latvijas kūdras fondā kā kūdras resursu atradnes. Purvu teritorijās (Pētersalas purvs, Līvānu purvs, u.c.) notiek arī dzērveņu audzēšana lielās platībās.¹⁴⁹ Turku pagastā esošais dabas liegums Gaiņu purvs ir ar reti sastopamu purvu ainavu. Tas ir liels, klajš augstais purvs bez meža joslas.

Attēls 28. Purvi Līvānu novadā¹⁵⁰

¹⁴⁹ Līvānu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam

¹⁵⁰ Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Vietvārdu datubāze, SIA "Jāņa sēta" vietne Balticmap.eu

Nacionālā līmeņa regulējums

Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 7.¹ pantu vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas ap purviem tiek noteiktas, lai saglabātu bioloģisko daudzveidību un stabilizētu mitruma režīmu meža un purvu saskares (pārejas) zonā.

Aizsargjoslu likumā noteiktie minimālie aizsargjoslu platumi ap purviem ir:

- 1) 10 līdz 100 hektārus lielām platībām – 20 metru josla;
- 2) par 100 hektāriem lielākām platībām – 50 metru josla meža augšanas apstākļu tipos uz sausām, nosusinātām, slapjām minerālaugsnēm un nosusinātām kūdras augsnēm un vismaz 100 metru josla meža augšanas apstākļu tipos uz slapjām kūdras augsnēm.

Minimālie aizsargjoslu platumi ap Novada teritorijā esošajiem purviem ir:

- 1) 50 metru josla ap Steperu, Skrebeļu -Skrūzmaņu, Raganu, Priežu salas, Peisinieku, Masānu, Lukstu plāvu, Gaiņu purviem, Baraukas, Bļūdānu, Lielo (Pelēcāres), Medņu, Līvānu, Krievu (un tā sastāvā esošajiem purviem) un Pētermuižas purvu;
- 2) 20 metru josla ap Ārsminieku, Briežu salas, Dziļo, Govju, Leišupes, Mazsilavu, Muktu, Pastaljāņu, Rusiņu, Smelcēju, Vecēlu, Vecsalas, Veiguru, Vītoliņu, Zagļu, Zaļās peisas purvu, Velna un Laipu (Apšenieku) purvu.

Aprobežojumus aizsargjoslās ap purviem kā mitrzemēm atbilstoši Aizsargjoslu likuma 37.¹ pantā noteiktajam nosaka Meža likuma 36.pants (*Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai mežos papildus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem un aizsargjoslām ir nosakāmi un saglabājami bioloģiski nozīmīgi meža struktūras elementi*).

Bioloģiski nozīmīgus meža struktūras elementus definē Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 936 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” 2. punkts (*mežaudzes ezeru salās, mežaudzes purvu salās, meža puduri – par hektāru mazākas meža platības, kas atrodas ne mazāk kā 500 metru attālumā no citas meža platības, kura lielāka par hektāru, mežaudzes ūdensteču un ūdenstilpju palienēs, gravās, mežmalas u.tml.*).¹⁵¹ Apsaimniekojot bioloģiski nozīmīgos meža struktūras elementus un aizsargjoslas ap purviem, ievēro koku ciršanas ierobežojumus, kas noteikti normatīvajos aktos par koku ciršanu mežā.

Aizsargjoslās ap purviem ir aizliegts ierīkot jaunus meliorācijas grāvjus, ja tas nav nepieciešams purvu vai citu zemes lietojuma veidu (ārpus meža) teritoriju apsaimniekošanai.¹⁵² No 1.aprīļa līdz 30.jūnijam aizsargjoslās ap purviem neveic koku ciršanu, augsnes sagatavošanu un meža atjaunošanu ar motorizētu tehniku.¹⁵³

Teritorijas plānojuma risinājumi

Teritorijas plānojumā purvi ir iekļauti funkcionālajā zonā *Mežu teritorija (M)*.

Aizsargjoslas ap purviem, ņemot vērā, ka purvu robežu dati nav pieejami apkopotā veidā, nav grafiski attēlotas. Purvu aizsargjoslas teritoriju grafiski nosaka pēc apsekošanas dabā un saskaņošanas ar Valsts meža dienestu un iekļauj lokālplānojumos, detālplānojumos vai būvprojektos.

3.4.4.4. Lauksaimniecības teritorija (L)

Vispārīgie apbūves noteikumi *Lauksaimniecības teritoriju (L)* definē kā funkcionālo zonu, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa, racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visa

¹⁵¹ Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” (<https://likumi.lv/ta/id/253758#p18>)

¹⁵² Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 936 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” 7. punkts

¹⁵³ Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 936 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” 10.2. punkts

veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem un savrupam dzīvesveidam viensētās.

L zonai ir divas apakšzonas:

- Lauksaimniecības teritorija (L1), kura ir noteikta novada ciemos, kurās ir lielākas zemes vienības un viensētai vai piemājas saimniecībai raksturīga apbūve un saimniekošanas veids;
- Lauksaimniecības teritorija (L2), kura ir noteikta dārzu apbūves ciemos un mazdārziņos (Jersikas, Rožupes un Turku pagastos).

Minimālo zemes vienības platību 2 ha *Lauksaimniecības teritorijās (L)* nosaka Vispārīgie apbūves noteikumi, kā arī atkāpes no minimālās zemes vienības platības inženierbūvju zemes vienībām, zemju apvienošanas un kopīpašumu sadalīšanas gadījumos (Vispārīgo apbūves noteikumu 65.p.).

Ciemos noteiktajā L1 zonā minimālā zemes vienības platība ir 2400 m², bet L2 zonā zemes vienību struktūra jau ir izveidojusies – 300-500 m² lielas zemes vienības, jaunas zemes vienības veido tikai atbilstoši Vispārīgo apbūves noteikumiem lauku teritorijās (2 ha).

L zonā ir plaša teritorijas atļautā izmantošana – no viensētu dzīvojamās apbūves un pakalpojumu objektiem līdz lauksaimnieciskai izmantošanai un lauksaimnieciskās ražošanas, vieglās ražošanas uzņēmumiem un derīgo izrakteņu ieguvei. L zonā darbojas, piemēram, arī biogāzes ražotnes.

Biogāzes ražotnei SIA “Ecofuels” (“Gandrs”, Spēlesķeiri, Turku pag., kadastra apzīmējums 76860060105), kura pārstrādā pārtikā neparedzēto dzīvnieku izcelsmes 1. un 2. kategorijas blakusproduktus, saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 28. panta otrās prim daļas 2.apakšpunktu ir 50 m sanitārā aizsargjosla un tajā ir jāievēro Aizsargjoslu likuma 55. pantā noteiktie aprobežojumi.

Ciemi L1 apbūvē izslēgti lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi, derīgo izrakteņu ieguve. Savukārt L2 apbūvē ir atļautas tikai dārzu mājas un vasarnīcas.

Kā teritorijas izmantošanas veids (TIV) lauksaimnieciska izmantošana ir atļauta arī citās funkcionālajās zonās (Tabula 36).

Tabula 36. Funkcionālās zonas, kurās ir atļauta lauksaimnieciska teritorijas izmantošana

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
22001	Lauksaimnieciska izmantošana	Augkopība, lopkopība (ietverot specializētos lopkopības kompleksus), dārzenkopība (ietverot dārzniecības un siltumnīcu kompleksus ar būvēm to darbības nodrošināšanai), dārzkopība (tai skaitā sakņu un augļu dārzi bez apbūves), dīķsaimniecība un cita lauksaimnieciskā darbība, kā arī alternatīvie saimniekošanas veidi (piemēram, sēņu audzēšana, akvakultūru audzēšana, enerģētisko kultūru audzēšana, lauku tūrisms)	22001 TIV ir atļauts L, L1, L2 un kā papildizmantošana arī M zonā.
22002	Lauksaimnieciska izmantošana pilsētās un	Sakņu un augļu dārzi bez apbūves, tai skaitā nomas mazdārziņi, dārzniecības, siltumnīcu kompleksi	22002 TIV kā papildizmantošana ir atļauts DzS, DzS1, DzS2,

Vispārīgie apbūves noteikumi			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
	ciemos		DzM, DzD, DA un DA1 zonā.

Lauku teritorijās L zonas noteikumi attiecas uz zemes lietošanas veidu “lauksaimniecībā izmantojamā zeme”¹⁵⁴.

Lauksaimniecības apmežošana ir atļauta saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumiem Nr. 308 “Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi”¹⁵⁵, kā arī Līvānu novada TIAN 2.8. nodaļa nosaka aizsardzību meliorēto un novada vērtīgāko LIZ apmežošanai.

Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas būvēm jāievēro Vispārīgo apbūves noteikumu 140. punktā noteiktie minimālie attālumi līdz dzīvojamām un publiskām ēkām.

3.4.4.5. Ūdeņu teritorija (Ū)

Ūdeņu teritorija (Ū) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai.

Ūdens objektu zemes Līvānu novadā aizņem 2477 ha jeb 4 % no kopējās novada teritorijas platības.

Saskaņā ar Vispārīgo apbūves noteikumu 68. punktu kā Ū zonas Teritorijas plānojumā nosaka tikai:

- ūdenstece, kas pilsētās un ciemos ir garākas par 3 km, bet lauku teritorijā – garākas par 10 km;
- ūdenstilpes, kuru platība pilsētās un ciemos ir vismaz 0,1 ha un lauku teritorijā – vismaz 1 ha.

Tabula 37. Funkcionālās zonas, kurās ir atļauta ūdenssaimnieciska teritorijas izmantošana

Vispārīgie apbūves noteikumi*			Līvānu novada teritorijas plānojuma risinājumi*
TIV kods	TIV nosaukums	TIV apraksts	
23001	Ūdenssaimnieciska izmantošana	Dabiskas vai mākslīgas izcelsmes akvatorijas, tai skaitā kanāli un dīķi (uz zemes ierīkotas, mākslīgi raktas ūdenstilpes, kas var būt ierobežotas ar dambjiem vai aizsprostiem), kuras tiek izmantotas zivsaimniecībai, zvejniecībai, enerģētikai, rekreācijai un citiem ūdenssaimniecības veidiem	23001 TIV ir atļauts Ū zonā un kā papildizmantošana arī DA, DA1, L, L1, L2 un M zonās.

* ar ūdenstilpju un ūdensteču izmantošanu saistītais izmantošanas veids 11007 *Dzīvojamā apbūve uz ūdens* ir iekļauts Tabula 28. Funkcionālās zonas, kurās ir atļauta dzīvojamā apbūve un izmantošanas veids 24003 *Ūdens telpas publiskā izmantošana* ir iekļauts Tabula 33. Funkcionālās zonas, kurās ir atļautā izmantošana ir publiskā vai privātā ārtelpa.

¹⁵⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta 2007. gada 21. augusta noteikumiem Nr. 562 “Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem” un informāciju Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā

¹⁵⁵ <https://likumi.lv/ta/id/247349-meza-atjaunosanas-meza-ieaudzesanas-un-plantaciju-meza-noteikumi>

Aizsargjoslas gar virszemes ūdensobjektiem

Aizsargjoslu likums paredz, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas nosaka, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūstošajās teritorijās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu.¹⁵⁶

Atkarībā no ūdensteces garuma un ūdenstilpes platības Aizsargjoslu likums paredz virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu minimālos platumus katrā krastā¹⁵⁷:

- Daugavai – 500 m (Daugavas kopgarums 1020 km, Līvānu novadā 39,1 km, t.sk. 4,2 km atrodas Līvānu pilsētā);
- Dubnai – 300 m (kopgarums 105 km);
- Feimankai (kopgarums 72 km), Ošai (kopgarums – 60 km), Neretai (kopgarums 46 km), Saunai (kopgarums 41 km) un Atašai (kopgarums 27 km) – 100 m;
- Borovkai (kopgarums 17,5 km), Jašores strautam (kopgarums 13.1 km), Malnupeite (kopgarums 10 km), Sanaudei (kopgarums 14.6 km), Sumankai (kopgarums 15.4 km) – 50 m;
- Un līdz 10 km garām upēm – 10 m (Auseika, Bārzupe, Dabiņš, Dimantu grāvis, Dzeņu grāvis, Dzilnas grāvis, Greiva, Gūbeņu upīte, Gumerte, Izteka, Kaupreite, Kucupe, Locupe, Lūzenieku grāvis¹⁵⁸, Nīdrupeite, Ņotrupe, Rūzeite, Silupīte (Silupeite), Soltupe, Taurupe, Teļu grāvis, Vilbaudīte, Žīdu grāvis, Zilupeite);
- Daguma (Pelēcores) ezers (54,5 ha)¹⁵⁹ un Jersikas jeb Dimantu ezeram (44 ha) – 100 m;
- Garajam (Ilzas) ezeram (19,4 ha), Iesalnieku ezeram (17,7 km) un Silavu ezeram (13,9 km) – 50 m;
- Šumaņu (Ilzītes) ezeram (8,2 ha), Mosānu ezeram (1,4 ha), Skrebeļu ezeram (4 ha), Skreuzmaņu ezeram (1 ha), Preiļu novada Valnu ezeram (1 ha) – 10 m;
- pilsētā un ciemos upēm, ezeriem, tostarp Līvānu ezeram (platība 5,1 ha), tostarp mākslīgajiem ūdensobjektiem, piemēram, Jaudzemu karjera ūdenskrātuvei – 10 m;
- uz salām un pussalām – ne mazāk kā 20 metrus plata josla.

Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā ir jāievēro Aizsargjoslu likuma 35. un 37.pantā noteiktie aprobežojumi teritorijas izmantošanai un apbūvei.

Applūstošajās teritorijās jāievēro Aizsargjoslu likuma 37.panta pirmās daļas 4. punktā noteiktie aprobežojumi:

applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus, izņemot:

- a) īslaicīgas lietošanas būvju un mazēku būvniecību,*
- b) esošo būvju atjaunošanu,*
- c) kultūras pieminekļu restaurāciju,*
- d) transporta un elektronisko sakaru tīklu būvju būvniecību, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu, ūdens ņemšanas ietaišu un maģistrālo cauruļvadu būvniecību, enerģijas pārvades un sadales būvju būvniecību,*
- e) peldvietu, eliņu, laivu un motorizēto ūdens transportlīdzekļu piestātņu būvniecību,*
- f) jahtu ostu būvniecību, kurās paredzētas ne mazāk kā 25 atpūtas kuģu stāvvietas ūdenī, un to darbības nodrošināšanai nepieciešamo būvju un infrastruktūras objektu būvniecību,*

¹⁵⁶ Aizsargjoslu likuma 7. panta pirmā daļa

¹⁵⁷ Aizsargjoslu likuma 7. panta otrā daļa

¹⁵⁸ Upes.lv bez nosaukuma

¹⁵⁹ Ezeriem un dīķiem platība aprēķināta pēc LĢIA topogrāfiskajiem materiāliem un var nesakrist ar citiem avotiem, piemēram, ezeri.lv datubāzi.

- g) valsts meteoroloģisko un hidroloģisko novērojumu staciju un posteņu un citu stacionāru valsts nozīmes monitoringa punktu un posteņu būvniecību,
- h) biotopu apsaimniekošanai nepieciešamo īslaicīgas lietošanas būvju un dabas tūrismam nepieciešamo skatu torņu, laipu u.tml. objektu būvniecību,
- i) inženieraizsardzības un hidrotehnisko būvju izbūvi esošās apbūves aizsardzībai pret paliem vai plūdiem un stacionārās aizsardzības būves piesārņojuma aizturēšanai un savākšanai,
- j) teritorijas uzbēršanu šā punkta "d", "e", "f", "g" un "i" apakšpunktā noteiktās būvniecības īstenošanai;
- 4¹⁾ ostu applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, izņemot hidrotehniskās būves, piestātnes, infrastruktūras, inženierkomunikācijas un citas ar ostu darbību saistītās būves un veikt minētajām būvēm nepieciešamo teritorijas uzbēršanu, arī esošo būvju atjaunošanu, ja šādas darbības nav pretrunā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu un ir ievērotas normatīvo aktu prasības, arī prasības, kas noteiktas attiecībā uz ietekmes uz vidi novērtējumu;

Teritorijas plānojuma risinājumi

Ūdeņu teritorijā (Ū) ir noteikti galvenie teritorijas izmantošanas veidi: Ūdenssaimnieciska izmantošana (23001) (zivsaimniecībai, zvejniecībai, enerģētikai, rekreācijai un citiem ūdenssaimniecības veidiem), inženiertehniskā infrastruktūra (14001), transporta lineārā infrastruktūra (14002), energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006) un ūdens telpas publiskā izmantošana; papildizmantošana: derīgo izrakteņu ieguve (piemēram, gultnes padziļināšanas gadījumā).

Ūdeņu teritorijā (Ū) nav noteikti apbūves parametri un speciālie noteikumi, izņemot, ka krasta erozijas riskus izvērtē un risina lokāli - lokālpplānojumā, detālpplānojumā vai būvprojektā, ņemot vērā, ka teritorijas plānojuma ietvaros nav veikti padziļināti pētījumi.

Prasības jaunu mākslīgu ūdensobjektu (dīķu) ierīkošanai ir noteiktas TIAN 2.7. apakšnodaļā. Meliorētajās lauksaimniecības zemēs, neatkarīgi no ierīkojamā dīķa platības, visos gadījumos ir jāsaņem tehniskie noteikumi no VSIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi”.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu teritorijas plānojuma grafiskajā daļā ir noteiktas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, ņemot vērā Aizsargjoslu likumā noteiktos minimālos platumus un aizsargjoslā iekļaujot applūstošās teritorijas ar applūduma atkārtotā biežuma vismaz reizi desmit gados (ar 10% applūduma varbūtību).

Applūstošo teritoriju noteikšana

Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādes laikā bija pieejami dati par LVĢMC otrā cikla applūstošajām teritorijām¹⁶⁰, kas ir neatbilstīgi plašas (Attēls 29), vai iespēja izmantot 2011.gada applūstošo teritoriju pētījuma datus¹⁶¹, kas ir attēloti Līvānu novada iepriekšējā plānojumā.

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā LVĢMC veic trešā cikla applūstošo teritoriju modelēšanu, kas tiek balstīta no jauna izveidotajā digitālā augstuma modelī, hidroloģiskā monitoringa datos, datos par upju gultņu un pārējo noteku ģeometriju, šķērsprofiliem, veiktajiem papildus hidroloģiskajiem aprēķiniem un citu informāciju. Jauno modelēto applūstošo teritoriju sabiedrisko apspriešanu LVĢMC ir uzsākusi 2025. gada 11.jūnijā un tā norisinās līdz 2026. gada

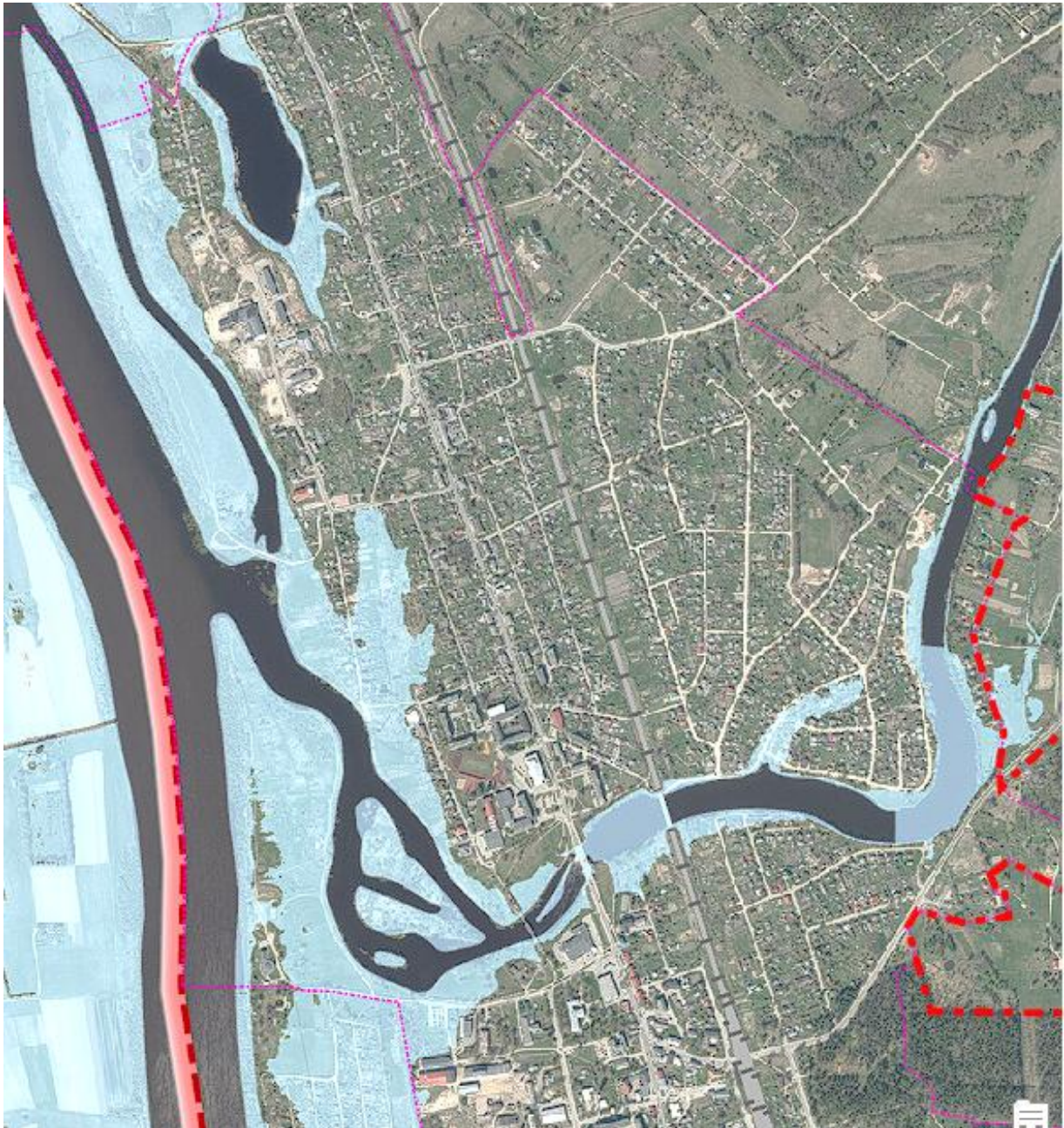
¹⁶⁰ Apstiprināts ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2020.gada 11.marta rīkojumu Nr.1-2/45

“Par iespējamo plūdu postījumu vietu karšu un plūdu riska karšu apstiprināšanu”

¹⁶¹ Enģele L., Applūstošo teritoriju noteikšana Līvānu novadā. Līvānu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam, 2011

februārim¹⁶². Šobrīd, 2025. gada septembrī, nav publiskotas modelētās applūstošās teritorijas Daugavas baseinā, tostarp Līvānu novadā.

Attēls 29. 2.cikla applūstošās teritorijas fragments Līvānu pilsētā un Jersikas pagastā

Lai nodrošinātu aktuālāku applūstošo teritoriju datu izmantošanu teritorijas plānojumā, tika pasūtīta informācija par ūdens līmeņa ar 10% applūšanas varbūtību atzīmēm, kas balstīta 1961. – 2025.g. ilggadīgo datu periodā (kas sakrīt ar 3.cikla ilggadīgo datu periodu) četros punktos (Daugavai uz novada robežas: augštecē un lejtecē un Dubnai Līvānu pilsētā pie Rīgas ielas un pie Ošas upes ietekas) un izmantojot reljefa atzīmes, kā arī izvērtējot vēsturiskos datus, tika modelētas applūstošās teritorijas.

LVĢMC 18.08.2025.¹⁶³ informēja, ka Līvānu novada administratīvās teritorijas robežās Daugavas upē ilggadīgie hidroloģiskie novērojumi tiek veikti stacijā “Jersika” no 1932. gada un Dubnas upē – stacijā Sīļi no 1935. gada. Tuvākā hidroloģisko novērojumu stacija ir “Daugava –

¹⁶² LVĢMC, [Publiskā apspriešana 3. cikla iespējamo plūdu postījuma vietu un plūdu riska kartēm](#)

¹⁶³ VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” 18.08.2025. vēstule Nr. Nr. 4-6/1486 Par 10% applūšanas varbūtību

Jēkabpils”, kur LVĢMC veic ūdens līmeņa mērījumus no 1920. gada. Daugavas un Dubnas pavasara palu maksimālā ūdens līmeņa ar 10% pārsniegšanas varbūtību atzīmes tika iegūtas, veicot teorētiskos aprēķinus, kas balstīti uz iepriekš minēto novērojumu staciju ūdens līmeņa datu rindām par periodu no 1961. līdz 2024. gadam. Daugavas upes pavasara palu maksimālais ūdens līmenis ar 10% pārsniegšanas varbūtību Līvānu novada administratīvajā teritorijā mainās no 86.48 m LAS (Latvijas augstumu sistēmā) uz novada ziemeļrietumu robežas līdz 89.97 m LAS uz dienvidu robežas. Dubnas upes pavasara palu maksimālais ūdens līmenis ar 10% pārsniegšanas varbūtību ir no 87.79 m LAS Līvānu pilsētā pie Rīgas ielas līdz 92.79 m LAS pie satekas ar Ošas upi.

Jāņem vērā, ka teritorijas plānojumā applūstošās teritorijas ir noteiktas atbilstoši mēroga 1: 10 000 noteiktībai, kā arī atsevišķās vietās ir precizētas, ņemot vērā saskaņotos projektus. Viena no šādām vietām ir precizētā applūstošā teritorija Līvānu novada pašvaldības projektā “Līvānu pussalas teritorijas labiekārtošana”, ko izstrādājusi SIA “BM-projekts” un kuram pašvaldība ir uzsākusi pirmās kārtas realizāciju (BIS, 01.08.2024.).

Saskaņā ar Vispārīgajiem apbūves noteikumiem (271.¹p.) teritorijas plānojumā attēlotās applūstošās teritorijas ir jāprecizē lokālplānojumā, detālplānojumā vai būvprojektā, pamatojoties uz aktuālu augstākas detalizācijas topogrāfisko plānu. Saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 2. augusta noteikumu Nr. 505 “Zemes ierīcības projekta izstrādes noteikumi” 13.5. apakšpunktu, tās var precizēt arī zemes ierīcības projektos.

Laikā, kad būs apstiprinātas LVĢMC trešā cikla applūstošo teritoriju kartes, būs iespējama būvniecība plašākās teritorijās kā attēlots Teritorijas plānojumā, vienlaikus jāizvērtē potenciālos applūšanas riskus.

Publiskie ūdeņi

Publiskie ūdeņi Līvānu novadā ir Daguma ezers (Deguma ezers, Pelēčāres ezers) Rudzātu pagastā, Jersikas ezers Jersikas pagastā, kā arī Daugava un Dubna no iztekas no Sivera ezera līdz ietekai Daugavā.¹⁶⁴

Ap publiskajiem ūdeņiem ir spēkā 10 metru tauvas josla¹⁶⁵ (ap pārējiem privāto ūdeņu krastiem – 4 metri). Zemkopības ministrija tauvas joslas platumu zvejas vajadzībām var noteikt arī šaurāku vai platāku, tomēr tā nedrīkst pārsniegt 40 metrus.

Piekrastes zemes īpašniekiem ir tiesības lietot tauvas joslu, ciktāl šīs tiesības neierobežo Zvejniecības likums un citi normatīvie akti.

Saskaņā ar Zemes pārvaldības likuma 6.panta pirmo daļu teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā ir tiesības noteikt gājēju ceļus kā nekustamā īpašuma tiesību aprobežojumus par labu sabiedrības iespējai piekļūt iekšzemes publiskajiem ūdeņiem un organizēt gājēju ceļa ierīkošanu.

Tauvas josla

Teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartē tauvas josla ir attēlota tikai gar publiskajiem ūdeņiem un attēlotajai tauvas joslai ir informatīvs raksturs grafiskās daļas mēroga (M 1:10 000) dēļ. Jāņem vērā, ja dabiski mainās ūdenslīnija, atbilstoši jaunajai ūdenslīnijai mainās arī tauvas josla¹⁶⁶, kas precizējama izmantojot aktuālu topogrāfiskā uzmērījuma plānu.

¹⁶⁴ Civillikuma Trešās daļas Lietu tiesības 1102. pants, I pielikums “Publisko upju un ezeru saraksts”

¹⁶⁵ Zvejniecības likuma 9. panta devītā daļa

¹⁶⁶ Zvejniecības likuma 9. panta 15. daļa

Peldvietas

Iepriekšējā teritorijas plānojumā Līvānu pilsētā pie Daugavas bija noteikta peldvieta, kas faktiski uzskatāma par labiekārtotu teritoriju Daugavas krastā.

Līvānu novadā nav oficiālu peldvietu (peldvietas, kas ir ierīkotas atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumiem Nr. 692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība”).

Līvānu novadā nav arī peldvietu, kurās pašvaldība organizētu ūdens kvalitātes monitoringu.

Vispārīgie apbūves noteikumu 9.3. sadaļa nosaka prasības publiskajām atpūtas vietām, tostarp, ka “*Publiski pieejamas peldvietas ierīko, ievērojot prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos par peldvietas izveidošanu un uzturēšanu, kā arī vides piekļūstamības prasības.*”

Vispārīgie apbūves noteikumi neparedz obligātu prasību teritorijas plānojumā noteikt teritorijas peldvietu ierīkošanai. Peldvietas vai publiskas atpūtas vietas pie ūdeņiem var tik ierīkotas TIV 24001 Labiekārtota ārtelpa ietvaros.

3.4.5. Derīgo izrakteņu ieguve (13004)

Teritorijas izmantošanas veidu Derīgo izrakteņu ieguve (13004) Vispārīgie apbūves noteikumi definē sekojoši: *Derīgo izrakteņu ieguves karjeru ierīkošana un izmantošana, ieguves rūpniecības uzņēmumi, noliktavas un cita derīgo izrakteņu ieguves darbības nodrošināšanai nepieciešamā apbūve un infrastruktūra.*

Iepriekš Līvānu novada teritorijas plānojumā Jersikas pagasta Birzākos bija noteikta īpašo noteikumu derīgo izrakteņu teritorija ar mērķi aizsargāt to no nelabvēlīgas ietekmes uz vidi un apkārtējiem īpašumiem, ja tiek veikta saimnieciskā darbība, kas saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvi vai zemes virsmas reljefa pārveidošanu. Īpašo noteikumu teritorija saskaņā ar Vispārīgajiem apbūves noteikumiem atbilst teritorijai ar īpašiem noteikumiem (TIN). Birzākos savā laikā tika veikta dolomīta ieguve nesaņemot licenci, bet veicot to atsevišķos laukumos līdz 5 ha un noformējot kā “ainavisku dīķu izveide”. Ieguves rezultātā veidojās depresijas piltuve un apkārtējo saimniecību akās pazuda ūdens. Šobrīd ieguve nenotiek ne dolomīta atradnē “Priedulāji” (A kategorijas krājumi 594.6 tūkst m³), ne dolomīta atradnē “Rudzusalas” (A kategorijas krājumi 1161.4 tūkst m³).

Līvānu novada teritorijā atrodas Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrā reģistrētās 38 atradnes, no kurām 32 ir būvmateriālu atradnes (tai skaitā 27 atradnes un pieci prognozēto resursu laukumi), divas kūdras atradnes (t.sk. viena atradne, kas reizē ir arī prognozēto resursu laukums) un četras sapropēja atradnes (prognozēto resursu laukumi) (Attēls 30).

Derīgo izrakteņu ieguve notiek piecās atradnēs (4.2. pielikums).

Nacionālā līmeņa regulējums

Derīgo izrakteņu ieguvi jāveic saskaņā ar likumu Par zemes dzīlēm, Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumiem Nr.570 “Derīgo izrakteņu ieguves kārtība”, Ministru kabineta 2011.gada 21.jūnija noteikumiem Nr.470 “Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanas kārtība” u.c. normatīvajiem aktiem.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu derīgo izrakteņu ieguve ir aizliegta virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās 10 metru joslā¹⁶⁷, aizsargjoslās gar elektriskajiem tīkliem¹⁶⁸, aizsargjoslās ap gāzesvadiem, gāzapgādes iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm¹⁶⁹ un aizsargjoslās ap naftas, naftas produktu un bīstamu ķīmisko vielu tilpnēm, krātuvēm, pārstrādes un

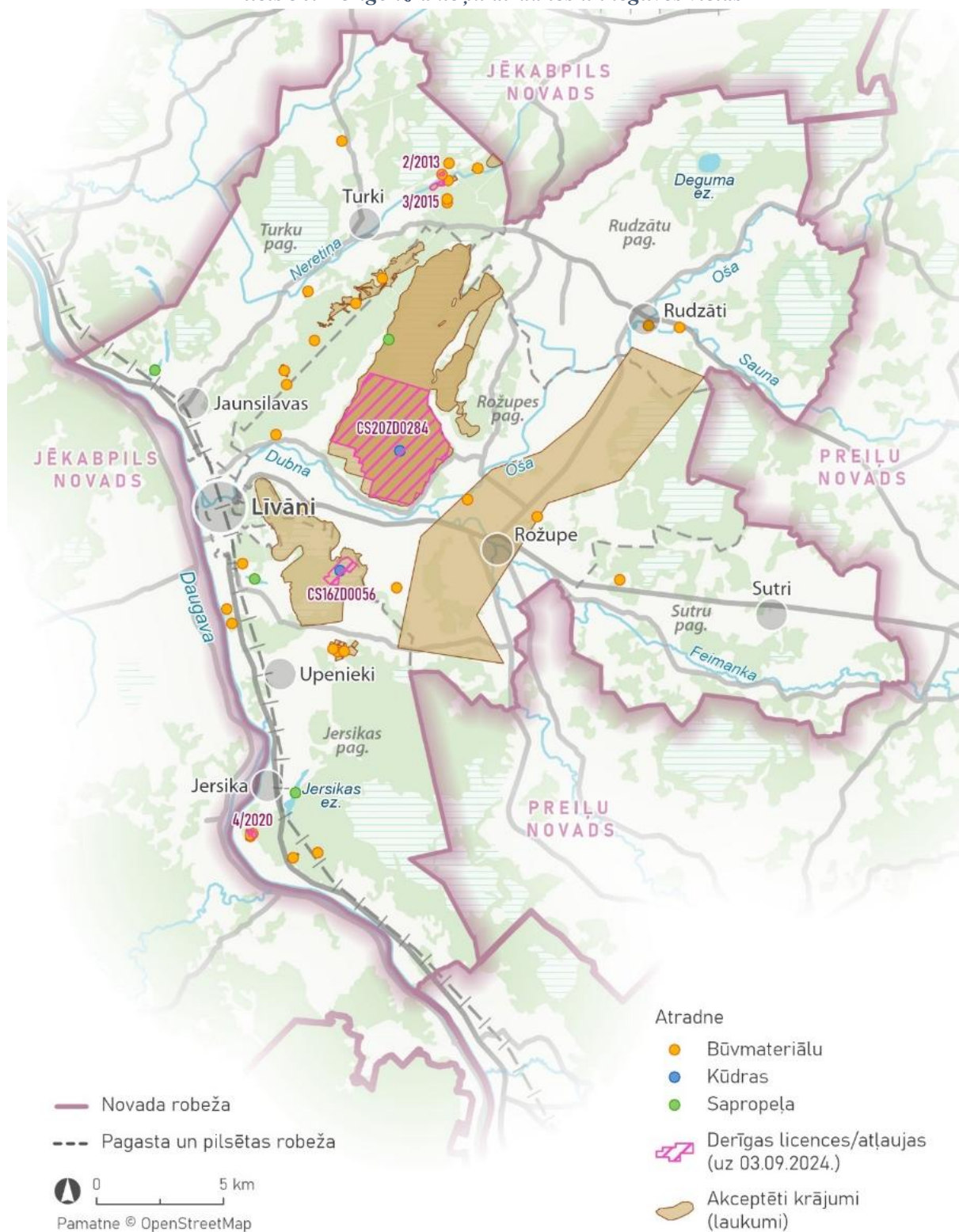
¹⁶⁷ Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 5.p. f ap.

¹⁶⁸ Aizsargjoslu likuma 45. panta pirmās daļas 6.p.

¹⁶⁹ Aizsargjoslu likuma 56. panta pirmās daļas 3.p.

pārkraušanas uzņēmumiem, degvielas uzpildes stacijām¹⁷⁰. Tikai saskaņojot ar autoceļa īpašnieku, derīgo izrakteņu ieguve ir atļauta aizsargjoslās gar autoceļiem¹⁷¹. Derīgo izrakteņu ieguve ir aizliegta arī dabas liegumos un dabas pieminekļos¹⁷².

Attēls 30. Derīgo izrakteņu atradnes un ieguves vietas

¹⁷⁰ Aizsargjoslu likuma 57. panta otrās daļas 1.p.

¹⁷¹ Aizsargjoslu likuma 42. panta pirmās daļas 1.p. c ap.

¹⁷² Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

Teritorijas plānojuma risinājumi

Turpmāk teritorijas plānojumā tikai atradnēm, kurām ir izsniegta zemes dzīļu izmantošanas licence vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja, tiek noteikta Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2). Šīs atradnes ir norādītas 4.2. pielikumā.

Pārējām atradnēm ir noteikta cita veida funkcionālā zona. Derīgo izrakteņu ieguve ir atļauta arī funkcionālajās zonās *Lauksaimniecības teritorija (L)*, *Mežu teritorija (M)* un *Ūdeņu teritorija (Ū)* ir atļauta, jo zonās ir noteikts TIV 13004 *Derīgo izrakteņu ieguve* (vairāk skatīt Paskaidrojuma raksta 3.2.6. apakšnodaļa). Derīgo izrakteņu ieguvē L, M un Ū zonās ir jāievēro likuma Par zemes dzīlēm, likuma Par ietekmes uz vidi novērtējumu un pakārtoto Ministru kabineta noteikumu prasības, kā arī Līvānu novada TIAN 2.6. apakšnodaļas prasības.

3.4.6. Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006)

Atbilstoši Aizsardzības ministrijas informācijai¹⁷³ Līvānu novadā neatrodas valsts aizsardzības objekti.

Teritorijas izmantošanas veids Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006) ir noteikts vairākās funkcionālajās zonās:

1. Publiskās apbūves teritorija (P);
2. Jauktas centra apbūves teritorija (JC, JC1, JC2);
3. Rūpnieciskās apbūves teritorija (R, R1, R2);
4. Transporta infrastruktūras teritorija (TR, TR1);
5. Tehniskās apbūves teritorija (TA);
6. Mežu teritorija (M);
7. Lauksaimniecības teritorija (L, L1).

Līvānu novads ir iekļauts Austrumu pierobežas teritorijā, un Līvānos tiks būvēts viens no 11 katastrofas pārvaldīšanas centriem Austrumu pierobežā, attīstīti vienoto pakalpojumu pieteikšanas kontaktpunkti uz esošo Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru bāzes un citi pasākumi, kā to paredz *Rīcības plāns Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošības stiprināšanai*¹⁷⁴, ar kuru noteikti pasākumi infrastruktūras attīstības projektu īstenošanai un dienestu reaģēšanas spēju stiprināšanai.

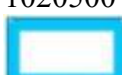
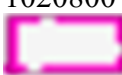
¹⁷³ Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra 20.01.2023. nosacījumi Nr. NOS/2023-312 Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei

¹⁷⁴ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2025. gada 20. janvāra rīkojumu Nr. 32 "Par Rīcības plānu Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošības stiprināšanai 2025.–2027. gadam"

3.5. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem

Vispārīgie apbūves noteikumi nosaka teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN) veidus un prasības atsevišķām TIN¹⁷⁵.

Tabula 38. Vispārīgo apbūves noteikumu noteiktie teritoriju ar īpašiem noteikumiem (TIN) veidi¹⁷⁶

Nr. p. k.	Teritorijas veids	Zonu un apakšzonu apzīmējums	Ģeotelpiskais kods/ ieteicamais noformējums
1.	Cita teritorija ar īpašiem noteikumiem	TIN1, TIN11, TIN12...	1020100
2.	Teritorija, kurai izstrādājams lokālplānojums	TIN2, TIN21, TIN22...	1020200
3.	Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums	TIN3, TIN31, TIN32...	1020300
4.	Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija	TIN4, TIN41, TIN42...	1020400
5.	Ainaviski vērtīga teritorija	TIN5, TIN51, TIN52...	1020500
6.	Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorija	TIN6, TIN61, TIN62...	1020600
7.	Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija	TIN7, TIN71, TIN72...	1020700
8.	Degradēta teritorija	TIN8, TIN81, TIN82...	1020800

Teritorijām ar īpašiem noteikumiem atbilst Iepriekšējā teritorijas plānojumā noteiktās īpašo noteikumu teritorijas, bet ne vienmēr. Tādas teritorijas kā Pilsētas sabiedriskais centrs, kultūrvēsturiskie objekti atbilstoši Vispārīgajiem apbūves noteikumiem ir nosakāmas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā. Savukārt, tādas teritorijas kā applūstošās teritorijas, dabas liegumi, kultūras pieminekļi u.tml. tiek noteikti nacionālā līmenī un tiek attēloti vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grafiskajā daļā saskaņā ar valsts iestāžu uzturētajiem datiem.

¹⁷⁵ Vispārīgo apbūves noteikumu 14. sadaļa.

¹⁷⁶ Vispārīgo apbūves noteikumu 4. pielikums

Tabula 39. Pārskats par Iepriekšējā teritorijas plānojumā noteiktajām īpašo noteikumu teritorijām un to pārmantošanu jaunajā teritorijas plānojumā

TIN veids un kods atbilstoši Vispārīgajiem apbūves noteikumiem	Iepriekšējā teritorijas plānojuma īpašo noteikumu teritorija	Teritorijas plānojuma teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN)	TIN platība, ha	Skaidrojums
TIN1 Cita teritorija ar īpašiem noteikumiem	Līvānu pilsētas sabiedriskais centrs	TIN1 Līvānu pilsētas sabiedriskais centrs	93,4	Salīdzinājumā ar Iepriekšējo teritorijas plānojumu, TIN1 teritorija ir nedaudz paplašināta, kā arī precizēti teritorijas izmantošanas nosacījumi (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.5.1.1. apakšnodaļā).
	-	TIN11 Centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu teritorija	519,4	Iepriekšējā teritorijas plānojumā nebija noteiktas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu teritorijas; Jaunajā teritorijas plānojumā tās ir noteiktas atbilstoši Vispārīgo apbūves noteikumu 8.1. nodaļas prasībām (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.5.1.2.apakšnodaļā).
	-	TIN12 Teritorija, kurā vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka 20 kW, būvniecība ir aizliegta	32829	Iepriekšējā teritorijas plānojumā nebija noteiktas; Jaunajā teritorijas plānojumā tās ir noteiktas atbilstoši Vispārīgo apbūves noteikumu 162.punktam (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.5.1.3. apakšnodaļā).
TIN2 Teritorija, kurai izstrādājams lokālpārplānojums	-	-	0	Teritorijas plānojumā netiek noteiktas <i>TIN2 Teritorijas, kurai izstrādājams lokālpārplānojums</i> , pamatojoties uz to, ka Teritorijas attīstības plānošanas likumā un Noteikumos Nr.628 ir noteikti gadījumi, kad ir jāizstrādā lokālpārplānojums (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.5.2. apakšnodaļā).
TIN3 Teritorija, kurai izstrādājams detālpārplānojums	Detālpārplānojumu teritorijas	-	0	Teritorijas plānojumā netiek noteiktas <i>TIN3 Teritorijas, kurai izstrādājams detālpārplānojums</i> , pamatojoties uz to, ka Noteikumos Nr.628 un Līvānu novada TIAN ir noteikti gadījumi, kad ir jāizstrādā detālpārplānojums (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.5.3. apakšnodaļā).
TIN4 Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija	Kultūrvēsturiskie objekti un teritorijas	TIN4 Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā	8,4	Izstrādājot teritorijas plānojumu ir veikts Līvānu novada ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības tematiskais pētījums un noteiktas Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas (TIN4) (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.5.4. apakšnodaļā).

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

TIN veids un kods atbilstoši Vispārīgajiem apbūves noteikumiem	Iepriekšējā teritorijas plānojuma īpašo noteikumu teritorija	Teritorijas plānojuma teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN)	TIN platība, ha	Skaidrojums
		un dabas teritorija		
TIN5 Ainaviski vērtīga teritorija	-	TIN5 Ainaviski vērtīga teritorija	10932,2	Izstrādājot teritorijas plānojumu ir veikts Līvānu novada ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības tematiskais pētījums un noteiktas ainaviski vērtīgās teritorijas (TIN5) (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.5.5. apakšnodaļā).
TIN6 Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorija	Vērtīgās lauku zemes L4	-	0	<i>TIN6 Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorija</i> netiek noteikta, jo Līvānu novadā ir nenožīmīgas platības tādu lauksaimniecības zemju, kurām atbilstoši Zemes pārvaldības likumam pašvaldībai būtu tiesības noteikt izmantošanas aprobežojumus (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.5.6. apakšnodaļā).
TIN7 Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija	Lidlauka plānošanas teritorija	-	0	Līvānu novada Rožupes pagasta Vilmeniešos, savā laikā darbojās lauksaimniecības aviācijas lidlauks. Vairākus desmitus gadus tas netiek izmantots likuma Par aviāciju izpratnē, tādējādi teritorijas plānojumā šajā teritorijā ir noteikta funkcionālā zona <i>Tehniskās apbūves teritorija (TA)</i> .
TIN8 Degradēta teritorija	-	-	-	<i>TIN8 Degradēta teritorija</i> un prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei Teritorijas plānojumā netiek noteiktas. Līvānu novadā pagaidām nav veiktu pētījumu par degradētajām teritorijām kārtībā, kādā teritoriju var klasificēt kā degradētu atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 6. jūlija noteikumiem Nr. 465 "Noteikumi par degradēto teritoriju un augsnes degradācijas novērtēšanu, degradācijas kritērijiem un to klasifikāciju" (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.5.8. apakšnodaļā).
	Potenciāli piesārņotas vietas	-	-	Potenciāli piesārņotas vietas nav iekļautas TIN. Kā objekti Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā reģistrētās Līvānu novadā esošās potenciāli piesārņotās vietas ir attēlotas grafiskās daļas kartē. Vairāk skatīt Paskaidrojuma raksta 3.3.5.1. apakšnodaļā.
-	Applūstošās teritorijas	-	-	Applūstošās teritorijas nav iekļautas TIN. Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu applūstošās teritorijas ar 10 % applūšanas risku iekļauj

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

TIN veids un kods atbilstoši Vispārīgajiem apbūves noteikumiem	Iepriekšējā teritorijas plānojuma īpašo noteikumu teritorija	Teritorijas plānojuma teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN)	TIN platība, ha	Skaidrojums
				virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.4.4.5. apakšnodaļā).
-	Plūdu riska teritorijas	-	-	Plūdu riska teritorijas ar applūšanas varbūtību reizi 100 gados (1%) nav iekļautas TIN. Teritorijas ir izvērtētas kā viens no riska faktoriem (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.3.5.4. apakšnodaļā). Teritorijas plānojumā ir attēlotas tikai plūdu riska teritorijas ar applūšanas varbūtību reizi 10 gados, un tās ir iekļautas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās.
	Kultūras pieminekļa teritorija	-	-	Kultūras pieminekļa teritorija nav iekļautas TIN. Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes uzturētie dati par kultūras pieminekļu teritorijām ir attēloti grafiskās daļas kartē kā apgrūtinātās teritorijas (vairāk Paskaidrojuma raksta 3.2.9. apakšnodaļā).
-	Peldvieta	-	-	Peldvieta Daugavā Līvānu pilsētā nav iekļauta TIN. Vairāk par peldvietām skatīt Paskaidrojuma raksta 3.4.4.5. apakšnodaļā Ūdeņu teritorija (Ū). Peldvietas.
-	Īpaši aizsargājamā dabas teritorija un mikroliegums	-	-	Īpaši aizsargājamās dabas teritoriju un mikroliegumu izmantošanu regulē Ministru kabineta noteikumi. Dati tiek uzturēti Dabas datu pārvaldības sistēmā OZOLS un ĪADT, tostarp dabas pieminekļu, mikroliegumu un to buferzonu teritorijas ir attēlotas teritorijas plānojuma kartēs. Vairāk par aizsargājamām dabas teritorijām skatīt Paskaidrojuma raksta 3.6. apakšnodaļā.
-	Derīgo izrakteņu teritorija (Birzākos)	-	-	Derīgo izrakteņu atradnes nav noteiktas kā TIN. Skatīt Paskaidrojuma raksta 3.4.5. apakšnodaļu.

3.5.1. TIN1 Cita teritorija ar īpašiem noteikumiem

3.5.1.1. TIN1 Līvānu pilsētas sabiedriskais centrs

TIN1 Līvānu pilsētas sabiedriskais centrs ir noteikta teritorija Līvānu pilsētā, kurā koncentrēta daudzstāvu dzīvojamā apbūve, atrodas lielākā daļa Līvānu novada pašvaldības iestāžu, kā arī valsts iestāžu reģionālās struktūrvienības, komerciāli un nekomerciāli publiska rakstura objekti, ir lielākais iedzīvotāju blīvums un lielākās gājēju plūsmas.

Iepriekšējā teritorijas plānojumā lai saglabātu Līvānu pilsētai raksturīgās un vēsturiskās ēkas (arī tās, kurām nav valsts aizsargājama kultūras pieminekļa statusa), respektētu pilsētas plānojuma struktūru un apbūves mērogu, tradicionālās būvformas un materiālus, tika noteikta īpašo noteikumu teritorija „Līvānu pilsētas sabiedriskais centrs”. Līvānu būvvaldei sabiedriskā centra teritorijā bija tiesības izvirzīt prasības būvniecības ierosinātajam vēsturisko ēku atjaunošanai un īpašus noteikumus, ja būvniecību plāno vēsturisko ēku tuvumā.

Izstrādājot Lokālplānojumu¹⁷⁷, Līvānu pilsētas sabiedriskā centra teritorija salīdzinājumā ar Iepriekšējo teritorijas plānojumu tika paplašināta no 36 ha uz 93,2 ha, pamatojoties uz pētījumā „Priekšnosacījumi azartspēļu un izložu organizēšanas vietu noteikšanai Līvānu novadā” noteikto teritoriju, kā arī bez Iepriekšējā teritorijas plānojumā noteiktajiem nosacījumiem vēsturiskās apbūves saglabāšanai, tika papildināti nosacījumi ar ierobežojumiem azartspēļu un izložu organizēšanas vietām.

Lokālplānojuma risinājumi ir integrēti teritorijas plānojumā, saglabājot ierobežojumus azartspēļu organizēšanai un kultūrvēsturiskās apbūves un centra reprezentablas pilsētvides saglabāšanai.

Teritorijas plānojumā izstrādājot Līvānu novada ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības tematisko pētījumu, ir novērtēts pilsētas centra vēsturisko ēku autentiskums. Daļa ēku (veikala ēka Rīgas ielā 226, bijusī pasta ēka Rīgas ielā 112 u.c.) vēsturiskās vērtības ir zaudējušas vai daļēji zaudējušas un to saglabāšanai teritorijas plānojumā nosacījumi turpmāk netiek noteikti. Ēkas, kuru autentiskums ir saglabājies, ir iekļautas TIN4 teritorijā (skatīt TIN1 Paskaidrojuma raksta 3.5.4.apakšnodaļu).

Attēls 31. Iepriekš vidusskolas ēka Līvānos, mūsdienās pārvaldes ēka Domes ielā 3

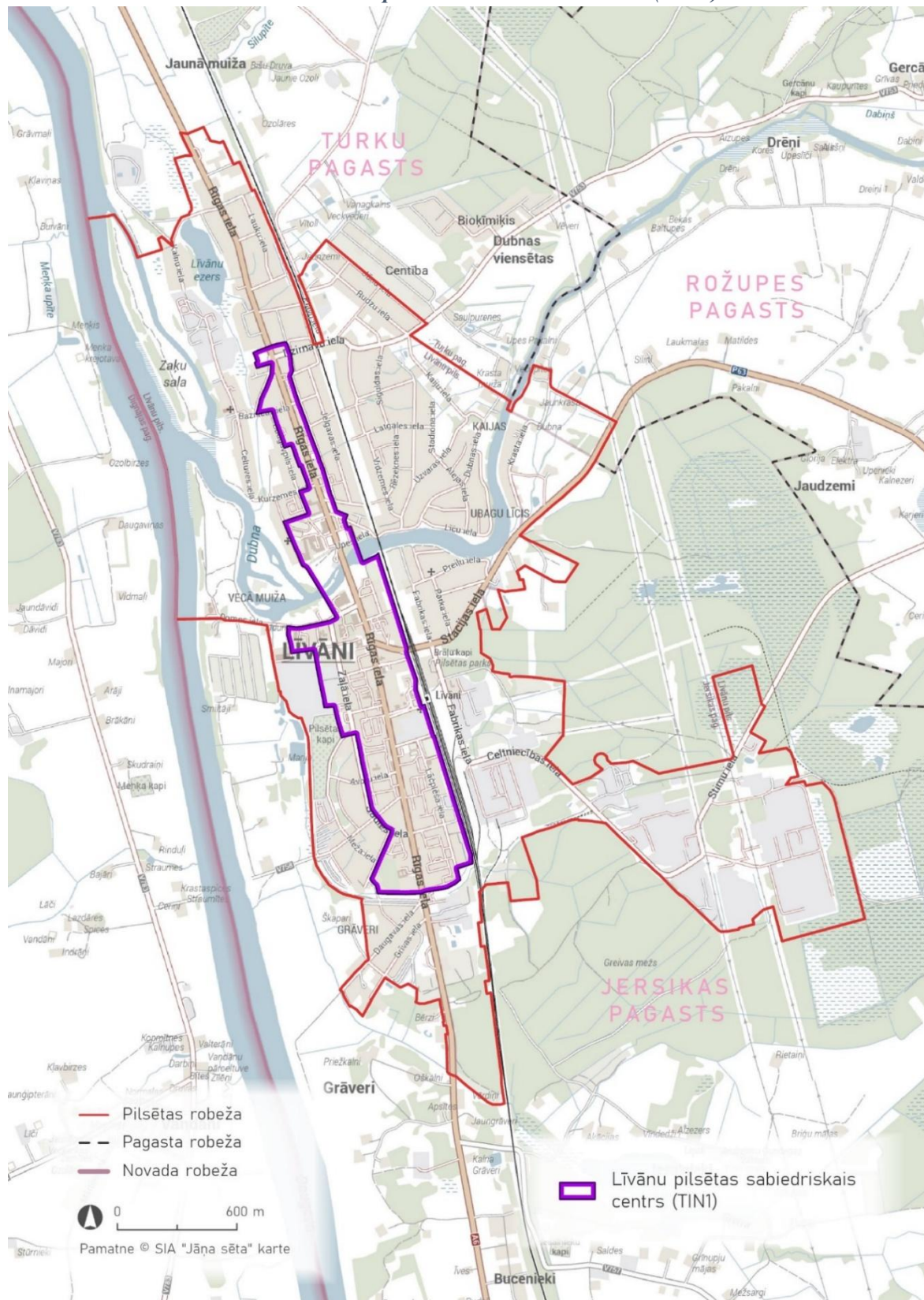

Skolas ēka celta 1927. gadā, pārbūvējot un paplašinot 1900. gadā celtās Krustpils barona N.Korfa Līvānu pusmuižas kalpu dzīvojamās mājas mūrus. Ēka saglabājusies pilnā apjomā, viegli nolasāms vēsturiskais siluets un apdares materiāli. Mūsdienās ēkā atrodas Līvānu inženiertehnoloģiju un inovācijas centrs, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde u.c. iestādes.

¹⁷⁷ Lokālplānojums Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012. - 2024. gadam grozījumiem – Līvānu pilsētas centra teritorijai (pieejams Ģeolattvijā: https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_27194)

Teritorijas plānojumā TIN1 Līvānu pilsētas sabiedriskā centra teritorijā ir saglabāti iepriekšējā teritorijas plānojumā noteikti nosacījumi, kas palīdz respektēt pilsētas centra apbūves mērogu un raksturu, tradicionālās būvformas, materiālus, jo īpaši pilsētvides kvalitāti apbūvē gar Rīgas ielu. Vairākas prasības ir noteiktas ēkām un īpašumu izmantošanai gar Rīgas ielu, tostarp aizliegti saules paneļu parki; tehniska rakstura apbūvi un teritoriju izmantošanu Rīgas ielā izvieta tikai aizmugures pagalmos.

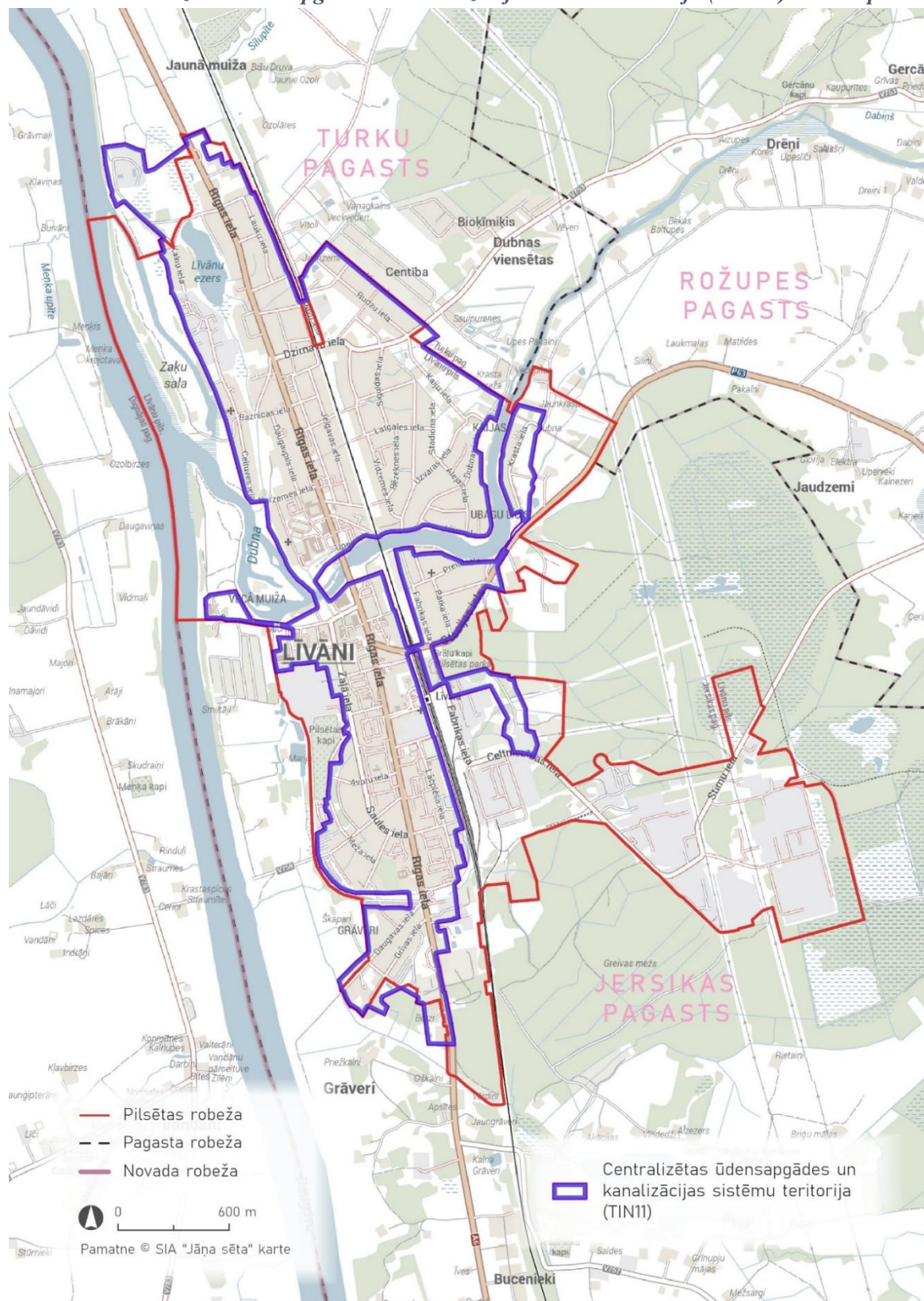
Attēls 32. Līvānu pilsētas sabiedriskais centrs (TIN1)

3.5.1.2. TIN11 Centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu teritorija

TIN11 ir teritorija, kurā ir vai perspektīvā tiek plānota pašvaldības centralizētā ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma. Teritorija ir noteikta saskaņā ar Vispārīgo apbūves noteikumu 8.1. nodaļu "Ūdensapgāde un kanalizācija" un tajā dzīvojamo un publisko apbūvi nodrošina no centralizēta ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas.

Attēls 33. Centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu teritorija (TIN11) Līvānu pilsētā

TIN11 teritorijas noteikšanā tika izmantota topogrāfiskā informācija M 1:500 (VZD, 01.10.2024.) par ūdensvadu, kanalizācijas vadu un notekūdeņu attīrīšanas ietaišu izvietojumu (skatīt arī 3.3.2.2.nodaļu).

TIN11 teritorijas ir noteiktas Līvānu pilsētā un Jaunsilavas, Rožupes, Rudzātu, Sutru un Upenieku ciemā.

Teritorijā ar centralizētajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām (TIN11) inženierapgādes risinājumā jāparedz jaunas ēkas pievienošana pie pašvaldības centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām, izņemot, ja pie zemes vienības robežas nav izbūvēti centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu tīkli.

Ja centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu tīkli nav izbūvēti, pieļaujams pagaidu risinājums – vietēja ūdensapgāde un decentralizēta kanalizācijas sistēma. Šādu pagaidu risinājumu pamato ar to, ka pieslēgšanās centralizētajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām ir nesamērīga no tehniskajiem un ekonomiskajiem aspektiem; ir jānodrošina vides kvalitātes prasību ievērošanu.

3.5.1.3. TIN12 Teritorija, kurā vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka 20 kW, būvniecība ir aizliegta

“Teritorija, kurā vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka 20 kW, būvniecība ir aizliegta (TIN12)”, ir noteikta, pamatojoties uz Vispārīgo apbūves noteikumu 162. punktu, kā arī pamatojoties uz to, ka pašvaldībai plānojot III grupas inženierbūves (šajā gadījumā – enerģijas ražošanas inženierbūves, ar elektrisko jaudu, lielāku par 2 MW, izņemot saules elektrostacijas), ir tiesības noteikt drošības attālumus līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, nosakot tajos teritorijas izmantošanas aprobežojumus¹⁷⁸.

Koridoros gar valsts un pašvaldības autoceļiem TIN12 teritorija ir noteikta kā plānošanas risinājums, lai nodrošinātu satiksmes drošību ziemas laikapstākļos un samazinātu VES tuvumā esošos draudus. Piemēram, Satversmes tiesa lietā Nr. 2010-48-03 atzina, ka VES tuvumā pastāv apledojuma krišanas, VES avāriju iespējamības un sadursmes ar lidojošiem objektiem draudi.

Grafiskajā daļā TIN12 ir noteikta 400 m attālumā no publiskā ceļa ass uz katru pusi, t.i. attālums ir pieņemts kā 1,5 kārtīgs VES augstums (augstums līdz rotora lāpstiņas augstākajam punktam (*tip height*)), ņemot par pamatu, ka Latvijā, t.sk. Līvānu novadā, šobrīd tiek attīstīti vēja parki līdz 300 m turbīnu augstumam. Apbūves noteikumi pieļauj precizēt TIN12 robežu atkarībā no VES augstuma un ietekmes uz vidi novērtējuma nosacījumiem, pieņemot, ka vēja parku būvniecībā arvien vairāk izmantos jaunas tehnoloģijas, lai samazinātu VES tuvumā esošos draudus¹⁷⁹.

TIN12 teritorija ap pilsētu un ciemiem ir noteikta divu kilometru attālumā no pilsētas un ciemu robežām, ņemot vērā piesardzības principu un ar mērķi mazināt iespējamo VES negatīvo ietekmi uz cilvēku dzīvesvidi un veselību, kā arī nodrošināt iespējas ilgtermiņā vismaz šaurā zonā ap pilsētu attīstīties jaunai dzīvojamai apbūvei, nekustamo īpašumu tirgum, uzņēmumiem.

Līvānu pilsētā un novada ciemos dzīvo vairāk kā 70% no novada iedzīvotājiem. Blīvāk apdzīvotas ir pilsētas un ciemu tuvākās teritorijas. Līvānu pilsētai blakus attīstās apbūve, tostarp atrodas vairākas mazdārziņu teritorijas, kas pamazām veidojas par pastāvīgas dzīvesvietas

¹⁷⁸ Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 144.p.

¹⁷⁹ Piemēram, Ekonomikas ministrijas priekšlikumi *likumprojektam "Grozījumi Aizsargjoslu likumā" (Nr. 1509/Lp13)* Nr. 3.3-1/2022/4719N

(<https://titania.sacima.lv/LIVS13/SacimaLIVS13.nsf/0/A2A3417067663BCCC225888C002B39EF?OpenDocument>)

teritorijām, un ir svarīgi ilgtermiņā saglabāt pilsētas paplašināšanās iespēju, jo pilsētā trūkst apbūves teritoriju (Paskaidrojuma raksta 3.1.1. apakšnodaļa). Līvānu pilsētai blakus esošās teritorijas ilgtermiņā ir samērīgāk izmantot arī rūpnieciskai apbūvei, ko pamato aktīvi, daudzskaitlīgi un ar augstu pievienoto vērtību ražojoshi uzņēmumi, uzņēmumu un pašvaldības investīcijas industriālās zonas infrastruktūras attīstībā, Līvānu novada augstie ekonomiskie rādītāji¹⁸⁰. Savukārt, divu kilometru zonu ap ciemiem ir svarīga, lai saglabātu ciema identitātei piederīgu teritoriju, jo teritorijas plānojumā būtiski ir samazinātas ciemu (kā normatīvajos aktos definētai koncentrētai apbūvei) platības (Paskaidrojuma raksta 3.1.2. apakšnodaļa).

Pašvaldības rīcībā nav resursu, lai pienācīgi novērtētu vēja parku kopīgo ietekmi uz novada apdzīvotajām vietām no tādiem aspektiem kā vides trokšņa piesārņojuma pieaugums, ietekme uz esošo dzīvojamo apbūvi, ietekme uz ainavu, bioloģisko daudzveidību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, ietekme uz rekreācijas zonām blīvāk apdzīvoto vietu tuvumā - faktoriem, kas ietekmē iedzīvotāju veselību, arī psihoemocionālo veselību, faktoriem, kas var izsaukt iedzīvotāju piespiedu migrāciju, atstājot ietekmei pakļautajās teritorijas. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir apzināta citu Latvijas pašvaldību prakse un vairāku vēja parku ietekmes uz vidi novērtējumu rezultāti (vairāk skatīt Vides pārskatā), kā arī piesardzības princips. Tādēļ pamatā ietekmējošo aspektu vērtēšana, paļaujoties uz normatīvajos aktos noteikto kārtību, notiks ietekmes uz vidi novērtējuma vai sākotnējā novērtējumā. Vienlaikus, teritorijas plānojumā nav pārņemta iepriekšējā teritorijas plānojuma prasība pirms vēja elektrostacijas būvniecības izstrādāt detālplānojumu, tā samazinot birokrātisko slodzi un pašvaldības administratīvos resursu patēriņu.

Lai saskaņotu teritorijas plānojuma risinājumus ar kaimiņu pašvaldībām, ir noteikta Preiļu novada teritorijas plānojumā¹⁸¹ noteiktā *Teritorija, kurā aizliegta vēja elektrostacija, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, būvniecība (TIN12)*, kas veido 1,3 km ap Preiļu novada Upmalas pagasta Vanagu ciemu un iestiepjas Līvānu novada teritorijā. Kopējo VES ierobežojumu platību analīzi skatīt Paskaidrojuma raksta 3.3.2.8. apakšnodaļā *Alternatīvā energoapgāde, Vēja elektrostacijas*.

3.5.2. TIN2 Teritorija, kurai izstrādājams lokālplānojums

Lokālplānojums ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā novada pilsētai vai tās daļai, ciemam vai tā daļai vai lauku teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai.¹⁸²

TIN2 Teritorijas, kurai obligāti izstrādājams lokālplānojums, teritorijas plānojumā netiek noteiktas. Lokālplānojumu izstrādā, kad ir nepieciešams grozīt teritorijas plānojumu, ciktāl lokālplānojums nav pretrunā ar vietējās pašvaldības ilgspējīgas attīstības stratēģiju.¹⁸³

3.5.3. TIN3 Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums

Detālplānojumā atbilstoši mēroga noteiktībai detalizē un konkretizē teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā noteiktajā funkcionālajā zonējumā paredzētos teritorijas izmantošanas veidus un aprobežojumus, nosakot prasības katras zemes vienības teritorijas izmantošanai un apbūvei.¹⁸⁴

¹⁸⁰ Iekšzemes kopprodukta un bruto pievienotās vērtības rādītāji Līvānu novadā ir Līdzvērtīgs Valmieras novadam, augstāks kā Rēzeknē, Liepājā, Ventspilī, Jelgavā

¹⁸¹ Preiļu novada teritorijas plānojums, apstiprināts ar Preiļu novada domes 2025. gada 26. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr.9 pieejams: [GEO](#)

¹⁸² Teritorijas attīstības plānošanas likuma 1. panta pirmās daļas 9.p.

¹⁸³ Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta otro daļu.

¹⁸⁴ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 28. panta pirmā daļa.

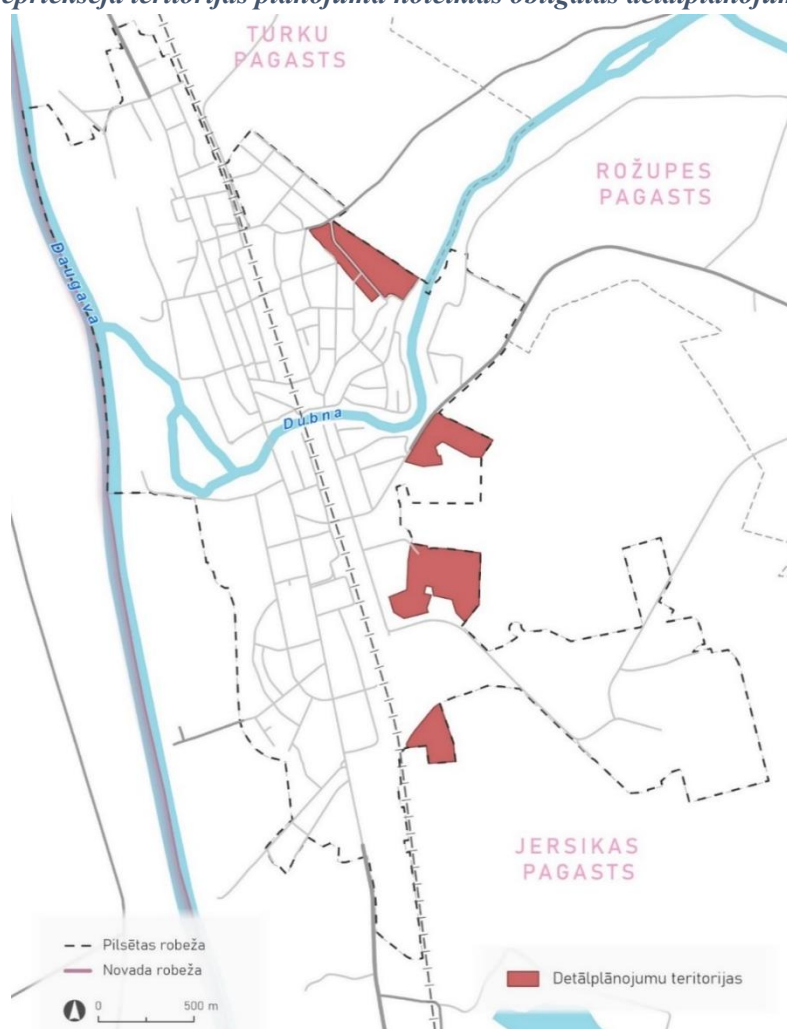
Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 628 detālplānojumu izstrādā, lai īstenotu konkrētu attīstības priekšlikumu vai plānošanas uzdevumu, detalizējot teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā noteiktās prasības.

Iepriekš bija noteiktas trīs obligātās detālplānojumu teritorijas Līvānu pilsētā – (1) Kaijas ielas rajonā, (2) aiz dzelzceļa un industriālās zonas un (3) pilsētai pievienotajā Grāveru mazciemā. Apbūves noteikumos ir minēta arī detālplānojuma teritorija Fabrikas ielas rajonā (Attēls 34). Visas detālplānojumu teritorijas bija noteiktas kā Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS).

Iepriekšējos apbūves noteikumos bija arī dota iespēja izstrādājot detālplānojumu lauku teritorijā veidot apbūves zemes vienības ar minimālo platību 1200 m²; šī norma neatbilst Vispārīgo apbūves noteikumu 65. punktā noteiktajai jaunveidojamai zemes vienības minimālai platībai lauku teritorijās 2 ha.

Iepriekšējā teritorijas plānojumā bija noteikts, ka Mazdārziņu teritoriju Z3 atļauts mainīt uz dzīvojamām savrupmāju teritorijām DzS2, tikai visai teritorijai izstrādājot kopēju detālplānojumu, kurā izstrādā ielu un inženierkomunikāciju plānus. Šī normu ir grūti īstenot dēļ daudz mazdārziņu īpašnieku skaita un ekonomiskajiem apsvērumiem. Teritorijas plānojumā mazdārziņu teritorijās (L2) apbūve ar pastāvīgām ēkām turpmāk netiek atļauta.

Attēls 34. Iepriekšējā teritorijas plānojumā noteiktās obligātās detālplānojuma teritorijas

Atbilstoši Noteikumiem Nr. 628¹⁸⁵ detālplānojumu ir jāizstrādā:

- ja plānota jaunu zemes vienību izveide un piekļuves nodrošināšanai jaunizveidotajām zemes vienībām nepieciešams izveidot jaunas ielas vai pašvaldību ceļus;
- ja paredzēts būvēt ceļa pievienojumu valsts un pašvaldību autoceļam un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, lokālplānojumā, transporta attīstības plānā vai tematiskajā plānojumā nav atrisināta piekļuve vienam vai vairākiem zemes īpašumiem;
- pirms jaunas būvniecības uzsākšanas, ja:
 - nepieciešama esošās transporta organizācijas pārkārtošana, likvidējot vai pārvietojot esošās ielas vai pašvaldību ceļus, vai jaunas satiksmes infrastruktūras plānošana, izveidojot jaunas ielas vai pašvaldību ceļus;
 - plānotā objekta funkcionēšanas nodrošināšanai nepieciešamās būves paredzēts izvietot vairākās zemes vienībās.

Detālplānojumu nav jāizstrādā, ja:

- teritorijai ir izstrādāts lokālplānojums, ar kuru pietiekami detalizētā pakāpē ir noteikti teritorijas izmantošanas veidi un to aprobežojumi, kā arī sniegti kompleksi transporta infrastruktūras risinājumi;
- valsts autoceļu būvniecības ietvaros atbilstoši būvprojektam paredzēts izbūvēt ceļa pievienojumu vai paralēlo ceļu ārpus valsts autoceļa ceļu zemes nodalījuma joslas;
- objekta funkcionēšanai nepieciešamajai teritorijai, kurā tiek plānota lineāra inženierbūve un citu ar to saistīto būvju būvniecības process, ir noteikts nacionālo interešu objekta statuss un tiks izveidotas ar to saistītas zemes vienības;
- plānotā objekta funkcionēšanai nepieciešamo būvju izvietojumu iespējams risināt būvprojekta ietvaros un nav nepieciešama infrastruktūras pārkārtošana piegulošajā teritorijā, un tiek nodrošinātas satiksmes drošības prasības, un nav nepieciešams pārbūvēt esošo pievienojumu autoceļam.

Obligātās detālplānojumu izstrādes teritorijas (TIN3) Teritorijas plānojumā netiek noteiktas, bet detālplānojumus būs nepieciešams izstrādāt normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.

3.5.4. TIN4 Līvānu novada nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija

Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros ir izstrādāts **Līvānu novada ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības tematiskais pētījums** (pieejams atsevišķā sējumā).¹⁸⁶ Pētījuma mērķis ir Latvijai un Līvānu novadam raksturīgās kultūrvides un ainavas un ainavas elementu daudzveidības aizsardzība un saglabāšana un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, kas ir būtiski novada identitātes un vēsturiskās atmiņas uzturēšanai, veidojot skaidru priekšstatu par reģiona attīstību, tradīcijām un dzīvesveidu dažādos laikposmos.

Lai sasniegtu mērķi, pētījumā:

- tika identificētas Līvānu novada ainaviski vērtīgās teritorijas un tajās ietilpstošās struktūras (ainaviskie ceļa posmi, publiski pieejami skatu punkti un perspektīvas) un noteikti ainavas kvalitātes mērķi un to nodrošināšanai nepieciešamie ainavas uzturēšanas pasākumi;
- tika identificētas tādas ainavā nozīmīgās kultūrvēsturiskās struktūras kā:
 - baznīcas, kas ainavas kompozīcijā veido izteiktas dominantes;
 - vēsturiskā apbūve, kurā nolasāma tradicionālās apbūves raksturlielumi un saimnieciskā darbība;

¹⁸⁵ Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumu Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" 3.5. nodaļa.

¹⁸⁶ Kultūrvēsturiskais un ainavu plāns izstrādāts atbilstoši Līvānu novada teritorijas plānojuma darba uzdevuma 3.7. punktam

- pilsētībūvniecības objekti, kas galvenokārt saistīti ar Līvānu pilsētas vēsturisko apbūvi un urbāno ainavu;
- industriālie objekti – fragmenti, kas liecina par Līvāniem raksturīgajām vēsturiskajām ražotnēm un inženiertehniskajām būvēm;
- muižas, ar tām raksturīgiem telpiskajiem parametriem, parkiem;
- krucifiksi, kas raksturīgi Latgales ainavai ar reliģiskajām tradīcijām.

Balstoties uz pētījumā identificētajiem Līvānu novada nozīmes kultūrvēsturiskajiem un dabas objektiem un teritorijām¹⁸⁷ (turpmāk – kultūrvēsturiskie objekti), ir noteiktas TIN4 teritorijas un prasības Apbūves noteikumu 5.4.apakšnodaļā.

Grafiskās daļas kartē un Apbūves noteikumu 6. pielikumā kā TIN4 teritorijas ir noteikti 50 kultūrvēsturiskie objekti, t.sk. trīs baznīcas lauku teritorijā, četras vēsturiskās būves pagastos, 11 pilsētībūvniecības būves Līvānos, četri industriāli objekti un 28 krucifiksi.

Grafiski kā TIN4 objekts ir attēlots ēkas apbūves laukums bez pagalma, vai teritorija 10 m rādiusā ap objektu (piemēram, ap krucifiksu), vai mazās zemes vienībās – ēka un tās zemes vienība.

¹⁸⁷ Izņemot Rudzātu Romas katoļu baznīca teritorijas plānojumā ir attēlota kā valsts aizsargājamais arhitektūras kultūras piemineklis, tā kā ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Kultūras pieminekļu uzskaites komisija 2024. gada 17. septembra sēdē (Protokols Nr. 08-09.4/6/2024, 6. §) nolemto Rudzātu Svētā Jēkaba Romas katoļu baznīca Līvānu novadā, Rudzātu pagastā, Rudzāti, Parka iela 1 tiek virzīta iekļaušanai Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā (apstiprināšanai ar Kultūras ministra rīkojumu).

Attēls 35. Līvānu novada ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības tematiskajā pētījumā identificētie vietējās nozīmes kultūras objekti Līvānu novadā

3.5.5. TIN5 Ainaviski vērtīga teritorija

Ainavu aizsardzības un plānošanas nepieciešamību teritorijas plānojumā pamato un tā saturu nosaka Vispārīgo apbūves noteikumu 12. nodaļa, kas nosaka, ka Teritorijas plānojuma ainavu plānā nosaka īpaši vērtīgās ainavu telpas, galvenās vērtības, ainavu struktūras raksturīgos elementus, publiski pieejamus skatu punktus un perspektīvas, ainaviskos ceļus, objektus ar kultūrvēsturisko vērtību un citu nozīmīgu informāciju, ainavas vai tās vienību kvalitātes mērķus kā arī ainavas kopšanas un uzturēšanas pasākumus, kas nepieciešami ainavas vai tās vienību kvalitātes mērķu sasniegšanai.

Attēls 36. Ainaviski vērtīgās teritorijas (TIN5) Līvānu novadā

Līvānu novada ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības tematiskajā pētījumā (pieejams atsevišķā sējumā) ir noteiktas īpaši vērtīgās ainavas, izvērtēti riski un ainavas ietekmējošie faktori un rekomendētas ainaviski vērtīgās teritorijas (kā poligoni un lineārās struktūras). Tās ir iekļautas teritorijas plānojumā kā TIN5, lai veicinātu ilgtermiņa ainavisko vērtību aizsardzību, saglabāšanu un plānošanu, tādā veidā nodrošinot funkcionālu un vizuāli uztveramu vidi arī nākamajām paaudzēm (Attēls 36).

Teritorijas plānojumā kā TIN5 noteiktas šādas ainavu telpas:

Daugavas labais krasts

Ainavu telpa aptver Līvānu pilsētu, Daugavas krasta zonu Jersikas un Turku pagastos līdz 1 - 2 km joslā (līdz augstsprieguma elektrolīnijai kā tuvākai izteiksmīgākai tehnogēnai būvei), kā arī ezerus – Silavas ezeru grupu, Iesalnieku ezeru un Jersikas ezeru.

Daugavas upes ielejai ir raksturīgs lēzens reljefs. Līvānu novadā Daugavas upei ir nolasāms senielejas krasts, upes plūdums mierīgs ar atsevišķām krācēm kā pie Veiguriem. Joslā līdz elektrolīnijai lauku teritorijās ir raksturīga mozaīkainava, kur lauksaimniecības zemes mijas ar jaukta meža masīviem. Daugavas ainava pilsētā saistās ar Dubnas upes plašu deltveida ieteci ar pussalām un nelielām saliņām, neapbūvētām teritorijām, kas mijas ar vēsturisko apbūvi. Novērojamas arī plūdu ainavas, jo ap Dubnas ieteci Daugavā ir plašas applūstošās teritorijas.

Upes ainava ārpus pilsētas nav saskatāma krastā esošā apauguma dēļ, taču atsevišķās vietās paveras izcīlas skatu līnijas gan uz upi, gan tajā esošām salām (Attēls 37), gan pretējā krasta baznīcu torņiem.

Lauku ainavā ir samērā daudz viensētu un vēsturisko mazu ciemu, kas izteiksmīgi vizualizējas līdzenajā ainavā. Ainavas telpa ir bagāta ar kultūras pieminekļiem un kultūrvēsturiskiem objektiem.

Ainavas telpas kvalitātes mērķi ir izcelt un saglabāt Daugavu un tās krasta zonu kā īpašās atpazīstamības elementus un ekoloģiski nozīmīgas teritorijas, kā arī izcelt un saglabāt ezerus kā īpašus vietas atpazīstamības elementus un ekoloģiski nozīmīgas teritorijas.

Attēls 37. Ainava no Daugavas labā krasta, no Jersikas pilskalna

Daugavas labā krasta ainavas telpa ietver **Silavas ezeru ainavu**, ko veido Līvānu novadā esošie Silavu ezeru grupas¹⁸⁸ Garais (Ilzas), Šumaņu (Ilzītes) un Silavu ezeri un apkārtējā lauku ainava. Iezīmīgākie elementi ir lēzens reljefs, mozaīkainava, kur lauksaimniecības zemes mijās ar jaukta

¹⁸⁸ pieci cits citam galā izvietoti, savstarpēji savienoti ezeri Līvānu novada Turku pagastā un Jēkabpils novada Vīpes pagastā

meža masīviem, tostarp kokaugu puduriem ezeru krastos, purvainiem apvidiem (Mosānu purvs). Ainavu telpā iekļaujas pašvaldības ceļš ar grants segumu un izkliedētas viensētas, arī vēsturiskas viensētas. Ainavu telpā atrodas arī dabas pieminekļi – dižkoki (parastā goba, Silavu vītols, melnalksnis un divas parastās priedes), kā arī īpaši aizsargājamās teritorijas.

Daugavas labā krasta ainavas telpa ietver **Iesalnieku ezeru**. Ezera rietumu puses ainavā dominē meža masīvi, raksturīgas egļu rindas. Ainavas dienvidu, ziemeļu un austrumu daļā dominē izteiktas viensētas ar lauksaimniecības zemēm. Ainavu strukturē likumoti grants ceļi. Ainavā iekļaujas arī Iesalnieku kapsēta ar stādījumiem ap to. Iesalnieku ezeru ieskauj pārsvarā līdzena reljefa mozaikainava un izkliedētas viensētas. Kopumā ainava ir antropogēna un cilvēku pārveidota, tādēļ ainavas dabiskās vērtības ir salīdzinoši nelielā skaitā vai fragmentētas.

Daugavas labā krasta ainavas telpa ietver **Jersikas ezera ainavu**, kas atrodas Krievu purva ainavu areāla tipā. Ainava ir statiska, mierīga, ar klusumu. Skatus no ceļiem ierobežo mežu joslas ezera un purva malās. Ap ezeru izvietojas atsevišķas vēsturiskas viensētas. Papildus Daugavas labā krasta ainavas telpai šajā ainavā jā saglabā arī noslēgto ainavas raksturu.

Pētījumā Daugavas labā krasta ainavas telpai ir izstrādātas šādas rekomendācijas, kas ir par pamatu Apbūves noteikumiem Daugavas labā krasta TIN5 teritorijā:

- Saglabāt tālus un plašus skatus no ceļiem, esošās skatu līnijas uz Daugavu, saglabāt skatus uz estētiski pievilcīgiem ainavas elementiem – pilskalniem, atsevišķiem kokiem, koku puduriem, alejām, izteiksmīgām viensētām u.c.;
- Daugavas un kultūras pieminekļu tiešā tuvumā neveidot vienlaidus apbūvi vai ainavā dominējošus apbūves elementus;
- Nepieļaut liela mēroga objektu (vēja turbīnas, vēja ģeneratoru, biogāzes lielmēroga ražotnes, saules paneļi u.c.) izvietojumu;
- Izvairīties no dominējošiem apbūves elementiem un vienlaidus apbūves veidošanas gar ceļiem, kas aizsegtu skatus uz apkārtējo ainavu;
- Attīstot tūrismu, izvērtēt potenciālās tūrisma noslodzes;
- Izvērtēt jaunas pieeju veidošanu pie upes, Daugavas ainavas pieejamības uzlabošanai.
- Nodrošināt buferzonas ap apdzīvotajām vietām, lai saglabātu ainavas mozaīkas raksturu un aizsargātu skatu līnijas uz atvērtajām ainavas daļām un izceltu dabas un kultūrvēsturiskos objektus.

Dubnas ainavu telpa

Dubnas ielejas ainavas telpa sastāv no diviem posmiem – ieleja ap Dubnas upi sākot no dabas lieguma “Dubnas paliene” līdz P63 šosejas tiltam pār upi pie Rožupes un no Rožupes līdz Dubnas ietecei Daugavā.

Dubnas upes ielejai raksturīgs lēzens reljefs. Upe ir izteikti likumota ar lēnu tecējumu. Dubnas upes ainava galvenokārt paveras skatam no upi šķērsojošiem tiltiem un ielām, kas izbūvētas paralēli Dubnai (Upes, Upmalas, Līču, Krasta u.c. ielas). Dubnas upe un krastu apaugums pilda nozīmīgu ekoloģiskā koridora uzdevumu.

Ainavas kvalitātes mērķi ir izcelt un saglabāt Dubnas upes ieleju kā īpašo atpazīstamības elementu un ekoloģiski nozīmīgu teritoriju.

Attēls 38. Skats uz Dubnas upi no valsts reģionālā autoceļa P63 Līvāni - Preiļi

Pētījumā Dubnas ielejas ainavas telpai ir izstrādātas šādas rekomendācijas, kas ir par pamatu Apbūves noteikumiem Dubnas ielejas TIN5 teritorijā:

- Nepieļaut liela mēroga objektu (vēja turbīnas, vēja ģeneratori, biogāzes lielmēroga ražotnes, solārie paneļi u.c.) izvietojumu vizuālās uztveres zonā;
- Infrastruktūra attīstās, optimizējot esošās teritorijas, un tiek integrēti lieli ražošanas objekti, ņemot vērā ainavas un skatu līnijas;
- Tūrisma infrastruktūra ir koncentrēta piemērotās vietās, savukārt aizsargājamās dabas teritorijas tiek pārvaldītas, mazinot fragmentācijas riskus un veicinot sabiedrības informēšanu.

Ošas poldera ainava

Ošas poldera ainava ietver lauksaimniecības vajadzībām izveidoto meliorācijas sistēmu ar iztaisnotu Ošas gultni un regulārām slīpuma nogāzēm un plašas lauksaimniecības zemes, kas nodrošina tālus plašus skatus.

Ainavā netālu no gājēju tiltiņa un sūkņu stacijas 2021. gadā atjaunota un labiekārtota Nacionālo partizānu piemiņas vieta un krucifikss.

Ainavā iekļaujas 2025. gadā izveidotais dabas liegums “Ūsas un Sumankas pļavas”.

Ainavas kvalitātes mērķi ir saglabāt agrāro ainavu, nepieļaut jaunu liela apjoma būvju, tehnisko pakalpojumu un infrastruktūras ienākšanu ainavas telpā.

Pētījumā Ošas poldera ainavas telpai ir izstrādātas šādas rekomendācijas, kas ir par pamatu Apbūves noteikumiem šajā TIN5 teritorijā:

- Nepieļaut liela mēroga objektu (vēja turbīnas, vēja ģeneratoru, biogāzes lielmēroga ražotnes, solārie paneļi u.c.) izvietojumu vizuālās uztveres zonā;
- Saglabāt esošo apaugumu, nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.
- Nepieļaut Ošas upes un meliorācijas noteku krastu aizaugšanu.
- Teritorijā veicināma tūrisma attīstība.

Sutru – Feimankas lauku ainava

Sutru – Feimankas lauku ainava atrodas uz rietumiem no Sutru ciema un ietver Feimankas upi un tās apkārtnes līdzenumus un viensētas. Ainava izceļas ar harmonisku dabas un cilvēku darbības mijiedarbību. Viļņotajā reljefā dominē lauksaimniecības zemes, kuras pārtrauc nelieli meža puduri un koku grupās ieskaudas viensētas. Šāda ainava nodrošina plašas skatu līnijas, kurās dabiskie un cilvēka radītie elementi savstarpēji papildina viens otru. Pateicoties reģionālo un vietējo ceļu tīklam, ainavu telpa ir viegli pieejama un labi pārskatāma.

Gar autoceļiem izvietotie krucifiksi ainavā ienes unikālus nozīmīgus akcentus.

Ainavas estētisko vērtību un tās strukturālo integritāti apdraud viensētu nesakārtotība. Feimankas upes ielejas ainava nav vizuāli pieejama krastu apauguma dēļ.

Ainavas kvalitātes mērķi ir saglabāt un labi apsaimniekot mozaīkveida agro un mežsaimniecības ainavu, kas ietver tradicionālo lauku saimniekošanu, viensētu un lauksaimniecības būvju apbūves apjomus, kā arī paredz jaunu būvju piemērotu integrēšanu konkrētajā vietā.

Pētījumā Sutru - Feimankas lauku ainavas telpai ir izstrādātas šādas rekomendācijas, kas ir par pamatu Apbūves noteikumiem šajā TIN5 teritorijā:

- Nepieļaut liela mēroga objektu (vēja turbīnas, vēja ģeneratoru, biogāzes lielmēroga ražotne, solārie paneļi u.c.) izvietojumu vizuālās uztveres zonā;
- Saglabāt esošo apaugumu, nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;
- Saglabāt tradicionālai lauku apbūvei raksturīgos apjomus, materiālus.

Ainaviskie ceļi

Ainaviskie ceļi noteikti dēļ pašu autoceļu savdabīgā, līkumotā trasējuma, izteismīgā reljefā izbūvētiem autoceļa garenprofila slīpumiem un dēļ izteismīgās Līvānu novadam raksturīgās ainavas, kas paveras no autoceļa.

- **Ceļa posms Spēlesķeiri (Turki) – Rudzāti – Līvānu/Preiļu novada robeža** ietver valsts vietējo autoceļu V754 un valsts reģionālo autoceļu P62 un mozaīkveida ainavas, meža ainavas, lauksaimniecības zemju (agrārās) ainavas, vēsturisko ciemu – māju grupu ainavu un Rudzātu ciema ainavu ar baznīcas dominanti.
- **Pašvaldības ceļš Ru02 “Rudzāti-Lūzenieki-Brīsla”** ietver meža ainavu.
- **Valsts vietējā autoceļa V757 Grīva- Stari ceļa posms Līvānu novadā** raksturīgs ar daudzveidīgu lauku saimniekošanas ainavu, kurā raksturīga salīdzinoši daudz viensētu apbūves.

Ainavas kvalitātes mērķi ir noteikti ~2 km joslā ap ainaviskajiem ceļiem (Apbūves noteikumos definējot kā redzamības zonā no valsts un pašvaldības autoceļiem un citām publiskām būvēm un teritorijām). Mērķi ir saglabāta un labi apsaimniekota agro un mežsaimniecības ainava, kas uztur mozaīkveida ainavas raksturu un paredz jaunu būvju, tehnisko pakalpojumu un infrastruktūras piemērotu integrāciju konkrētajā vietā.

Pētījuma rekomendācijas ainavām ainavisko autoceļu posmu apkārtnē ir:

- Nepieļaut liela mēroga objektu (vēja turbīnas, vēja ģeneratoru, biogāzes lielmēroga ražotne, solārie paneļi u.c.) izvietojumu vizuālās uztveres zonā.
- Saglabāt liepu aleju pie Gaiņu skolas;
- Saglabāt ceļa ainaviskās vērtības – līkumus un paugurainumu, īpaši Turku pagastā (ceļa posms Spēlesķeiri – Steķu sils);
- Saglabāt skatus uz kultūrvēsturiskajiem objektiem.

Esošie un potenciālie ainavu apdraudošie riski ir upju un ezeru krastu apbūve un jaunas, vizuāli neiederīgas apbūves un jaunas lielmēroga infrastruktūras ieviešana. Viens no lielākajiem draudiem lauku ainavu telpās ir alternatīvās enerģijas objekti, kas eksponējas virs mežiem un ainavā dominantēm baznīcām. Pilsētā ainavas riski saistīti ar upju krastu nepietiekamu apsaimniekošanu, [saules parku un būvju izvietošana, kas izmaina tradicionālo Daugavas ainavu.](#)

Teritorijas plānojuma risinājumi

Ainavu telpām un ainaviskajiem ceļiem Apbūves noteikumos ir noteiktas prasības (skatīt Apbūves noteikumu 5.5. apakšnodaļu) atbilstoši Pētījumā identificētajiem ainavu telpu kvalitātes mērķiem, Pētījuma rekomendācijas piemērojot Apbūves noteikumu juridiskajai tehnikai.

Ja plānotajam objektam nav piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, kurā parasti iekļauj plānotā objekta ietekmi uz ainavu, Būvvalde, pamatojoties uz Vispārīgo apbūves noteikumu 225. punktu, ainaviski vērtīgajās teritorijās var pieprasīt veikt plānotā objekta ietekmi uz ainavu detālplānojuma vai būvprojekta ietvaros, un, balstoties uz iecerētā objekta ietekmes uz ainavu novērtējumā norādītiem secinājumiem un rekomendācijām, var lemt par būvatļaujā

ietveramiem nosacījumiem vai objekta būvniecības atteikumu, ja ir secināts, ka jaunā būvniecība neiederas ainavas telpā un degradē tās kultūrvēsturiskās, ekoloģiskās un vizuālās vērtības.

Ņemot vērā, ka novada ainavu uztveramība ir atkarīga no reljefa, mežainuma, Apbūves noteikumi paredz ainavas novērtējuma veikšanu no publiskajiem ceļiem un publiskajām teritorijām.

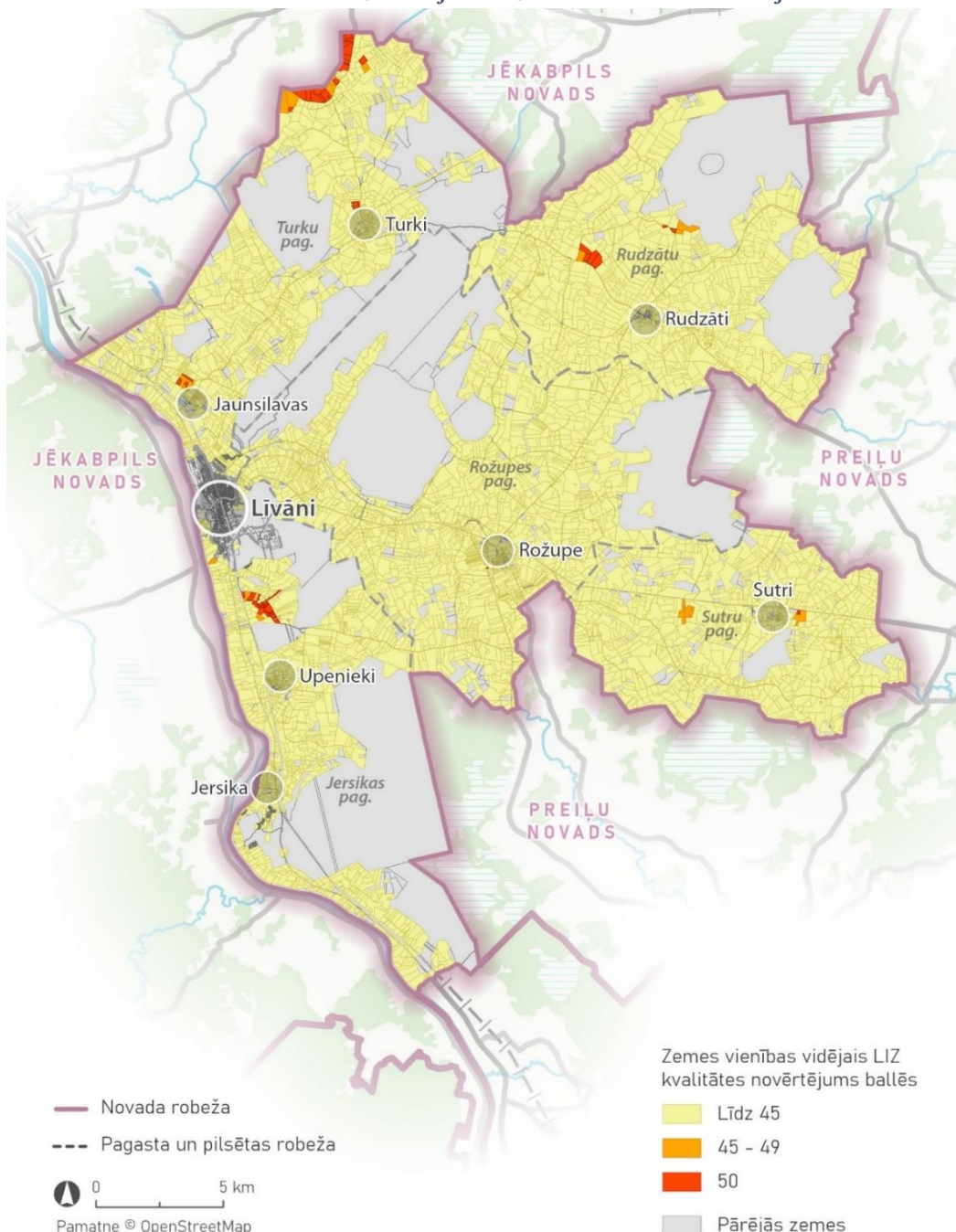
Pētījumā ņemtas vērā arī citas ainaviski vērtīgas teritorijas, piemēram, atklātā (bez meža) Gaiņu augstā purva ainava, ainavas ap valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem u.c. Ņemot vērā, ka normatīvie akti jau nodrošina aizsardzības režīmu, šo teritoriju aizsardzību nav nepieciešams dublēt Apbūves noteikumos.

3.5.6. TIN6 Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijas

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 28.maija noteikumiem Nr.291 "Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām"¹⁸⁹ Līvānu novada teritorijā nav nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritoriju.

Atbilstoši Zemes pārvaldības likuma 4.pantam, kas nosaka, ka lauksaimniecības zemēm sākot ar lauksaimniecībā izmantojamās zemes kvalitāti, kas ir augstāka par 45 ballēm, vietējā pašvaldība var noteikt ierobežojumus zemes sadrumstalošanai un zemes lietošanas kategorijas maiņai, ir izvērtēta lauksaimniecībā izmantojamās zemes kvalitāte (Attēls 39).

Attēls 39. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes kvalitātes novērtējums ballēs¹⁹⁰

Tā kā Līvānu novadā pamatā lauksaimniecības zemju kvalitāte sasniedz 45 balles tikai atsevišķās zemes vienībās, kas neveido lauksaimniecības zemju nogabalus, teritorijas plānojumā vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijas (TIN6) netiek noteiktas.

¹⁸⁹ <https://likumi.lv/ta/id/257136-noteikumi-par-nacionalas-nozimes-lauksaimniecibas-teritorijam>

¹⁹⁰ VZD dati, 01.10.2024.

3.5.7. TIN7 Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija

Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros izvērtētie transporta projekti (pilsētas apvedceļš, tilts pār Daugavu) ir iekļauti Paskaidrojuma raksta pielikumā “Transporta attīstības plāns” kā perspektīvā izvērtējamie projekti.

Teritorijas plānojumā netiek noteiktas TIN7 Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijas.

3.5.8. TIN8 Degradēta teritorija

Par degradētu teritoriju uzskatāma teritorija ar izpostītu vai bojātu zemes virskārtu vai pamesta apbūves, derīgo izrakteņu ieguves, saimnieciskās vai militārās darbības teritorija.¹⁹¹ Iepriekšējā teritorijas plānojumā nebija noteiktas degradētas teritorijas.

Kārtību, kādā teritoriju var klasificēt kā degradētu, nosaka Ministru kabineta 2021. gada 6. jūlija noteikumi Nr. 465 “Noteikumi par degradēto teritoriju un augsnes degradācijas novērtēšanu, degradācijas kritērijiem un to klasifikāciju”.

Līvānu novadā pagaidām nav veiktu pētījumu par degradētajām teritorijām, kā to paredz minētie Ministru kabineta noteikumi. Tādēļ arī turpmāk *TIN8 Degradētas teritorija* un prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei šādā teritorijā Teritorijas plānojumā netiek noteiktas.

¹⁹¹ Zemes pārvaldības likuma pirmās daļas 4. punkts

3.6. Dabas aizsardzība

3.6.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un NATURA2000 teritorijas

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT) atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā:

- aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.);
- nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību;
- saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.¹⁹²

Līvānu novada teritorijā atrodas piecas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Attēls 41), no kurām trīs ir Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas *NATURA2000* – dabas liegums¹⁹³ “Dubnas palīene”, dabas liegums “Gaiņu purvs” un dabas liegums “Lielais Pelečāres purvs”.

Kopumā ĪADT Līvānu novadā aizņem 3230 ha (5,2 % no novada teritorijas):

- Dabas liegums “Dubnas palīene” Rožupes pagastā izveidots 2004. gadā, lai saglabātu sugām bagātās mēreni mitrās un upju palieņu pļavas. Dabas lieguma platība – 377 ha, t.sk. Līvānu novadā 17 ha;
- Dabas liegums “Lielais Pelečāres purvs” Rudzātu pagastā izveidots 1977. gadā kā dzērvenāju liegums ar mērķi saglabāt dabas vērtības, aizsargājot to ainavisko struktūru, kā arī biotopu un sugu daudzveidību. Dabas lieguma platība – 5683 ha, t.sk. Līvānu novadā 1911 ha;
- Dabas liegums “Gaiņu purvs” Turku pagastā izveidots 1977. gadā augsto purvu aizsardzībai. Dabas lieguma platība – 1110,35 ha¹⁹⁴;
- Dabas lieguma “Ūšas un Sumankas pļavas” Rožupes pagastā izveidots 2025.gadā zālāju aizsardzībai (Attēls 40) 191 ha;
- Dabas pieminekļi “Jersikas aleja”¹⁹⁵ Jersikas ciemā izveidots 2005.gadā (galvenokārt liepu) alejai gar ceļu uz Jersikas pamatskolu Jersikas ciemā, kas stādīta 1932. gadā pēc mežziņa P. Luksa iniciatīvas. Dabas pieminekļa teritorija – 0,7 ha.

Visas ĪADT ir valsts nozīmes un to robežas ir noteiktas saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 21. novembra noteikumiem Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem" (144., 199., un 200. pielikumi) un Ministru kabineta 2023. gada 28. marta noteikumiem Nr. 143 “Noteikumi par aizsargājamām alejām” (33. pielikums).

Teritorijas izmantošanas un zemes vienību veidošanas aprobežojumus ĪADT nosaka likums Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi nav izstrādāti nevienai ĪADT. Piemēram,

¹⁹² Saskaņā ar likuma Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām 2.panta otro daļu

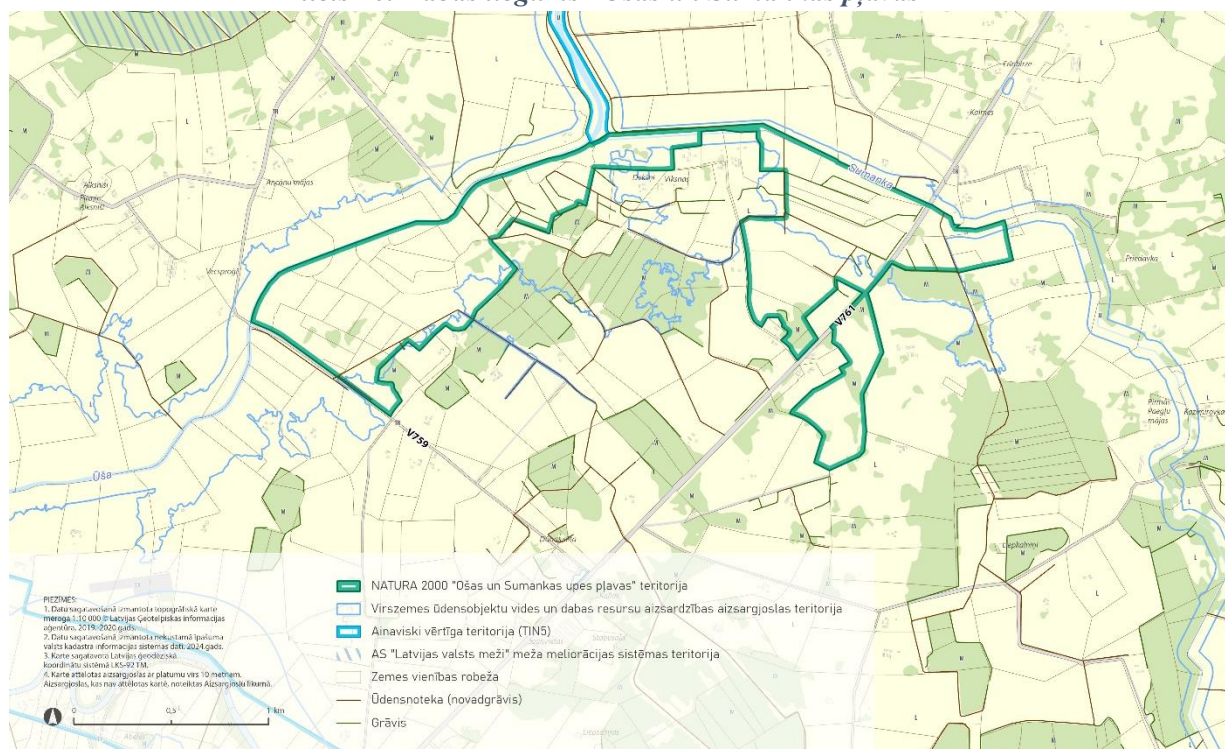
¹⁹³ Saskaņā ar likuma Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām 7.pantu *Dabas liegumi ir cilvēka darbības mazpārveidotas vai dažādā pakāpē pārveidotas dabas teritorijas, kas ietver īpaši aizsargājamo savvaļas augu un dzīvnieku sugu dzīvotnes un īpaši aizsargājamus biotopus.*

¹⁹⁴ Pēc Dabas datu pārvaldības sistēmas OZOLS ģeotelpiskajiem datiem – 1110,73 ha.

¹⁹⁵ Saskaņā ar likuma Par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju 6. panta pirmo daļu *Dabas pieminekļi ir atsevišķi, savrupi dabas veidojumi: aizsargājamie koki, dendroloģiskie stādījumi, alejas, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība.*

veicot zemes ierīcību un meža apsaimniekošanu un visu veidu projektēšanas darbus, jāievēro ĪADT izvietojums, tās aizsardzības un izmantošanas noteikumi. ĪADT apmeklēšana atpūtas, tūrisma, ekoloģiskās izglītošanas un zinātniskās izpētes nolūkos notiek saskaņā ar ĪADT vispārējiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.¹⁹⁶

Attēls 40. Dabas liegums “Ūsas un Sumankas pļavas”¹⁹⁷

ĪADT vides valsts kontroli valsts nozīmes aizsargājamo teritoriju, īpaši aizsargājamo sugu un biotopu, mikroliegumu apsaimniekošanas un aizsardzības jomā īsteno Dabas aizsardzības pārvalde, citās vides jomās – Valsts vides dienests, kā arī citas valsts institūcijas savas kompetences ietvaros.¹⁹⁸

Mērķtiecīgai ĪADT dabas vērtību saglabāšanai, aizsardzībai un apsaimniekošanai ir jāizstrādā dabas aizsardzības plāni. Dabas liegumam “Dubnas paliene” ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns, un tā ieviešana ir plānota līdz 2034. gadam¹⁹⁹. Dabas liegumam “Lielais Pelecāres purvs” ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2017.-2027.gadam.²⁰⁰

Teritorijas plānojumā ĪADT ir noteiktas ar ĪADT aizsardzību saderīgi teritorijas izmantošanas veidi. Apbūves noteikumi ĪADT nav noteikti.

Dižkoki

DAP dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” novada teritorijā ir reģistrēti 49 valsts nozīmes aizsargājami koki (dižkoki), no kuriem lielākā daļa ir ozoli (25), priedes (6) un baltie vītoli (6)²⁰¹. Vairums šo dižkoku atrodas Rudzātu un Turku pagastā.

¹⁹⁶ Saskaņā ar likuma Par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju 20. un 21. pantu

¹⁹⁷ Ministru kabineta 2023. gada 21. novembra noteikumi Nr. 674 “Noteikumi par dabas liegumiem” 22.07.2025. noteikumu Nr. 475 redakcijā; potenciālā NATURA2000 teritorija

¹⁹⁸ Saskaņā ar likuma Par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju 27. pantu

¹⁹⁹ dabas lieguma “Dubnas paliene” dabas aizsardzības plāns 2022.-2034. gadam pieejams:

<https://www.daba.gov.lv/lv/dubnas-paliene#dabas-aizsardzibas-plans-2022-2034>

²⁰⁰ dabas lieguma “Lielais Pelecāres purvs” dabas aizsardzības plāns 2017.-2027.gadam pieejams:

<https://www.daba.gov.lv/lv/lielais-pelecares-purvs>

²⁰¹ DAP, Dabas datu pārvaldības sistēma Ozols, 06.08.2024.

Aizsargājami ir jebkuri koki, kas atbilst Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumos Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" noteiktajiem kritērijiem (apkārtmērs 1,3 metru augstumā virs koka sakņu kakla vai augstums nav mazāks par šo noteikumu 2.pielikumā minētajiem izmēriem) arī tad, ja koki nav ietverti dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols". Šo koku nociršanai un novākšanai nepieciešams saņemt Dabas aizsardzības pārvaldes rakstveida atļauju²⁰².

Ap dižkokiem un aizsargājamiem ir aizsargājama teritorija zem koku vainagiem, kā arī 10 metru rādiusā ap tiem, skaitot no koka vainaga projekcijas, lai nodrošinātu aizsargājamo koku saglabāšanu un to apskates iespēju.²⁰³ Šajā teritorijā ir aizliegts veikt darbības, kuru dēļ tiek bojāts vai iznīcināts dabas piemineklis vai mazināta tā dabiskā estētiskā, ekoloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība, iegūt derīgos izrakteņus u.c. darbības saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

Teritorijas plānojumā papildus Ministru kabineta regulējumam citi noteikumi dižkokiem un potenciālajiem dižkokiem²⁰⁴ nav noteikti.

3.6.2. Mikroliegumi

Mikroliegums ir teritorija, ko nosaka, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamas sugas vai biotopa aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja kāda no funkcionālajām zonām to nenodrošina²⁰⁵.

Līvānu novadā atrodas astoņi mikroliegumi, no tiem pieci ir izveidoti putnu, divi – vaskulāro augu un paparžaugu un viens – biotopu aizsardzībai. Viens mikroliegums, kas izveidots melnā stārķa aizsardzībai, ietilpst NATURA 2000 teritorijā.

Kopumā mikroliegumi aizņem 136,61 ha. Pieciem mikroliegumiem ir noteiktas buferzonas.

Mikroliegumus izveido saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likumu un to izveidošanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr.940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu".

Teritorijas plānojumā papildus Ministru kabineta regulējumam citi noteikumi mikroliegumiem un buferjoslām nav noteikti.

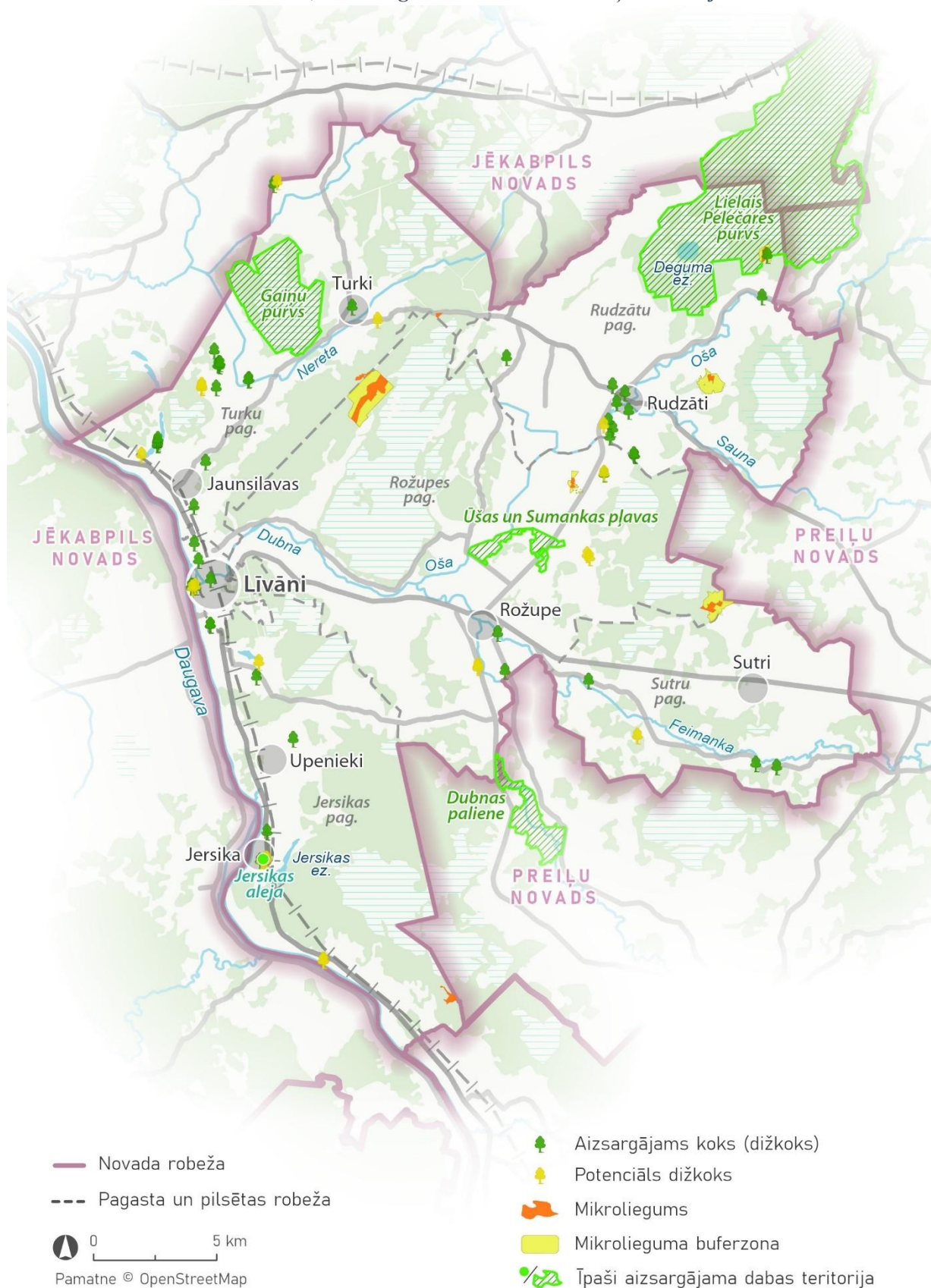
²⁰² Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumu Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 46. punkts.

²⁰³ Likuma Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām 6. panta otrā daļa.

²⁰⁴ Par potenciāliem dižkokiem ir uzskatāmi koki, kuru stumbra apkārtmērs ir 90 % un vairāk no valsts nozīmes dižkoka stumbra apkārtmēra, kā arī koki, kuru augstums ir 97 % un vairāk no valsts nozīmes dižkoka augstuma.

²⁰⁵ Sugu un biotopu aizsardzības likuma 1. panta pirmās daļas 3. p.

Attēls 41. ĪADT, mikroliegumu un dižkoku atradņu novietojums²⁰⁶

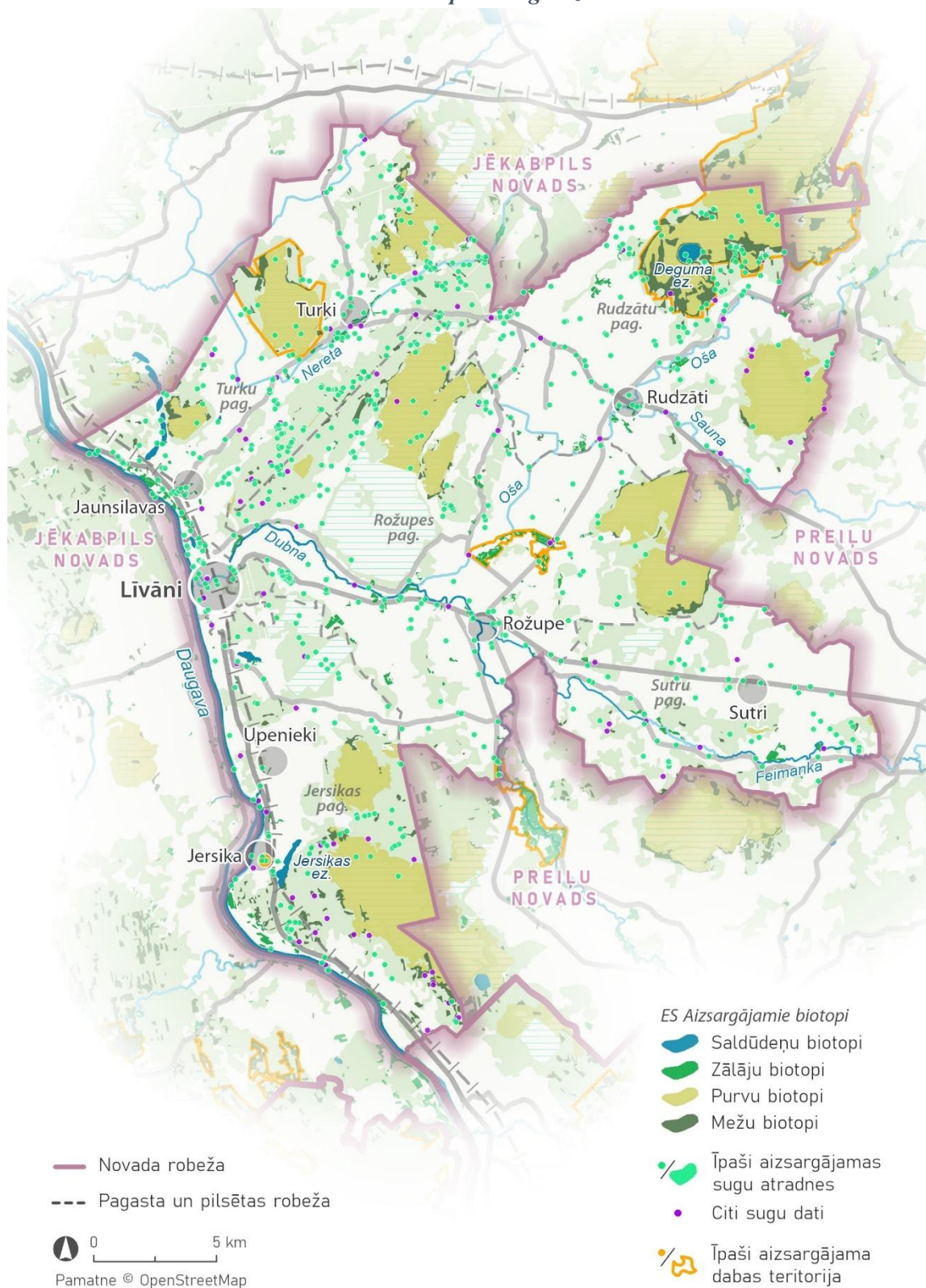

²⁰⁶ DAP, Dabas datu pārvaldības sistēma "Ozols", 06.08.2024.

3.6.3. Īpaši aizsargājamie biotopi un sugas

Līvānu novadā atrodas 2565 īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes, no tām 2098 ir putnu, 225 paparžaugu un ziedaugu, 57 abinieku, 57 zīdītāju, 49 sūnu, 26 bezmugurkaulnieku, 21 ķērpju, 18 sēņu, astoņas rāpuļu un sešas zivju (Attēls 42). Kopumā novadā sastopami 24 Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidi (turpmāk – ES biotopi).

Attēls 42. ES biotopi un sugu dzīvotnes²⁰⁷

²⁰⁷ DAP, Dabas datu pārvaldības sistēma "Ozols", 06.08.2024.

ES biotopi aizņem 137,9 km² un veido 22 % no kopējās novada platības. Daļa no ES biotopu aizņemtajām teritorijām (27%) atrodas ĪADT.

Vairums ES biotopu atrodas ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, visvairāk Rudzātu pagastā. Lielāko daļu (78%) no ES biotopiem aizņem purvu biotopi, 11 % – mežu biotopi un 7% – saldūdeņu biotopi, 4% – zālāju biotopi.

Lielākās platības novadā aizņem biotopi 7110*Aktīvi augstie purvi (10141 ha, 74%), 91D0* Purvaini meži (1044 ha, 8%), 3260* Upju straujteces un dabiski upju posmi (818 ha, 6%) un 7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās (559 ha, 4%).

Teritorijas plānojuma risinājumi

Teritorijas plānojuma risinājumi ir izstrādāti ņemot vērā Dabas aizsardzības pārvaldes nosacījumus Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādei²⁰⁸:

Dabas aizsardzības pārvaldes nosacījumi	Teritorijas plānojuma risinājumi
- Nepalielināt ciemu robežas un nesamazināt dabas pamatnes, mežu un lauksaimniecības teritorijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās; - Ņemt vērā projekta “Dabas skaitīšana” rezultātus un neplānot jaunu apbūvi īpaši aizsargājamu biotopu teritorijās (it īpaši tajās, kas ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijās); - Nemainīt teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu no dabas un apstādījumu teritorijas (DA) uz savrupmāju apbūves teritoriju (DzS) ainaviski vērtīgās teritorijās (TIN5);	Teritorijas plānojumā ir samazinātas vai saglabātas ciemu teritoriju platības. Līvānu pilsēta, ņemot vērā ierobežojumus Daugavas un Dubnas applūstošajās teritorijās un nepieciešamību pēc mājokļiem pilsētā strādājošajiem (skatīt Paskaidrojuma raksta 3.1.1.apakšnodaļu), ir paplašināta, pilsētā iekļaujot teritoriju starp esošo Krasta ielas apbūvi, Dubnas upi, valsts autoceļu P63 un pašvaldības autoceļu 20 ha platībā. Plānotajā teritorijā atrodas trīs Eiropas Savienības nozīmes aizsargāmās sugu atradnes un divi dižkoki, kuru aizsardzībai prasības ir noteiktas Apbūves noteikumu 2.1 l.apakšnodaļā.
Saglabāt brīvi pieejamus, neapbūvētus un nepārveidotus publisko ūdensobjektu krastus;	Teritorijas plānojumā nav noteiktas papildus prasības Zvejniecības likumam (tauvas josla) un Zemes pārvaldības likumam (piekļuves publiskiem ūdeņiem un ĪADT likuma 6. panta kārtībā), izņemot prasības ainaviski vērtīgajās teritorijās TIN5 (Apbūves noteikumu 5.5. apakšnodaļa).
Izvērtēt iespēju piešķirt nekustamā īpašuma nodokļu atlaides, ja īpašumā atrodas aizsargājami koki (dižkoki) un īpaši aizsargājami zālāju biotopi, kas tiek atbilstoši apsaimniekoti	Nav Teritorijas plānojuma kompetences jautājums.
Izstrādāt papildus prasības un ierobežojumus derīgo izrakteņu ieguves vietu izveidei. Attiecībā uz esošo kūdras atradņu rekultivāciju Pārvalde iesaka ņemt vērā Eiropas Komisijas Life 2014.–2020. programmas Klimata pasākumu apakšprogrammas Klimata pārmaiņu mazināšanas prioritārās jomas projekta “Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā, LIFE REstore” projekta rezultātus	Izvērtējot projekta “Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā, LIFE REstore” projekta rezultātus, nav identificētas normas, kuras iespējams iekļaut Apbūves noteikumos.

²⁰⁸ DAP 20.01.2023. vēstule Nr. 4.8/310/2023-N

Dabas aizsardzības pārvaldes nosacījumi	Teritorijas plānojuma risinājumi
Saglabāt koku alejas un koku rindas, kas ir unikāls kultūrvēsturiskais mantojums ar būtisku lomu dabas daudzveidības uzturēšanā un saglabāšanā. Tāpat būtiska loma ainavā un dabas daudzveidības veicināšanā ir dabas pieminekļiem – atsevišķi augoši lielu dimensiju kokiem – dižkokiem, kuriem piemīt arī dabiskā estētiskā, ekoloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība.	Teritorijas plānojuma Apbūves noteikumos nav noteiktas papildus prasības likuma Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām 6. panta otrajā daļā un Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumos Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” noteiktajām prasībām.

3.6.4. Invazīvās sugas

Valsts augu aizsardzības dienesta datubāzē²⁰⁹ Līvānu novadā ir reģistrētas 52 ar Sosnovska latvāni (*Heracleum sosnowskyi*) invadētas teritorijas 9,4 ha platībā, kas ir vienīgā suga, kurai invazīvās sugas statusu nosaka Ministru kabineta 2008.gada 30. jūnija noteikumi Nr. 468 “Invazīvo augu sugu saraksts”.

Dabas aizsardzības pārvalde LIFE Integrētā projekta “Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija” ietvaros ir izveidojusi vietni “Invazīvo sugu pārvaldnieks”, kura ietver arī kartē apkopotus datus par invazīvo augu un dzīvnieku sugu novērojumiem Latvijā²¹⁰. Līvānu novadā apzinātas 111 invazīvo sugu izplatības vietas, t.sk. 91 augu sugu izplatības vieta un 11 dzīvnieku sugu izplatības vietas (izvietojumu skatīt Vides pārskata 3.2. pielikumā). Izplatītākās invazīvās augu sugas novadā ir blīvā skābene (21 izplatības vieta), Sosnovska latvānis (19 izplatības vietas), Kanādas zeltgalvīte (12 izplatības vietas), austrumu dižpērkone (8 izplatības vietas) un adataināis dzeloņgurķis (7 izplatības vietas), bet izplatītākās invazīvās dzīvnieku sugas – daudzveidīgā mārīte (3 izplatības vietas), jenotsuns (2 izplatības vietas) un rotans (2 izplatības vietas).

Lai invazīvās sugas neizplatītos tālāk, rekomendējams veikt invazīvo sugu ierobežojošus un piesardzības pasākumus, piemēram, neveikt augsnes pārvietošanu citur no invazīvo sugu izplatības teritorijām, lai neveicinātu invazīvo sugu izplatību u.c..

Kā arī, izstrādājot detālplānojumus, būvprojektus un labiekārtojuma projektus, plānotajos apstādījumos neizmantot invazīvas augu sugas vai sugas ar nekontrolējamu izplatīšanās spēju. Teritoriju apstādījumos rekomendējams izmantot vietējās izcelsmes augu sugas.

Sugu un biotopu aizsardzības likuma 23.² panta 5. punkts²¹¹ nosaka, ka: “Invazīvo sugu sarakstā iekļauto sugu izplatības ierobežošanas pasākumu īstenošanā atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai iesaistās attiecīgā valstspilsētas vai novada pašvaldība. Pašvaldība:

- 1) pieņem lēmumu par invazīvo sugu izplatības ierobežošanas pasākumiem attiecīgās pašvaldības teritorijā un publicē to saskaņā ar Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likumu, kā arī vietējās pašvaldības laikrakstā un tīmekļvietnē;
- 2) ievērojot normatīvos aktus par attiecīgās invazīvās sugas ierobežošanas pasākumiem un metodēm, var koordinēt un sadarbībā ar attiecīgo kompetento institūciju organizēt invazīvo sugu ierobežošanas pasākumus, ja zemes īpašnieks, lietotājs vai valdītājs neveic invazīvo sugu izplatības ierobežošanas pasākumus”.

²⁰⁹ Valsts augu aizsardzības dienests, http://registri.vaad.gov.lv/reg/latvanu_platibas.aspx

²¹⁰ Dabas aizsardzības pārvalde, <https://ozols.gov.lv/kartes/apps/sites/#/invazivo-sugu-parvaldnieks/pages/inv-augu-sugu-noverojumi>

²¹¹ 03.10.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2024.

4. Pielikumi

4.1. Pašvaldības saistošie noteikumi

Līvānu novada pašvaldības domes 2024. gada 25. jūlija saistošie noteikumi Nr. 8 “**Par Līvānu novada pašvaldības teritorijas kopšanu un būvju uzturēšanu**” nosaka kārtību, kādā Līvānu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā tiek uzturēta sanitārā tīrība un veikti teritorijas sakopšanas darbi daudzdzīvokļu dzīvojamo māju teritorijās, nekustamajam īpašumam piegulošajās publiskā lietošanā esošajās teritorijās un uzturēti nami, namu teritorijas un būves (<https://likumi.lv/ta/id/356715-par-livanu-novada-pasvaldibas-teritorijas-kopsanu-un-buvju-uzturesanu?&search=on>).

Līvānu novada pašvaldības domes 2024. gada 29. augusta saistošie noteikumi Nr. 10 “**Par Līvānu novada pašvaldības īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošo dzīvojamo telpu īres maksu**” nosaka Līvānu novada pašvaldībai piederošo vai tiesiskajā valdījumā esošo vai tās nomāto dzīvojamo telpu īres maksas apmēru šajās dzīvojamās telpās dzīvojošiem īrniekiem un īres maksas aprēķināšanas metodiku (<https://likumi.lv/ta/id/355414-par-livanu-novada-pasvaldibas-ipasuma-vai-tiesiskaja-valdijuma-esoso-dzivojamo-telpu-ires-maksu?&search=on>). Līdz 2025. gada 1. janvārim spēkā ir Līvānu novada domes 2021. gada 26. augusta saistošie noteikumi Nr. 17 “Par Līvānu novada pašvaldības īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošo dzīvojamo telpu īres maksu” (<https://likumi.lv/ta/id/326876-par-livanu-novada-pasvaldibas-ipasuma-vai-tiesiskaja-valdijuma-esoso-dzivojamo-telpu-ires-maksu?&search=on>).

Līvānu novada pašvaldības 2023. gada 30. marta saistošie noteikumi Nr. 1 “**Par palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā Līvānu novadā**” nosaka Līvānu novada pašvaldības dzīvojamo telpu izīrēšanas kārtību.

Līvānu novada pašvaldības domes 2024. gada 28. marta saistošie noteikumi Nr. 5 “**Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Līvānu novadā**” nosaka sadzīves atkritumu, tajā skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, dalīti savākto (bioloģiskie atkritumi, plastmasa, papīra, metāla iepakojums, stikls, tekstils), sadzīvē radušos liela izmēra atkritumu, māsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanas kārtību Līvānu novada administratīvajā teritorijā, prasības atkritumu savākšanai, tajā skaitā minimālajam sadzīves atkritumu savākšanas biežumam, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai un uzglabāšanai (<https://likumi.lv/ta/id/354945-sadzives-atkritumu-apsaimniekosanas-noteikumi-livanu-novada?&search=on>).

Līvānu novada pašvaldības domes 2024. gada 21. februāra saistošie noteikumi Nr. 2 “**Par Līvānu novada kapsētu uzturēšanu un izmantošanu**” nosaka kapsētu uzturēšanas, kapavietu piešķiršanas, kopšanas un uzturēšanas kārtību, apbedīšanas un kapliču izmantošanas kārtību Līvānu novada kapsētās (<https://likumi.lv/ta/id/352190-par-livanu-novada-kapsetu-uzturesanu-un-izmantosanu?&search=on>).

Līvānu novada pašvaldības domes 2024. gada 25. aprīļa saistošie noteikumi Nr. 6 “**Par koku ciršanu ārpus meža Līvānu novadā**” nosaka ārpus meža augošu koku ciršanas izvērtēšanas kārtību, publiskās apspriešanas procedūras norises kārtību, sabiedrībai nozīmīgus gadījumus, kad pašvaldība rīko publisko apspriešanu par koku ciršanu ārpus meža, zaudējumu atlīdzības par dabas daudzveidības samazināšanu aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību Līvānu novada

administratīvajā teritorijā (<https://likumi.lv/ta/id/351874-par-koku-cirsanu-arpus-meza-livanu-novada?&search=on>).

Līvānu novada pašvaldības domes 2022. gada 28. aprīļa saistošie noteikumi Nr. 7 “***Par pašvaldības nodevām Līvānu novadā***” nosaka Līvānu novada pašvaldības nodevu par Līvānu novada pašvaldības simbolikas izmantošanu, izklaidējoša rakstura pasākumu sarīkošanu publiskās vietās, būvatļaujas izdošanu vai būvniecības ieceres akceptu nodevu objektus, likmes, nodevu maksāšanas kārtību un nodevu maksātāju kategorijas, kuras atbrīvotas no nodevu samaksas vai kurām piešķirti atvieglojumi (<https://likumi.lv/ta/id/338682-par-pasvaldibas-nodevam-livanu-novada?&search=on>).

Līvānu novada pašvaldības domes 2022. gada 28. aprīļa saistošie noteikumi Nr. 6 “***Par kārtību, kādā tiek saskaņota un organizēta ielu tirdzniecība un pašvaldības nodevu par tirdzniecību publiskās vietās Līvānu novadā***” nosaka kārtību, kādā tirdzniecības dalībnieks vai tirdzniecības organizators saskaņo ar Līvānu novada pašvaldību pastāvīgās ielu tirdzniecības vietas iekārtošanu, kādā ar pašvaldību saskaņojama sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniegšana, kādā tiek organizēta ielu tirdzniecība pasākumos, tirdzniecības vietās realizējamo preču grupas, tirdzniecības dalībnieka un tirdzniecības organizatora pienākumus kārtības nodrošināšanai, kādā tiek piešķirts tirgus statuss un saskaņoti tirgus noteikumi un to, ka nodarboties ar tirdzniecību var tikai ar pašvaldības izsniegtu atļauju (<https://likumi.lv/ta/id/337962-par-kartibu-kada-tiek-saskanota-un-organizeta-ielu-tirdznieciba-un-pasvaldibas-nodevu-par-tirdzniecibu-pubiskas-vietas-livanu-novada?&search=on>).

Līvānu novada pašvaldības domes 2022. gada 24. novembra saistošie noteikumi Nr. 15 “***Līvānu novada Līvānu pilsētas un novada pagastu ielu, autoceļu uzturēšanas un lietošanas kārtība***” definē, ka *ielas un ceļi ir Līvānu novada pašvaldības īpašumā esošas transportlīdzekļu un gājēju satiksmei paredzētas, kompleksas inženierbūves Līvānu novada Līvānu pilsētas un novada pagastu teritorijā, kas paredzētas koplietošanai, un atbilstoši Līvānu novada Līvānu pilsētas un novada pagastu teritorijas plānojumam atrodas ielu sarkanajās līnijās, kā arī ka ielas un ceļi ir Līvānu novada pašvaldības pārziņā, un tā atbild par to pārvaldi, aizsardzību, attīstību, uzturēšanu un lietošanas kārtību, t.sk. par satiksmes organizēšanu* (<https://likumi.lv/ta/id/337863-livanu-novada-livanu-pilsetas-un-novada-pagastu-ielu-autocelu-uzturesanas-un-lietosanas-kartiba?&search=on>).

Līvānu novada pašvaldības domes 2022. gada 29. septembra saistošie noteikumi Nr. 11 “***Par likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanu Līvānu novadā***” nosaka, kārtību, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli tiek apliktas dzīvojamo māju palīgēkas, kuru platība pārsniedz 25 kvadrātmetrus (izņemot garāžas), kuras netiek izmantotas saimnieciskā darbībā, kārtību, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli tiek apliktas vidi degradējošas, sagruvušas vai cilvēku drošību apdraudošas būves, nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas kārtību par daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām (tās daļām), kas ierakstītas zemesgrāmatā uz pašvaldības vārda, un pašvaldībai piederošo vai piekritīgo zemi, uz kuras šīs mājas atrodas, kārtību, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli apliek būves, kuru būvniecībā pārsniegts normatīvajos aktos noteiktais būvdarbu veikšanas ilgums un nekustamos īpašumus, kuri netiek uzturēti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai (<https://likumi.lv/ta/id/336577-par-likuma-par-nekustama-ipasuma-nodokli-normu-piemerosanu-livanu-novada?&search=on>).

Līvānu novada pašvaldības domes 2025. gada 27. novembra saistošie noteikumi Nr. 7 “***Par reklāmas un citu informatīvo materiālu izvietojumu publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu, un pašvaldības nodevu par reklāmas un citu informatīvo materiālu izvietojumu Līvānu novadā***” nosaka reklāmas un citu informatīvo materiālu izvietojuma, ekspluatācijas, saskaņošanas kārtību, demontāžas kārtību, atļaujas izsniegšanu par reklāmas izvietojumu publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu, pašvaldības nodevas par reklāmas,

afišu, sludinājumu izvietošanu un priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanu pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām, Saeimas vēlēšanām un pašvaldību vēlēšanām, likmi, maksāšanas kārtību un atbrīvojumus, kā arī atbildību par šo noteikumu neievērošanu Līvānu novadā (<https://likumi.lv/ta/id/366288-par-reklamas-un-citu-informativo-materialu-izvietosanu-publiskas-vietas-vai-vietas-kas-verstas-pret-publisku-vietu-un-pasvaldibas-nodevu-par-reklamas-un-citu-informativo-materialu-izvietosanu-livanu-novada?&search=on>).

Līvānu novada pašvaldības domes 2017. gada 30. novembra saistošie noteikumi Nr.14 “**Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtība Līvānu novadā**” (ar 28.11.2019. [grozījumiem](#)) nosaka kārtību, kādā ūdensapgādes tīkli vai kanalizācijas tīkli un būves tiek pievienotas centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai, tai skaitā prasības komercuzskaites mēraparāta mezgla izbūvei, centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības prasības, tai skaitā prasības notekūdeņu novadīšanai centralizētajā kanalizācijas sistēmā, brīvkrānu un ugunsdzēsības ierīču lietošanas un aizsardzības prasības (<https://www.livani.lv/lv/media/12788/download>).

4.2. Derīgo izrakteņu atradnes, kurās ir noteikta Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2)

Tabula 40. Derīgo izrakteņu atradņu izmantošana: licences (atļaujas), krājumi²¹²

Atradnes Nr. LVĢMC reģistrā	Administratīvā piederība	Atradnes nosaukums	Derīgā izrakteņa veids	Kategorija	Licences (atļaujas) saņēmējs	Izmantošanas licences (atļaujas) numurs, derīguma termiņš, izsniedzējs	Krājumi 2024.gada 1. janvārī, tūkst. m3, kūdrai tūkst. t.	Izmantošana
K16830	Rožupes pag.	Skrebeļu - Skrūzmaņu purvs	Kūdra	A	SIA "Līvānu kūdras fabrika"	Licence Nr. CS20ZD0284 (8/51), 18.12.1998. - 29.04.2073., Valsts vides dienests	6678,02	Kūdras substrāta ražošanai, Lauksaimniecībai, Mēslojumam lauksaimniecībā, Realizācijai
K16862	Jersikas pag.	Pētermuižas purvs	Kūdra	A	SIA "RD kūdra"	Licence Nr. CS16ZD0056, 29.02.2016. - 28.06.2040., Valsts vides dienests	207,92	Eksportam, Kūdras substrāta ražošanai
B2991	Jersikas pag.	Kurpiņi, 1.bloks	Smilts	A	AS "Latvijas valsts meži"	Atļauja Nr. 4, 03.04.2020. - 13.02.2044., Līvānu novada dome	86,35	Nav norādīts
		Kurpiņi, 2.bloks	Smilts				54,62	Ceļu būvniecībai
B2799	Turku pag.	Vanagsala	Smilts	A	Fiziska persona	Atļauja Nr. 2, 01.11.2013. - 10.04.2038., Līvānu novada dome	24,85	Nav norādīts
B1344	Turku pag.	Vārpsala (1985.g. izpētes struktūrelements)	Smilts	A	AS "Latvijas	Atļauja Nr. 3, 02.09.2015. -	22,45	Nav norādīts

²¹² LVĢMC, <https://videscentrs.lvģmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema>. Norādītas Līvānu novadā esošās atradnes, kurām 2024. gadā bija izsniegtas zemes dzīļu izmantošanas licences derīgo izrakteņu ieguvei vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas

Atradnes Nr. LVĢMC reģistrā	Administratīvā piederība	Atradnes nosaukums	Derīgā izraksteņa veids	Kategorija	Licences (atļaujas) saņēmējs	Izmantošanas licences (atļaujas) numurs, derīguma termiņš, izsniedzējs	Krājumi 2024.gada 1. janvārī, tūkst. m3, kūdrai tūkst. t.	Izmantošana
		Vārpsala (1985.g. izpētes struktūrelements)	Smilts-grants		valsts meži”	10.11.2039., Līvānu novada dome ²¹³	27,75	Nav norādīts
		Vārpsala (2014.g. papildizpētes struktūrelements)	Smilts				29,36	Nav norādīts
		Vārpsala (2014.g. papildizpētes struktūrelements)	Smilts				72,39	Ceļu būvniecībai
		Vārpsala (2014.g. papildizpētes struktūrelements)	Smilts-grants				7,03	Nav norādīts

²¹³ Spēkā arī atļauja Nr. 40T (30.06.2005. - 20.01.2028., Līvānu novada dome), ieguve kopš 2015. gada nenotiek.

4.3. Valsts meliorācijas sistēmas

Valsts meliorācijas sistēmas Līvānu novadā uz 2022. gada 1. decembri (Polderu sūkņu stacijas, polderu aizsargdambji un Valsts nozīmes ūdensnotekas)

Tabula 41. Polderu sūkņu stacijas

Nr. p.k.	Pagasts	Nosaukums	Meliorācijas kadastra numurs	Ekspluatācijā pieņemšanas gads
1	Rožupes	Ošas - 1 poldera sūkņu stacija	S36410:001001	1986., 2019.
2	Rožupes	Ošas - 2 poldera sūkņu stacija	S36410:002001	1983., 2019.

Tabula 42. Polderu aizsargdambji

Nr. p.k.	Būves nosaukums	Meliorācijas kadastra numurs	Dambju garums (km)	Ekspluatācijā pieņemšanas gads
3	Ošas 1. poldera aizsargdambis D-1	D36410:001001	13.06	1983.; 1986.; 2020.
4	Ošas 2. poldera aizsargdambis D-1	D36410:002001	1.54	1983.; 1986.
5	Ošas 2. poldera aizsargdambis D-2	D36410:002002	7.87	1983.; 1986.

Tabula 43. Valsts nozīmes ūdensnoteku datu kopsavilkums uz 2022 gada 1. decembri

Nr. p.k.	Nosaukums meliorācijas kadastra datubāzē	Meliorācijas kadastra numurs	Kopējais garums (km)	Regulētā posma garums (km)	Sateces baseins km ²	Būvniecības gadi	Novadi
6	Nereta (Kūku p.)	4316:01	43.18	37.51	587.2 2	1950., 1959., 1963., 1990.	Jēkabpils, Līvānu
7	Ataša	43168:01	26.38	26.38	213.2 9	1955., 1957., 1962., 2017.	Jēkabpils, Līvānu
8	Grāvis Nr.2	4316832:01	5.75	5.75	16.13	1965	Līvānu
9	Niedrupeite (Gulbeneupīte)	431684:01	5.03	5.03	4.99	1961	Jēkabpils, Līvānu
10	Dubna	432:01	114.31	71.89	2782. 86	1967., 1973., 2008., 2020.	Līvānu, Preiļu, Augšdaugavas
11	Dabiņš	43212:01	6.83	6.83	22.49	1953., 1954.	Līvānu
12	Oša	4322:01	63.24	56.27	647.7 1	1957., 1964., 2007., 2009., 2013., 2015.	Līvānu, Preiļu
13	Nr.1	432212:01	7.43	7.43	19.21	1985	Līvānu
14	Sumanka	43222:01	14.62	14.62	49.39	1961., 1964.	Līvānu, Preiļu

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

Nr. p.k.	Nosaukums meliorācijas kadastra datubāzē	Meliorācijas kadastra numurs	Kopējais garums (km)	Regulētā posma garums (km)	Sateces baseins km ²	Būvniecības gadi	Novadi
15	N-2 (Rožupes p.)	432232:01	1.61	1.61	10.82	1992	Līvānu
16	N-3	432234:01	0.65	0.65	5.2	1983., 1986.	Līvānu
17	Melnupīte (Rudzātu p.)	432252:01	17.45	17.45	57.75	1956., 1958., 2014., 2018.	Jēkabpils, Līvānu
18	Nr.24	4322522:01	6.77	6.77	8	1966	Līvānu
19	Nr.10	4322524:01	7.55	7.55	14.79	1972	Līvānu
20	Nr.25	432254:01	8.03	8.03	14.75	1967	Līvānu
21	Sauna	43226:01	39.66	29.34	193.25	1958., 1961.	Līvānu, Preiļu
22	Jašores strauts	432262:01	13.22	13.22	22.2	1965., 2013.	Līvānu, Preiļu
23	Nr.8	43232:01	6.51	6.51	12.06	1960	Līvānu
24	Feimanka	4324:01	68.85	61.44	355.87	1956., 1958., 1979., 1988., 2020.	Līvānu, Preiļu, Rēzeknes
25	Sanaužas strauts	43242:01	14.9	14.9	33.03	1963., 2010.	Līvānu, Preiļu
26	Grāvis Nr.23	432432:01	7.02	7.02	11.08	1958	Līvānu, Preiļu
27	Dzilnas grāvis	432512:01	7.79	7.79	22.75	1959	Līvānu, Preiļu
28	Izteka	4334:01	11.12	10.35	25.32	1956	Līvānu
29	Nr.3	43342:01	6.25	6.25	9.99	1975	Līvānu

4.4. Valsts ģeodēziskā tīkla punkti

* Punktu veidu apzīmējumi:

gr – grunts zīme;

fr – fundamentālais repers;

sr – nivelēšanas sienas repers;

sm – nivelēšanas sienas marka;

sz – poligonometrijas sienas zīme;

cs – cietā seguma zīme.

Tabula 44. Valsts ģeodēziskā tīkla punkti (LĢIA, <http://geodezija.lgia.gov.lv>, 11.07.2025.)

Punkta identifikators	Punkta nosaukums	Klase	Punkta veids*	Pilsēta, pagasts, ciems	Punkta atrašanās vietas apraksts	Pieklūšanas apraksts
12656	Grantiņi	G2	gz	Turku pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki) Daugavpils virzienā, no 169. km staba 850 m, pa labi 80 m, ceļa kreisajā pusē, 27 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
12942	552c (552)	N1	sr	Turku pagasts	No Jēkabpils pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki) Daugavpils virzienā, no 170. km staba 140 m, starp a/p "Jaunā muiža" pa labi 25 m, ceļa labajā pusē, māju "Klētņieki" saimniecības ēkas sienā, A pusē.	1-stāva laukakmeņu mūra ēka. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
11826	835	N1	sm	Līvāni	Pienotavas ielā 1, dzīvojamās ēkas sienā, A pusē.	2-stāvu sarkanu ķieģeļu ēka ar apmetumu. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
11958	18e (18)	N1	sr	Līvāni	Rīgas ielā 245A, dzīvojamās ēkas sienā, A pusē.	3-stāvu balto silikātķieģeļu mūra ēka. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
11916	3219	N1	sr	Līvāni	Rīgas ielā 248, dzīvojamās ēkas sienā, D pusē.	2-stāvu ēka ar apmetumu. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Uzmanību, punkta nosaukums nesakrīt ar markas Nr.
12459	247	N1	sr	Līvāni	Rīgas ielā 196, dzīvojamās ēkas sienā, DR pusē.	2-stāvu ēka ar apmetumu. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

Punkta identifikators	Punkta nosaukums	Klase	Punkta veids*	Pilsēta, pagasts, ciems	Punkta atrašanās vietas apraksts	Pieklūšanas apraksts
11888	182	N1	sr	Līvāni	Rīgas ielā 134, dzīvojamās ēkas sienā, DR pusē.	3-stāvu baltu ķieģeļu mūra ēka. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
12961	155	N1	sr	Līvāni	Rīgas ielā 104, ēkas sienā, R pusē.	2-stāvu sarkano ķieģeļu mūra ēka. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
12819	14d (14)	N2	sr	Līvāni	Fabrikas ielā 9, dzīvojamās mājas sienā, Z pusē.	2-stāvu balto ķieģeļu mūra ēka. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
11889	510	N1	sm	Līvāni	Dzelzceļa ielā 17, Līvānu Evaņģēliski luteriskās baznīcas sienā, DR pusē.	Punkts atrodas slēgtā teritorijā. Jāsazinās ar draudzes priekšnieci.
12820	4661	N1	sr	Līvāni	Rīgas ielā 44, dzīvojamās ēkas sienā, R pusē.	3-stāvu baltu ķieģeļu mūra ēka. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
12962	1378a (1378)	N1	sr	Līvāni	Rīgas ielā 12a, dzīvojamās ēkas sienā, DR pusē.	2-stāvu mūra ēka ar apmetumu. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Uzmanību, punkta nosaukums nesakrīt ar markas Nr.
12789	2c (2)	N1	sr	Līvāni	Rīgas ielā 2c, dzīvojamās ēkas sienā, Z pusē.	1-stāva mūra ēka ar apmetumu. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Nevar uzlikt 3 m latu, traucē apmetums.
11824	1225a (1225)	N1	gr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki) Daugavpils virzienā, no 177. km staba 280 m, ceļa labajā pusē, 19 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
11369	Kalnaāres	G2	gz	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa a/c A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki) Daugavpils virzienā, no apdz.v. Līvāni beigu zīmes 700 m, pie norādes "Stares 13" pa kreisi pa vietējo a/c Grīva-Stares 320 m, šķērsojot dz.pārbr. Nr.311, pa kreisi 500 m, krustojumā pa labi 1 km, aiz pagrieziena uz mājām "Kalnāres", ceļa kreisajā pusē, 4 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Kupicai uzraktas 3 malas.

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

Punkta identifikators	Punkta nosaukums	Klase	Punkta veids*	Pilsēta, pagasts, ciems	Punkta atrašanās vietas apraksts	Pieklūšanas apraksts
11825	283	N1	gr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa a/c A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki) Daugavpils virzienā, no 179. km staba 230 m, pa kreisi 400 m pa meža grunts ceļu, pa labi 120 m pa iebrauktām sliedēm, ceļa kreisajā pusē, 14 m no ceļa ass, mežā.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Ir lielā padomju laika kvadrātveida kupica ar izmēriem: 4x4 m. Markas vietā lode.
12893	1213	N1	gr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki) Daugavpils virzienā, no 181. km staba 100 m, pa labi uz mājām "Daugavliepas" 30 m, ceļa kreisajā pusē, 7 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
11316	1840	N1	gr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki) Daugavpils virzienā, no 181. km staba 950 m, aiz a/p "Rīts" apm.50 m, un pa kreisi 350 m Upenieku virzienā, pirms dzelzceļa pārbrauktuves Nr. 312 pa kreisi, gar dzelzceļu 150 m, iebraukto ceļa sliežu kreisajā pusē, 2 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Ir nestandarta kupica ar izmēriem: 2.80x2.80 m.
12064	286b (286)	N1	gr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki) Daugavpils virzienā, no 184. km staba 800 m, Jersikā pa kreisi pa grunts ceļu 250 m līdz dzelzceļa Rīga-Daugavpils sliedēm, pa labi 100 m gar sliedēm, kreisajā pusē pāri sliedēm 40 m, iepretim dzelzceļa 341/342. km stabam.	Pie punkta nevar piebraukt, jāiet A virzienā 40 m pāri dzelzceļa sliedēm. Punkts ir brīvi pieejams. Markas vietā lode.
11917	194	N1	sr	Jersika	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki) Daugavpils virzienā, no 185. km staba 600 m, starp a/p "Jersika" pa labi, pa Daugavas ielu 680 m, aiz īpašuma Daugavas ielā 3, ūdens līmeņa mērakas sienā, A pusē, pie Daugavas upes.	Hidroizolēta mūra aka ar betona pārsegu. Punkts ir brīvi pieejams, pie tā var piebraukt, noņemot barjeru un izbraucot pa īpašuma Daugavas ielā 3 teritoriju.
12727	1128a (1128)	N1	gr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki) Daugavpils virzienā, no 186. km staba 800 m, ceļa kreisajā pusē, 19 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

Punkta identifikators	Punkta nosaukums	Klase	Punkta veids*	Pilsēta, pagasts, ciems	Punkta atrašanās vietas apraksts	Pieklūšanas apraksts
11285	Dimanti	G2	gz	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) Daugavpils virzienā, no 187. km staba 130 m, starp a/p "Dārziņi" pa labi 1,4 km, Y-veida ceļu sazarojumā pa labi 910 m, ceļa kreisajā pusē, 4 m no ceļa ass, pie īpašuma "Stārķi" žoga stūra.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Punkts savietots ar īpašuma robežkupicu. Ir nestandarta punkta kupica ar 3 malām.
11763	6303	N1	gr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) Daugavpils virzienā, no 188. km staba 550 m, ceļa labajā pusē, 21 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
12603	631	N1	sr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) Daugavpils virzienā, no 190. km staba 550 m, pa labi 80 m, ceļa galā, Svētās Marijas Magdalēnas (Madaliņas) Romas katoļu baznīcas sienā, DA pusē.	1-stāva sakrāla laukakmeņu mūra ēka. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Baznīca atrodas iežogotā teritorijā.
11862	270b (270)	N1	gr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa a/c A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) Daugavpils virzienā, no 191. km staba 100 m, aiz a/p "Madaliņa" pa kreisi 120 m, pirms dzelzceļa pārbrauktuves Nr. 314 pa labi 450 m gar dzelzceļa sliedēm, ceļa labajā pusē, 20 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Markas vietā lode. Ir lielā padomju laika četrstūrveida kupica 4x4m.
11861	1227	N1	gr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) Daugavpils virzienā, no 193. km staba 600 m, ceļa labajā pusē, 24 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
12457	1152	N1	gr	Jersikas pagasts	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) Daugavpils virzienā, no 195. km staba 700 m, starp a/p "Sergunta" pa kreisi 25m, ceļa labajā pusē, 6 m no ceļa ass, mežmalā.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Savietots ar īpašuma robežkupicu.
11134	Lāči	G2	gz	Turki	No Līvāniem pa autoceļu A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) Rīgas virzienā, no 171. km staba 850 m, aiz a/p "Jaunā muiža" pa labi uz vietējo autoceļu Līvāni-Gavartiene-Stēķi, aiz 10. km staba pa kreisi 700 m	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Kupicas izmēri 2,0x2,0. Punkts savietots ar īpašuma robežzīmi.

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

Punkta identifikators	Punkta nosaukums	Klase	Punkta veids*	Pilsēta, pagasts, ciems	Punkta atrašanās vietas apraksts	Pieklūšanas apraksts
					pa vietējo autoceļu Turki-Mežāre, ceļa labajā pusē, 8 m no ceļa ass, ganībās.	
11438	Ēriņbirze	G2	gz	Rožupes pagasts	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi, no 12. km staba 400 m, Rožupē pa kreisi uz vietējo autoceļu Rožupe-Rudzāti-Varakļāni, no 4. km staba 340 m, pa kreisi 200 m, ceļa kreisajā pusē, 7 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Punkts savietots ar īpašuma robežzīmi.
12481	Kalvāni	N2	gr	Rožupes pagasts	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi no 3. km staba 400 m, aiz a/p "Elektra" pa kreisi 150 m, ceļa kreisajā pusē, 9 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Markas numurs un uzraksts uz markas nav salasāms - **G* **TPROJEKT. Ir lielā padomju laika trīsstūrveida kupica. Bijis piederīgs tr.
11938	84b (84)	N2	sm	Rožupes pagasts	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi, no 6. km staba 10 m, starp a/p "Dubna" pa labi 450 m, ceļa labajā pusē, īpašuma "Pētermuiža" saimniecības ēkas sienā, DA pusē.	Laukakmeņu mūra ēka, netiek ekspluatēta. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
12773	0945a (945)	N2	sr	Rožupes pagasts	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi, no 8. km staba 820 m, pa labi 100 m, ceļa kreisajā pusē, īpašuma "Jaunkrūmiņi" saimniecības ēkas sienā, R pusē.	1-stāva baltu ķieģeļu mūra ēka. Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Nevar uzlikt 3 m latu.
12592	Rožupe	N2	gr	Rožupe	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi, no 11. km staba 700 m, aiz a/p "Skola", pa kreisi 100 m, ceļa kreisajā pusē, pie Dubnas hidroloģiskās stacijas.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams. Nav kupicas.
11396	545	N2	gr	Rožupes pagasts	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi, no 14. km staba 800 m, ceļa labajā pusē, 17 m no ceļa ass, pagrieziena uz Ančiniem V veida krustojuma zaļajā zonā.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
11634	1869	N2	gr	Sutru pagasts	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi, no 17. km staba 100 m, pa kreisi 60 m māju "Niedrumāja" virzienā, ceļa kreisajā pusē, 7 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
12647	554b (554)	N2	gr	Sutru pagasts	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi, no 19. km staba 400 m, ceļa kreisajā pusē, pie a/p "Apšenieki", 14 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.

LĪVĀNU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS. PASKAIDROJUMA RAKSTS.

Punkta identifikators	Punkta nosaukums	Klase	Punkta veids*	Pilsēta, pagasts, ciems	Punkta atrašanās vietas apraksts	Pieklūšanas apraksts
11819	1898	N2	gr	Sutru pagasts	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi, no 21. km staba 700 m, ceļa kreisajā pusē, 13 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
11820	0944	N2	sr	Sutri	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi Preiļu virzienā, aiz 24. km staba, pa labi 400 m, pa kreisi pa Kalna ielu 140 m, pa labi 30 m līdz iežogotai teritorijai, ūdenstornā sienā, D pusē.	Balto ķieģeļu mūra būve. Punkts atrodas slēgtā teritorijā, jāsazinās ar Sutru pagasta pārvaldi.
11186	Sutri	G2; N2	gr	Sutri	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi Preiļu virzienā, aiz 24. km staba pa labi 400 m, ceļa labajā pusē, 8 m no ceļa ass, ieņem Kalna ielai.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.
12464	206	N2	gr	Sutru pagasts	No Līvāniem pa autoceļu P63 Līvāni-Preiļi, no 24. km staba 200 m, ceļa labajā pusē, 16 m no ceļa ass.	Pie punkta var piebraukt, tas ir brīvi pieejams.